

VEŘ VÁLKU SE STRATEGIÍ

O leadershipu,
týmové spolupráci
a duchovním boji

Josef Bajzík & Jan Kukla

Connect Disciples Prague | Církev bez hranic

Ved' válku se strategií

O leadershipu, týmové spolupráci a duchovním boji

Josef Bajzík
& Jan Kukla

Ved' válku se strategií
O leadershipu, týmové spolupráci a duchovním boji
Josef Bajzík & Jan Kukla
1. vydání, 2022
Vydala: Stanislava Bajzíková, Praha

Obálka: [Kristína Šimková – Heavenly Paper](#)

Jazyková korektura: Andy Janeta

Tisk: [Ottova tiskárna, spol. s r.o.](#)

Webová stránka: connectdisciples.eu

Email: info@connectdisciples.eu

ISBN 978-80-11-02271-6 (kroužková vazba)

ISBN 978-80-11-02272-3 (online; pdf)

ISBN 978-80-11-02273-0 (online; ePub)

Biblické citace jsou převzaty z Českého studijního překladu Bible, © Nadační fond překladu Bible 2009 - 2022. Řecká slova, pokud není uvedeno jinak, jsou přeložena autory podle jejich znalostí řečtiny za pomoci Řecko-českého slovníku ([Šimandl \(2011\)](#)) a Blueletterbible.com. Příběhy Božích generálů jsou parafrázovány z [Liardon \(2000\)](#), [Liardon \(2008\)](#), [Liardon \(2011\)](#) a [Liardon \(2014\)](#). Část principů týmové práce je inspirována [Maxwell \(2015\)](#). Názvy a definice deseti principů duchovního boje jsou převzaty z [Blake \(2019\)](#).

Tato příručka je volně šiřitelná pomoc ke studiu Božího slova. Žádná část příručky nesmí být použita ke komerčním účelům bez svolení autorů. Držitel příručky není automaticky naším zástupcem. Pro možnosti překladu kontaktujte autory.

Poděkování

Rádi bychom poděkovali zejména našemu pastrovi Staškovi Bubíkovi za projevenou důvěru, našim manželkám a rodinám za podporu. Také bychom chtěli poděkovat všem z vedení služby Connect Disciples Prague. Společně s těmito lidmi jsme se za poslední roky hodně naučili právě v oblasti leadershipu, týmové práce i v duchovním boji. V mnohém z toho jsme se také posunuli. Chvála Bohu za to.

Chtěli bychom poděkovat také Lucii Kuklové, Dominice Ehrenbergerové, Prokopovi Mejtříkovi, Mili a Honzovi Chalupným a Janě a Jardovi Bajzíkovi za připomínky, podněty a věčné komentáře k průběžným verzím této knihy. Děkujeme také Andymu Janetovi za precizní jazykovou korekturu. Jejich práce pomohla tuto knihu posunout na vyšší úroveň.

Chceme poděkovat také Božím mužům a ženám, z jejichž knih a vyučování jsme mohli čerpat inspiraci, poznání a vhledy do Bible. Jde o jména jako Roberts Liardon, Curry Blake, John C. Maxwell a Craig Groschell.

V neposlední řadě bychom chtěli poděkovat Duchu svatému, který nás sám leccemu vyučil a inspiroval ne jeden řádek, který budete číst.

Díky všem!

Obsah

Slovo úvodem	3
Válka, na kterou jsme se neptali, válka, ve které jsme	5
1 Team leader Pán Ježíš	13
1.1 Mysli jako leader	14
1.2 Jednej jako leader	20
1.3 Staň se team leaderem	26
1.4 V týmu už jsi	32
1.5 Výhody týmové práce	34
1.6 Jak poskládat tým	36
1.7 Dobrý tým	39
1.8 Úskalí týmové práce	44
2 Připrav tým na boj	50
2.1 Církev, místo tréninku	50
2.2 Buď voják	57
2.3 Zbraně našeho boje	64
2.4 Základy války	73
3 Zvítěz v každém boji	83
3.1 Princip bezpečí:	84
3.2 Princip zaměření	87
3.3 Princip množství	91
3.4 Princip překvapení	94
3.5 Princip útoku	97
3.6 Princip hospodárnosti sil	100
3.7 Princip manévrování	103
3.8 Princip jednoty velení	106
3.9 Princip jednoduchosti	109
3.10 Princip vytěžení maxima	112
4 Závěr	115
Zdroje	116

Slovo úvodem

Leadership neboli vůdcovství, týmová spolupráce a duchovní boj. Všechna tato témata jsou klíčová pro další rozvoj křesťanství. Na následujících stránkách najdeš poznatky k těmto tématům posbírané za poslední roky našich životů, od doby, kdy jsme přebrali Connect. Connect byl původně mládeží CBH (Církev bez hranic) a postupně jsme jej transformovali na službu na vyzbrojování učedníků, Connect Disciples Prague, a rozšířili jeho působení po České republice.

Během těch několika let jsme ze zelenáčů nemající s vedením takřka žádné zkušenosti a s minimálním povědomím o reálném duchovním boji, vyrostli v leadery schopné vítězně vést druhé lidi do nejnepříjemnější bitvy. Ač jsme stále věkem mladí, verva a intenzita, se kterou jsme se do díla pustili, způsobila nadprůměrný růst zkušeností v poměru vůči času, neboť my i nepřítel jsme zrychlili svůj postup. Věříme tedy, že poznatky zanesené v této knize tě obohatí, ať jsi se právě obrátil k Pánu a nebo jsi již v boji protřibený leader či válečný veterán.

Nebudeme se tvářit, že zde předkládané vyučování je nové a přišlo nám jako zjevení přímo od Pána. Spíše bychom řekli, že nám jej Pán přihrál, abychom se mohli posunout tam, kde nás potřeboval mít. Proto jsme měli také silně na srdci jej zpracovat, přepracovat, obohatit o své zkušenosti a dát jej k dispozici všem křesťanům v české kotlině, aby se každý mohl posunout ve vedení druhých, v týmové spolupráci i v duchovním boji. Věříme, že přichází čas, kdy to opravdu bude třeba.

Nastala doba, kdy povstávají noví leaderi a je a jejich tempo musí církev akceptovat. Tito leaderi budou stát proti individualismu a budou volat po týmové práci, po fungování církve jako těla. Budou trvat na tom, aby se z církevní komunity stala „komunita na misi“, aby se církev rozhýbala, přestala být statická a strategicky šířila Boží království. To se samozřejmě neobejde bez pozornosti Satana a jeho posluhovačů. Tím se církev dostane do výhnné zkoušky, ve kterých potřebuje být sjednocená, vytrvalá a oddaná Pánu. Proto je dobré, abychom byli připraveni dříve, než nebudeme vědět, kde nám hlava stojí.

Věříme, že je tato knížka opravdu pro každého. Pro leadery, aby se nebáli povstat, věděli jak vést tým a jak bojovat *dobrý boj víry*. Pro jejich učedníky, tj. pro ostatní lidi v církvi, aby věděli, jak leader přemýšlí, jak mu mohou být nápomocní a jak se ve výhnní zkoušky semknout k sobě a nenechat se rozehnat. Knížka je zásadní i pro všechny ostatní, aby se dostali do obrazu, co se vůbec děje a aby pochopili, o co křesťanům jde.

Ať jsi tedy v jakémkoliv bodě své duchovní cesty, věříme, že je tato knížka *právě* pro tebe. Čti ji, studuj ji, přemýšlej nad ní. Můžeš ji hltat sám, nebo s dalšími lidmi. Zpoznámkuj si ji a žij ji. Nezůstaň jí netknutý, ale ať se stane tvou součástí. Zakóduj ji do sebe. Zařaď ji do své DNA.

Každopádně si užij čtení a pokud budeš mít dotazy či námítky, neváhej nás kontaktovat.

Josef Bajzík & Jan Kukla

Válka, na kterou jsme se neptali, válka, ve které jsme

Pamatujeme si všichni na pohádky? Na romantické příběhy princů a princezen? Jak si k sobě našli cestu přes všechny nesnáze? Nakonec se princ a princezna vzali a zaznělo klišé: „A žili spolu šťastně až do smrti.“ Nicméně život nám ukázal, že svatbou teprve začala dlouhá životní pouť, o které nás v žádné pohádce neučili. Zjistili jsme, že náplň tohoto vztahu s našimi skvělými ženami si tvoříme sami a žádná pohádka nám již nepomůže. Zjistili jste to také?

Podobné je to s Bohem. Dáme mu svůj život a všichni v církvi jsou šťastní. Co ale teď? Co máme dělat po zbytek života? To nás již na evangelizaci neučili. Začneme chodit na společná shromáždění, zapojíme se do spousty služeb a církevních akcí. Ale proč? Proč nás Bůh nadále nechal zde na zemi? Proč jsme rovnou neodešli k němu? K čemu nás zde potřebuje? Co se změnilo oproti našemu předchozímu životu? Proč máme dělat všechny ty dobré věci? Proč jim věnujeme svůj čas a své životy? Jaké to nese ovoce? A k čemu je dobrá naše nová životní náplň? To jsou stejné otázky, nad kterými jsme přemýšleli i my. Stejně jako jsme přemýšleli nad tím, proč je na světě tolik zla, jestli za něj Bůh může a pokud ne, a je tedy *dobrý*, tak proč to tak málo vidíme.

Kvůli těmto otázkám, které si klade ne jeden křesťan a na které se nás ptá ne jeden náš známý, jsme sepsali tuto knížku, která, věříme, že vám na mnohé z těchto otázek odpoví. Během několika let hledání odpovědí nám postupně Bůh odpovídal na naše otázky a odhaloval duchovní realitu – ano, *duchovní* realitu. Realitu, která je na první pohled skrytá, ale nakonec je mnohem skutečnější než ta fyzická. Realitu, ve které, když se naučíme pohybovat, dokážeme ovlivňovat dění v realitě fyzické. Realitu, kterou mnozí ignorují a jiní k ní přistupují skrze nesprávné dveře, skrze dveře okultismu, satanismu a čarodějnictví. Chceme tedy hned na začátek říci, že jen Pán Ježíš je ta správná cesta a i když mnoho principů v knize popsanych je aplikovatelných různými způsoby, protože se jedná o *obecné* principy, každý by k nim měl přistupovat s bázní a respektem a používat je jedině na Boží slávu.

Člověk je vladař

Dospěli jsme k jednoznačnému závěru. Bůh není jedinou hybnou silou tohoto vesmíru. Bůh není kořenem všech problémů a Bůh ani nemůže za to, že se lidé trápí. Bůh nám ukázal a stále ukazuje, jak málo ho známe. Kolik věci mu jako lidé připisujeme, i když za ně On nemůže a kolik věcí pro nás dělá a my to nevidíme. Pán Ježíš říká:

„Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a hubil; já jsem přišel, aby měly život a měly ho hojnost.“

Jan 10:10

Pokud chceme mít jasný pohled na Boha, musíme se na něj dívat skrze Pána Ježíše. To znamená, že musíme přijmout to, že Pán Ježíš nám *vyličil* našeho nebeského Otce. A když se díváme na Pána Ježíše, vidíme Otce. Pán Ježíš nepopsal Otce jako Dia, jako krvelačného zákonického Boha. On ho vyjevil jako milujícího Otce, který *touží* po tom, abychom ho opravdu znali a žili ve společenství s ním.

Úryvek výše právě toto popisuje. Bůh nekrade, nezabíjí a neničí. Pokud mu toto připisujeme, křivíme mu. Bůh, Pán Ježíš, naopak dává *život*. A to život v hojnosti. Představme si to! Náš Nebeský Otec chce, aby se nám dařilo, abychom zažívali život a ne smrt v každé oblasti našeho života. V našem zdraví, v našich vztazích nebo v našem zaopatření. Náš Otec je dobrý a koná v náš prospěch. On není nevyzpytatelný, ale je naším dobrým tátou.

Nicméně nesmíme zapomínat, že je zde také nepřítel. Nepřítel. Satan. Ďábel. Ex-Lucifer. Ten působí zlo na zemi. Možná vás napadla ta stejná otázka jako nás – proč, když je Bůh z definice mocnější a schopnější, proč Ďábla neodstraní? Pokud by byl Ďábel mocnější, tak by byl přeci Bohem on, že? Proč ho Bůh neodstraní, když On, Bůh, je dobrý a Ďábel zlý? Pokud zlo a smrt na světě tedy nepůsobí On, ale Ďábel; a On, Bůh, je silnější a mocnější, není z morálního hlediska *povinnen* lidstvu minimálně pomoci?

Kdyby někdo z nás vymyslel lék například na leukemii, byla by přece krev na našich rukou, kdybychom jej druhým neposkytli. Pokud je Bůh dobrý a ztělesňuje nám veškeré morální hodnoty, nemůže přece jednat proti zásadám morálky. Jak to tedy je? Jak může někdo ztělesňovat všechny morální hodnoty, které si představíme a zároveň zdánlivě porušovat základní morální princip?

Existuje jen jedna možnost. Bůh, i když je všemohoucí, nemá autoritu zastavit zlo na světě. Chápejte nás dobře. Můžeme mít všechnu moc ve smyslu prostředků k pomoci lidem v chudých částech světa, ale pokud nás místní vláda, autorita na daném místě, odmítne, nemůžeme pomoci, i kdybychom mohli. Potom také ale není vina na naší straně, ale na straně té vlády. V této situaci je právě Bůh vůči lidstvu:

„I řekl Bůh: ‚Učiňme člověka k našemu obrazu, jako naši podobu, aby panovali nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nad dobyt看em a nad celou zemí i nad všemi plazy pohybujícími se na zemi.‘ Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, stvořil ho k obrazu Božímu, stvořil je muže a ženu. Bůh je požehnal a řekl jim: ‚Plodte a množte se a naplňte zemi, podmaňte si ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem a nad vším živým, co se na zemi hýbe.‘“

Genesis 1:26-27

Bůh stvořil člověka, aby *vládl na zemi*, aby nad ní panoval a podmanil si ji. Bůh člověku tímto delegoval autoritu vládnout a panovat zde na zemi. Bůh tedy není zodpovědný za to, co se zde na zemi děje. On stvořil člověka se svobodnou vůlí. Bůh člověku důvěřuje. Ale člověk je tedy zodpovědný za to, jak myslí, mluví a jedná, a tedy i za to, co se zde na zemi děje. A člověk hned z kraje své existence *nadvládu*, kterou nad zemí měl, předal Satanovi. Ten příběh s Adamem a Evou ze zahrady Eden všichni známe. A tak je na světě u kormidla Zloděj, který krade zabíjí a ničí. Ale protože mu autorita byla *předána*. Dlouho na světě panoval *legitimně*. Bylo to tak, až do příchodu Pána Ježíše. Ďábel sám se tím Pánu Ježíši přímo chlubil:

„Ďábel ho vyvedl vzhůru, v jediném okamžiku mu ukázal všechna království světa a řekl mu: ‚Všechnu tuto pravomoc a jejich slávu dám tobě, protože mně je dána, a komukoli chci, tomu ji dám.‘“

Lukáš 4:5-6

A tak vidíme, že původ zla na zemi *není* u Boha, ale u *Ďábla*. Bůh ale ve své dobrotě nenechal lidstvo na holičkách. Bůh poslal svého jediného Syna, Pána Ježíše, aby On vrátil lidem vládu zpět. A to se Pánu Ježíši povedlo tím, že Ďábla na kříži *porazil*. Všechnu pravomoc získal pro sebe. Pán Ježíš o tom mluví na závěr Matoušova evangelia:

„Ježíš přistoupil a promluvil k nim: ‚Byla mi dána veškerá pravomoc na nebi i na zemi. Jděte [tedy] a čiňte učedníky ze všech národů, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. [Amen.]‘“

Matouš 28:18-20

Pokud čteme tento text pozorně, všimneme si, že nejenže Pán Ježíš má *všechnu* autoritu, pravomoc, na nebi i na zemi, ale pověřil vykonáváním této autority nás, své učedníky. Tím pádem zodpovědnost za dění zde na zemi nyní nemá On, ale my, církev. Ježíš pověřil touto autoritou nás, nová stvoření. Nás, kteří jsme díky víru v Pána Ježíše vykoupěni z moci Ďábla. Pán Ježíš svěřil církvi pravomoc jednat v autoritě zde na zemi. To z nás dělá Boží zástupce, vyslance. Jsme tedy Boží zastupitelé zde na zemi a jednáme v jeho jménu, v jeho zastoupení. Vysvětlují to například apoštolové Pavel a Jan:

„Jsme tedy Kristovi vyslanci...“

2. Korintským 5:20a

„Amen, amen, pravím vám: Jestliže o něco požádáte Otce v mém jménu, dá vám to. Až dosud jste o nic nepožádali v mém jménu; žádejte a dostanete, aby vaše radost byla úplná.“

Jan 16:23b-24

Byla nám jako lidem *svěřena* velká zodpovědnost. Jsme zde na zem postaveni do úlohy králů a správců v duchovním světě. Byl to původní Boží záměr, abychom na zemi vládli, panovali a zem si podmanili. Postavme se tedy k tomu čelem.

Satanova prohra

Vidíme tedy, že Bůh je dobrý a že člověk má zde na zemi autoritu. Modlíme se sice často tak, že „vše dáváme Bohu do rukou“, nicméně Pán Ježíš si byl *vědom* toho, že mu Otec dal všechno do rukou (Jan 13:3). Boží dobrotu a naší autoritu na zemi reálně nemusíme jen znát (vědomostně), můžeme to všechno žít a zažívat jako se to dělo i Pánu Ježíši. Nicméně podívejme se trochu blíže na Satanovu prohru.

Jen si to představme! Jste celou historii lidstva zvyklí panovat, krást a ničit na zemi. Pak přijde Pán Ježíš, úplně vás převezme, odzbrojí, odrovná a vrátí vládu lidem, které utlačujete. A to se přesně stalo Ďáblu. Pán Ježíš každého, kdo uvěří *přenesl* z tohoto Ďáblůva panství, do svého království:

„On nás vysvobodil z pravomoci temnoty a přenesl do království Syna své lásky, v němž máme [skrze jeho krev] vykoupění, odpuštění hříchů.“

Koloským 1:13-14

Jinde apoštol Pavel píše, že Pán Ježíš odvedl Satanovi zajatce a doslova jej odzbrojil:

„Ale každému z nás byla dána milost podle míry Kristova obdarování. Proto praví: ‚Vystoupil do výše, odvedl s sebou zajatce [a] dal dary lidem.‘“

Efezským 4:7-8

„...když nám všechna provinění odpustil a vymazal rukou psaný záznam, který svými ustanoveními svědčil proti nám a který nám byl nepřátelský; odstranil jej z našeho středu tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil vlády a autority a veřejně je vystavil na odiv, když je vedl triumfálním průvodem v něm.“

Koloským 2:13b-15

Co byste dělali na Satanově místě vy? Vzdali byste se snadno? Nebo ne? Satan, řecky *Satanas*, *protivník* je protivník velmi zarytý a nechce se dát lacino. I když již prohrál, nevzdává se. Je třeba proti němu bojovat. Apoštol Pavel tento úkol, boj proti poraženému nepříteli, připisuje nám, církvi:

„Neboť náš zápas není proti krvi a tělu, ale proti vládám, proti autoritám, proti světovládcům této temnoty, proti duchovním mocnostem zla v nebeských oblastech.“

Efezským 6:12

Slovo světovládcům, řecky *kosmokratór* je v originále v jednotném čísle. Je to Ďábel sám. Mocnosti, řecky *arché* znamenají *původ*, *počátek*. Vidíme tedy to, že církev má nyní bojovat proti Satanovi samotnému a proti původu všeho zla. Církev má bojovat proti duchovním mocnostem zla, od kterých vše špatné na zemi pochází.

Kdo jsou naši nepřátelé

Dostáváme se tak k otázce, *kdo* jsou tedy ti duchovní nepřátelé. Kdo jsou ty mocnosti, proti kterým bojujeme? Spekulativnost této otázky spočívá zásadně v tom, jak *kdo vnímáme realitu*. To, jak realitu vnímáme my, se může rapidně lišit od toho, jak ji vnímá náš soused. Může se také lišit naše dnešní vnímání reality od našeho vnímání před pár lety. Například v posledních letech jsme se přesvědčili, že to, *co je standard*, se může velmi rychle měnit. To co je dnes *normální*, zítra už být v kurzu nemusí. A to je ta pointa, Ďábel nechce být viděn a chce, abychom vše okolo sebe brali jako *normální*. Pokud nám dění v našem okolí přijdou *normální*, nebojujeme. A právě proto potřebujeme do našeho vnímání *normálnosti* dosadit to, co čteme o Pánu Ježíši místo toho, co vidíme ve svém okolí. Apoštol Pavel píše:

„Je-li však naše evangelium zahaleno, je zahaleno těm, kteří hynou. Jim, nevěřícím, bůh tohoto věku oslepil myšlení, aby jim nevzešlo světlo evangelia slávy Krista, jenž je obrazem Božím.“

2. Korintským 4:3-4

Dokud nebudeme brát to, co Pán Ježíš zažíval jako pravdu a standard toho, co lidstvo má žít, budeme oklamáni a okradeni. Proto se apoštol Pavel modlí za církev, aby *duchovní* realitu rozpoznala:

„Proto i já, když jsem uslyšel o vaší víře v Pánu Ježíši a o lásce ke všem svatým, nepřestávám za vás děkovat, když se [o vás] zmiňujeme na svých modlitbách, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal Ducha moudrosti a zjevení v pravém poznání jeho samého a osvícené oči srdce, abyste věděli, jaká je naděje v jeho povolání, jaké je bohatství slávy jeho dědictví ve svatých a jak nesmírná je velikost jeho moci vůči nám, kteří věříme v souladu s působením převahy jeho síly.“

Efezským 1:15-19

Pokud nevidíme problém, nemáme důvod *bojovat*. Pokud se ale více zamyslíme a zaměříme, začneme našeho nenápadného nepřítele více a více rozpoznávat. Naši nepřátelé nejsou markantně odlišitelní. Jsou často velmi skrytí. A v tom tkví jejich nebezpečí. Když totiž máte sklenici čisté vody, stačí jedna kapka tuše, aby se celý obsah vody zkalil. A tuto taktiku nepřítel rád používá napříč historií. Snaží se dělat vše proto, aby lidstvo odvedl od pravdy a často používá dobré věci s pár kapkami jedu, které lidstvo svádí od pravého Boha a podstaty života. Když Ďábel už prohrál na kříži, jde mu nyní jen o jedno –

aby lidé nepoznali *pravdu* evangelia. A nejhůře odhalitelná lež je ta, která je *téměř* podobná pravdě a obsahuje některé její prvky.

V církvi se setkáváme v zásadě se dvěma Satanovými vlivy, které ztěžují postup evangelia kupředu. Prvním z nich je *náboženství*, které nahrazuje společenství a osobní poznání Boha za pouhou sbírku tradic a setkání. Lidé lapeni v náboženství *neslyší* Boží hlas a ani nevnímají naléhavost toho, že se jich evangelium týká. Druhým zákeřným vlivem v církvi je *zákonictví*. Lidé pak místo osobního intimního vztahu s Bohem pěstují seznam pravidel a místo konání Pánova díla ze srdce, je dělají z povinnosti. Těchto dvou vlivů v církvi si potřebujeme být vědomi, vyvarovat se jim a identifikovat je i v životech druhých. Lidé potřebují vidět a zažít *opravdové* evangelium. Potřebují zažít svobodu. Není nadto slyšet Boží hlas, opravdu ho znát a chodit s ním každý den.

Ve společnosti pak můžeme zaznamenat další vlivy. Například *ateismus*, který popírá existenci Boha. Pokud lidé už od začátku v mysli vyloučí Boží existenci, jak v něho mohou uvěřit? Dalším svodem je *mamon*. Ne, že by nás Bůh nechtěl zaopatřit, ale chce, abychom nejprve hledali *jeho* a *jeho* království a vše ostatní nám bude přidáno. Nechce, aby peníze byly naším bohem. Nechce, aby určovaly naši náladu ani naše jednání. Chce, aby byly nástrojem, který používáme pro Boží slávu.

Dále pak v naší společnosti vládne smilstvo, tím myslíme jakýkoliv mimomanželský sex. Patří sem také cizoložství, bagatelizace rozvodů i agenda LGBT. Ďábel překroutil představu o lásce a sexu ze závazku a vztahu na požitek a pouhé uspokojení tužeb. Nemyslíme si, že Bůh chce lidem něco odepřít nebo že by někoho diskriminoval, ale jak chceme zažívat společenství s Bohem, který je svatý, pokud nebudeme žít svatě?!

Ve společnosti se vyskytují i vlivy jako humanismus či komunismus. Humanismus původně cílil na rozvoj a na vyzdvižení hodnoty člověka, což je bohubíhá myšlenka. Problém ale je, že v posledních dekádech tento rozvoj nevede k oslavě Boha, ale přímo k vyvyšování a uctívání člověka. A to už problémem je. Stejně tak komunismus začal pěknou myšlenkou rovnosti, ale její aplikace v rámci komunismu silně zaostávala za myšlenkou samotnou.

Navíc žádné z těchto učení, a to včetně východních náboženství a New Age, nediskutují potřebu odpuštění hříchů a potřebu vykupitele. Tato učení často mluví o seberozvoji a změně myšlení, nicméně křesťanství mluví o něčem mnohem hlubším. Mluví o proměně. O proměně naší hříšné podstaty na svatou, o úplné proměně našeho charakteru a o poznání živého Boha, našeho Stvořitele.

Ano, je důležité si toto pojmenovat a adresovat v kontrastu s učením Božího slova, Bible. I drobná odchylka ve směru, může mít vážné důsledky. Hlavním problémem je totiž to, že pokud mýjíme cíl, hřešíme, důsledkem toho je smrt, což znamená odloučení od vztahu s Bohem. A vztah s Bohem je to, pro co jsme byli stvořeni. Bez Boha nikdy nenaplníme své určení a poslání.

Úlohou křesťanů ale není proti zmíněným vlivům neustále bojovat a vymezovat se. Nemůžeme stále volit defenzivní a obranářskou taktiku postavenou na strachu. Bůh se strachem nepracuje. Pokud křesťanství má co dát, a ono má, měli bychom naopak začít aktivně propagovat své hodnoty, například rodinu, svatost a vztah s Bohem. Nemůžeme ani vynechat Boží moc. Myslíme si, že aktivní propagace křesťanství je úloha nás všech. Jestli budeme defenzivní, budeme zatlačeni do kouta. Jestli chceme, aby Evropa byla křesťanská, musíme zvolit jiný, *aktivní* přístup založený na modlitbě a kázání evangelia. Mají to být totiž Boží slova a Boží Duch, co určují duchovní atmosféru okolo nás.

Jsi vykoupen z moci smrti

Když předchozí kapitolu zobecníme a přijmeme, uvidíme na našeho finálního nepřítele, kterého je třeba porazit. Všechny ostatní Ďáblovo směry a vlivy totiž směřují až k němu. Bible tohoto nepřítele definuje jako *smrt* samu. Smrt neznamená jen fyzickou smrt, nýbrž *oddělení*. Každý jiný směr než křesťanství totiž odděluje lidi od Boha, jejich Stvořitele. Důsledkem oddělení od Boha jsou pak chudoba, nemoci, hřích a různé další nešvary. A jedině opětovné spojení s Bohem – skrze odpuštění hříchů – tyto nešvary vyhubí. Jednoduše řečeno, pokud máme nějaké představy o nebi, kde vládne Bůh, tak si jej představujeme bez hříchu, nemoci, bolesti a smrti. Smrt přišla až s hříchem a pokud Kristův kříž odstraňuje hřích, odstraňuje i všechny jeho následky. A tak smrt v jakékoliv své formě je naším nepřítelem. Apoštol Pavel o Ježíši takto:

„...on nás zachránil a povolal svatým povoláním ne podle našich skutků, nýbrž podle vlastního předsevzetí a podle milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy a která se nyní ukázala zjevením našeho Zachránce Krista Ježíše. On zničil smrt a skrze evangelium vyvedl na světlo život a neporušitelnost.“

2. Timoteovi 1:9-10

Chápejme to dobře. Věčný život je zde již od příchodu Pána Ježíše (Jan 11:25), nemusíme tedy na něj čekat až na věčnost. Je již tady a teď. Pán Ježíš přivedl na svět něco, co zde od Edenu nebylo. Ježíš tedy žil nebe na zemi. Pán Ježíš přivedl *život* do arény *smrti*. To, co máme my, křesťané, nyní přinést je v úplném kontrastu s tím, co nás vyučuje tento světský systém, ve kterém žijeme, ať je jakýkoliv. Nejedná se o nové *tradice a zvyky*. Jedná se o Slova a Ducha, kterého tento svět nezná. Možná to zprvu nevidíme, protože jsme se v tomto systému narodili a přijde nám jeho fungování *normální*. Nicméně čím více studujeme a žijeme Boží slovo, vidíme, že jsou markantní rozdíly v tom, jaký je stav světa okolo nás a toho, jak my můžeme žít:

„Vždyť zákon Ducha života v Kristu Ježíši mě osvobodil od zákona hříchu a smrti.“

Římanům 8:2

A jinde:

„Jestliže proviněním jednoho člověka smrt vládla skrze toho jednoho, tím spíše ti, kteří přijímají hojnost milosti a dar spravedlnosti, budou vládnout v životě skrze toho jednoho, Ježíše Krista.“

Římanům 5:17

Ne překvapivě Boží život, o kterém Bible mluví, ničí smrt, tak jako světlo prosvěcuje tmu. Proto Pán Ježíš uzdravoval *všechny*, kteří se mu dostali pod ruku, činil zázraky, křísil mrtvé, chodil po vodě a rozmnožoval chleba. Z lidského pohledu žil „nadpřirozeně“. Z biblického pohledu zkrátka operoval v životě a ne ve smrti.

Šiř život

Bible nás označuje jako *vyzývatele smrti*. Ukazuje, že jako smrt, nemoc, hlad a chudoba vládne ve světě, tak církev má přinést změnu, přinést život a to právě skrze jednotlivé věřící. Není to ale možné z našich sil. Je to možné jedině skrze Božího Ducha, Ducha života, který se do nás nastěhoval. Pán Ježíš toto rozebírá na dvou místech v Janově evangeliu. Říká, že v nás bude pramen života:

„Ježíš jí odpověděl: ‚Každý, kdo pije z této vody, bude opět žíznit. Kdo by se však napil z vody, kterou mu dám já, nebude nikdy žíznit, ale voda, kterou mu dám, se v něm stane pramenem vody tryskající k věčnému životu.‘“

Jan 4:13-14

V druhé pasáži dokonce mluví o samotném Duchu svatém a vyzdvihuje to, že z nás *poteče* jako proudy živé vody, kdekoliv a kdykoliv jsme:

„V poslední, velký den svátku Ježíš vstal a zvolal: ‚Žíznili kdo, ať přijde ke mně a pije. Kdo věří ve mne, jak praví Písmo, řeky živé vody poplynou z jeho nitra!‘ To řekl o Duchu, kterého měli přijmout ti, kteří v něho uvěřili; dosud totiž Duch [svatý] nebyl dán, protože Ježíš ještě nebyl oslaven.“

Jan 7:37-39

Všimněme si toho jasně. Pokud jsme se vydali Bohu, už nejsme vyprahlí, nežízníme a nehladovíme po něm. Naopak chodíme ve společenství s ním a přinášíme poznání jeho samotného kdekoliv jsme. Tam kam přijdeme jsme požehnáním, osvěžením a živou vodou.

Mysli jinak

Z výše uvedeného je evidentní jedno. Potřebujeme *myslet* jinak. Narodili jsme se do světa, kde vládne *smrt* a znovuzrodili jsme se do království *životu*. Změna ani nemůže být větší. Jenže proč tu změnu nevidíme, proč ji jako církev nepřinášíme? Důvod je prostý. Jsme totiž zvyklí přemýšlet v termínech *smrti*. O tom přesně apoštol Pavel píše do Říma:

„Ti, kdo jsou živi podle těla, mají na mysli věci těla; ale ti, kdo jsou živi podle Ducha, myslí na věci Ducha. Myšlení těla znamená smrt, myšlení Ducha život a pokoj. Myšlení těla je totiž v nepřátelství vůči Bohu, neboť se nepodřizuje Božímu zákonu, ba ani nemůže.“

Římanům 8:5-7

Navíc tato pasáž říká, že pokud nemyslíme v termínech života, jsme pro Boží záměry nepoužitelní. Vzhledem k tomu, co jsme do teď rozebírali, věříme, že toto tvrzení nikoho neurazí. Bůh ale chce, abychom mu rozuměli a *proměnili svou mysl* k poznání jeho vůle:

„Vybízáím vás tedy, bratři, skrze milosrdenství Boží, abyste vydali svá těla v oběť živou, svatou a příjemnou Bohu; to je vaše rozumná služba Bohu. A nepřipodobňujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou [své] mysli, abyste mohli zkoumat, co je Boží vůle, co je dobré, přijatelné a dokonalé.“

Římanům 12:1-2

Chápejme Boha dobře. On chce s námi *spolupracovat*. On chce abychom byli požehnáním a přinášeli život kdekoliv jsme. Pokud se mu to má zdařit, potřebuje, abychom s ním byli na stejné vlnové délce. A jak můžeme být na stejné vlnové délce s někým, kdo přemýšlí v termínech života? Tím, že budeme přemýšlet stejným způsobem. S Bohem můžeme tím více spolupracovat, čím více máme obnovenou mysl jeho směrem. A o to jde v celém duchovním boji. Mysl lidí je tím středobodem, o který zde jde. My potřebujeme, aby lidi nebyli myslí Bohu nepřátelští, ale aby mysleli v souladu s ním:

„Neboť ačkoli žijeme v těle, nebojujeme podle těla. Zbraně našeho boje nejsou tělesné, ale mají od Boha sílu bořit opevnění; boříme rozumování a každou povýšenost, která se pozvedá proti poznání Boha. Uvádíme do zajetí každou myšlenku, aby byla poslušna Krista...“

2. Korintským 10:3-5

Pojďme to uchopit z širší perspektivy, než je jen náš život. Pojďme to uchopit tak, že chceme, aby v Evropě a potažmo v celém světě zavládla změna, mocnosti padly a Bůh byl oslaven. Vyjděme ze své komfortní zóny a přinášejme světlo celým národům.

Proto budeme mluvit o leadershipu. Potřebujeme, aby povstali vedoucí služeb, učitelé, pastoři, proroci, politici, manažeři či podnikatelé. Budeme rozebírat i týmovou spolupráci. Společenská změna totiž není založená na jednotlivcích, ale na církvi jako těle, na týmu. Dostaneme se i k duchovnímu boji samotnému, abychom v tomto boji *uměli chodit*. Věříme, že tato knížka osloví i tebe, a že se staneš součástí hnutí Božího lidu, které se po celé Evropě připravuje.

1 Team leader Pán Ježíš

Pokud chceme zažít *probuzení*, potřebujeme se zamyslet i nad následujícími otázkami: Pokud se lidé budou obracet, kdo je povede za Pánem? Máme dostatek lidí zakotvených v Pánu, kteří jsou schopni a ochotni vést druhé? Pokud ne, jsme schopni vyučít je k vedení dalších lidí? Jakmile se lidé totiž připojí k církvi, musí se jim někdo věnovat. Někdo je musí podchytit. Jinak tito noví věřící, potenciální spolupracovníci v díle evangelia, zase odejdou.

Jestliže jsme vedoucími v církvi, dokážeme dát druhým prostor, aby *vedli* další? Nebo naopak máme obavu, že v momentu, kdy oni začnou mít vliv, budeme v ohrožení? To jsou otázky klíčové pro rozvoj církve i našich nejbližších pracovníků. A nejsme tedy my sami, jako vedoucí, brzdou církve, když limitujeme naše společenství jen na to, co zvládneme my nebo pár našich nejbližších spolupracovníků?

Jsme pevně přesvědčeni, že lidé k Pánu přicházet budou a také jsme přesvědčeni o tom, že *každý*, kdo už je součástí církve, *má potenciál* k tomu, aby vedl druhé. A právě rozvoj nových vedoucích je klíčový pro rozvoj celé církve. Je tomu tak hned z několika důvodů: Za prvé každý máme omezenou kapacitu toho, kolika lidem jsme schopni se věnovat. Pokud chceme, aby církev rostla, potřebujeme mít více lidí ochotných se zapojit. Lidí toužících nadále růst; takových, kteří se budou chtít věnovat dalším lidem. Za druhé bez odpovědnosti člověk nevyrostе. Pokud chceme, aby naše děti vyrostly a dospěly, přijde moment, kdy opustí rodný dům a založí vlastní rodinu. Stejně je to v církvi. Je zdravé, když se lidé osamostatňují a sami začínají vést ostatní. Naopak, pokud nikdy nikoho nepovedou, nedospějí. Kromě toho, jestliže nenaučíme ostatní umění vést druhé, mineme podstatu učednictví. Podstata učednictví je v tom, že vedeme ty druhé a ti zase vedou další. To je to, co nám ukazuje Bible (2. Timoteovi 2:2). Pokud nečiníme učedníky, v našem okolí nevyrostou lidé, kteří naši vizi budou rozvíjet. Budou to jen lidé, kteří ji v lepším případě slouží. Učednictví není jen o vůdcovství, neboli leadershipu, zahrnuje mnoho jiných aspektů. Rozvoj leadershipu je ale jeho podstatnou částí. Možná to některé z nás překvapí, ale už Pán Ježíš byl označován jako *leader*, *vůdce*:

„Bůh našich otců probudil z mrtvých Ježíše, kterého jste vy pověsili na dřevo a zabili; toho Bůh jako vůdce a zachránce vyvýšil na svou pravici, aby dal Izraeli pokání a odpuštění hříchů.“

Skutky 5:30-31

Vidíme, že Pán Ježíš *je* náš vůdce. Vůdce, řecky *archégos* znamená *hlavní vedoucí, princ, původce, průkopník nebo ten, kdo vede ostatní v určité věci, je jim příkladem, předchůdcem*. Je tedy zřejmé, že Pán Ježíš byl leader. Někteří proti učednictví a leadershipu pro každého argumentují tím, že Jakub píše: „Nebudte mnozí učiteli, moji bratři; víte, že budeme souzeni přísněji“ (Jakubův 3:1). Nicméně tento list byl psán nově obráčeným věřícím a pravdou je, že nikdo po nově obráčených věřících hned nechce, aby učili další. Kontext Písma ale mluví jasně: Každý věřící by měl najít další lidi, které bude vyučovat a předávat jim pravdu evangelia. A zároveň by je měl vést k tomu stejnému. Toto vytvoří nezastavitelnou vlnu šíření křesťanství. Tato změna pastory neohroží. *Pastor* (latinsky; řecky *biskup*) je původně *vojenským termínem pro dohlížejíciho nad danou oblastí*. Pastor tedy nemusí být tím, kdo *dělá vše* od prvního do posledního, ale naopak má být tím, kdo dohlíží na to, že se vše děje a rozvíjí správně. Pastoři a vedoucí se tedy nemusí cítit ohroženě z nové generace leaderů. Naopak jim mohou pomáhat rozvíjet se.

Pojďme se nyní podívat na to, jak Bible o leadershipu mluví. Podívejme se na to, jaké charakteristiky musí leader mít a jak má vést tým. Na následujících stránkách probereme některé aspekty a situace

ze života Pána Ježíše, které jasně ukazovaly na to, že je leader a pracuje s týmem. Zamysleme se společně na základě Božího slova a jednání Pána Ježíše nad tím, co leadership je, a co naopak není. Budeme si klást otázky typu: Je leadership o mém rozvoji, nebo o rozvoji druhých? Nakolik je leadership o kontrole a naopak o nekontrolovaném zmocnění druhých? Týká se leadership práce na mé vizi nebo také mé podpory vize druhých?

1.1 Mysli jako leader

Mysl je jedním z nejdůležitějších částí člověka. Mysl rozhoduje o našem vítězství, nebo nezdaru. Mysl je místem odkud přichází špatné nápady, nebo skvělé inovace. Bůh potenciál mysli zná, a tak o něm píše v Božím slově jako o bojišti. Kdo chce vyhrát, musí nejprve svést bitvu ve vlastní mysli.

Člověk funguje následujícím způsobem: Něco ho napadne a v tom momentu zváží, jestli o tom bude přemýšlet dál. Pokud ano, pak o tom přemýšlí, což může trvat minuty, hodiny, dny, roky. Ve chvíli, kdy je toho plný, začne se sdílet s ostatními. A nakonec dojde do bodu, kdy podle své myšlenky začne jednat. Proto je důležité už na začátku si hlídat mysl a nezahrávat si s nebezpečnými myšlenkami.

Nejprve myslíme, pak mluvíme a nakonec jednáme. Stejně je to u leadershipu. Vedoucí bude vždy pod tlakem, ať už vnějším (ze strany lidí), nebo vnitřním (vlastní myšlenky) a proto musí mít mysl dobře nastavenou. A to nastavení si chránit, jinak může přijít o vizi, vlastní perspektivu a v nejhorším případě i o život.

Změň způsob myšlení, ne pozici

Klíčovým základem pro to, abychom se stali biblickým leaderem je to, abychom tak *začali přemýšlet*. Někdo má k vůdcovství větší přirozené sklony, někomu pomohlo více prostředí, ve kterém byl, ale *každý* se může stát leaderem. Potřebuje se vidět jako leadery a jednat podle toho. Podívejme se na příklad apoštola Pavla:

„Protože uplynulo mnoho času a plavba již byla nebezpečná, neboť již minul i půst, Pavel jim domlouval: „Muži, vidím, že plavba bude jistě spojena s nebezpečím a s velkou ztrátou nejen pro náklad a pro loď, ale i pro naše životy.“ Setník však důvěřoval více kormidelníkovi a majiteli lodi než tomu, co říkal Pavel. Když už dlouho nic nejedli, postavil se Pavel uprostřed nich a řekl: „Muži, měli jste mne poslechnout a nevyplouvat z Kréty, a mohli jste si ušetřit toto nebezpečí a ztrátu. Ale nyní vás vyzývám, abyste byli dobré mysli, neboť nikdo z vás nebude ztracen, nýbrž jen loď“... Když se námořníci pokoušeli utéci z lodi a spustili člun na moře pod záminkou, že chtějí vytahovat kotvy z přídí, řekl Pavel setníkovi a vojákům: „Nezůstanouli tito na lodi, vy nemůžete být zachráněni.“ Tu vojáci přesekli lana u člunu a nechali jej uplavat. Než se začalo rozednívat, vybízel Pavel všechny, aby pojedli. Řekl: „Dnes již čtrnáctý den čekáte, zůstáváte hladoví a nic nejíte. Proto vás vybízím, abyste pojedli; je to k vaší záchraně. Vždyť nikomu z vás se neztratí ani vlas z hlavy.“ Po těch slovech vzal chléb, přede všemi vzdal Bohu díky, rozlomil jej a začal jíst. Všichni nabyli dobré mysli a také oni přijali pokrm.“

Skutky 27:9-11.21-22.30-36

Apoštol Pavel byl sice vězněm, ale evidentně se během plavby začal zapojovat do rozhodovacích procesů. V městě Lasaia, kde tento úryvek začíná, mu ještě nikdo nevěnoval pozornost. Pavel se tím ale nenechal odradit a během velmi nebezpečné plavby začal všechny na lodi povzbuzovat. Nakonec dokonce

získal rozhodující slovo, a ač byl vězněm, setník na něho dal v klíčovém okamžiku, kdy námořníci chtěli utéci z lodi. Na závěr Pavel ještě všem sloužil večeri Páně. To, že Pavel jednal jako rozhodný leader je zřejmé například i v příběhu ze žaláře ve Filipech (Skutky 16:25-34). Zde se Pavel nejlépe zorientoval v nenadálé a vypjaté situaci a zachránil život žalářičkovi. Pavel ale není ojedinělý příklad leadera v Bibli. Dalšími byli například král David nebo prorok Eliáš. O králi Davidovi čteme, že dávno předtím, než se stal králem, se už k němu stahovali lidé, kteří ho *přirozeně* brali za leadera, i když byl v té době psancem. Eliáš zase vedl národní probuzení, i když ho sám král chtěl zabít.

Buď si jist Bohem

K tomu, abychom jednali směle a odvážně a ještě k tomu vedli druhé, potřebujeme si být velmi jisti svou identitou. Lépe řečeno, potřebujeme si být jisti tím, *kým jsme my* a *kým je náš Bůh*. Často budeme totiž v situacích, kdy budeme my, naše vize či motivy zpochybňováni. Pokud si nejsme jisti sami sebou, ukazuje to, že si *nejsme* jisti svým Bohem, ani tím, co Bůh říká o nás ve svém slově. Boží slovo je totiž z pohledu lidské identity Božím pohledem na člověka.

Nejen když vedeme druhé, potřebujeme si být jisti svoji identitou. Potřebujeme být vyrovnaní s tím, kdo jsme, co je za námi i do čeho nás Pán volá. Potřebujeme si být vědomi toho, co *naší volbou* následovat Pána ztrácíme. Potřebujeme se vědomě vyrovnat s tím, že například kariéra a koníčky nikdy nebudou prioritou. Nejlepší způsob, jak být vyrovnaný sám se sebou a se svým životem, je přijmout to, co o nás říká Boží slovo a vše ostatní dát stranou.

Každý z nás tedy opravdu potřebuje být pevně zakořeněn v Pánu. Když víme, kdo je náš Bůh a kým jsme my, z našeho života začne jít *jistota*. To je pro vedení druhých lidí klíčové. Leader potřebuje přinášet pokoj nejen do svého týmu, ale i do svého okolí. Druzí lidé často jistotu *hledají*. A jakožto v Božích reprezentantech *mají* oni jistotu vidět v nás.

Pokud si nejsme jisti svojí nebo Boží identitou, budeme mít tendenci si něco na lidech dokazovat nebo kompenzovat. Obojí je pro jakoukoliv práci *destruktivní*. Navíc nejistí lidé často jednají ve strachu a ne v lásce. Kvůli jednání ve strachu lidé dělají *iracionální* rozhodnutí, které poškozují jak jejich tým, tak celé Pánovo dílo. Odložme tedy vše včetně svých pohledů a minulosti a svých pohledů na sebe sama (1. Korintským 4:3-4, Koloským 3:13-16). Pán nás přijal za své, očistil nás od našich hříchů a dal nám *naději* do budoucnosti (Jeremijáš 29:11).

Jako leaderi si tedy musíme být jisti *Bohem* a svým povoláním, protože pak můžeme dělat kroky, které jsou *potřeba*. Jistota v Pánu nám totiž *dává svobodu* jednat. Všimněme si, jak Pán Ježíš jednal s jedním ze svých *nejlepších* mužů:

„Řekl jim: ‚A za koho mě pokládáte vy?‘ Šimon Petr odpověděl: ‚Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha.‘ Ježíš mu na to řekl: ‚Blahoslavený jsi, Šimone BarJona, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec, který je v nebesích. A já ti pravím, že ty jsi Petr, a na té skále vybuduji svou církev a brány podsvětí ji nepřemohou. [A] tobě dám klíče království Nebes, a cokoli svážeš na zemi, bude již svázáno v nebesích, a cokoli rozvážeš na zemi, bude již rozvázáno v nebesích.‘“

Matouš 16:15-19

Vidíme, že Bůh apoštolu Petrovi zjevil, kým Pán Ježíš je. Pán Ježíš, který v tom momentu, když Petr mluvil, byl přítomen, jej ale vůbec neshazoval, neměl potřebu *bránit* svoji pozici. Nezačal tvrdit, že by on jediný měl slyšet od Boha nebo cokoli podobného. Pán Ježíš nedrkal zuby v myšlenkách:

„Teď Petr slyší od Boha a lidé začnou následovat jeho místo mě“. Naopak Pán Ježíš apoštola Petra vyzdvihl před blízkými a řekl, že Bůh si ho bude mocně používat. Nedlouho poté ale vyvstala jiná situace, kdy Pán Ježíš apoštola Petra nevyzdvihl, ale přede všemi *konfrontoval*. Jistota toho, kým je, a kdo je jeho Bohem, dala Pánu Ježíši svobodu jednat, i když mnozí z nás by měli v tom momentu strach, že o apoštola Petra *přijdeme*.

Dej ego stranou

To, že máme být mrtví sami sobě neplatí samozřejmě jen pro Pána Ježíše nebo pro leadery. Platí to pro *všechny*. Kdokoliv chce jít za Pánem, musí dojít do bodu, kdy se mu *plně vydá* a vše ostatní v případě potřeby odloží. My sami a naše seberealizace přestane být důležitá, důležité bude jedině to, co Pán chce vykonat, a začneme myslet v termínech „Co pomůže Božímu království“ a „Jak jej dostat co nejrychleji dopředu v co nejkratším čase se vším, co máme k dispozici, aniž bychom někoho poztráceli?“ Boží plány se pro nás stanou natolik důležité, že budou naší prioritou. Pokud to neuděláme, Ďábel nás buď zneefektivní pro Boží plány, nebo úplně zničí.

Pokud jsme ale leadery, je na tuto oblast mnohem větší tlak. Zároveň naše selhání přinese mnohem větší zkázu do životů všech okolo. Musíme si tedy být vědomi Ďábových pastí a nenechat se svést úspěchem, slávou, bohatstvím tohoto světa (majetkem, financemi), názory druhých nebo našimi nenaplněnými touhami – například v oblasti vztahů. Z tohoto důvodu apoštol Pavel píše, že jsme spolu s Kristem zemřeli sami sobě, hříchu a jsme ukřižováni světu a svět pro nás. Pokud se toto nestane vědomou realitou našeho života, Ďábel na nás bude neustále tlačit a dotírat. Ďábel totiž nezná lítost a jeho cílem je zničit nás a Boží dílo (Efezským 6:10-12). A když se nenecháme svést, odstoupí od nás a bude čekat na lepší příležitost:

„Ježíš pak plný Ducha Svatého se vrátil od Jordánu. Duch ho vodil pustinou čtyřicet dní a Ďábel ho pokoušel. V oněch dnech Ježíš nic nesnědl, a když se skončily, vyhladověl. Ďábel mu řekl: ‚Jsi-li Syn Boží, řekni tomuto kameni, ať se stane chlebem.‘ Ježíš mu odpověděl: ‚Je napsáno: »Člověk nebude živ jen chlebem [, ale každým Božím slovem].«‘ Ďábel ho vyvedl vzhůru, v jediném okamžiku mu ukázal všechna království světa a řekl mu: ‚Všechnu tuto pravomoc a jejich slávu dám tobě, protože mně je dána, a komukoli chce, tomu ji dám. Jestliže se tedy ty přede mnou pokloníš, všechna bude tvá.‘ Ježíš mu odpověděl: ‚Je napsáno: »Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jemu jedinému sloužit.«‘ Přivedl jej pak do Jeruzaléma, postavil ho na vrcholek chrámu a řekl mu: ‚Jsi-li Syn Boží, vrhni se odtud dolů; vždyť je napsáno, že »svým andělům přikáže o tobě, aby tě ochránili« a ,na rukou tě ponosou, abys snad svou nohou nenarazil na kámen.‘ Ježíš mu odpověděl: ‚Je řečeno: »Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.«‘ Když Ďábel dokončil všechno pokušení, odstoupil od něho až do příhodné doby. “

Lukáš 4:1-13

Všimněme si, že nejen že Pán Ježíš komunikoval s Bohem, ale vidíme ho zde i v *přímé konverzaci s Ďáblem*. Ďábel mu nabízel *vše*, co měl, a byly to vskutku lákavé nabídky. Nebudeme si nic nalhávat, tyto nabídky jsou lákavé jak pro nevěřící lidi, tak pro věřící, pokud nemají obnovenou mysl. Jediným efektivním dlouhodobým způsobem, jak odolat všem těmto nabídkám, je být *soustavně naplněn Duchem svatým*. V tom momentu vidíme svět z jiné (Boží) perspektivy a Ďábovo pokušení snadněji odrazíme.

Kromě toho, když začneme vést další lidi nebo, když dostaneme od Boha vizi, kterou Bůh chce skrze nás naplnit, verše mluvící o tom, že máte být „mrtví sami sobě“ dostanou ještě další rozměr.

Tento rozměr se týká osobní roviny a interakce s druhými. Když jsme leaderi, zjistíme, že jsou tu daleko důležitější věci než naše ego nebo naše představy. Když máme vizi, je pro nás *naplnění* té vize mnohem důležitější než dohadování se o detaily, osobní uznání nebo cokoliv podobného. Naučíme se k životu přistupovat jinak. Začneme situace vyhodnocovat následovně: „Je vítězství v tomto sporu důležité pro realizaci vize, nebo ne?“ nebo „Stojí mi za to se tímto zabývat nebo mám na práci i důležitější věci?“ či „Neodvádí tyto věci jen mou *pozornost* od věcí Božího království?“

Nebud' obětí, ale obětuj se

Někteří lidé rádi říkají, že leadership je oběť. Jestli je leadership oběť nebo ne, záleží na úhlu pohledu. Vše je o prioritách. Pokud nám jde o Boží království, tak se na věci, které opouštíme (dřívější názory, koníčky), nemůžeme dívat jako na věci *obětované*. Zanechat jich byla a je naše *volba*. Jednoduše jsou v životě věci důležité a věci nepodstatné. Potřebujeme vykupovat čas a místo nepodstatného se věnovat důležitému.

Často spousta věcí, které necháváme za sebou, jsou věci, za které se stydíme. Navíc bývají důvodem, proč se druhé bojíme vést. Nemáme zájem, aby je o nás věděli, nebo aby nás v nich *napodobovali*. Skutky, za které se stydíme, jsou v našem životě často proto, že jsme na ně jednoduše měli čas. Apoštol Pavel nechtěl nikomu dávat důvod k pohoršení:

„Nikomu nedáváme v ničem důvod k pohoršení, aby tato služba nebyla pohaněna. Ve všem se představujeme jako Boží služebníci: v mnohé vytrvalosti, v souženích, v tlacích, v úzkostech, v ranách, ve vězeních, ve zmatcích, v těžkých pracích, ve bděních, v postech, v čistotě, v poznání, v trpělivosti, v dobrotě, v Duchu svatém, v lásce bez přetvářky, ve slovu pravdy, v moci Boží; skrze zbroj spravedlnosti v pravici i v levici, skrze slávu i potupu, skrze pomluvu i pochvalu, jako svůdcové, a přece pravdiví, jako neznámí i uznávaní, jako umírající – a hle, jsme naživu, jako trestaní, ale ne usmrcovaní, jako zarmucovaní, avšak stále se radující, jako chudí, avšak mnohé zbohacující, jako nic nemající, a přece všechno vlastníci.“

2. Korintským 6:3-10

Je tedy důležité, abychom apoštola Pavla napodobili i v tomto. Přicházejme první a odcházejme poslední. Žijme tak, aby Boží dílo kvůli nám nebylo *nikým v ničem* pohaněno. Je také důležité, abychom byli morálně čistí, neměli se za co stydět a byli ostatním ve všem příkladem (2. Timoteův 2:11-16).

Měj plán

Již v Příslovích je psáno, že „Bez vize lidé hynou“ (Přísloví 29:18). Je tedy zřejmé, že pokud jako Boží lid chceme povstat, potřebujeme mít vždy jasnou vizi, směr a plán. Potřebujeme se na celý svět dívat z širší perspektivy než jen z pohledu našeho života nebo z perspektivy dnešního dne. Nesmíme se jen protloukat životem od rána do večera a mít plány maximálně na další dovolenou. Náš život potřebuje perspektivu. Boží perspektivu. I Bůh má celkový plán, kterého chce dosáhnout. Tento plán postupně realizuje. Všimněme si, že náš Bůh své kroky pečlivě a promyšleně plánuje:

„Od počátku oznamuji budoucnost a od dávnověku, co se ještě nestalo. Říkám: ‚Můj plán se naplní a každé své přání vykonám.‘“

Izajáš 46:10

Konečným Božím cílem je, aby celá země byla plná jeho slávy (Abakuk 2:14). Podívejme se retrospektivně na jeho kroky. Na kroky, které musel udělat, aby svého konečného cíle dosáhl. K tomu, aby jej dosáhl, potřeboval mít prostor na zemi jednat. Tento prostor si vytvořil tím, že se nastěhoval do člověka a učinil jej svým chrámem. Díky tomu Bůh může jednat kdekoliv po světě. Aby se mohl nastěhovat do člověka, potřebuje svůj chrám mít očištěný od hříchu. Proto Bůh před vylitím Ducha svatého *dal* Pána Ježíše za hříchy *celého* světa. Ducha svatého může přijmout jen ten, kdo *uvěří*, ten, komu jsou odpuštěné hříchy.

Jenže aby lidem mohli být odpuštěné hříchy, musí vědět, že nějaké *mají*. Tím pádem dávno před Pánem Ježíšem dal Bůh lidem *Zákon*, který přináší poznání hříchu (Římanům 3:20). Díky Zákonu má každý člověk povědomí o tom, co je dobré a co zlé. Jenže Bůh nechtěl, aby jeho vztah s člověkem byl založen na dodržování pravidel. A tak ještě před Zákonem Bůh našel člověka, Abrahama, který mu *důvěřoval*. Tomu dal *zaslíbení* a díky tomu se na Zákon Bůh ohlízet nemusí. Může dnes jednat na základě milosti. Touto postupnou realizací plánu vidíme, že Bůh dokázal obnovit vztah s člověkem, který byl narušen v Edenu. Zároveň spoluprací s člověkem Bůh dokáže evangelium dostat až na samý konec země (Matouš 28:18-20). Vidíme tedy, že Bůh je geniální stratég a následuje *důsledně* svůj plán.

Všimněme si také, že lidé ve Staré smlouvě *znali svého Boha* a přemýšleli strategicky dopředu. Noemovi Bůh řekl o potopě 120 let předtím, než začala. Noe díky tomu připravil archu a *zachránil* celou další generaci lidí. Podobně Abraham vyšel do Kanaánu několik generací předtím, než jej Bůh Izraelcům zaslíbil dát. Abraham byl vizionář, věřil Bohu a myslel nejen na sebe, ale i na další generace. Možná je to něco, co se vylučuje s vaším dosavadním chápáním věcí, ale znamená to jediné – potřebujeme vyrůst a začít přemýšlet v širším kontextu.

Následuj Boží vizi

Opravdový leader má vizi od Boha, která přesahuje jeho schopnosti a je si toho vědom. Leader ví, že k tomu, aby byla jeho vize realizována, potřebuje do ní zapojit více lidí. Pán Ježíš nejprve nesl Boží vizi sám, poté ale do své vize zapojil nejprve 12 učedníků, poté 70 a nakonec nás všechny. Zapojení prvních 12 učedníků nastalo dokonce v momentu, kdy jej v jeho vlastní domovině zpochybňovali:

„Ježíš jim říkal: ‚Prorok není beze cti, leda ve své vlasti, mezi svými příbuznými a ve svém domě.‘ A nemohl tam učinit žádný mocný skutek, jen na několik nevěřících vložil ruce a uzdravil je. A divil se pro jejich nevěru. A procházel okolní vesnice a učil. Zavolal si Dvanáct a začal je posílat dva a dva a dával jim pravomoc nad nečistými duchy.“

Marek 6:4-7

Nedlouho po zmocnění dvanácti nastala další zajímavá situace. Apoštol Jan řekl Pánu Ježíši, že viděli *kohosi* ve jménu Pána Ježíše vyhánět démony, a protože ten člověk nepochodil s nimi, *bránili mu*. Z reakce Pána vidíme, že On nikdy neplánoval ze svých dvanácti učedníků učinit prominentní osoby, ale že mu šlo o *realizaci vize*. Všimněme si, že Pán Ježíš apoštola Jana a ostatní ihned usměrnil a posléze dokonce „oficiálně vyslal“ dalších sedmdesát učedníků, aby činili to samé, co On a prvních dvanáct. Pán Ježíš s nikým nesoupeřil, nesnažil se dokázat, že *On* učinil nejvíce zázraků a získal nejvíce učedníků. Neříkal si: „Tenhle už mě předbíhá, hodím mu nějaké klacky pod nohy.“ Naopak Pán Ježíš se raduje z našich úspěchů a garantuje nám, že *cokoliv* budeme dělat v souladu s jeho vizí, On osobně naplní. Nebudme tedy úzkoprsí, nebudujme jen svoji službu, ale šířme Boží království a realizujme Boží záměry.

Drž směr

Kromě toho, že leader má vizi, kterou on i ostatní následují, je povinností leadera *držet směr*. Všiml jsem si, že poměrně dost lidí se *projevuje* jako leaderi nebo alespoň prokazují tyto sklony v určitých oblastech života. Nicméně většina lidí nevládne začít nebo začne, ale nedokáže *udržet směr* nezbytně dlouhou dobu. Nechájí se rozptýlit, odradit svým nejbližším okolím, rodinou, přáteli, případně prvotními neúspěchy. Bohužel kvůli tomu je ostatní ani nemají šanci následovat. Představit si to můžeme jako malé semínko v zemi. Lidé jako leaderi začínají klíčit a růst, ale přestanou v sobě tyto schopnosti *žít* dříve, než semínko vůbec prorazí zem. Tím pádem si jejich schopností ani nikdo nevšimne.

To platí i pro začínající leadery v církvi. Pokud myslíme své následování Pána vážně, potřebujeme se obrnit a mít takzvaně „hroší kůži“, Biblicky „mít v sobě kořen“. K tomu, abychom dosáhli toho, k čemu nás Pán povolává, pomáhá nastavení cílů. Cíl si nastavil i sám Pán Ježíš:

„Stalo se, když se naplňovaly dny, kdy měl být vzat vzhůru, že se pevně rozhodl jít do Jeruzaléma. Poslal před sebou posly; ti vyšli a vstoupili do jedné samaršské vesnice, aby pro něho vše připravili. Ale tam jej nepřijali, protože byl rozhodnut jít do Jeruzaléma. Když to uviděli učedníci Jakub a Jan, řekli: ‚Pane, chceš, abychom přikázali ohni sestoupit s nebe a zahubit je [jako to učinil i Eliáš]?’ Obrátil se a pokáral je. [Řekl: ‚Nevíte, jakého jste ducha.‘] A šli do jiné vesnice.“

Lukáš 9:51-56

Vidíme, že během své služby se Pán Ježíš dostal do bodu, kdy se pevně rozhodl, kdy a kde jeho služba skončí a vyrazil tím směrem. Ihned se mu samozřejmě naskytla odbočka od jeho plánu, ale On *věděl*, o co mu jde, a tak se nenechal *svést* z cesty. Jindy se mu zase apoštol Petr snažil vysvětlit, že jít na kříž není dobrý nápad (Matouš 16:22-26). I tehdy se Pán Ježíš rezolutně ohradil a ukázal, že *chce držet* vytyčený kurz. Vidíme, že jako leaderům nebo budoucím leaderům nám pomůže si nastavit nejprve cíl, od kterého se nebudeme odchylovat. Tento cíl potřebuje být dost velký na to, abychom byli motivováni nevzdat se příliš brzy a zároveň dost dosažitelný na to, abychom nepropadali skepsi. Tohoto svého cíle se musíme držet a musíme jej naplnit.

Ztělesni své poslání

Když vstoupíme do toho, že vedeme ostatní lidi nebo pokud se rozhodneme udávat směr, musíme si uvědomit, že jako leaderi pro lidi *ztělesňujeme* vizi, kterou neseme. Lidé nebudou následovat to, co budeme říkat nebo kázat. Lidé budou následovat to, co sami budeme žít. Vizi, kterou máme, musíme být tedy *absolutně vydaní*. Lidé totiž *svého* leadera sledují, a je to naprosto přirozené:

„Ježíš mu řekl: ‚Tak dlouho jsem s vámi, Filipe, a ty jsi mne nepoznal? Kdo viděl mne, viděl Otce. Jak můžeš říkat: ‚Ukaž nám Otce‘?‘“

Jan 14:9

Vidíme, že Pán Ježíš nám sám ztělesňoval nebeského Otce. Ve všem, co činil, jak mluvil a jak jednal, ukazoval na to, jaký je On. On odrážel Boha Otce *v charakteru* i v jeho *moci*. O Pánu Ježíši je doslova psáno: „Boha nikdo nikdy neviděl; jedinečný Bůh, který je v lůnu Otcově, ten nám o něm pověděl.“ (Jan 1:18). Jinde pak Pán Ježíš říká: „Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která k vám

mluvím, nemluví sám ze sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky.“ (Jan 14:10). Pán Ježíš nám doslova *ztělesnil*, vylíčil nebeského Otce. Proto je Pán Ježíš apoštol a velekněz našeho *vyznání*. Pojďme ho tedy i my následovat a vykazujme stejné charakterové vlastnosti jako náš Otec a choďme v jeho moci. Ztělesněme své poslání.

1.2 Jednej jako leader

Samozejmě nestačí jen *myslet* jako leader a mít vizi. Potřebujeme také *jednat*. Přemýšlením, dobrými nápady nebo touhou něco započít *nic* nezměníme, pokud to není spojeno s akcí. I Pán Ježíš nejprve věci *činil* a pak učil. Podle toho, co děláme, se lidé rozhodují, zdali nás nebo naši vizi budou následovat. Nebojme se tedy a jednejme podle toho, co nám Bůh dal na srdce. Jednejme jako leaderi.

Nevládni lidem, ale služ jim

Leadership není o nadvládě nad druhými lidmi. Člověk sice má vládnout na zemi, ale nikde není při stvoření člověka zmíněno, že se to vztahuje i na nadvládu nad druhými lidmi. Naopak i sám Pán Ježíš zastával postoj, že nemáme navzájem nad sebou vládnout:

„Když jim umyl nohy [a] vzal si své šaty, opět zaujal místo u stolu a řekl jim: ‚Chápete, co jsem vám učinil? Vy mne nazýváte Učitelem a Pánem a dobře pravíte; jsem jím. Jestliže tedy já, Pán a Učitel, jsem vám umyl nohy, i vy si máte navzájem umývat nohy. Dal jsem vám příklad, abyste i vy činili, co jsem já učinil vám.‘“

Jan 13:12-15

Úkolem leadera není *mít kontrolu* nad životy druhých lidí. Jeho úlohou je nebýt *zaměřený na sebe*, ale sloužit druhým a inspirovat je k tomu stejnému.

Veď osobním příkladem

Leader nevládne, slouží a tím dává příklad k následování. Toho, že leader dává příklad k napodobování, si byl vědom i apoštol Pavel. Všimněme si, že v listech neříká „poslouchejte mě, protože jsem apoštol a zjevil se mi Pán Ježíš“. Naopak říká:

„Čemu jste se naučili, co jste přijali a uslyšeli i spatřili u mne, to dělejte. A Bůh pokoje bude s vámi.“

Filipským 4:9

Vidíme, že apoštol Pavel žil život hodný napodobování a byl si toho vědom. Pavel byl leader, nevládl nad lidmi, sloužil jim a byl pro ně příkladem. Přemýšlejme a jednejme jako leaderi i my a žijme životy hodné napodobování.

Jednej ve víře

Z jakéhokoliv úhlu se podíváme na leadera, jedno je jasné. Leader *musí* věřit. Musíme věřit, že slyšíme Boha. Pokud nevěříme tomu, že slyšíme Boží hlas, naše kroky jsou nejisté a budeme se zdráhat dělat rozhodnutí. Když ale víme, co po nás Bůh chce, vše se nám dělá snáz včetně nepopulárních kroků.

Musíme věřit, že naše vize má hodnotu a že ji můžeme naplnit. Pokud nevěříme Bohu, nikomu není jasné, jestli nenásledujeme pouze své vlastní ambice. Z našeho života musí být patrné „povolání shůry“. Musíme věřit tomu, co děláme. Pokud nejsme přesvědčeni a vydáni tomu, co děláme, všichni okolo nás to budou cítit a také danému dílu nebudou vydáni. Celé dílo se pak zastaví. Naopak, budeme-li svorně budovat, naplní se Boží princip práce v týmu:

„Stavěli jsme hradby dál a všechny hradby byly spojeny do poloviny výšky. Lid měl srdce při díle.“

Nehemiáš 3:38

Jako leaderi nemůžeme jednat ve strachu, ale musíme dělat rozhodnutí, které jsou více či méně zásadní. I to vyžaduje víru. Strach a víra se vylučují (2. Timoteovi 1:7). Pokud jednáme více ve strachu než ve víře, možná zastáváme vedoucí *pozici*, ale nejsme leadery.

Musíme věřit svým lidem. Pokud lidem okolo sebe nevěříme, vše budeme dělat sami a dílo bude stát. Navíc lidé okolo nás naši nedůvěru vycítí. Důležité je, že lidé často neodcházejí kvůli své firmě či denominaci, lidé odcházejí kvůli svému *vedoucímu*. Věřme ve své lidi a vizme v nich více, než oni sami v sobě vidí. Často se nám stane, že lidé okolo nás si nebudou věřit nebo budou malomyslnět. Je to ale úloha leadera držet vizi a směr.

Udržuj morálku lidí nahoře

Jak už jsme nakousli v příběhu o ztroskotání apoštola Pavla, leader *udržuje morálku lidí nahoře*. Leader chce jít stále dopředu. Leader nebojuje proto, že *musí*, bojuje z principu, že je to *správné*. Toto je něco, co dělá leadera nezastavitelným. Člověk, který má vizi je nezastavitelný, *vždy* má pro co bojovat. Takovýto člověk je leaderem nebo se jím brzy stane. Takový člověk je jednou z největších zbraní Božího království, protože ho nezastaví vůbec nic. Příkladem takového člověka byl apoštol Pavel:

„Jsou služebníci Kristovi? Mluví bez rozumu: Já nad to. Hojněji v těžkých pracích, hojněji ve vězeních, nad míru v ranách, častokrát v ohrožení života. Od Židů jsem pětkrát dostal čtyřicet ran bez jedné, třikrát jsem byl bit holí, jednou kamenován, třikrát jsem ztroskotal, noc a den jsem strávil na širém moři; častokrát na cestách, v nebezpečích na řekách, v nebezpečích od lupičů, v nebezpečích od vlastního kmene, v nebezpečích od pohanů, v nebezpečích ve městě, v nebezpečích v pustině, v nebezpečích na moři, v nebezpečích mezi falešnými bratřími; v těžké práci a v úsilí, často v nočních bděních, o hladu a žízni, často v postech, v zimě a nahotě. Kromě jiného, co na mne denně doléhá, mám starost o všechny sbory. Kdo je slabý, abych i já nebyl slabý? Kdo je něčím pohoršován, aby to i mě nepálilo?“

2. Korintským 11:23-29

Muselo a musí být velmi těžké zastavit člověka, který i *smrt* bere jako zisk (Filipským 1:21). Vidíme tedy, že tento neustále motivovaný, biblicky řečeno *horlivý* přístup leadera je něco, co je velmi klíčové pro burcování ostatních. Tento přístup udrží morálku všech lidí okolo nahoře a bude je inspirovat. Budme takovými lidmi pro své okolí i my!

Posilni se ve svém Bohu a veď i uprostřed krize

Vstupem do vedení vstoupíme zároveň do odpovědnosti a brzy zjistíme, že bez odpovědnosti není od určitého bodu osobnostního růstu. Zjistíme, že kromě toho, abychom se postarali sami o sebe, se

potřebujeme starat ještě o lidi, kteří jsou okolo nás. Podívejme se na jeden příběh ze života krále Davida. David se se svými muži vracel do města, kde pobývali, ale to bylo zpuštěno a jejich ženy a děti byly odvedeny do zajetí. Davidovi muži je sice chvíli spolu s ním litovali, ale nakonec se rozhodli, že Davida za vše *ukamenují*. David byl v úzkých, ale *znal svého Boha*:

„Davidovi bylo velmi úzko, protože lid řekl, že ho ukamenují. Všem lidu bylo totiž hořko v duši, každému kvůli svým synům a dcerám. Ale David se posilnil v Hospodinu, svém Bohu.“

1. Samuelova 30:6

Jako leaderi se tedy musíme umět posilnit ve svém Bohu při řešení různých krizových situacích. Brzy zjistíme, že když vedeme druhé, začneme vidět a řešit věci, které nás do té doby nikdy nenapadly. Je to dáno tím, že naše perspektiva se rozšíří. Začneme vidět svět v širším kontextu (2. Korintským 11:28). To nás naučí vážit si i dalších leaderů, i když nejsou dokonalí. Leaderi řeší skutečnosti, které ostatní často vůbec netrápí.

Jednej v autoritě

Autorita, zejména pak autorita v církvi, je ožehavé téma. Nicméně, pokud jsme leadery, *musíme* jednat v autoritě. Správně uchopená autorita přináší pokoj členům týmu i důvěru ve vás samé. Jak ale taková autorita vypadá? Matouš nám odhaluje, že průvodním znakem autority je to, že člověk je nějaké autoritě *podřízený*. Pokud chceme jednat v autoritě, *potřebujeme* být podřízeni Bohu a musí to být na našem životě vidět. To se projevuje zejména tak, že pokud nám Bůh něco řekne, tak to uděláme. Na Eliášově příkladu můžeme vidět, že byl Bohu poslušný a *pohotově* reagoval. Tím na něj reagoval dokonce i král Achab, který jej neměl příliš v lásce:

„I stalo se k němu Hospodinovo slovo: ‚Jdi odsud, vydej se na cestu na východ a ukryj se u potoka Kerítu, který je naproti Jordánu. I stane se, že budeš pít z potoka, a havranům jsem přikázal, aby tam o tebe pečovali.‘ On šel a jednal podle Hospodinova slova. Odešel a pobýval u potoka Kerítu, který je naproti Jordánu. I stalo se, když uviděl Achab Elijáše, Achab se ho zeptal: ‚Jsi to ty, kdo přivádí zkázu na Izrael?‘ Odpověděl mu: ‚Zkázu na Izrael nepřivádím já, ale ty a dům tvého otce, když opouštíte Hospodinovy příkazy a chodíte za baaly. Nyní vzkaz a shromáždí ke mně na horu Karmel celý Izrael i čtyři sta padesát Baalových proroků a čtyři sta Ašeřiných proroků, kteří jídají u Jezábelina stolu.‘ Achab vzkázal mezi všechny syny Izraele a shromáždil proroky na horu Karmel.“

1. Královská 17:2-5.18:17-20

Podobnou poslušnost můžeme najít i v životech apoštola Pavla, apoštola Petra, Abrahama nebo Mojžíše. To jsou lidé, kteří jednali vůči druhým ve velké autoritě – a druzí jejich vedení přijímali. Bylo to proto, že to nebyli lidé, kteří by jen „štěkali“ okolo sebe, ale byli to muži *činu* a na jejich životech bylo Boží jednání patrné. Zároveň vedli druhé do akce. Každý ve své době vedl lidi do boje, ať fyzického, nebo duchovního.

A vedení do boje je klíčem k aplikování autority. Pokud máme doma párty, jíme chipsy, sledujeme televizi a povalujeme se v křesle a někdo nás začne otravovat s tím, ať vyneseme koš, bereme to jako šikanu. Pokud jsme ale na válečné frontě, v zákopu, kolem nás létají kulky a ztrácíme přehled o situaci, tehdy každý příkaz od zkušenějšího vojáka přijímáme a posloucháme. Věříme totiž, že nám může zachránit život.

A v tomto se právě jako církev potřebujeme posunout. My, leadeři, potřebujeme v poslušnosti vykročit, abychom dostali lidi z křesel do boje. Vezměme je do boje, kde nám pak každý bude za rady a tipy vděčný a nebude je pokládat za nesmyslné. Nesnažme se organizovat životy lidem na párty.

Netvrdíme zde, že máme někoho *slepě* následovat. Volbu leadera děláme sami a pokud někomu nebo něčí vizi nevěříme, můžeme jednoduše odejít. Pokud chceme být týmoví hráči, není správné bojkotovat to, čeho chce daný leader dosáhnout. Na druhou stranu, je důležité si uvědomit, že pokud leadera nenásledujeme, není to náš leader. Leader má vizi, udává směr, tempo a potřebuje podporu ostatních, aby bylo dosaženo toho, co Pán chce. Jinak by se nikam nedošlo.

Nes odpovědnost

Ruku v ruce s autoritou jde i odpovědnost. Každý z nás nakonec budeme skládat účty Bohu za to, co nám svěřil (Lukáš 19:11-27). Bez odpovědnosti *nevyrosteme*, ale zároveň se nemůžeme ohánět ani autoritou. Když začneme vést druhé, přináší nám to kromě autority i odpovědnost – odpovědnost za tým, za průběh setkání i za výsledky. A to je v pořádku. Odpovědnost za národ sobě svěřený vnímal i Mojžíš a to dokonce tak, že se o něj přel s Bohem:

„Celá pospolitost pozvedla a vydávala svůj hlas. Lid oné noci plakal. Všichni synové Izraele reptali proti Mojžíšovi a Áronovi. Celá pospolitost jim říkala: ‚Kéž bychom byli zemřeli v egyptské zemi anebo kéž bychom zemřeli v této pustině! Proč nás Hospodin přivedl do této země, abychom padli mečem? Naše ženy a malé děti se stanou kořistí. Nebylo by pro nás lepší vrátit se do Egypta?‘ Hospodin řekl Mojžíšovi: ‚Jak dlouho mě bude tento lid znevažovat? Jak dlouho mi nebudou věřit přes všechna znamení, která jsem uprostřed nich učinil? Pobi je morem a vyvlastním je, z tebe však udělám větší a mocnější národ, nežli jsou oni.‘ Mojžíš nato řekl Hospodinu: ‚Když se o tom doslechnou Egypťané, z jejichž středu jsi svou silou vyvedl tento lid, řeknou to obyvatelům této země. Slyšeli, že ty, Hospodine, jsi uprostřed tohoto lidu, že ty, Hospodine, ses ukazoval tváří v tvář, že tvůj oblak stál nad nimi a že v oblakovém sloupu jsi před nimi chodil ve dne a v ohnivém sloupu v noci. Když usmrtíš tento lid do jednoho muže, národy, které slyšely zprávu o tobě, řeknou: Protože Hospodin nebyl schopen přivést tento lid do země, kterou jim odpřisáhl, pobil je v pustině. Ať se nyní, prosím, ukáže, že je veliká Panovníkova síla, tak jak jsi řekl: »Hospodin je pomalý k hněvu a hojný v milosrdenství, odpouští vinu a přestoupení. Jistě však nenechá viníka bez trestu, ale navštěvuje s trestem vinu otců na synech, na třetí i čtvrté generaci.« Odpusť, prosím, vinu tohoto lidu podle svého velkého milosrdenství, tak jako jsi odpouštěl tomuto lidu od Egypta až doposud.‘“

Numeri 14:1-3.11-19

Špatné je, pokud máme odpovědnost za oblasti, o kterých nerozhodujeme. Například, když naše shromáždění vypadají jinak, než máme na srdci, protože někdo rozhoduje za nás. Nebo pokud náš tým jde jiným směrem, než se ho snažíme vést. Mít odpovědnost a nerozhodovat je pozice, ve které se špatně žije a každý leader se jí snaží vyvarovat (Matouš 16:21-23). Obrovským vzorem nám v tom ale může být právě zmiňovaný Mojžíš, který *věděl*, co je jeho úloha, ale lidi okolo něj mu *zabránili* v tom, aby jí naplnil. Nicméně Mojžíš se nevzdal a *pokorně* se neustále snažil jít správným směrem.

Nastavuj hranice

Kromě klíčových rozhodnutí v krizových situacích k bytí leaderem patří i další nepopulární kroky a rozhodnutí, které jsou ale nutné dělat. Nicméně *nikdo* kromě leadera pořádek ve věcech neudělá, a tak je tedy třeba nebát se jasných vyjádření, i když se *bojíme*, že tím některé lidi ztratíme. Například Pán Ježíš musel jasně vymezit, kdo je v jeho týmu a kdo ne:

„Vystoupil na horu a zavolal k sobě ty, které sám chtěl. I odešli k němu. Ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, aby je posílal hlásat evangelium a aby měli pravomoc vyhánět demony.“

Marek 3:13-15

Vidíme, že zkraje své služby Pán Ježíš povolal dvanáct lidí, *ktelé sám chtěl*, a dal jim tu výsadu být s ním, aby hlásali evangelium a uzdravovali nemocné. Samozřejmě to stejné chtěl Pán Ježíš i pro všechny ostatní (Židům 8:11, Marek 16:15-18), ale asi nám je všem zřejmé, že pokud přicházíme s nějakou inovativní myšlenkou, *potřebujeme* s ní nejdříve *kvalitně* seznámit několik spolehlivých lidí, se kterými můžeme každodenně pracovat. Je to pro kvalitu práce lepší, než jen mluvit k davu, kterému bychom myšlenky jen *obecně* nastínili.

Naši spolupracovníci by měli vědět, kdo v týmu *je*, a kdo naopak *ne*. Pro mě osobně toto byla jedna z věcí, kterou jsem se musel učit. Lidi mám totiž rád a říci někomu „ne“ pro mě bylo opravdu náročné. Nicméně jsem došel k tomu, že lidé, kteří na naši společnou vizi pracují, by měli vnímat i to, že jsem si této selekce vědomý. Vždy tedy chci, aby mí nejbližší spolupracovníci věděli, že na ně mám čas. Jsou pro mě prioritou. Je pro mě jasný rozdíl mezi lidmi, kteří v mém týmu jsou a těmi, kteří ne.

Buď čitelný

Jednou z důležitých vlastností leadera je to, aby byl pro ostatní *čitelný*. Čitelnost přináší *stabilitu* do týmu, je pro ostatní pevným bodem a pomáhá vytvářet vzájemnou důvěru. Pro mě je v tomto opět *největším* vzorem Bůh. Uvědomme si, že jeho slovo je již tisíce let stejné, a když ho čteme dnes, je stejné, jako když jsme ho četli před 20 roky. Navíc Bůh o svém slově říká, že je *navěky* ustanoveno v nebi (Žalm 119:89). A jinde říká, že ani z pozice Boha nezmění *svoje slovo* (Žalm 138:2). Řekli bychom si přece, že Bůh je *svrchovaný* a může si dělat, co chce. Bůh je ale hlavně *dobrý leader* a ví, že má *přinášet stabilitu*. To, že se Bůh nemění si ale musíme neustále připomínat. Věděl to i apoštol Jakub, který píše:

„Nemylte se, moji milovaní bratři. Každé dobré dání a každý dokonalý dar je shůry, sestupuje od Otce světla, u něhož není proměny ani zatmění z odvrácení.“

Jakubův 1:16-17

Vidíme tak, že ve svojí svrchovanosti *pečlivě volil* slova, aby je nikdy nemusel měnit. Díky tomu můžeme zažívat jistotu spasení a skrze Boží zaslíbení, sliby, které Bůh *plánuje* v našich životech uskutečnit, znát Boží vůli do každé oblasti našich životů.

Neboj se rozhodnutí

Přesto mohou nastat situace, kdy jako leader jednoduše *potřebujete* udělat radikální změnu či rozhodnutí. Stalo se to například apoštolu Petrovi, jednomu z leaderů první církve:

„Dostal hlad a chtěl se najíst. Zatímco mu připravovali jídlo, ocitl se ve vytržení: vidí otevřené nebe, z něž [k němu] sestupuje jakási nádoba jako veliká plachta, za čtyři rohy [svázaná a] spouštěná k zemi. V ní byli všichni čtvernožci, [dravá zvíř.] zemští plazi i nebeští ptáci. I zazněl k němu hlas: „Vstaň, Petře, zabíjej a jez!“ Petr řekl: „Ne, Pane! Nikdy jsem nejedl nic poskvrněného a nečistého!“ A opět k němu hlas zazněl podruhé: „Co Bůh očistil, ty nepokládej za poskvrněné!“ To se stalo třikrát a [hned] byla ta nádoba [zase] vzata vzhůru do nebe.“

Skutky 10:10-16

Na základě tohoto vidění udělal apoštol Petr bez jakékoliv debaty s ostatními bezprecedentní krok a šel kázat pohanům. Petr tím jasně projevil své vůdčí sklony a bez ohledu na ostatní udělal to, co mu říkal Pán. O kapitolu dále ale zjistíme, že své jednání musel v Jeruzalémě vysvětlovat. Nicméně Petr měl už za roky služby v čele církve vybudovanou reputaci. Nejenže dokázal svoje jednání *obhájit*, ale dokonce nastalá změna byla ostatními *jednomyslně* přijata. Na druhou stranu to byla *jediná zásadní* změna, kterou Petr ve vedení církve udělal. V nedávné historii udělal podobnou zkušenost například Oral Roberts. V jeho službě přišel moment, kdy místo evangelizačních kampaní začal budovat křesťanskou univerzitu (ORU). Jeho tým se změnou nejprve nebyl ztotožněný, ale nakonec tuto zásadní změnu ve směřování jednomyslně přijal.

Když tedy vedeme druhé, musíme nastavit jasný směr. Musíme vědět, co nám Pán říká, abychom vedli, ale nesvedli. Neočekávané změny musí být opodstatněné a nesmí být příliš časté. Jinak nesou riziko toho, že ostatní nás přestanou podporovat. Naše vedení by mělo přinášet pokoj a jistotu a ne vyvolávat zmatek, nejistotu a pochybnosti.

Dotahuj věci do konce

Dalším z klíčových aspektů, který činí leadera důvěryhodným je to, že *dotahuje věci do konce*. Když to děláme, okolí vidí, že *držíme své slovo*, je na nás spoleh a že to, co říkáme a děláme, myslíme *vážně*. Věděl to i Pán Ježíš a všimli si toho i jeho učedníci, obzvláště pak apoštol Jan:

„Potom, když Ježíš věděl, že už je všechno dokonáno, aby se naplnilo Písmo, řekl: „Žíznm.“ Stála tam nádoba plná octa; nasadili houbu plnou octa na yzop a podali mu ji k ústům. Když Ježíš okusil octa, řekl: „Dokonáno jest.“ Naklonil hlavu a odevzdal ducha.“

Jan 19:28-30

Vidíme, že Pán Ježíš přišel na zem s *nějakým záměrem*, který byl na kříži *dokonán*. Víme, že Pán Ježíš byl „Boží slovo, které se stalo tělem.“ a tak jeho cílem bylo *uzdravit lidstvo* (Žalm 107:20). Víme také, že musel naplnit 53. kapitolu Izajáše i další proroctví (Matouš 8:16-17). To, proč přišel, Pán Ježíš dokonce oznámil hned *na začátku* své služby (Lukáš 4:18-19). Samozřejmě by se toho dalo najít mnohem více, ale pro ilustraci toho, že Pán Ježíš *dotahoval věci do konce*, to stačí.

Pro naši práci jako leaderů je dotahování úkolů zásadní. Nést hřích světa jako Pán Ježíš nebudeme, ale i tak potřebujeme jasně mluvit minimálně s našimi lidmi o našich plánech a záměrech. Čím jasněji budeme definovat to, oč nám jde, tím méně prostoru pro nepochopení bude, a to nejen v rámci našeho týmu, ale i v rámci celé církve či veřejnosti. Pokud nám jde například o budování církve, měli bychom jasně mluvit o tom, že *chceme* sborům pomoci a nikoliv jim přetahovat členy. Pokud chceme pracovat s mladými lidmi, musíme dát najevo, že starším ročníkům naše shromáždění nebude vyhovovat.

1.3 Staň se team leaderem

Pán Ježíš nás v našich životech vybízí i k dalšímu kroku. Nechce jen, abychom byli vizionáři a vykročili. Chce, abychom své vize *předávali* dalším. Při vši práci pro Pána vyučujme lidi, kteří jsou nám *nejblíže*. *Dělejme* věci spolu. Vytvořme tým. Zbudujme učedníky, kteří ponесou evangelium dále ve slově i v moci Boží tak jako my. Tím se z křesťanství stane nezastavitelná *vlna*, která bude po světě jedinečně růst a bude nabírat na obrátkách.

Vykroč jako první

Pokud má člověk vizi od Boha, tak je možné, že mu nejprve *nikdo* nerozumí nebo mu nevěří. Leader potřebuje vyrazit a udat směr, ne čekat, až se k někomu připojí. To dělá z leadera, kým je. Je možné, že ze začátku budeme pracovat sami. A to je pro mnoho lidí nepřekonatelný problém. Uvědomme si, že ani Pán Ježíš ze začátku nepracoval s týmem lidí. Svě učedníky povolal a vyslal, až když sám celé dílo nezvládal:

„Ježíš obcházel všechna města i vesnice, učil v jejich synagogách, hlásal evangelium království a uzdravoval každou nemoc a každou slabost [v lidu]. Když uviděl zástupy, byl nad nimi hluboce pohnut, protože byli utrápení a sklíčení jako ovce, které nemají pastýře. Tehdy řekl svým učedníkům: ‚Žeň je velká, dělníků je však málo. Proste tedy Pána žně, aby poslal dělníky na svou zeň.‘ Zavolal si svých dvanáct učedníků a dal jim pravomoc nad nečistými duchy, aby je vyháněli a aby uzdravovali každou nemoc i každou slabost.“

Matouš 9:35-10:1

Pokud má člověk vizi od Boha větší než jen pro svůj osobní život, je zřejmé, že ji nedokáže naplnit sám. Potřebuje do této vize zapojit další lidi. Se začátkem však nemůžeme čekat, až se objeví druzí lidé. Pokud máme vizi od Boha, potřebujeme začít jednat. To, že na něčem pracujeme i sami (myšleno, že i bez podpory druhých si jdeme za svým), nám dodá věrohodnosti a ostatní se poté připojí. Měl jsem to podobně. Na prvních víkendových akcích, které jsme s Connectem dělali, jsem sháněl a zajišťoval většinu potřeb sám. Bylo složité najít někoho druhého. Nyní, po pár letech, ale máme dostatek služebníků, kteří na akcích pomáhají. Někteří z nich dokonce iniciativně pomoc nabízejí i akce sami organizují.

Nepracuj sám

I když leader ze začátku pracuje sám, je důležité, aby to tak neskončilo. Není dobré, když vše děláme sami a snažíme se vše udržet pod kontrolou. Co se týče Božího království, nikdy nejde o *nás*, naše ambice, naše ego, nebo o naši službu. Vždy jde o to, aby šlo celé Boží dílo dopředu. Proto je důležité, abychom nepracovali sami. Kdybychom pracovali sami, naší smrtí by se dílo zastavilo, nebo by přinejmenším upadlo. Podívejme se nyní na příběh Mojžíše a Jozua, kteří předání štafety zvládli. Nebylo to ale jen tím, že se tak domluvili. Bylo to tím, že s Bohem *společně trávili čas*:

„Hospodin mluvil s Mojžíšem tváří v tvář, tak jako mluví člověk se svým přítelem. Pak se vrátil do tábora, ale jeho služebník Jozue, syn Núnův, mládenec, se od stanu nevzdaloval.“

Exodus 33:11

Společné trávení času s Bohem je klíčové pro společnou spolupráci v církvi. Konverzací s Bohem, modlitbou a sdílením se, kromě navození vzájemné důvěry, nastane to, že naši spolupracovníci začnou do srdce dostávat to stejné, co máme od Boha na srdci my. Tak vezmou, nebo alespoň mají možnost vzít, vizi za svoji. Tím dosáhneme toho, že i naši spolupracovníci budou následovat stejnou vizi a ona neskončí s naší smrtí či odchodem. V poslední době se toto v církvi podle našeho názoru nejlépe povedlo Reinhardu Bonnkemu a Danielu Kolendovi. Po Bonnkeho odchodu evangelizace CFANu v Africe neskončily, ale naopak se ještě rozrostly.

Povolej lidi do díla

Nezapomeňme, že máme povolávat lidi k práci na Božím díle. Máme získávat *konatele Božeho slova*, nikoliv *posluchače* evangelia. S tím se pojí i to, že když chceme, aby se někdo přidal k naší vizi, musíme počítat s tím, že chce od nás být vyučen a vytrénován. Následně bude schopný dělat to, co děláme my. Stejně to měl i Pán Ježíš se svými učedníky:

„Když se procházel podél Galilejského moře, uviděl dva bratry, Šimona zvaného Petr a jeho bratra Ondřeje, jak do moře vrhají kruhovou síť; byli totiž rybáři. Řekl jim: ‚Pojďte za mnou a učiním z vás rybáře lidí.‘ Oni hned opustili síť a následovali ho. A když odtamtud poodešel, uviděl jiné dva bratry, Jakuba, syna Zebedeova, a jeho bratra Jana, jak v lodi se svým otcem Zebedeem spravují své síť. I povolal je. Oni ihned opustili loď i svého otce a následovali ho.“

Matouš 4:18-22

Toto je výzva pro nás všechny. Nechtějme jen získat lidi, ale chtějme z nich učinit učedníky. Jedna z mých hlavních myšlenek o leadershipu a učednictví je, že máme „dělat věci spolu“. Nejde jen o mluvení k lidem. Jde o to, naučit lidi mluvit k lidem.

Sdílej vizi

Kromě společně stráveného času a modliteb je klíčové, aby leader s ostatními vizi *sdílel*. Bez toho je dost možné, že zůstane nepochopen. Všimnout si toho můžeme na příkladu apoštola Petra. Petr byl v situaci, kdy riziko nepochopení bylo velké, ale své jednání a svou vizi církvi vysvětlil a nakonec tato vize od Boha byla všeobecně přijímána:

„Petr jim to začal po pořádku vysvětlovat: ‚Byl jsem v městě Joppe a modlil jsem se. A tu jsem ve vytržení spatřil vidění: jakousi nádobu, která sestupovala jako veliká plachta, spouštěná za čtyři rohy z nebe, a přišla až ke mně. Když jsem se do ní pozorně zahleděl a pozoroval ji, uviděl jsem zemské čtvernožce i dravou zvěř, plazy a nebeské ptáky. Uслыšel jsem také hlas, který mi říkal: ‚Vstaň, Petře, zabíjej a jez!‘“

Skutky 11:4-7

Pro zachování jednoty v týmu je důležité, pokud se sdílí vize s dostatečným předstihem. Všichni vědí, na čem jsou, kam se jde, a mají prostor se vyjádřit. Nicméně i naše zkušenosti ukazují na to, že někdy to jednoduše není možné. Je to zásadně v situacích, kdy potřebujeme jednat hned nebo když vidíme, že spolupracovníci nerozumí, co se jim snažíme říci. Snáže to pochopí, až to uvidí v praxi. Dobré je ale takovéto mnohdy nepředvídatelné jednání eliminovat.

Vyuč svůj tým

K tomu, aby se vize od Boha naplnila, je potřeba, aby tým byl v jednotě. Jednoty se dosáhne společným vyučováním. A za to je opět odpovědný leader. Pokud chceme jít stejným směrem, potřebujeme mít stejný základ. Tím základem je vyučování. Tým by se měl sjednotit s leaderem minimálně v rovině vyučování, které je nezbytné pro naplnění vize, kterou následují. I na příkladu Pána Ježíše si můžeme všimnout, že své učedníky vyučoval a neponechal před svým odchodem zbytek lidstva náhodě:

„Jim také po svém utrpení mnoha důkazy prokázal, že žije, po čtyřicet dní se jim dával spatřit a říkal jim o Božím království.“

Skutky 1:3

Shodné vyučování přináší kromě jednoty i možnost multiplikace práce. Snáze totiž pověříme ty, o kterých víme, že jdou *stejným směrem* jako my. S naším týmem jsme toto vyučování dělali různými způsoby. Někdy tým vyučuji přímo, jindy jsme každý doma studovali stejné série kázání a poté jsme se o nich sdíleli. Jindy jsme si program zpestřili návštěvou společné konference. To vše nám pomohlo lidi dostat na stejnou vlnu.

Pomáhej druhým růst

Leader má klíčovou úlohu v růstu členů svého týmu. Pokud je leader dobrý, a věnuje se svému týmu, lidé okolo něho vyrostou. Pokud se jim nevěnuje, raději od něj utečou. Jedním z příkladů skvělého leadera byl král David. Ještě dříve než se stal králem, tak vidíme, že se k němu začali stahovat různí lidé, kteří ho brali za leadera:

„Pak odtamtud David odešel a unikl do adulamské jeskyně. Když se o tom doslechli jeho bratři a celý dům jeho otce, přišli tam za ním. Shromáždili se k němu všichni, kdo byli v úzkostech, všichni, kdo měli dluh, a všichni, kdo měli hořkost v duši; a stal se jejich velitelem. Bylo s ním asi čtyři sta mužů.“

1. Samuelova 22:1-2

A byla to pěkná sebranka – lidé v úzkostech, dluzích, s hořkostí v duši. David se toho ale nezalekl a učinil z nich lidi pobíjející obry – a to doslova. Ve výčtech jeho hrdinů najdeme například:

„Znovu došlo k boji s Pelištejci a Elchánan, syn Jaírův, ubil Lachmího, bratra Goliáše Gatského. Násada jeho kopí byla jako tkalcovské vratidlo. Znovu došlo k boji v Gatu. Byl tam obrovitý muž, který měl po šesti prstech, celkem dvacet čtyři. Také on se narodil Refájcům. Když tupil Izrael, ubil ho Jónatan, syn Davidova bratra Šimey. Ti se narodili Refájcům v Gatu. Padli rukou Davida a rukou jeho otroků.“

1. Paralipomenon 20:5-8

Uvědomme si, že David se ale jako leader chovat *nemusel*. Byl v té době psancem na útěku. Nicméně k pozici leadera se postavil čelem. Vštěpoval druhým víru a *změnil* je v hrdiny. To je dobrým znamením i pro nás. Každý *máme* okolo sebe k dispozici zhruba stejný počet lidí, se kterými jsme v osobním kontaktu. Jen se možná nechováme jako leaderi a je nebereme jako svůj tým. Můžeme nad tím tedy začít přemýšlet jinak a ukázat světu, co Bůh skrze nás dokáže udělat s „našimi dvanácti“.

Propůjčuj svou autoritu

K tomu, aby ostatní vyrostli, potřebují dostat *prostor*. Davidovi hrdinové by se hrdiny nikdy nestali, kdyby všechny obry chtěl pobít sám David. Stejně i Pán Ježíš nikdy nechtěl, aby byl jediný, kdo vyháněl démony, uzdravoval nemocné nebo zvěstoval evangelium. Naopak do všeho, co činí, chce zapojit i nás:

„A řekl jim: ‚Jděte do celého světa a vyhlašte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a bude pokřtěn, bude zachráněn. Kdo neuvěří, bude odsouzen. Tato znamení budou doprovázet ty, kteří uvěří: V mém jménu budou vyhánět démony, budou mluvit [novými] jazyky, budou brát hady [do rukou] a vypíjíli něco smrtelného, nijak jim to neublíží. Na nemocné budou vzkládat ruce a budou se mít dobře.‘“

Marek 16:15-18

Pán Ježíš dává prostor každému, kdo v něho *uvěří*. On má dostatek prostoru a důvěry pro všechny. Uchopme to i my. Dávejme druhým prostor a příležitosti. Dovolme jim dělat chyby a umožněme jim vyrůst. Osobně delegujeme nebo jsme ochotni delegovat vše, o čem jsme přesvědčeni, že to někdo jiný zvládne na 70-80 % tak jako my. Zároveň zmocňujeme sourozence, kteří jsou v pohybu, jsou zaměřeni na cíl a vykazují potenciál růst. Obojím se kapacita toho, čeho jsme schopni dosáhnout, zvyšuje.

Poskytuj prostředky k dosažení vize

Když dáváme ostatním lidem prostor, potřebujeme jim poskytnout dostatečné *prostředky a kompetence* k tomu, aby mohli svěřené úkoly provést. I toto pro nás Pán Ježíš připravil:

„Ježíš přistoupil a promluvil k nim: ‚Byla mi dána veškerá pravomoc na nebi i na zemi. Jděte [tedy] a činite učedníky ze všech národů, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. [Amen.]‘“

Matouš 28:18-20

Všimněme si, že nás Pán Ježíš vysílá ve své autoritě, ve svém zastoupení. To je dostatečná kvalifikace k tomu, abychom činili vše, co po nás chce. Kromě toho nám dal svého Ducha, své slovo, svoji moc i své jméno. Pokud se s tím vším naučíme zacházet, jsme schopni naplnit vše, co se od nás z nebes očekává.

Pomáhej druhým stát na tvých ramenou

Nejde jen o to, aby lidé okolo nás rostli, ale aby nás *přerostli*. Když leader chce naplnit vizi, kterou mu Bůh dává, musí mít na paměti, že to není *jenom o něm*. Pokud jsme součástí Božích plánů potřebujeme myslet v měřítku *dalších* generací. Například Abraham na Boží pokyn *vyšel*, i když *nevěděl*, kam jde. Poté mu Bůh odhalil, že jej vede do *zaslíbené* země. Do země, kterou další generace měly dostat do dědictví. Na základě Abrahamovy víry a jeho skutků mohly *následující* generace naplnit to, co jim Bůh určil. Stejně přemýšlel i Pán Ježíš. On svou službou jen *položil* základ, na kterém *my* nyní můžeme stavět:

„Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které činím já, a bude činit ještě větší skutky než tyto, neboť já jdu k Otci.‘“

Jan 14:12

Přemyslejme o tom i my stejně. Nemysleme jen na to, co můžeme udělat my. Přemyslejme nad tím, jak vybudovat a připravit církve na další období, která přijdou. Nemysleme v malém, ale sněme spolu s naším Bohem.

Dej prostor i těm, kteří selhali

Vidíme, jak velkou *důvěru* má Pán Ježíš ve své učedníky, potažmo v nás? Předat někomu to, co děláme sami, totiž není nikdy nic jednoduchého. Mnozí z nás máme problém delegovat i sebemenší drobnost. Můžeme si ale všimnout, že Pán Ježíš delegoval vše, co bylo možné. Jednou například poslal učedníky pro oslátka, jindy je poslal připravit Velikonoční večeři. Největší projev důvěry si ale Pán Ježíš nechal až na závěr své služby:

„Nakonec se ukázal Jedenácti, když byli u stolu; pokáral jejich nevěru a tvrdost srdce, protože neuvěřili těm, kteří ho spatřili vzkříšeného [z mrtvých]. A řekl jim: ‚Jděte do celého světa a vyhlašte evangelium všemu stvoření.‘“

Marek 16:14-15

Pán Ježíš nepřestal důvěřovat lidem, i když *selhali*. Pán Ježíš svým učedníkům důvěřoval natolik, že i když ho *všichni* opustili před jeho ukřižováním, tak ho to nezastavilo v tom, aby je *pověřil* v šíření svého poslání. Nechtí i pro nás je to inspirací a ať nás zklamání z lidí nevede k tomu, že si radši „všechno uděláme sami“, ale raději budme svobodní od sebe sama, chtějme naplnit vizi, kterou máme, a neustále hledejme způsoby, jak nám ostatní mohou pomoci. Nicméně nebudme v důvěře naivní.

Dávej lidem výzvy

Abychom mohli druhé pověřovat či zmocňovat a dávat jim prostor k růstu, musíme dávat přiměřené výzvy. Proto potřebujeme *sledovat* životy druhých. Díky tomu v nich často začneme vidět více, než vidí v sobě oni sami. Někdy to může být přímá výzva, jindy jen povzbuzení v tom, co se druzí sami zdráhají udělat. Všimněme si toho i na příkladu Pána Ježíše a apoštola Petra:

„Petr mu odpověděl: ‚Pane, jsi-li to ty, poruč mi, ať přijdu k tobě po vodě!‘ On řekl: ‚Pojď!‘ Petr vystoupil z lodi, kráčel po vodě a přišel k Ježíšovi. Ale když viděl [silný] vítr, dostal strach. Začal tonout a vykřikl: ‚Pane, zachraň mě!‘ Ježíš hned vztáhl ruku, zachytil ho a řekl mu: ‚Malověrný, proč jsi zapochyboval?‘ A když vstoupili na loď, vítr přestal.“

Matouš 14:28-32

Pán Ježíš znal našeho Otce více než apoštol Petr a proto dokázal věřit i za něj. Navíc se Pán Ježíš zachoval jako správný leader i v momentu, kdy Petr začal tonout. Natáhl mu pomocnou ruku a vyřešil za něj situaci. Stůjme proto při druhých a posouvajme je v poznání Boha, aby mohli dělat mnohem větší věci, než si kdy dokázali představit.

Nech tým i odpočívat

Leadership a týmová práce ale není jen o práci a růstu. Týká se i trávení společného času. Úlohou leadera je také to, aby vytvářel prostor pro odpočinek. Toto bychom měl mít na zřeteli. My jako

leaderi nastavujeme celou kulturu našeho týmu. Lidé od nás chtějí nechtě přejímají naše vzory chování. Potřebujeme jim tedy jít příkladem ve všem – v báni před Bohem, horlivosti, práci, píli, úctě, pokoře, poslušnosti a i v odpočinku:

„Apoštolové se shromáždili k Ježíšovi a oznámili mu všechno, co činili i co učili. Řekl jim: ‚Pojďte vy sami stranou na opuštěné místo a trochu si odpočíte.‘ Mnozí totiž stále přicházeli a odcházeli, neměli ani čas se najíst. Odjeli tedy v lodi do ústraní na opuštěné místo.“

Marek 6:30-32

Je to opět jen leader, kdo naordinuje týmu odpočinek. Jeho členové dají na nás a budou se zdráhat, případně se budou cítit provinile za to, že dělají něco, čemu my nedáváme zelenou. Odpočívejme tedy i my se svým týmem. Tím neříkám, ať jsme líní. Naopak kvalitní odpočinek v pravý čas může pozvednout morálku, zvýšit chuť k práci a prohloubit vzájemné vztahy.

Buď vydaný svému týmu

Láska agapé je tou nejsilnější hybnou silou ve vesmíru. Stejně tak je to i v týmu. Pokud členové týmu vnímají, že je máme rádi a že nám na nich záleží, pracují pro nás rádi. Pokud to z nás nevnímají, spolupráce je chladnější. Učedníci Pána Ježíše *věděli*, že je Pán Ježíš miluje a že je jim vydaný:

„Před velikonočním svátkem Ježíš věda, že přišla jeho hodina, aby z tohoto světa přešel k Otcí, protože miloval své, kteří byli ve světě, miloval je až do konce.“

Jan 13:1

Většina poznatků o leadershipu a týmové práci je aplikovatelná i v jiných oblastech než v křesťanství. Láska a vydanost je to, co dělá rozdíl. Láska a vzájemná vydanost je to, čím bychom my jako církve měli být charakterističtí. Dábel totiž nikdy nikomu vydaný nebude – ani „svým“ lidem – nebude nikoho milovat a ctít.

Modli se za svůj tým

Jedním z průvodních znaků biblického leadera je, že se *modlí a přimlouvá* za svůj tým, o realizaci vize ani nemluvě. Modlitba je mocná zbraň, díky které se mění fyzická realita a místo Dáblovo plánu se realizují Boží plány. Vědom si toho byl i Pán Ježíš, a tak místo toho, aby apoštol Petr padl (Dáblův plán), naopak apoštol Petr povzbudil své bratry (Boží plán):

„Šimone, Šimone, hle, Satan si vás vyžádal, aby vás vytříbil jako pšenici. Já jsem však poprosil za tebe, aby nezanikla tvá víra. A ty, až se jednou obrátíš, posilni své bratry.“

Lukáš 22:31-32

Věřte nám, modlitbu nesmíme opomíjet ani bagatelizovat. Modlitba proměňuje naše postoje, mění náš úhel pohledu, proměňuje i okolnosti a má vliv i na myšlení lidí okolo nás. Modlitba je také naše investice do lidí. Když se modlíme za naše lidi i za naši vizi, máme je více na srdci, záleží nám na nich. Je to jako bychom do nich už dali kus nás samých.

1.4 V týmu už jsi

Když jsme mluvili o leadershipu, bylo patrné, že Bůh Otec, respektive Pán Ježíš a Duch svatý jsou našimi *leadery*. Sdílí s námi svou vizi, dávají nám vše potřebné k její realizaci a věří, že ji dokážeme zrealizovat. Při přesunu ke kapitole o týmové práci uvidíme, že náš vztah s Bohem – náš osobní i církve jako celku – je z velké části o *týmové (spolu)práci*. Týmová spolupráce může fungovat dobře, nebo špatně. Pokud chceme, aby fungovala dobře a chceme týmu *maximálně* pomoci, potřebujeme být *adaptabilní*, co nejvíce všestranní a týmu *vydaní*.

Je zřejmé, že Pán je skvělý týmový hráč. Je adaptabilní, přistupuje k nám individuálně. Je všestranný, naplňuje *každou* naši potřebu. Je nám vydaný, položil za nás svůj život a daroval nám všechno, co k životu potřebujeme. Na druhou stranu, jsme i my stejně vydaní jemu nebo svému týmu? Pokud ne, co můžeme dělat pro to, abychom vydaní svým partákům byli a dobře s nimi spolupracovali?

Ty a Pán jste tým

Každý chceme být součástí dobrého týmu. To je jasné. Nikdo se nechceme v životě zaseknout kvůli špatné volbě týmu. Když ale přemýšlíme nad dobrým týmem, nejprve bychom se měli podívat na to, jakými hráči vlastně jsme. Jestli nejsme pro-tým, měli bychom na tom pracovat. Jestli jsme, tak chvála Pánu. Zamysleme se ale na chvíli nad naším vztahem s Pánem Ježíšem.

Říkáme mu „Pán Ježíš“. On je tedy naším Pánem, leaderem. Opravdu ale následujeme jeho a jeho příkazy? Možná jsme nad tím nikdy nepřemýšleli, ale pokud chceme *žít život* s Bohem, potřebujeme pro něho být dobrými partáky. Pokud chceme zažívat s Bohem to všechno, co On zaslubuje, musíme se mu vydat stejně plně jako On je vydaný nám:

„A on zemřel za všechny, aby ti, kteří žijí, nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel a vstal z mrtvých.“

2. Korintským 5:15

A právě vzájemná vydanost je základem *každé kvalitní* týmové spolupráce. Není to jen o leaderovi, jak jsme psali v první části. Je to o *přístupu všech* zúčastněných. Jen pokud jsou vztahy oboustranně harmonické, vše může fungovat, jak má. Je to o vzájemném závazku. My jsme vydaní Bohu a On nám. To stejné platí i pro základní mezilidskou spolupráci. My jsme vydaní svému týmu a on nám.

Manželství je tým

Účel a smysl manželství je, aby dva lidi prošli životem vítězně spolu a ukazovali světu, že Bůh stvořil člověka jako *muže a ženu* (Genesis 1:27). K tomu je ale důležité, aby oba dva, muž i žena, porozuměli, že jejich jednotlivé životy společným svazkem skončily. Manželství jako tým bude optimálně fungovat jedině tehdy, kdy oba dva odloží své ambice, plány a minulost a nechají povstat to nové, co Bůh do nich vložil a pro ně zamýšlí.

Bohužel lidé v manželství se často nevidí jako týmoví hráči, ale vidí ve svém partnerovi spíše soupeře. Z těchto důvodů manželé možná ani *nikdy* nenapadne, že by spolu mohli spolupracovat a bojovat spolu *vuči vnějšímu nepříteli*. Tím zaručeně mívá to, co Bůh pro jejich vztah má a místo nebe na zemi zažívají spíše peklo. Podívejme se nyní na nejznámější pasáž z Bible o fungování manželství:

„Podřizujte se jeden druhému v bázni před Kristem: Ženy, [podřizujte se] svým mužům jako Pánu, neboť muž je hlavou ženy, jako je Kristus hlavou církve; on [je] zachráncem těla. Ale jako církev je podřizena Kristu, tak i ženy ve všem svým mužům. Muži, milujte své ženy, jako i Kristus miloval církev a sám sebe za ni vydal, aby ji posvětil, když ji očistil vodní koupelí v slovu, aby sám sobě postavil slavnou církev, která by neměla poskvrny ani vrásky ani čehokoliv takového, ale byla svatá a bezúhonná. Takto jsou povinni [i] muži milovat své ženy jako svá těla. Kdo miluje svou ženu, miluje sebe. Neboť nikdo nemá své tělo v nenávisti, ale živí je a pečuje o ně, jako i Kristus o církev. Vždyť jsme údy jeho těla, [z jeho masa a z jeho kostí]. „Proto opustí člověk otce i matku a přilne ke své ženě, a budou ti dva jedno tělo.“ Toto tajemství je veliké; vztahují je však na Krista a na církev. Ale také jeden každý z vás ať miluje svou ženu jako sám sebe a žena ať se bojí svého muže.“

Efezským 5:21-33

Muž a žena jsou tým, ve kterém má každý svou jedinečnou úlohu. Muž je hlavou, je leader. Žena je ale pomoc *jemu rovná*. Není tedy jen do počtu. Je důležitou pomocnicí, spolupracovnicí. Jako v každém jiném týmu i v manželství vidíme, že muž, leader, má ke své ženě *přilnout, milovat ji a položit za ni svůj život*. Musí také být podřízený Boží autoritě. Tyto aspekty, které často v manželství chybí, způsobují spolu s *neúctou* nefunkčnost této týmové jednotky. Pokud oba manželé začnou ke svému vztahu přistupovat jako k týmové práci se vším všudy, posune se do jiné dimenze.

Vedení církve je tým

Když přemýšlíme nad leadershipem a týmové spoluprací v křesťanském prostředí, uvědomme si, že nejenže s Bohem jsme tým, ale i církev je tým. Naše přemýšlení by tedy mělo být skrz naskrz týmové. Apoštol Pavel církev popisuje jako tělo. A církev stejně jako naše fyzické tělo je *jasně definovaným* týmem. Všichni víme, z jakých částí se naše tělo skládá. Víme, kde je vedení našeho těla a víme, že zbytek těla to vedení musí následovat. Jakmile některé části těla nereagují na signály jim vysílané, nebo reagují špatně, máme problém. Takový stav nazýváme *nemocí*. Stejně je to i s církví. Církev má jasně definované vedení, Pána Ježíše, respektive Ducha svatého. Proto jej potřebujeme následovat i poslouchat. Bible na několika místech jasně mluví o tom, jak mají jednotlivé části těla vypadat, interagovat a fungovat ve vzájemné *symbióze*. Podívejme se například na tento úryvek:

„A on dal jedny apoštoly, jiné proroky, některé evangelisty, jiné pastýře a učitele, aby připravili svatě k dílu služby, k vybudování těla Kristova, dokud nedospějeme všichni k jednotě víry a plného poznání Syna Božího, v dospělého muže, v míru postavy Kristovy plnosti...“

Efezským 4:11-13

Vidíme, že Pán Ježíš poskládal tento tým za *určitým záměrem*. Jeho záměrem je, abychom vyrostli do *jeho podoby*. V týmu jsou apoštolové – ti de facto udávají církvi *směr*; proroci – ti dávají důraz na *vztah s Bohem*; učitelé – *trénují* svatě; evangelisté – chtějí *zasahovat* okolní svět; pastýři – *drží všechno* pohromadě. Tato komplexní pětice obstarává vše, co je potřeba pro to, aby církev šla kupředu, měla vztah s Bohem, trénovala lidi, zasahovala tento svět a poskytovala lidem společenství. Více o tom mluvíme v kapitole o Tréninku týmu. Pokud v našem týmu nemáme zrovna takové lidi, my jako leadeři to potřebujeme mít na mysli a vyvažovat tento stav. Pán Ježíš to také zvládl.

Církev je tým

Kromě výše popsané pětice služebností Bible jasně mluví o tom, že *každý* další člověk je velmi důležitý pro tělo jako celek. Každý z nás potřebuje církevní společenství, jsme na sobě navzájem závislí. Bible jasně mluví o týmovosti v církvi a nikoliv o individualismu, který nám často předkládá dnešní doba.

„Neboť jako tělo je jedno, ač má mnoho údů, a všechny údy [jednoho] těla, ačkoli je jich mnoho, jsou jedno tělo, tak i Kristus. Neboť v jednom Duchu jsme my všichni byli pokřtěni v jedno tělo, ať Židé nebo Řekové, ať otroci nebo svobodní, a všichni jsme z jednoho Duchu dostali napít. Vždyť také tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů. Kdyby noha řekla: ‚Protože nejsem ruka, nepatřím k tělu‘, nepatří snad proto k tomu tělu? A kdyby řeklo ucho: ‚Protože nejsem oko, nepatřím k tělu‘, nepatří snad proto k tělu? Kdyby celé tělo bylo jen oko, kde by byl sluch? Kdyby celé tělo bylo jen ucho, kde by byl čich? Ale Bůh umístil údy: každý z nich v těle umístil tak, jak chtěl. Kdyby bylo všechno jedním údem, kde by bylo tělo? Je mnoho údů, ale jedno tělo. Oko však nemůže říci ruce: ‚Nepotřebuji tě,‘ ani hlava nemůže říci nohám: ‚Nepotřebuji vás.‘ Naopak ty údy těla, které se zdají být slabší, jsou nezbytné. A části těla, které pokládáme za méně čestné, obklopujeme zvláštní ctí a našim neslušným částem dáváme tím větší slušnost, což naše slušné údy nepotřebují. Ale Bůh sestavil tělo tak, že tomu potřebnému dal zvláštní čest, aby v těle nebyla roztržka, ale aby údy navzájem o sebe stejně pečovaly. A když jeden úd trpí, trpí spolu s ním všechny údy; a když je jeden úd oslavován, radují se všechny údy spolu s ním.“

1. Korintským 12:12-26

Všimněme si, že Bůh sám tento tým *sestavil*. Je to tým, ve kterém má každý své místo. Najdeme ho i my. Nezapomínejme, že se nemáme srovnávat s druhými, ale hledět si toho, ať děláme úkol, který nám Bůh svěřil.

1.5 Výhody týmové práce

Leckomu z nás ale vyvstane otázka – proč mít tým? Proč bychom měli pracovat v týmu a nedělat raději všechno sami? Proč bychom měli například trávit čas s lidmi, i když máme pocit, že nás zdržují? Důvodů může být hned několik. Například sdílení se stejně smýšlejícími lidmi nás povzbudí. Lidé s jinými názory nás mohou naopak obohatit. Tým může znásobit náš potenciál a eliminovat naše slabé stránky. V týmu jsme také konfrontováni s názory ostatních a i toto nás posouvá dopředu. A v neposlední řadě jako tým, který funguje, toho dokážeme udělat mnohem více, než jako jednotlivci.

Tým znásobí tvůj potenciál

V Bibli najdeme nejeden nádherný příklad o tom, jak dva a více lidí dokázali vykonat mnohem více než jednotlivci. Listy apoštola Pavla by se k nám nedostali bez lidí, kteří je psali. Skutky apoštolů a Lukášovo evangelium bychom zase neměli bez spisovatele Lukáše. A dokonce celý Izrael mohl být dávno vyhlazen, kdyby spolu nespolečně pracovali lidé jako Mordokaj a Ester. Na tento příběh se podívejme blíže. Mordokaj měl moudrost od Boha, Ester, dcera Mordokajova strýce, zase význačné postavení v říši. *Společnými* silami svého času dokázali odvrátit *zlo*, které se na Judejce chystalo. Jeden bez druhého by to nedokázali. Jejich spolupráce nevznikla sama od sebe. Mordokaj musel spolupráci iniciovat. Ve vypjaté situaci vzkázal Mordokaj Esterě:

„Nato Mordokaj řekl, aby Esteře odpověděli: ‚Nepředstavuj si, že v královském domě unikneš, jediná ze všech Judejců. Vždyť jestliže budeš v této době zarytě mlčet, úleva a osvobození povstane Judejcům z jiné strany, ale ty a dům tvého otce zahynete. Kdo ví, zda jsi nedosáhla královského stavu pro chvíli, jako je tato.‘“

Ester 4:13-14

Inspirojme se tím tedy i my, chtějme spolupracovat s druhými. Zamysleme se a modleme se za to, s kým můžeme spolupracovat na Božím díle my, aby efekt byl co největší. Znásobme i my potenciál, který nám Bůh dal. Božím věcem pomůžeme jako *tým* více a lépe než jako jednotlivci.

Tým eliminuje tvé slabé stránky

Již na předchozím příkladu je vidět, že tým násobí potenciál jednotlivců. Navíc tým pomáhá *eliminovat* naše slabé stránky. Tento aspekt si ukážeme na příběhu Eliáše a Eliši. Eliáš dostal od Boha na Chorébu tři úkoly – pomazat Elišu za proroka místo sebe, Chazaela za krále nad Aramem a Jehúa za krále nad Izraelem:

„Hospodin mu řekl: ‚Jdi, vrať se svou cestou do damašské pustiny. A až tam přijdeš, pomaz Chazaela za krále nad Aramem, Jehúa, syna Nimšého, pomaz za krále nad Izraelem a Elišu, syna Šáfatova z Ábel-mechóly, pomaz za proroka místo sebe. I stane se, že kdo unikne před mečem Chazaelovým, toho usmrtí Jehú, a kdo unikne před mečem Jehúovým, toho usmrtí Eliša.‘“

1. Královská 19:15-17

Z těchto úkolů ale splnil jen poslední, pomazání Eliši. Další úkoly, patrně pro svou neposlušnost, nesplnil. A byl to právě jeho spolupracovník a učedník Eliša, kdo tuto slabost v budoucnu eliminoval. A zbylé dva úkoly dotáhl do konce.

Tým tě osobnostně rozvine

Týmová spolupráce má i další výhodu. Spolupráce a komunikace s druhými rozvine naši osobnost. Je zřejmé, že pokud jsme sami, nejsme konfrontováni s názory druhých. Případně, když s někým mluvíme a nesouhlasíme s ním, tak již v budoucnu se s ním bavit nemusíme. To se ale mění, pokud jsme v jednom týmu. Z týmu totiž nemůžeme jen tak *utéct*. A v tom je právě týmová spolupráce krásná. Lidé jsou nuceni přemýšlet nad svými názory, respektovat druhé, pokořovat se a musí se učit naslouchat. Jak se píše v Přísloví:

„Jako se železo ostří železem, tak člověk ostří tvář svého bližního.“

Přísloví 27:17

Toto je jeden z benefitů, kterou na práci v týmu oceňuji nejvíce. Kolikrát jsem byl v situaci, kdy můj názor nebyl ten nejlepší, případně ne dobře podložený nebo komunikovaný. Díky práci v týmu se učím více *přemýšlet* o svých přesvědčení z více úhlů, lépe komunikovat a lépe chápat ostatní.

Tým ti poskytuje společenství

V neposlední řadě nám práce v týmu poskytuje komunitu, společenství. Již z více stran v církvi jsem slyšel poznatek, že lidé mají nejpevnější vztahy s lidmi, se kterými něco dělali a zažili. Se kterými pořádali společné akce nebo evangelizace. Pokud spolu pracujeme v týmu, zažíváme společně vítězství i pády. Zažíváme věci s Bohem, společně se posouváme, radujeme se i pláčeme. To vše lidé bez týmu nemají. Jak píše apoštol Pavel Římanům:

„Radujte se s radujícími, plačte s plačícími. Mějte jeden k druhému stejný ohled.“

Římanům 12:15-16

Společenství je něco, co osamocený člověk nemá a je to škoda. Chtějme tedy být i my součástí týmu. Nezapomínejme ale na to, že abychom společenství měli, vztahy *musí* být vzájemné. Nechtějme tedy jen lásku od druhých brát, chtějme ji i dávat. Máme na to!

Tým ti poskytne pevné vztahy

Poslední večeře Pána s učedníky odhaluje další z důvodů, *proč* je volba týmu tak důležitá. Jedním z důvodů jsou *vztahy*. To, že Pán Ježíš *večeřel* se svými učedníky *vyjadřovalo přátelství* a sounáležitost. Společné jídlo mělo význam „Jsem přítel, nehradím tě.“ To je jeden z důvodů, proč je opravdu *důležité* být součástí dobrého týmu, který zároveň jde správným směrem. Mezi lidmi, kteří totiž spolu něco *dělají* a *zažívají*, vznikají silná vztahová pouta – tito lidé se navzájem znají a mohou se na sebe spolehnout. Pokud tedy nejsou zrádci jako Jidáš. Na druhou stranu spousta lidí, kteří *vědí*, že jsou součástí špatného týmu, z toho týmu neodejde, protože tam mají *vztahy*. Vztahy jsou velmi citlivé, ale když je třeba, nebojme se odejít. Jedině tímto krokem si vytvoříme prostor pro nové výzvy a nové vztahy:

„A když jedli, vzal [Ježíš] chléb, požehnal a rozlomil, dal jim a řekl: ‚Vezměte, toto je mé tělo.‘ Pak vzal kalich, vzdal díky a dal jim; a napili se z něj všichni. A řekl jim: ‚Toto je má krev [nové] smlouvy, která se vylévá za mnohé. Amen, pravím vám, že se [již více] nenapiji z plodu vinné révy až do onoho dne, kdy jej budu pít nový v Božím království.‘ A zazpívali chvalo zpěv a vyšli na Olivovou horu.“

Marek 14:22-26

Poslední večeře Pána s učedníky odhaluje ještě hlubší skutečnost než jen pevné vztahy. Pán Ježíš svůj vztah s učedníky zakotvil ve *smlouvě*. Pokud jdeme opravdu do hlubokých věcí s Pánem i s lidmi okolo sebe, potřebujeme vědět, že jsme s lidmi okolo sebe (s) *vázáni*. Obecně vzato naše smlouva s Bohem znamená, že jsme *automaticky* ve smlouvě s každým, kdo je také ve smlouvě s Bohem. Neříkáme, že s každým, s kým pracujeme, jsme si takto vzájemně vydáni, ale není nadto, když najdeme tým lidí, se kterým můžeme a *chceme* mít takovéto vztahy. Chtějme tedy najít tým i vztahy, kde vzájemná vydanost je automatická. Z krevní smlouvy například vyplývá, že pokud je náš smluvní bratr v nouzi, jsme mu povinni pomoci, nebo že když náš krevní bratr *zemře*, jsme povinni *postarat* se o jeho rodinu.

1.6 Jak poskládat tým

Na tom, v jakém týmu člověk je, opravdu *záleží*. Všimnout si toho můžeme na příkladu, kdy šli Izraelci do zaslíbené země. Rozhodli se vybrat tým 12 zvědů. Všechno to byli přední muži z lidu.

Tito zvědi *prozkoumali* zem a podali o ní zprávu. Nicméně pouze Jozue a Káleb povzbuzovali lid, že s Bohem tu zemi obsadí. Zbýlých deset zemi *pomluvílo*. Na základě toho se lid *rozhodl*, že do zaslíbené země nepůjde. A všichni odvážní, Mojžíš, Káleb i Jozue, se tomu museli podvolit:

„Po čtyřiceti dnech se vrátili z průzkumu země. Šli, až přišli k Mojžíšovi, Áronovi a celé pospolitosti synů Izraele do Kádeše v Páranské pustině. Přinesli zprávu jim a celé pospolitosti a ukázali jim ovoce té země. Vyprávěli mu: ‚Přišli jsme do země, do níž jsi nás poslal. Ano, oplývá mlékem a medem a toto je její ovoce. Nicméně lid, který sídlí v zemi, je silný a města jsou opevněná a velmi velká. A také jsme tam viděli potomky Anákovy. Na území Negebu sídlí Amálekovci, v pohorí sídlí Chetejci, Jebúsejci a Emorejci a u moře a podél Jordánu sídlí Kenaanci.‘ Káleb uklidňoval lid před Mojžíšem slovy: ‚Směle pojďte vzhůru, obsadíme ji, jistě přemůžeme její obyvatele.‘ Muži, kteří šli s ním, však říkali: ‚Nedokážeme táhnout proti tomu lidu, neboť je silnější než-li my.‘“

Numeri 14:25-31

V životě narazíme na týmovou práci velmi často a i z tohoto příběhu je patrné, jak je zásadní být součástí *dobrého* týmu. Jozue a Káleb mohli Bohu důvěřovat sebevíc, ale protože byli součástí *špatného* týmu, museli se nakonec podřídit. Bůh samozřejmě *viděl*, kdo jak *hlasoval* a nakonec Jozue a Káleb jako *jediní* do zaslíbené země *došli*. Nicméně to trvalo o 40 let déle. Pokud tedy my máme na *výběr*, je velmi důležité *nepodcenit* volbu týmu, kterého jsme nebo budeme součástí. Je lepší být průměrným členem dobrého týmu, než být excelentní ve špatném týmu. S dobrým týmem můžeme *naplnit* Boží plány a rozvinout se. Ve špatném týmu sice můžeme zářit, ale také se v životě můžeme pěkně zaseknout.

Tým musí odpovídat tvé vizi

Nyní už rozumíme důležitosti týmu, jeho výhodám, pozici leadera i tomu, že vše, co se týká církve je o týmové práci. Nyní tedy vyvstává otázka, jaká je tvá vize, kterou ti Bůh ukazuje? Je zřejmé, že vše bude v souladu s Velkým posláním, které nám náš Pán dal. Nicméně v rámci jeho poslání vize, kterou máme na srdci my, může být poněkud specifická. A podle toho, jakou máme vizi, potřebujeme sestavit i tým. Podívejme se, co bylo například vizí apoštola Pavla:

„A zakládám si na tom, že jsem takto evangelium hlásal tam, kde Kristovo jméno ještě nebylo vysloveno, abych nestavěl na cizím základě, nýbrž tak, jak je napsáno: ‚Ti, jimž o něm nebylo zvěstováno, uvidí, a ti, kteří neslyšeli, porozumí.‘“

Římanům 15:20-21

Je jasné, že pokud chceme zakládat nové sbory, připojí se k nám jiní lidé, než pokud máme na srdci vyučovat církev, změnit církevní kulturu, přinést nějakou zapomenutou pravdu zpět do církve, rozhýbat církev, uvádět lidi více do vztahu s Bohem, zkvalitňovat stávající společenství, nebo zlepšovat oslovování okolního světa církví. Všechny tyto věci mají své místo a týmy, které se na tyto jednotlivé aspekty zaměřují, by měli usilovat o vzájemné pochopení a spolupráci. Také nezapomínejme, že vize od Boha se rodí skrze modlitbu a jsou pomocí modliteb i formovány, rozvíjeny a realizovány.

Jaký typ vize máš ty?

Pokud víme, co nám Bůh na srdce dává, je dobré si definovat, jaký typ vize máme. Je to nějaká nová výzva? Je to krátkodobý nápad, nebo naopak dlouhodobý plán? Chceme zasáhnout církevní prostředí nebo celou společnost? Bude to vize náročná na realizaci? Pro dosažení vize potřebujeme různorodost pohledů v týmu, nebo je nutné, aby lidé přemýšleli stejně? To jsou všechno důležité otázky, které si musíš dříve nebo později položit. To, co přinášíme, totiž nemusí být vhodné pro každého. Vidět to můžeme i na příkladu Pána Ježíše:

„Když šli cestou, kdosi mu řekl: ‚Budu tě následovat, kamkoli půjdeš.‘ A Ježíš mu řekl: ‚Lišky mají doupata a nebeští ptáci hnízda, ale Syn člověka nemá, kde by hlavu složil.‘ Jinému řekl: ‚Následuj mne!‘ On řekl: ‚[Pane,] dovol mi, abych odešel nejprve pohřbít svého otce.‘ Řekl mu: ‚Nech mrtvé pohřbít jejich mrtvé; ty však jdi a rozhlášuj Boží království.‘ Také jiný řekl: ‚Budu tě následovat, Pane, jen mi napřed dovol se rozloučit s těmi, kteří jsou v mém domě.‘ Ježíš mu řekl: ‚Nikdo, kdo vloží [svou] ruku na pluh a ohlíží se zpět, není způsobilý pro Boží království.‘“

Lukáš 9:57-62

Odpovídat si na tyto otázky a formulovat, o co nám vlastně jde, nemusí být vždy jednoduché. Když jsem s Connectem začínal, v mém srdci byla již vize od Pána. V té době jsem jí nebyl schopen vyjádřit. Ve formulaci vize mi pomohl zejména spoluautor této knihy Honza. V průběhu času mi poté dával tipy, jak vizi posouvat například podnětnými otázkami k zamyšlení. I proto je dobré mít okolo sebe lidi a nepracovat sólo.

Jak velká je naše vize?

Další dobrou otázkou je, jak *velká* je naše vize. Je to vize pro náš sbor nebo pro naše okolí? Chceme zasáhnout celý národ nebo celý svět? Zřejmě je, že naše vize, ať je jakákoliv, nezačne velkolepě. Začne v malém. Je také možné, že se naše vize bude postupně rozvíjet a zvětšovat. To stejné můžeme vidět i na příkladu Pána Ježíše. Nejprve vše dělal sám, potom povolal 12 učedníků, potom dalších 70 a nakonec zmocnil všechny křesťany napříč věky:

„Svolal si Dvanáct [apoštolů] a dal jim sílu a pravomoc nad všemi démony i k léčení nemocí. Potom určil Pán [ještě] jiných sedmdesát [dva] a poslal je před sebou po dvou do každého města a místa, kam měl sám jít. Tato znamení budou doprovázet ty, kteří uvěří:…“

Lukáš 9:1.10:1 + Marek 16:17a

Ať je tedy naše vize v jakémkoliv stadiu, jasné je, že velikost týmu musí odpovídat velikosti naší vize. S Connectem jsme to měli podobně. Nejprve jsme vše dělali a organizovali v pár lidech. Postupem času, jak práce přibývalo, jsme rozšiřovali tým. Ruku v ruce s tím jsme členy týmu i pověřovali, aby mohli o částech vize rozhodovat. Díky tomu se dílo nezastavilo, ale naopak rozvinulo a nikdo se nepřepacoval.

Jaký typ týmu potřebuješ?

S typem vize a její velikostí se také pojí to, jaký typ týmu potřebujeme. Pokud máme novou výzvu, je potřeba kreativní lidi. K dlouhodobé výzvě potřebujeme odhodlané a vytrvalé lidi. V těžkostech

potřebujeme lidi motivovat. Někdy nám nevadí, když jsou v týmu začátečníci, jindy je třeba opravdu zkušenějších lidí. Dobrou zprávou pro nás všechny je, že i náš Pán Ježíš přemýšlí strategicky. Když chce něco konat, tak k sobě stahuje lidi, kteří jsou pro tu práci vhodní. Stalo se to například církvi v Antiochii:

„V Antiochii byli v místní církvi proroci a učitelé, [jako] Barnabáš, Šimon zvaný Černý, Lucius Kyrénský, Manahen, společně vychovaný s tetrarchou Herodem, a Saul. Když konali službu Pánu a postili se, řekl Duch Svátý: ‚Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal.‘ Potom, po postu a modlitbách, na ně vložili ruce a propustili je.“

Skutky 13:1-3

Je tedy vidět, že s Bohem potřebujeme počítat ve všem, co děláme. On je génius a vrchní stratég. Když se modlíme ve víře, dějí se věci. Vidíme, že sám Pán koná. On přivádí lidi, které potřebujeme – respektive On potřebuje pro dané dílo. Spojuje nás a propojuje. My jen potřebujeme nebýt slepí, nalézt odvahu a tyto lidi oslovit, vysvětlit jim vizi a zapojit je.

Sestav tým

Další otázkou, která s tvorbou týmu souvisí, je *jak* přibrat lidi do týmu. Pokud teprve skládáme tým, na nikoho se moc při výběru ohlížet nemusíme. Pokud už tým máme a chceme ho doplnit či rozšířit, je dobré naše rozhodnutí a další kroky konzultovat i s *dalšími* členy týmu. Je možné, že se budou chtít také vyjádřit. Osobně jsem vždy, když se tým obměňoval či rozšiřoval, obešel jednotlivě všechny zainteresované osoby, probral s nimi svoje další plány. Neříkám, že je to jediná cesta, ale vyhnul jsem se tím případnému rozkolu. Apoštolové Pavel a Barnabáš mu však neunikli. Nicméně to neznamenal, že by si je Pán používal méně:

„Barnabáš chtěl vzít s sebou také Jana, nazývaného Marek. Pavel však nepokládal za správné brát ho s sebou, protože se v Pamfylíi od nich odloučil a nešel s nimi do díla. Vznikla z toho ostrá hádka, takže se od sebe oddělili. Barnabáš vzal s sebou Marka a vyplul na Kypr. Pavel si vybral Silase, a když ho bratři svěřili Pánově milosti, vyšel. Procházel Sýrií a Kilikií a posíloval církve.“

Skutky 15:37-41

Jedním z principů, který se nám také osvědčil, je to, že se domlouváme s lidmi na určité časové období, například na jeden rok. Víme, že je to v církvi *neobvyklé*, ale dává nám to *jistotu* na nějaký čas a lidé v týmu se zase cítí svobodně, že existuje čas, kdy mohou bez problému odejít, nebo se posunout v životě a ve službě. Zároveň toto nastavení nám pomáhá *udržet morálku* týmu, zachovává *dynamiku* a společná služba není časově neurčitá a rozplizlá. Také se snažíme nakombinovat zkušenější lidi s méně zkušenými. Zkušenějším dáváme více odpovědnosti a méně zkušení mají prostor růst.

1.7 Dobrý tým

Jak jsme již zmiňovali výše, nestačí být součástí týmu, důležité je být součástí *dobrého* týmu. Spolupracovníci totiž významně ovlivňují úspěch a neúspěch našich akcí a tím pádem mají vliv na to, *kam* se v životě dostaneme. Pojdme se nyní podívat na některé charakteristické znaky, které dobrý tým potřebuje mít.

Jděte spolu za Bohem

Základní charakteristikou dobrého týmu je, že *jde dobrým směrem*. To je jediné možné v momentu, kdy je *celý tým* rozhodnutý naplno následovat Ducha svatého. V tom momentu v týmu panuje jednota, ne vynucená, ale ze stejného, Božího, Ducha. Všichni pak jsou zajedno a na stejné lodi. První církev za Bohem šla a je vidět, že dokonce Bůh sám mluvil k jejich rozhodnutím:

„Došli jsme k jednomyslnosti a usoudili jsme, že vybereme muže, které k vám pošleme s našimi milovanými Barnabášem a Pavlem, lidmi, kteří nasadili svůj život pro jméno našeho Pána Ježíše Krista. Posíláme tedy Judu a Silase a oni vám totéž oznámí ústně. Neboť tak usoudil Duch Svatý i my, že nebudeme na vás klást žádné jiné břemeno než tyto nezbytnosti: zdržovat se masa obětovaného modlám, krve, masa zardoušených zvířat a smilstva. Jestliže se těchto věcí budete chránit, dobře uděláte.“

Skutky 15:25-29a

Byli jsme součástí několika týmů a musíme říct, že pokud chceme hluboké vztahy, potřebujeme být stejného přesvědčení a potřebujeme být všichni vydaní Bohu. Brzy jsme totiž zjistili, že je to totiž *jednota*, nikoliv množství, na co duchovní svět reaguje (Matouš 18:18-20). Na druhou stranu je zde riziko, že pokud jsme všichni stejného přesvědčení a názorů, tak budeme žít v bublině a začneme ztrácet kontakt s okolním světem. Je tedy dobré se bavit i s lidmi, se kterými nesouhlasíme. Dělejme to ale v moudrosti.

Vydejte se vizi

Nejen že dobrý leader je vydaný svému týmu a dobrý tým je vydaný svému leaderovi, ale dobrý tým je vydaný i vizi leadera. Pokud jsme něčemu vydaní, neřešíme čas, přesčasy, množství práce ani finance. Pokud opravdu žijeme pro Pána, *nemáme* v tomto hranice:

„Zavolal si Dvanáct a začal je posílat dva a dva a dával jim pravomoc nad nečistými duchy. Přikázal jim: ‚Neberte si nic na cestu, jen hůl, ne chleba, ani mošnu, ani měďáky do opasku, ale mějte uvázané sandály a neoblekejte si dvojí spodní oděv. Apoštolové se shromáždili k Ježíšovi a oznámili mu všechno, co činili i co učili. Řekl jim: ‚Pojďte vy sami stranou na opuštěné místo a trochu si odpočiňte.‘ Mnozí totiž stále přicházeli a odcházeli, neměli ani čas se najíst. Odjeli tedy v lodi do ústraní na opuštěné místo.“

Marek 6:7-9.30-32

Všimněme si také dalších tří aspektů, které toto vydání se přináší. Za prvé, čím blíže jsme leaderovi a jeho vizi, tak tím více se s námi leader *sdílí*. Druhým aspektem je to, že pokud jsme součástí dobrého týmu, bereme to *jako výsadu* a chceme být *u všeho*, co tým dělá. Nikdo nás tedy nenutí být vždy a všude, jednoduše tam chceme být. A za třetí, pokud jsme součástí dobrého týmu, když takzvaně „týmová chemie funguje“, tak cítíme *zodpovědnost* vůči týmu a jednoduše ho nechceme nechat na holičkách.

Vnímejte se jako jeden celek

A co ještě znamená být vydaný vizi? Být vydaný vizi znamená i to, že jsme s ní *ztotožnění*, bereme ji jako svoji a prezentujeme ji tak. Znamená to, že se od týmu neoddělujeme, ale vidíme se jako jeho součást. Všimněme si, že například i náš Pán měl svoji vůli, ale znal vůli Otce, sjednotil se s ní a ve

všem, co dělal se odkazoval na něj. To samé se ve vztahu s Bohem čeká i od nás. A stejné je to i s vizí týmu, ve kterém jsme. Podívejme se, jak se například apoštol Petr viděl s Pánem Ježíšem jako jedno:

„I stalo se, když Petr procházel všechna ta místa, že sestoupil také ke svatým, kteří bydleli v Lyddě. Tam našel jednoho člověka, jménem Eneáš, který byl ochrnutý a byl již osm let upoutaný na lůžko. Petr mu řekl: ‚Eneáši, Ježíš Kristus tě uzdravuje! Vstaň a ustel si!‘ A on hned vstal. Viděli ho všichni obyvatelé Lyddy a Sáronu a obrátili se k Pánu.“

Skutky 9:32-35

Možná nám to ne vždy dochází, ale apoštol Petr použil *to* jméno: Ježíš. S Pánem Ježíšem, stejně jako v manželství, sdílíme to stejné jméno. Je to naše výsada a právo, když jsme v jeho týmu. Zamysleme se tedy nad tím, jak moc se od Boha oddělujeme a jak moc od lidí. Mluvíme o Božím slově, jako o něčem nám vzácném nebo jako o něčem abstraktním? A jak mluvíme o vizi, které jsme součástí? Prezentujeme ji jako svoji nebo jako vizi někoho jiného?

Modlete se společně

Abychom se viděli jako jedno, potřebujeme přepnout z tělesného myšlení (toho, co vidíme očima) do duchovního (toho, co říká Boží slovo). K tomu, kromě studia Božího slova, napomáhá společná modlitba:

„Když to uslyšeli, jednomyslně pozdvihli hlas k Bohu a řekli: ‚Panovníku, ty, který jsi učinil nebe i zemi i moře a vše, co je v nich, ty jsi [skrze Ducha Svatého] ústy svého služebníka, [našeho otce] Davida, řekl: ‚Proč zuří národy a lidé zamýšlejí marné věci? Králové země se postavili a vládcové se shromáždili společně proti Pánu a proti jeho Kristu.‘ V tomto městě se opravdu sešli Herodes a Pontius Pilát spolu s národy i s lidem Izraele proti tvému svatému služebníku Ježíšovi, kterého jsi pomazal, aby učinili, co tvá ruka a [tvůj] úradek předem určily, že se má stát. A nyní, Pane, pohleď na jejich hrozby a dej svým otrokům se vši smělostí mluvit tvé slovo; vztahuj svou ruku k tomu, aby se dala uzdravení, znamení a divy skrze jméno tvého svatého služebníka Ježíše.‘ Když se pomodlili, zatřásl se místo, kde byli shromážděni, a všichni byli naplněni Duchem Svatým a směle mluvili Boží slovo.“

Skutky 4:24-31

Modlitba je něco, na čem se jako věřící shodneme. Modlitba uvolňuje působení Ducha a ten působí *jednomyslnost* mezi námi. Ten stejný Duch dává lidem ty samé myšlenky, a tak výrazně ulehčuje a zefektivňuje týmovou spolupráci. Navíc jeho působení nás pudí k akci. A jak vidíme v první církvi, když se *všichni* jím naplnili, *všichni* pak směle jednali.

Důvěřujte si navzájem

Dobrý tým si navzájem *může* a *musí* důvěřovat. Příklad si můžeme vzít zde od Davida a Jónatana. Saul, Jónatanův otec, usiloval Davidovi o život. Jónatán měl ale uzavřenou smlouvu s Davidem, a ta smlouva pro něho znamenala více, než rodinná pouta. Díky vztahu s Jónatanem tak David nakonec měl možnost se dozvědět, jak vážná situace je a mohl si zachránit život:

„Jónatan mu řekl: ‚Zítřka je novoluní. Budeš postrádán, protože tvé sedadlo bude prázdné. Třetího dne rychle sestup, jdi na místo, kde ses ukrýval v den činu, a zůstaň u kamene Ezelu. Já vystřelím tři šípy

v tu stranu, jako bych střílel na terč. Pak zrovna pošlu služebníka se slovy: »Jdi a najdi šípy.« Jestliže služebníkově jasně řeknu: »Podívej, šípy jsou blíž k tobě,« seber je, pak přijď, protože to znamená pokoj pro tebe a nic ti nehrozí, jakože živ je Hospodin. Jestliže však mladíkovi řeknu: »Podívej, šípy jsou dál od tebe,« jdi, protože tě Hospodin posílá pryč. Ohledně věci, o které jsme se já a ty domluvili, ať je Hospodin svědkem mezi mnou a tebou navěky.«“

1. Samuelova 20:18-23

Je zřejmé, že si musíme navzájem důvěřovat. Do jaké míry si v týmu důvěřujeme, do té míry můžeme jít spolu. Pojdme se všichni zamyslet nad tím, co *brání* v našem týmu vzájemné důvěře a jak vzájemnou *důvěru* naopak můžeme posílit. Na vzájemné nedůvěře nebo zradě, a to i mezi nejbližšími lidmi, totiž nakonec může vše ztroskotat jako v případě Jidáše a Pána Ježíše.

Informujte se vzájemně o veškerém dění

Úkolem leadera i týmu je udržovat se navzájem v obraze. Leader by měl komunikovat svému týmu, jak si stojí – jestli jde vše podle plánu, kde jsou slabá místa, kde se naopak zadařilo více. Každý z členů týmu má právo *vědět*, jak si tým stojí. Na druhou stranu i členové týmu mohou aktivně projevit zájem a chtít být v obraze. Takový zájem nejednoho leadera potěší. I Pánovi učedníci se zajímali o to, *jak* se vše bude vyvíjet:

„Když seděl na Olivové hoře, v soukromí k němu přistoupili učedníci a říkali: ‚Řekni nám, kdy to bude a jaké bude znamení tvého příchodu a skonání věku?‘“

Matouš 24:3

Komunikace obecně je klíčem k úspěchu a zatajování k ničemu nevede. Navíc pokud vedeme další leadery, je zřejmé, že minimálně oni v obraze *být chtějí*. Chtějí si sami jednotlivé situace vyhodnotit a diskutovat o stavu věcí. Chtějí a potřebují vědět také to, jak si oni sami stojí v rámci naší vize. To je samozřejmě v pořádku, patří to do procesu učení se.

Tito lidé, naši spolupracovníci, zde ale nejsou od toho, aby byli našimi loutkami a my je ovládali. Tito lidé *potřebují* s námi strávit čas a potřebují vědět, jaká vize vlastně je, jakým způsobem ji plánujeme dosáhnout a potřebují vidět jasné kroky vedoucí k jejímu naplnění.

Spolupracujte spolu

Pokud chceme mít úspěšný tým, musíme umět spolupracovat za každých podmínek, nálad a situací v okolí. To znamená, že někdy nám práce v týmu bude nepříjemná nebo bude na úkor našeho pohodlí. Podívat se můžeme na příklad učedníků Filipa, Petra a Jana z knihy Skutků apoštolů:

„Dokonce sám Šimon uvěřil, byl pokřtěn a držel se Filipa. Když viděl, jak se dějí veliká znamení a mocné činy, velmi nad tím žasl. Když apoštolové v Jeruzalémě uslyšeli, že Samaří přijalo slovo Boží, poslali k nim Petra a Jana. Oni tam sestoupili a pomodlili se za ně, aby dostali Ducha Svatého, neboť ještě na nikoho z nich nepadl; byli jen pokřtěni ve jméno Pána Ježíše. Potom na ně vkládali ruce a oni dostávali Ducha Svatého.“

Skutky 8:13-17

Tento příklad není jediný způsob, jak má církev jednat – kdo má lidi přivést k Pánu, pokřtít ve vodě, a kdo je má pokřtít Duchem svatým. Nicméně krásně ilustruje jednu skutečnost. Dobrý tým *spolupracuje*. Když apoštolové uslyšeli, že je v Samaří probuzení, vyslali hned apoštoly Petra a Jana, aby Filipovi pomohli. Všimněme si, že si Petr a Jan *nestěžovali*, že jim Filip přidělal práci, naopak *byli rádi*, že mohli přiložit ruku k dílu (Skutky 8:4-17). Podobné spolupráce a dělby úloh si můžeme všimnout například i u Jozua, Árona a Chúra (Exodus 17:8-13). Tento ideální stav je možný jedině, když jsou všichni v týmu *vizi* vydaní, mají ji za svou, dýchají pro ni. Pokud je někdo nastaven jinak, bude tým brzdit.

Komunikujte spolu

Otevřená, přirozená komunikace je základ každé spolupráce. Leader potřebuje vše probírat s týmem a tým s leaderem. Tým potřebuje komunikovat mezi sebou a zároveň všichni potřebují mít kontakt s okolním světem. Je důležité nastavit fungování týmu tak, aby se lidé nebáli mluvit. Aby se nebáli přinášet své podněty, návrhy, nápady či vznášet připomínky nebo vyjadřovat nesouhlas. Pokud komunikaci v týmu utlumíme, nevyřeší to problémy, spíše naopak začneme hromadit kostlivce ve skříní:

„Potom po čtrnácti letech jsem opět vystoupil do Jeruzaléma s Barnabášem a vzal jsem s sebou i Tita. Vystoupil jsem tam na základě zjevení a předložil jsem jim evangelium, které hlásám mezi pohany; předložil jsem je však v soukromí těm, kteří jsou uznáváni, abych snad neběžel nebo nebyl běžel nadarmo. Naopak když uviděli, že mi bylo svěřeno evangelium pro neobřezané jako Petrovi pro obřezané – neboť ten, který působil u Petra k apoštolství pro obřezané, působil i u mne k apoštolství pro pohany –; když tedy poznali tu milost, která mi byla dána, podali Jakub, Kéfas a Jan, kteří byli uznáváni za sloupy církve, mně i Barnabášovi pravici na důkaz společenství, abychom my šli mezi pohany a oni mezi obřezané.“

Galatským 2:1-2.7-9

Můžeme si všimnout, že komunikace může být opravdu na *vysoké* úrovni. Apoštol Pavel se vůbec *nebál* dojít za apoštolem Petrem s tím, co mu *Pán* dával na srdce a můžeme si všimnout, že Petr, i když v něm Duch Boží působil jinak, Pavlovi nebránil, ale dal mu *zelenou*, aby pokračoval v tom, k čemu byl povolán. I my tedy budme otevření, *nezašlapávejme* Boží dílo v druhých lidech, obzvláště v těch z našeho týmu.

Důležité také je, abychom se dohodli na vhodných komunikačních kanálech a formách diskuze. Vhodné komunikační kanály pomáhají efektivitě a zamezují nedorozuměním. Například máme osvědčené, že není dobré používat sms, messenger a podobné aplikace pro řešení konfliktů. Lidé se navzájem nevidí, neví, jak co kdo myslí a problémy se spíše eskalují, než aby se vyřešily. Vytvářejme mezi sebou prostředí plné úcty a respektu, kde se lidé nebudou bát přinést nápad i jiný názor.

Řešte problémy společně

Kde jsou lidé, tam problémy byly, jsou a budou. Jeden ze znaků dobrého týmu je, že se v něm problémy řeší. V takovém týmu problémy mezi sebou dokáží řešit sami jednotlivci, aniž by se urazili nebo negativní emoce přenášeli na ostatní. Zároveň o problémech dokáže věcně mluvit i jejich leader. Je naprosto přirozené, když lidé v týmu na sebe naráží, obrušují se, konfrontují se a posouvají se. Vše se ale musí dít v lásce a s cílem *jít společně dále*. Všimněme si například řešení problémů v první církvi:

„Apoštolové a starší se shromáždili, aby tu věc prozkoumali. Když došlo k velkému sporu, povstal Petr a řekl jim: ‚Muži bratři, víte, že si mě Bůh odedávna mezi vámi vyvolil, aby skrze má ústa pohané uslyšeli slovo evangelia a uvěřili.‘ Potom apoštolové a starší s celou církví usoudili, že s Pavlem a Barnabášem pošlou do Antiochie muže, které mezi sebou vybrali. Poslali Judu zvaného Barsabáš a Silase, přední muže mezi bratřími.“

Skutky 15:6-7.22

Nicméně co se týče komunikace a řešení problémů, lze se posunout ještě dál. *Můžeme řešit problémy v týmu společně.* Tím nemyslím, že každou drobnost probíráme přede všemi. I Bible nás vede k tomu, ať nejprve problémy diskutujeme osobně, pak se svědky a nakonec se všemi. Píšu zde o týmu, ve kterém jsou lidé, *kteří v něm opravdu chtějí být, souhlasí a souzní s vizí* a jsou rozhodnutí *jít stejným směrem.* Tehdy se již neřeší základní otázky, ale vztahy mohou jít do hloubky a o vyvstalých problémech se *smíme* bavit společně, protože nikdo, kdo je v týmu se *ne cítí* ohrožen. Tým se za daný problém společně modlí a hledá Pánovu vůli, aniž by někdo byl utlačován nebo manipulován. Toto je kýžený stav, kdy spolu lidé chodí *ve světle* a mohou si dovolit *žít navzájem otevřené životy*, protože se cítí mezi sebou *bezpečně.*

Mějte širokou základnu

Jedna z vlastností a výhod dobrého týmu je to, že má *široký kádr.* Všimněme si, že i když Jidáš zradil Pána i svůj tým, apoštolové ho byli schopni *ihned* nahradit. To bylo velmi důležité pro to, aby dílo mohlo pokračovat ve stejné míře a intenzitě, jak bylo původně plánováno:

„*Neboť je napsáno v knize Žalmů: »Jeho příbytek ať zpustne, ať není nikoho, kdo by v něm bydlil« a »Jeho pověření ať obdrží jiný«.* Proto se musí jeden z těch mužů, kteří s námi chodili po celý ten čas, kdy Pán Ježíš pobýval mezi námi, od křtu Janova až do dne, kdy byl od nás vzat vzhůru, stát spolu s námi svědkem jeho zmrtvýchvstání.‘ I postavili dva: Josefa zvaného Barsabáš, jenž měl příjmení Justus, a Matěje. Pak se pomodlili a řekli: ‚Ty, Pane, který znáš srdce všech, ukaž, kterého z těchto dvou sis vyvolil, aby dostal místo v této službě a v apoštolství, od něhož se Juda odvrátil a odešel na své místo.‘ Dali jim losy a los padl na Matěje; i byl volbou připojen k jedenácti apoštolům.“

Skutky 1:20-26

Vždy je důležité mít širokou základnu. Pokud máme více kvalitních lidí než je třeba, udržuje to motivaci našeho „základu“ být stále ve fromě, aby nebyli nahrazeni například v dalším rozvoji společenství nebo při přerozdělování úkolů. Zároveň to zvyšuje celkovou kvalitu týmu tím, že při tréninkových aktivitách lidé trénují vůči sobě rovným. A v neposlední řadě při výpadku kohokoliv máme adekvátní zások.

Na druhou stranu nesmíme zapomínat spolupracovníky z „lavičky“ aktivně zapojovat do dění. Potřebují vědět, že jsou pro tým *cenní.* Potřebují znát své *proč.* Proč zde jsou, proč dělají to, co dělají, a dostat laskavé a věcné odpovědi na všechny své dotazy. Potřebují znát plán svého zapojení. Jinak je riziko, že odejdou tam, kde místo v „základu“ dostanou.

1.8 Úskalí týmové práce

Kromě nesporných výhod má týmová spolupráce i svá jistá úskalí. Opravdu věříme tomu, že v týmu je člověku mnohem lépe, než když pracuje sám. Každopádně pokud chceme mít z týmové práce radost

a ne trápení, je dobré se některým situacím vyvarovat. Tyto aspekty indikujeme v následujících bodech. Některé z nich směřují ke členům týmu, některé k leaderům a některé ke všem zúčastněným.

Není určeno, kdo je leader

Čas od času je třeba si vyjasnit, kdo je vlastně *leader* týmu. Někdy je to zřejmé, jindy ne. Důvodů *proč* to není jasné, může být celá řada. Tým například mohl vzniknout spontánně nebo z nadšení pro věc a původně nikdo otázku, *kdo určuje směr*, neřešil. Jindy může v týmu vyrůst vedle leadera *jiná* silná osobnost, která s ním *nebude souhlasit*. Ať už je to tak nebo onak, nastalý problém se musí řešit. Jeden ze způsobů řešení ukázali apoštolové Pavel s Barnabášem, když se pohádali kvůli Janu Markovi:

„Po několika dnech řekl Pavel Barnabášovi: ‚Vraťme se a navštívme bratry ve všech městech, ve kterých jsme zvěstovali Pánovo slovo, a zjistíme, jak se mají.‘ Barnabáš chtěl vzít s sebou také Jana, nazývaného Marek. Pavel však nepokládal za správné brát ho s sebou, protože se v Pamfyllii od nich odloučil a nešel s nimi do dále. Vznikla z toho ostrá hádka, takže se od sebe oddělili.“

Skutky 15:36-39

Jiný přístup k fungování v týmu ukázal Jozue, který evidentně *trávil* s Bohem více času než Mojžíš, ale *nikdy* proti němu nevystoupil. A nakonec to byl právě on, komu Mojžíš *předal* vedení (Exodus 33:11, Deuteronomium 31:7-8). Ať je náš případ jakýkoliv, nebojme se odejít, pokud se opravdu nedokážeme s vizí ztotožnit, ani se nebojme zůstat, pokud nás nic k odchodu netlačí.

Neschopnost leadera vést další leadery v týmu

Dovednost, kterou se musíme naučit, je umění *vést* další leadery. Je totiž možné, že v našem týmu budou lidé, kteří jsou leadery, nebo alespoň vykazují sklony vést. Samozřejmě potenciál být leaderem má každý, nicméně existují lidé, kteří k vedení druhých více *inklinují*. Pokud se s nimi nenaučíme pracovat, existuje riziko, že budou kráčet jiným směrem, než jdeme my a to do týmu přinese napětí. Takové lidi měl v týmu i Pán Ježíš:

„Od té doby Ježíš začal svým učedníkům ukazovat, že musí odejít do Jeruzaléma a mnoho vytrpět od starších, velekněží a učitelů Zákona, být zabit a třetího dne být vzkříšen. Petr si ho vzal stranou a začal ho kárat: ‚Bůh tě chraň, Pane, to se ti určitě nestane!‘ Ale on se otočil a řekl Petrovi: ‚Jdi ode mne, satane! Jsí mi kamenem úrazu, protože nemáš na mysli věci Boží, ale věci lidské.‘“

Matouš 16:21-23

Přirozeně vůdčí osobnosti vykazují některé specifické charakteristiky. Například mají svůj názor. Jindy příliš mluví do vedení samotného. Chtějí být také neustále v obraze. Neuspokojí se s tím, že nás budou *slepe* následovat. Chtějí vědět *proč*. Proč se jde daným směrem, kam se jde, jak oni budou zapojeni, nebo k čemu jim je, že jsou součástí týmu. Všechno to jsou legitimní otázky, které nám jako leaderům znepríjemňují život, pokud si nejsme jisti sami sebou, fungováním týmu nebo celkovou vizí. Neměli bychom ale takovéto lidi umlčovat. Naopak bychom měli mluvit jasně, udržovat je v obraze, dávat jim prostor a příležitosti, a dávat najevo, že jsou pro celé dílo *potřební*.

Různorodost členů v týmu

Mějme na paměti, že tým zahrnuje *různé* lidi. Bible je psaná dost obecně a jasně z ní vyplývá, co má každý Pánův učedník dělat. To ale neznamená, že máme být všichni stejní. Stejnou pozici Božích synů zaujímáme vůči duchovnímu a fyzickému světu. Představme si to na příkladu policejního útvaru. Každý policista, kterého potkáte na ulici má stejnou uniformu, výbavu i autoritu. Pokud byste se s každým z policistů znali osobně, zjistíte, že jsou to velmi různorodí lidé. A tak i my, máme od Boha stejnou misi, navzájem se však lišíme a v týmové práci je to potřeba reflektovat. Musel se s tím popasovat i Pán Ježíš. Kromě již zmiňovaných iniciativních učedníků, apoštolů Petra, Jakuba a Jana, měl v týmu nacionalistu Šimona Zélotu, celníka Matouše nebo opatrného Tomáše:

„Tomáš zvaný Didymos, jeden z Dvanácti, však nebyl s nimi, když Ježíš přišel. Ostatní učedníci mu říkali: ‚Viděli jsme Pána.‘ On jim však řekl: ‚Pokud neuvidím stopu hřebů v jeho ruce a nevložím svůj prst na místo hřebů a svou ruku do jeho boku, neuvěřím.‘“

Jan 20:24-25

Jako leaderi i jako členové týmu budeme často konfrontováni s faktem, že lidé *jsou* různí. V týmu můžeme mít bratry nadšené, rezervované, rozvážené, prudké, zdráhavé i nenápadné. Budeme mít v týmu bratry spontánní, bezprostřední, flexibilní i ty, kteří plánují dlouho dopředu. Jako leaderi se potřebujeme naučit nikoho neshazovat, ale přistupovat k nim tak, jak kdo vyžaduje. Kromě naplnění naší vize jsme tu jako leaderi totiž také od toho, abychom rozvinuli ty, kteří jsou v našem týmu, usměrňovali je, pomáhali jim dospět a pracovali s nimi způsobem, aby mohli jít směrem, kterým je Bůh volá.

Například začátečníkům potřebujeme dát jasný *směr*. Opatrné lidi je záhodno povzbuzovat. Pracovitým lidem náleží dávat odpovědnost, ale také myslet na to, aby si agendy na sebe nevzali moc. Jedněm lidem v týmu budeme říkat, že mají na víc, druhé budeme brzdit, aby se nepracovali. To jsou ale už věci, které se naučíme až praxí, a tým od týmu se budou lišit. Každopádně se potřebujeme naučit fungovat všichni společně, krýt si záda a posouvat se v našich slabostech a naopak dávat si prostor v našich silných stránkách.

Každý nemá své místo

Když vedeme tým potřebujeme také každému najít jeho místo. Pro efektivní práci je ideální, pokud v rámci týmu člověk zastává pozici, ve které má očividnou výhodu v porovnání s ostatními. Tato dělba práce, kdy se každý *specializuje* na to, v čem je nejlepší, přináší maximální benefit celému týmu. Samozřejmě role člověka se může měnit v čase, a to jak se změnou *týmu*, tak se změnou *v týmu*. Proto je nejlepší, pokud jsou naši spolupracovníci co nejvšestrannější. Takové můžeme využít prakticky k čemukoliv, což jako leaderi dříve nebo později oceníme.

„Oko však nemůže říci ruce: ‚Nepotřebuji tě,‘ ani hlava nemůže říci nohám: ‚Nepotřebuji vás.‘“

1. Korintským 12:20-21

Mějme stále na paměti, že každá úloha *v týmu* je důležitá. Myslím si, že toto je zároveň dilema mnoha křesťanů. Často chtějí žít život někoho jiného a zapomínají na to, že i to, co dělají oni, je důležité. Je zřejmé, že jako *tělo Kristovo* se navzájem potřebujeme. Nezapomeňme také, že naší primární motivací pro práci v týmu by nemělo být, abychom si něco od druhých vzali, ale abychom něco *dali*.

Slabý článek

Každý tým je silný jenom tak, jak je silný jeho *nejslabší* článek. To je důležité si uvědomit i v práci v církvi. Ano, církev *je* pro každého a každý má do ní přístup nehledě na to, jaké má osobnostní kvality, životní zásluhy nebo společenské postavení. Ale pokud chceme pracovat na společném díle, musíme přemýšlet jiným způsobem. Jinak je možné, že práce ztroskotá na lenoších nebo Jidáších:

„Juda [Šimonův], Iškariotský, jeden z jeho učedníků, který jej měl zradit, řekl: „Proč nebyl tento olej prodán za tři sta denárů a ty dány chudým?“ To řekl ne proto, že by mu záleželo na chudých, ale protože byl zloděj; měl pokladnici a bral z toho, co se do ní dávalo.“

Jan 12:4-6

Náš tým není pro každého. Definujme si, čeho chceme dosáhnout nebo jaké lidi typově v týmu potřebujeme. Pokud to neuděláme, je možné, že budeme mít v týmu někoho, kdo bude práci *brzdit*, budeme na něho muset *stále čekat* a budeme riskovat, že ostatní, klíčoví, členové týmu chtějí tým *opustit*.

Na druhou stranu neříkáme, že každý na první pohled nekompatibilní člověk se má vyhodit. Pokud ale leader někomu není schopen pomoci vyrůst, tento člověk by měl dostat prostor jinde. U rozhodnutí, co je v dané situaci vhodným řešením, je důležitý nejen přístup leadera, ale všech včetně samotného slabého článku. Pokud je v týmu dobrá komunikace a ochota *vyrovnat* mezery, může se kdokoli stát lepším. Když se sám slabý článek z jakéhokoliv důvodu posunout nechce, je lepší, aby tým beze studu opustil. Pokud jsou lidé tvární a pracovat chtějí, takovýchto rozchodů bude minimum.

Superstar v týmu

Pro týmovou práci člověk potřebuje *týmové* hráče. A zde přichází potíž s těmi, kterým říkáme *superstar*. Nevidíme problém v jejich úspěších. Neřest *superstar* spočívá v jejich dráze sólisty. A ta bývá kamenem úrazu pro týmovou práci i učenictví:

„Josef šel za svými bratry a našel je v Dótanu. Oni ho viděli zpozvdálí, dříve než se k nim přiblížil, a zálučně se proti němu domluvili, že ho usmrtí. Říkali jeden druhému: „Hle, mistr snů přichází. Nuže pojďte, zabijme ho a hodme ho do jedné z těchto cisteren a řekneme, že ho sežrala divá zvěř. A uvidíme, co bude z jeho snů.“

Genesis 37:17b-20

Superstar jsou většinou nadaní lidé, v jejichž blízkosti *chceme* být. Nicméně pokud se nenaučí pokoře a poddajnosti, spolupráce s ním bude náročná. Je snazší pracovat s těmi, kteří *chtějí* pracovat a jsou ve svém úsilí vytrvalí, než s těmi, kteří *jsou nadaní*, ale nechtějí tvrdě dřít. Navíc pracovití a disciplinovaní lidé to zásadně dotáhnou *dále*. Pokud *superstar* namotivujeme k týmové práci, je to skvělé. Pokud ne, je třeba přítomnost takového člověka zvažít. *Superstar* může být velkým přínosem. Na druhou stranu může svými manýry, které si nikdo jiný nedovolí, mít negativní dopad na *morálku* celého týmu. *Každý* člověk je nahraditelný.

Rozdělení

Jedním z největších úskalí jakékoliv týmové práce je *rozdělení*. Ďábel se ho snaží dosáhnout na všech úrovních. Snaží se ho dosáhnout mezi námi a Bohem, mezi námi a naším manželem/manželkou

i v našem týmu. Všichni zúčastnění si toho potřebujeme být vědomi a nenechat se do této pasti lapit. Inspirovat se můžeme například u Pána, který za tři roky ztratil jen jediného člověka:

„Dokud jsem byl s nimi [ve světě], zachovával jsem je a střežil ve tvém jménu, které jsi mi dal, a nikdo z nich nezahynul, kromě syna záhuby, aby se naplnilo Písmo.“

Jan 17:12

Jako leaderi také nemusíme čekat, až riziko rozdělení nastane. Proaktivně můžeme dělat kroky, jimiž potenciálnímu rozdělení předejdeme. Můžeme například pěstovat atmosféru, kdy si lidé budou navzájem důvěřovat, budou se znát, budou vědět kdo jaký je, jak kdo nakládá s financemi či jak tráví volný čas. Můžeme si sice říci, že do našeho soukromí nikomu nic není, ale když vyvstanou spory, tak nezralí lidé začnou vytahovat na povrch právě toto. Dobré, a vlastně nutné, je tedy být navzájem vykazatelní.

Zároveň my jako leaderi potřebujeme problémy vycítit, předcházet jim a adresovat je co nejdříve. Jsme zodpovědní za atmosféru v týmu. Pokud to neděláme, riziko rozdělení se zvyšuje. Proto se každý problém na Connectu snažíme řešit již v zárodku. Nebylo to tak vždy, ale dospěli jsme k závěru, že tento přístup přináší nejméně bolesti a ztrát.

Nezávislost členů týmu

Když někomu z týmu příliš narostou křídla, začne se mu dařit, má pocit, že *bez ostatních* by se mu dařilo ještě lépe. Může to být silným pokušením, ale zpravidla je dobré *neopouštět* ty, se kterými jsme začínali. Na porušení tohoto principu doplatil například Lot:

„Až nastal spor mezi pastýři dobytka Abramova a pastýři dobytka Lotova. (V zemi tenkrát bydleli Kenanci a Perizejci.) Abram řekl Lotovi: ‚Ať není svár mezi mnou a tebou a mezi mými pastýři a tvými pastýři, neboť jsme muži bratři. Což před tebou není celá země? Odděl se prosím ode mne: Jestliže půjdeš nalevo, dám se napravo, jestliže napravo, dám se nalevo.‘“

Genesis 13:7-9

Abraham věděl, že ať půjde kamkoliv, bude se mu dařit, protože Bůh je s ním. Lot toho o Bohu moc nevěděl, dařilo se mu vlastně díky Abrahamovi. Nenechme si tedy narůst křídla, učme se věřit *Bohu* a myslíme i na to, že náš úspěch nemusí vždy být závislý jen na nás.

Absence vize, nevyváženost práce a odpočinku

Již Prísloví 29:18 říká, že *bez vize* lidé hynou. Pokud tedy náš tým, sbor či mládež nemá jasnou vizi a směr, lidé po prvotním nadšení buď najedou do zajetých kolejí nebo si začnou hledat práci někde jinde. Vize je motorem a lidé jsou ochotni pro ni obětovat svůj čas, prostředky i pohodlí.

„Petr mu začal říkat: ‚Hle, my jsme opustili všechno a následujeme tě.‘ Ježíš říkal: ‚Amen, pravím vám, není nikdo, kdo opustil dům nebo bratry nebo sestry nebo matku nebo otce nebo děti nebo pole kvůli mně a kvůli evangeliu, aby nyní v tomto období nedostal stokrát více domů, bratrů a sester, matek a dětí a polí s pronásledováními a v přicházejícím věku život věčný.‘“

Marek 10:28-30

Na druhou stranu, pokud lidi nepovedeme ke vztahu s Bohem, je možné, že začnou pracovat mechanicky a ze společného díla se vytratí život. Pokud je nevyučujeme, hrozí riziko, že nebudeme mít dostatek zkušených lidí pro další kroky, které pro nás Pán připravuje. Bez práce zase budeme odtrženi od reality. Bez odpočinku se naši lidé zase upracují. Je tedy důležité být citlivý na Ducha svatého a přinášet to, co je třeba, aby tým byl zdravě vyvážený a netrpěl.

Samota leadera

Jako leadeři budeme zprvu na *jiné vlnové délce* než naši následovníci. Na tom není nic překvapivého. Je jasné, že leader má *vizi*, pro kterou ostatní potřebuje postupně nadchnout. Navíc je možné, že má leader více zkušeností nebo jiné zkušenosti než ostatní. Úlohou leadera je dostat všechny na *stejnou vlnu*. Pokud lidé v týmu opravdu mají *zájem*, tak se myšlenkové pochody srovnají:

„Zapomněli vzít chleby; neměli s sebou na lodi víc než jeden chléb. A on jim nařizoval: ‚Dávejte si pozor, varujte se kvasu farizeů a kvasu Herodova.‘ I dohadovali se mezi sebou, že nemají chleby. Zpozoroval to a řekl jim: ‚Proč se dohadujete, že nemáte chleby? Ještě nerozumíte ani nechápete? [Ještě] máte své srdce ztvrdlé? Oči máte a nevidíte, uši máte a neslyšíte?‘“

Marek 8:14-18a

Velikým nebezpečím pro leadera je, že navzdory kvalitnímu týmu, bude zažívat *samotu*. Jedna z příčin tohoto jevu je, že lidé, které vede, s vedením nemají zkušenosti. Tím pádem nerozumí tomu, jak leader přemýšlí. To lze zásadně řešit dvěma způsoby: Leader může dávat prostor ostatním, aby vedli a tím také získají zkušenost s vedením. Nebo se může spojit s jinými leadery, kteří mu budou rozumět.

Mikromanagement

Jako leadeři máme být schopni delegovat práci, aktivity i odpovědnost. Pokud nedelegujeme, nejenže ostatní nemohou růst, ale hrozí, že my se nebudeme věnovat tomu, čemu máme. Ale nakonec i lidé v našem okolí budou nespokojení:

„V těch dnech, kdy přibývalo učedníků, nastalo reptání Helénistů proti Hebreům, že při každodenní službě jsou jejich vdovy zanedbávány. Proto apoštolové – oněch Dvanáct – svolali veškeré množství učedníků a řekli: ‚Není správné, abychom my zanechali Božího slova a sloužili při stolech. Vyberte si tedy, bratři, mezi sebou sedm osvědčených mužů, plných Ducha [Svatého] a moudrosti, které ustanovíme pro tento úkol; my však se oddáme modlitbě a službě slova.‘ To slovo se zalíbilo celému shromáždění, i vybrali Štěpána, muže plného víry a Ducha Svatého, Filipa, Prochora, Nikánora, Timóna, Parména a Mikuláše, proselytu z Antiochie.“

Skutky 6:1-5

Tíha prvních úkolů leží na bedrech vedoucích. Je zřejmé, že člověk s jasnou vizí, sám nejlépe ví, jak vše realizovat. Nicméně přijde bod, kdy leadeři *musí* začít delegovat. Zvládl to i Pán Ježíš. Pán Ježíš nejprve *zorganizoval* 12 lidí a posílal je po dvojicích. Poté ale dokázal zorganizovat až 72 lidí. Pokud nedelegujeme, ostatní trpí a my se nevěnujeme tomu, čemu máme. Naše nedůvěra lidem má pak vliv jak na rozvoj vize tak na naše spolupracovníky. Nebojme se tedy ani my početnějšího týmu. Více lidí vytváří stabilnější prostředí a eliminuje nežádané excesy. Nicméně ve více lidech je o to důležitější, aby každý věděl, co je jeho úloha a co má kdo na odpovědnost. Tím se zamezí neefektivitě i *veřejným pastvinám*.

2 Příprav tým na boj

Již jsme prošli základní body leadershipu, týmové práce i stavu okolního světa. Nyní se můžeme podívat na to, jak vést soustavnější válku. Válku, ve které bude zapojeno mnohem více osob než jen my.

Představme si sebe jako vojáky. Když nastoupíme na vojnu, co se stane? Oholí nám hlavu, dají nám uniformu a okamžitě čekají, že začneme přemýšlet a začneme se chovat jako *vojáci*. Máme tedy úplně novou identitu a pokud neakceptujeme vše, co znamená být vojákem, máme problém. Musíme vstávat brzy, chodit na nástupy a rozcvičky, podstupovat tvrdý trénink a říkat: „Ano, Pane!“ Náš život se stane druhořadým a naší prioritou najednou je reprezentovat naši zemi, bránit ji a v případě potřeby za ní položit i život. Máme bojovou *misí*, poslání.

Na druhou stranu stát se o nás stará. Poskytuje nám bydlení, stravu, zdravotní péči i bezpečí pro rodinu. Vláda se stará o naše potřeby, ale my jsme *povinni* starat se zase o ty její. Stejně je to i s Bohem. Jakmile jsme se *znovuzrodili*, dostáváme *novou* identitu. Náš starý život musí jít stranou. Stali jsme se občany Božího království. Bůh nám s Kristem nám dal *vše*, co potřebujeme k životu a zbožnosti. Nic nám nechybí, o každou oblast našeho života je postaráno. Nicméně Bůh očekává, že my budeme nyní žít pro něj a pro zájmy jeho království.

Udržováním této vědomé rovnováhy se vyhneme dvěma možným extrémům. Za prvé naše křesťanství nebude jen o nás, o zaslíbeních, která má Bůh v našem životě naplnit. Za druhé opustíme pasivní roli – je tu mise, kterou máme naplnit. Je to *naš boj*, který musíme pro Boží království bojovat a vyhrát.

2.1 Církev, místo tréninku

Když se bavíme o církvi, mnohým naskočí asi pojmy jako rodina nebo společenství. To je samozřejmě v pořádku. Nicméně Bible mluví o církvi i jako o místě *tréninku*. A tento aspekt také nesmíme opomíjet. Apoštol Pavel píše:

„A on dal jedny apoštoly, jiné proroky, některé evangelisty, jiné pastýře a učitele, aby připravili svaté k dílu služby, k vybudování těla Kristova, dokud nedospějeme všichni k jednotě víry a plného poznání Syna Božího, v dospělého muže, v míru postavy Kristovy plnosti, abychom již více nebyli jako děti, zmítáni vlnami a hnáni každým větrem učení v lidské nestálosti, v chytráctví k nastražené cestě bludu, nýbrž abychom byli pravdiví v lásce a rostli všemi způsoby v toho, který je hlavou, v Krista. Z něho celé tělo, spojované a držené pohromadě pomocí každého kloubu podpory, která je podle činnosti a míry jedné každé části, bere výživu pro svůj růst ke svému vybudování v lásce.“

Efezským 4:11-16

Vidíme, že apoštol Pavel jasně mluví o *tréninku*, *budování* věřících. Tento *trénink* má mít v církvi na starosti pětice služebností. Jak jsme již říkali, vůči okolnímu světu jsou tito povolání služebníci jako každý jiný věřící. Co se ale týká církve, mají *větší* odpovědnost a autoritu vůči ostatním. Cílem těchto služebností je, abychom rostli všemi způsoby do Krista, našeho vzoru, a budovali se v lásce. Je tedy zřejmé, že ve všech aspektech našich životů máme chodit jako náš starší bratr, Pán Ježíš, v moci Ducha i v ovoci Ducha.

Pokud chceme úspěšně *bojovat duchovní boj*, potřebujeme mít *vycvičené* bojovníky. Bible odhaluje, že místem pro jejich *trénink* mají být právě *církevní shromáždění*. Na evangelizačně zaměřených shromážděních samořejmě není nic špatného, dokud jsou i jiná setkání zaměřena na *budování* věřících.

Pokud ale setkání cílená na růst a rozvoj věřících chybí, má to devastující dopad na celou církev. Máme k dispozici desítky i stovky ochotných lidí a nevyužíváme jejich potenciál.

Pochop účel služebností

Podívejme se ještě jednou na účel služebností, na důvody proč jsou do církve dány:

„...dokud nedospějeme všichni k jednotě víry a plného poznání Syna Božího, v dospělého muže, v míru postavy Kristovy plnosti, abychom již více nebyli jako děti, zmítáni vlnami a hnáni každým větrem učení v lidské nestálosti, v chytráctví k nastražené cestě bludu, nýbrž abychom byli pravdiví v lásce a rostli všemi způsoby v toho, který je hlavou, v Krista. Z něho celé tělo, spojované a držené pohromadě pomocí každého kloubu podpory, která je podle činnosti a míry jedné každé části, bere výživu pro svůj růst ke svému vybudování v lásce.“

Efezským 4:13-16

Vidíme tedy, že úlohou služebností je, aby křesťané byli trénováni, budováni, vycvičeni, aby dorostli do Krista ve všem. Jako dospělí se vyhneme Ďáblovým pastem a nástrahám. Každá ze služebností nechává ve věřících svůj otisk. A když se podíváme na Pánův život, je z něj patrných všech pět rysů služebností. To je i cíl pro každého z nás. Pokud nám nějaký otisk v našem životě chybí, budeme „duchovním hybridem“ spíše než zralým věřícím. Pokud v církvi nějaká služebnost chybí, je „duchovních hybridů“ celá řada. Všimněme si, že služebnosti nikdy nebyly myšleny k tomu, aby dělaly všechnu práci církve. Naopak jejich úloha je směrem k církvi a církev, tělo Kristovo má poté sloužit světu. Cílem služebností není nabalovat lidi na sebe a činit je závislými na sobě. Jejich cílem je věřící *vysílat dále*.

Vidíme, že bez služebností nebudeme *dospěli* v Kristu a nebudeme plně rozumět lásce. Všimněme si také, jaké důsledky má absence služebností v církvi: Bez řádného výcviku nikdy nebudeme silní v Duchu Božím, budeme jen slabí jedinci, kteří budou hnáni každým závanem učení sem a tam. Takto poznáte duchovní děti. Navíc děti, řecky *néphios*, znamená *děti, neučení, netrénování, bez schopností* a v duchovním boji lehce podléhají nepříteli. Nepřítel proti nám metodicky pracuje *nastraženou cestou bludu*, řecky *methodeia*, česky *postupovat podle připraveného plánu, použít lsti*. Je tedy zřejmé, že Ďábel má připravené plány, podle kterých proti nám postupuje a institut pěti služebností má za cíl vyučít církev tak, aby se naplnili Boží plány a ne Ďáblové.

Bez kompletní pětice služebností církev bude jen dětinská. Ďábel to ví a jako pravý fundamentalista *se stará o to*, aby služebnosti v církvi *potřel*. Lidé jsou tak formováni jen pastory, nemají dostatek vyučování o duchovním světě (od proroků), duchovním boji (od apoštolů), nebo nejsou zkušení v kázání evangelia (vyučování od evangelistů). Služebnosti jsou tedy klíčové pro úspěch církve. Právě díky služebnostem v církvi lidé vyrostou do Kristovy podoby a budou zjevovat Boha tomuto světu ve *všem*. A dokud do plnosti Kristovy podoby nevyrosteme, budou zde i služebnosti.

Všimni si pořadí služebností

Služebnosti navíc dávají církvi mimo jiné strukturu a pořádek. Ale stále to je důležité jen pro její *vnitřní* uspořádání. Vůči okolnímu světu je věřící jako věřící. Představme si to jako policejní sbor – je zde policejní náčelník i řadový policisté. Ostatním občanům je ale jedno, kdo z policistů má jakou úlohu. Jakmile vidí odzank, uniformu a obušek, rozpoznává autoritu policisty. Stejně je to v duchovním

světě. Jakmile jsme *nová stvoření*, je jedno, jestli jsme jimi pět minut nebo dvacet let. Duchovní svět rozpoznává jako autority každého jednoho z nás. Církev tedy kromě vycvičených a vytrénovaných bojovníků potřebuje také kvalitní, bojem protříbené, duchovního světa znalé, špičkové trenéry. A ruku na srdce, kolik let chodíme do církve a kolik let vás opradu někdo cvičil, trénoval a připravoval? A čekali jsme to vůbec? Pojdme se nyní podívat na úlohy jednotlivých služebností a jejich pořadí v církvi:

„*Vy jste tělo Kristovo a jednotlivě jste jeho údy. A v církvi Bůh ustanovil nejprve apoštoly, za druhé proroky, za třetí učitele, potom projevy moci, potom dary uzdravování, pomoci, vedení, druhy jazyků.*“

1. Korintským 12:27-28

Dokud je zde církev, jsou zde služebnosti. Jsou v ní ustanovené. Bez služebnosti *není* církev. A první v pořadí jsou *apoštolové*. Bůh nechce, aby jen slyšeli jeho vůli (proroci), znali Boží slovo (učitelé), kázali lidem (evangelisté) a prožívali spočinutí s Pánem (pastoři). Vše z toho je důležité, ale Bůh chce, aby na prvním místě celá jeho církev *znala* jeho myšlenky, úmysly, záměry, strategie a plány. Chce, aby vše mělo hlavu a patu. Chce, abychom se zmobilizovali, rozuměli o co jde a postupovali koordinovaně. Pokud služebnosti nefungují v církvi podle tohoto pořadí, církev nefunguje správně. Pokud jen odpočíváme (a i to se ve válce musí), tak nikdo nebojuje, nikam se nedojde a nakonec nás pobijí. Pokud jen kážeme evangelium, může nám uniknout smysl, proč to děláme. Pokud jen chceme naslouchat proctví, tak nám chybí celkový obrázek toho, o co Bohu jde. Pojdme se nyní na služebnosti podívat podrobněji.

Porozuměj služebnostem

Apoštol: Slovo apoštol pochází z řeckého *apostelló*. *Apostelló* byla vojenská jednotka, která byla vyslaná Římem na nově dobyté území s cílem *přinést římskou kulturu*. Tato jednotka obsahovala vše od hudebníků po učitele. Římané měli totiž zkušenosti, že když dobyli nějaké území, barbaři zde žijící *měli tendenci se bouřit*. Když jim ale *sebrali* jejich původní kulturu a dali jim tu římskou se všemi obyčejí a zvyky, barbaři se již nebouřili. Dostali totiž novou římskou identitu a neměli se tedy k čemu vracet. Cílem *apostelló* bylo, aby císař ani *nepoznal*, že opustil Řím, aby se všude cítil jako doma. Vidíme, že apoštol je vojenským termínem a jedná se o někoho, kdo je poslaný na *misí* a jedná s autoritou toho, kdo ho poslal. Charakteristicky je apoštol vytrvalý, pevný, stálý a neotřesitelný. Spíše než aby lidi vyučoval, tak je *trénuje*. Ignoruje svůj titul a je stále zaměstnán Božími věcmi. Když je třeba, pracuje sám, ale je nadšený, když se k němu někdo přidá. Je silně orientovaný na misi a vidí více potřeby církve jako celku než jen potřeby místního sboru. Je tím, kdo přináší strategie a odhaluje různé taktiky nepřítel. Zásadně mu jde o to, dostat z lidí jejich starou kulturu umocněnou sekulární výchovou a nastolit nebe na zemi s novými stvořeními. Apoštolové také přináší učenictví. Nejde jim o to, aby si odvedli svou práci, ale o to, aby věci dělali *spolu* s ostatními. Tím budou ostatní růst a evangelium se bude snáze šířit. Typickým příkladem byl apoštol Pavel. Můžeme si všimnout, že *vždy* přinesl do daného místa kulturu Božího království a když měl již vycvičenou skupinu věřících, přesunul se jinam a nechal místní šířit Boží království po okolí.

Prorok: Při čtení nové smlouvy zjistíme, že proroci často pracovali ve skupině (Skutky 13:1, Skutky 21:8-9). Proroci zjevují, co se děje aktuálně v duchovním světě. Jejich hlavní úlohou je skrze slova poznání a slova moudrosti ukázat, co se bude dít a co má církev dělat (Skutky 11:28-30). Úloha proroků v církvi je klíčová. Lidé, věřící i nevěřící, totiž vnímají duchovní svět. Bez kvalitní prorocké služby se ale nevěřící uchylují k čarodějnictví a okultismu, které odhalují duchovní svět také, ale skrze

jiného ducha (1. Samuleova 28:3-14). Lidé v církvi se zase bez prorocké služby nenaučí pracovat se sny, obrazy, různými vjemy a různými hlasy, které slyší (1. Janův 4:1-6). Apoštol Pavel jasně říká, že chce, aby *všichni* v církvi měli praktickou zkušenost (řecky *manthanó*, 1. Korintským 14:31) s proroctvím. Jinde mluví o tom, abychom *všichni* mluvili v jazycích (1. Korintským 14:5) a *všichni* je vykládali (1. Korintským 14:13). To jsou dovednosti, které potřebujeme mít *nacvičené* jako psaní a čtení, abychom je mohli použít v případě nouze. Například při těžkém rozhovoru nebo při rozlišování duchů a doktrín.

Evangelista: Úloha evangelisty je jen udělat velkou evangelizaci, na které se obrátí tisíce lidí. Bible ukazuje, že úkolem služebností není udělat *všechnu* práci, ale *vyzbrojit* svaté, tzn. všechny věřící k dílu služby. Evangelista má tedy vytrénovat další věřící v uzdravování, slovech poznání a ke spasení lidí. Nemáme nic proti velkým konferencím, ale uvědomme si, že i kdybychom na konferencích strávili 15 dní v roce, tak zbylých 350 dní trávíme *běžným* životem. A během těchto dní je spouta příležitostí stylem jeden na jednoho – na pracovišti, ve škole, nebo v příbuzenstvu, kde můžeme svědčit o Bohu. V těchto momentech se pak prohrává nebo vyhrává duchovní boj. Evangelisté za nás práci neudělají, nicméně nám mohou pomoci, abychom my konali dobře dílo Páně.

Pastýř: Pastýřská služba je v církvi často nejvíce rozvinutá. Pastýři dohlíží na to, jestli stádo nikdo neatakuje, chrání ovce, uzdravuje chromé ovce. Když se nějaká ovce ztratí, pastýř ji nachází a zachraňuje. Nejznámější texty o pastýřích jsou Žalm 23 a Jan 10. kapitola. V Žalmu 23 najdeme aspekty dobrého pastýře: jeho ovce nemají nedostatek, dopřává jim odpočinek, udržuje je na živu, ochraňuje je, prostírá jim stůl i uprostřed nepřátel a je dobrotivý a milosrdný ke svým ovcím. K takovému pastýři se každý rád vrací. V Janovi 10. kapitole si zase můžeme všimnout toho, že ovce dobrého pastýře znají, on zná je. Zná jejich životy a sdílí se s nimi, ovce mu důvěřují a následují ho, on dává ovcím hojnost života a dokonce pokládá ten svůj za ně. Dobrý pastýř je *zcela* vydaný svému stádu, jelikož mu na ovcích záleží.

Pokud ale pastýřská služba, která lidi ochraňuje není vyvážena apoštoly, co všemu dávají vizi a směr, evangelisty, kteří táhnou lidi ven, apoštoly, kterým jde o to zasáhnout celou společnost, proroky a učitelé, co věřící budují a posouvají v prorocké oblasti a v poznání, lidé pod pastýřskou službou snadno z pohodlní a získají dojem, že je vše v pořádku a přitom mohou být i po letech stále jen duchovní nemluvnata. Zároveň pastýř zde není od toho, aby dělal vše. Nemá nad stádem ani vládnout. Naopak má jít stádu příkladem – stát se příkladem k napodobování a vytvořit zázemí, ze kterého jeho dospělé děti vyjdou a založí své vlastní rodiny. To je účel služebností.

Učitel: A posledním do pětice je učitel. V řeckém originále je spojen s pastýřem. Učitel má za úkol *vyučovat tělo Kristovo* a vést lidi k samostatnosti (2. Timoteův 2:7, 1. Janův 2:27). Učitel funguje jako cestující služebnost, když se usadí, plní funkci pastýře. Učitele poznáte snadno. Často a rád mluví strukturovaně z Božího slova a ví, kde v něm co najít. Dobrou známost Božího slova oceníme nejenom ve slovních potyčkách s lidmi, kteří vytrhávají Boží slovo z kontextu a snaží se nás vyvést z míry, ale také pokud jsme pod útlakem nepřítele, odsuzuje nás v myšlenkách nebo chce, abychom se cítili provinile. Čím více zůstáváme v Božím slově a známe jej, tím jsme přesvědčenější a pevnější v každé bitvě.

Znej Duch svatého, svého trenéra

Kromě lidí, od kterých máme čerpat, nezapomínejme také na Ducha svatého. Byl nám dán, aby „nás naučil všemu“ (Jan 14:26) a uvedl nás „do veškeré pravdy“ (Jan 16:13). On je zároveň naším Pomocníkem, Utěшитelem i Zastáncem. Všimněme si, jaké neomezené možnosti Duch svatý přináší. Ukazuje nám, že nás naučí *všemu* a uvede nás do *veškeré* pravdy. Jinde dokonce apoštol Jan mluví o tom, že

nás Duch svatý, to pomazání, které máme od Pána Ježíše, učí všemu a *nepotřebujeme*, aby nás někdo druhý učil. Všechny tyto texty podtrhují Boží všemohoucnost a neomezené možnosti skrývající se za chození s Bohem. Duch svatý je Duch Boží a zná všechny hlubiny Všemohoucího:

„Ale jak je napsáno: ‚Co oko nevidělo a ucho neslyšelo a na lidské srdce nevstoupilo, to Bůh připravil těm, kdo ho milují.‘ Nám to Bůh zjevil skrze [svého] Ducha; neboť Duch zkoumá všechno, i Boží hlubiny. Vždyť kdo z lidí ví, co je v člověku, než duch člověka, který je v něm? Tak ani Boží věci nezná nikdo, jen Duch Boží. A my jsme nepřijali ducha světa, ale Ducha, který je z Boha, abychom věděli, co nám Bůh daroval. O tom také mluvíme – ne však slovy, kterým vyučuje lidská moudrost, ale těmi, jimiž vyučuje Duch [svatý]; duchovní věci vysvětlujeme duchovními slovy.“

1. Korintským 2:9-13

Vidíme tedy, že Boží Duch je zde od toho, aby nám odhaloval vše, co nám Bůh již *daroval*. A to jsou znalosti a dovednosti, které nám ani na mysl nepřišly, ani na srdce nevstoupily. Mějme však na paměti, že se je nanaučíme ve světě. Naučíme se je jen od Božího Ducha. Pokud nezažíváme blízké společenství s Bohem, máme pocit, že s námi Bůh nemluví, nebo že nepoznáme jeho jednání, začněme se po Duchu svatém pít, studovat jej v Písmech i v životě Božích lidí a ptejme se na něj Boha i věřících v našem okolí.

Mluv Boží řečí

Abychom začali lépe slyšet Ducha svatého, potřebujeme si osvojit *Boží řeč*. Potřebujeme vědět, *jak* Bůh mluví. Jak již naznačuje předchozí text, Duch svatý vyučuje duchovními slovy, nikoliv slovy, kterými vyučuje lidská moudrost. Potřebujeme tedy objevit a osvojit si, jak Bůh komunikuje. Tato duchovní řeč má několik aspektů. Podívejme se nejprve do knihy Skutků, do druhé kapitoly:

„I stane se v posledních dnech, praví Bůh, že vyleji ze svého Ducha na každé tělo; vaši synové a vaše dcery budou prorokovat, vaši mladíci budou vídat vidění a vaši starci budou mívát sny.“

Skutky 2:17

Jedním ze způsobů komunikace je prorokování, kdy my utišíme svoji mysl a necháme skrze sebe mluvit Božího Ducha, který v nás přebývá. Tato slova máme rozsuzovat, aby nebyla upravena našemi myšlenkovými pochody. Budeme mít vidění, budeme vnímat fyzickou i duchovní realitu současně. Z toho nebudme překvapeni, vždyť když jsme *ponořeni* do Ducha svatého, pokřtěni Duchem svatým, tak jsme schopni vnímat fyzický a duchovní svět současně. Stejně jako pod vodou vidíme „jako pod vodou“, tak v Duchu svatém vidíme duchovní svět jeho očima. Dalším způsobem, jak k nám Bůh promlouvá, jsou sny. Bůh takto komunikoval již se starozákonním Josefem, Jákobem či Abímelelem. V Nové Smlouvě pak například s apoštolem Pavlem. Někdy se k tomuto způsobu Bůh uchyluje proto, že se s námi jinak mluvit nedá, jsme příliš zaneprázdněni během dne. Ze čtení Nové Smlouvy vidíme, jak Bůh zjevuje svou vůli také skrze otevřená vidění, vytržení nebo skrze anděly. Nebudme překvapeni ani obrazy, vjemy, nebo „aha momenty“, kdy jednoduše *víme*. Řečí nebe je totiž, *vědět* ne „snažit se vymyslet“ (to je z duše). A my žijeme nebe na zemi již teď.

V neposlední řadě nesmíme zapomenout ani na modlitbu v jazycích. O té je dokonce řečeno, že je prostředkem, který si sám Bůh *určil* pro komunikaci s námi:

„V Zákoně je napsáno: ‚Jinými jazyky a rty cizinců budu mluvit k tomuto lidu, ale ani tak mě nebudou poslouchat,‘ praví Pán.“

1. Korintským 14:21

Nedivme se, že s námi Bůh nemluví, když ignorujeme způsob, který si On zvolil pro komunikaci. Je to stejné jako když budeme čekat na vlakovém nadraží na příjezd někoho, kdo nám již předem oznámil, že přijede až k nám před dům autem. My se budeme divit, proč nevystupuje z vlaku a on se bude divit, proč jsou dveře zamčené a doma nikdo není. Jazyky jsou naší přímou komunikací s Bohem, které dokonce nikdo nemusí rozumět. I to byla zkušenost první církve. Navíc v pátém a šestém verši jsou popsány i některé z efektů modlitby v jazycích. Když se jazyky vykládají, přináší to zjevení, poznání, prorocství a vyučování:

„Neboť kdo mluví jazykem, nemluví k lidem, nýbrž k Bohu; nikdo mu nerozumí, duchem mluví tajemství... Chci, abyste všichni mluvili jazyky, avšak ještě více, abyste prorokovali. Kdo prorokuje, je větší než ten, kdo mluví jazyky, ledaže by i vykládal, aby se budovala církev. Tedy, bratři, kdybych k vám přišel a mluvil jazyky, co vám prospějí, když bych k vám nepromluvil ve zjevení, v poznání, v prorocství nebo vyučování?“

1. Korintským 14:2.5-6

A to je důvod, proč z listů apoštola Pavla přímo srší zjevení, poznání, prorocství a vyučování. Pavel totiž mluvil v jazycích „více než všichni“ (v Korintu). A to zjevně ne na veřejnosti, ale v čase, kdy byl sám. Když se modlíme v jazycích, utišíme mysl a soustředíme se na jednotlivé témata, začneme si všimnout, jak nám v hlavě začnou proudit myšlenky, vjemy a obrazy, které nejsou z nás, ale z Ducha. Poté si je stačí zapsat a modlit se za moudrost, jak s nimi naložit. Nechme se tedy inspirovat a rozumějme tomu, jak Duch svatý komunikuje!

Seznam se s činností Ducha

Kromě porozumění kdo je Duch svatý a jak k nám hovoří, potřebujeme porozumět, jak Duch svatý funguje. On by pro nás neměl být nějakou neznámou silou, ale někým velmi blízkým. Apoštol Pavel dokonce mluví o tom, že jsme chrámem Ducha svatého a On v nás *přebývá*.

Duch svatý je duch a duchové fungují o něco jinak než lidské bytosti, které přemýšlí telesně (podle smyslů, nikoliv podle fungování duchovního světa). Pokud chceme s Duchem svatým efektivně spolupracovat, potřebujeme se v našem myšlení sladit s jeho myšlením a fungováním. Prvním aspektem této spolupráce je pochopení *přemýšlení Ducha svatého*:

„Myšlení těla znamená smrt, myšlení Ducha život a pokoj. Myšlení těla je totiž v nepřátelství vůči Bohu, neboť se nepodřizuje Božímu zákonu, ba ani nemůže.“

Římanům 8:6-7

Bible učí o tom, že ve světě *vládne smrt*. Není tedy divu, že naše myšlení, vyučené podle toho, co jsme zažili, cítili, jedli, viděli a slyšeli, funguje v termínech degradace, smrti a úpadku. Tím nemyslím jen přemýšlení o fyzické smrti jako takové, nýbrž všechny beznadějně myšlenky, myšlenky zmaru, nemoci, deprese, rozpadlých vztahů, hádek nebo nepřátelství. Žádnou takovou disharmonii u Boha Otce

nenajdeme. Pokud s ním chceme spolupracovat, potřebujeme se naučit přemýšlet v termínech *života* – uzdravení, nápravy, odpuštění, lásky, povzbuzení, obnovy a spolupráce. Boží Duch je tvořivý Duch a On činí nemožné možným.

Zároveň potřebujeme uchopit to, že On v nás přebývá. On není bytostí sedící někde na obláčku s bleskem v ruce, nýbrž sídlí v nás. My jsme jeho chrámem, jeho tělem. Proto se s ním potřebujeme sjednotit v myšlení a vydávat se mu každý den, aby On mohl žít svůj život skrze nás. To platí pro každého z nás *věřících*:

„V poslední, velký den svátku Ježíš vstal a zvolal: ‚Žízni-li kdo, ať přijde ke mně a pije. Kdo věří ve mne, jak praví Písmo, řeky živé vody poplynou z jeho nitra!‘ To řekl o Duchu, kterého měli přijmout ti, kteří v něho uvěřili; dosud totiž Duch [svatý] nebyl dán, protože Ježíš ještě nebyl oslaven.“

Jan 7:37-39

Kromě toho, že Duch svatý pracuje z *našeho nitra* a toho, že se toto jeho jednání týká *každého věřícího*, si všimněme, že Duch svatý teče, plyne. To je důležité uchopit pro porozumění služby Ducha svatého. On z nás vytéká a dává život, kdekoliv jsme. Když uzdravujeme nemocné, je to Duchem svatým, Boží mocí, která z nás vytéká. Když prorokujeme, nebo se modlíme v jazycích, necháváme Boží řeč plynout, protože nám přichází další a další slova. Když vykládáme jazyky, postupujeme podobně, případně vezmeme tužku a papír nebo mobilní telefon, abychom byli schopni zaznamenat rozvíjející se Boží myšlenky. Působení Ducha může být i dost silné a rozmanité (například skrze různé dary), protože jsou to *proudy živé vody*, které z nás vytékají, nikoliv jeden potůček či pramének.

Kromě toho proudů živé vody, Duch svatý je zároveň jako oheň. Pokud chceme soustavně zažívat jeho jednání, musíme ho roznítit a pak vytrvale přikládat. Obojí se děje například modlitbou v jazycích, kázáním, vyhlásováním slova nebo připomínáním si svědectví. Tak dostáváme Ducha svatého do varu (je jako voda či oheň) a On se začne uvolňovat z nás více a více:

„Z toho důvodu ti připomínám, abys rozněcoval Boží dar, který je v tobě skrze vzkládání mých rukou. Neboť Bůh nám nedal ducha bázlivosti, nýbrž ducha moci a lásky a rozvahy.“

2. Timoteovi 1:6-7

Zároveň jsme vyzýváni k tomu, abychom oheň Ducha svatého neuhašovali. Když vnímáme, že chce jednat. Následujme ho a neschovávejme ho v sobě:

„Ducha neuhašujte. Proroctvími nepohrdejte. Všechno však zkoušejte; co je dobré, to pevně držte, a všeho, co vypadá zle, se vystříhejte.“

1. Tesaloničtým 5:19-22

Nikdy také nezapomeňme, že když se Duch svatý skrze nás projevuje, vždycky ho můžeme zastavit. Nemůžeme se tedy vymlouvat, že jsme „nemohli jinak a podobně“ (1. Korintským 14:32-33).

Stručně řečeno: potřebujeme porozumět fungování Ducha Božího, který v nás přebývá. Nesmíme mu bránit svým tělesným přemýšlením, zároveň jej my máme rozněcovat (je to naše úloha, ne Boží), nechat jej téct a neuhašovat. Jeho jednání v našem životě je vědomé, On touží po tom, abychom se mu poddávali dobrovolně.

2.2 Buď voják

Nyní se již dostáváme k duchovnímu boji jako takovému. Začneme od začátku, od toho, že *každý* jsme vojákem Pána Ježíše Krista, poté se dostaneme ke zbraním, které máme a pak již k válce samotné. Duchovní boj není nějaká fráze založena na biblických pojmech. Jak zjistíme na další stránkách, duchovním bojem je celý náš život. Může se jednat o reakce v krizových situacích, o uzdravování nemocných, modlitbu, vyučování druhých či obyčejné rozhovory, sledování seriálů nebo čtení zpráv. Když se díváme na Pána, *vše*, jak žil, byl *duchovní boj*.

My, jakožto věřící křesťané, si musíme uvědomit, že každý den, kdy se probudíme, probouzíme se na válečné frontě. Potřebujeme to rozpoznat a osvojit si potřebný postoj. Jako voják, který právě nastoupí do armády a musí se okamžitě začít chovat jako voják, i my se tedy musíme začít intenzivně věnovat Božímu slovu, modlitbě a studiu duchovního boje.

Až když si uvědomíme naléhavost situace okolo nás, začneme žít jinak. Každý den budeme žít připraveni. Každý den se budeme věnovat přípravě, výcviku, boji a analýze boje. Začneme žít disciplinovaně. Budeme se postit a modlit. Když člověk nastoupí do armády, *začne se chovat jako voják se vším všudy*. Když si uvědomíme duchovní realitu, začneme přirozeně směřovat k tomu, abychom se chovali jako vojáci i my. Budeme se držet dobrých věcí a zla se v každé podobě budeme *varovat*.

Nenech se vyřadit

Co se týká *boje* na osobní úrovni, není bez zajímavosti, že slovo pro zápas z Efezským 6:12 je v řečtině *palé* a znamená *zápas, s cílem položit nepřítele na lopatky*. Jakmile tedy vkročíme do duchovního boje, *musíme* si uvědomit, že *Ďáblův přístup bude právě takový*. Za každou cenu nás bude chtít *zničit*, pokud mu to dovolíme. On je totiž *bojovníkem* a je tím světovládcem, proti kterému stojíme. Zároveň slovo *palé* je příbuzné slovo od slova *znovu*, řecky *palin*. To značí povahu našeho boje. *Ďábel bude útočit znovu a znovu*. Je třeba tedy zůstat obezřetní a zároveň zaujmout obdobný postoj.

Boj, který bojujeme, je *osobní*. Stejně jako když se s někým perete, jakmile on je ve vašem dosahu, jste i vy v jeho. Zasadujme nepříteli úder, aniž by on měl prostor udeřit nás. Tlačme se na něj, když víme, jak on útočí. Když víme, že bude útočit na vztahy, posilujme je. Když bude útočit na zdraví, vyučujme o tom a služme druhým uzdravením. Buďme stále v pohybu. Pohyblivý terč lze mnohem hůře zasáhnout, kdežto terč statický poměrně snadno. Nyní uvedeme pět klasických úderů, které se v boji používají. Pokud si je neosvojíme, je možné, že nás *Ďábel vyřadí ze hry dříve, než vůbec náš boj proti němu začne*.

Útok kombinací: Většina lidí, kteří dělají bojové sporty, ví, že pokud chcete protivníkovi zasadit úder, nestačí mít připraven jen jeden. Je třeba mít v záloze celou sérii úderů. Ví to i *Ďábel* a většinou, pokud na nás začne útočit, postupně zasahuje jednotlivé oblasti, například vztahy, finance a zdraví. Případně zasahuje jednu oblast opakovaně. Jeho cílem je, abychom nevěděli, kde nám hlava stojí. Když jsme takto dezorientováni a frustrováni, propadneme v myšlenkách beznaději, vzdáme se a nebojujeme.

Útok vtažením: Dalším osvědčeným způsobem v boji je dostat protivníka do pozice, která je pro něj nevýhodná – když už v ní je, neví, co s ní. *Ďábel* se nás takto snaží dostat do rozhovorů, nebo situací, ze kterých nemůžeme utéct. Na druhou stranu, pokud nemáme, co skrývat, *Ďábel* má limitované pole působnosti. I *Bůh* dokázal *Ďábla* dostat do bodu, kdy už nebylo cesty zpět. Kdyby *Ďábel* věděl, co způsobí Kristův kříž, nikdy by ho neukřižoval.

Přímý úder: Tento typ úderu je použit v momentu, kdy vám například někdo blízký vmete do tváře to, co jste nečekali. Jindy to zase může být nečekaná situace, po které jsme úplně otřeseni. Může se jednat i o to, kdy někdo z rodiny zpochybní to, co nám Pán právě řekl.

Postupný nepřímý útok: Při tomto typu útoku je důležité se neustále ptát, co má Ďábel vlastně za lubem. Chvíli to může vypadat, že dělá jednu věc, ale jeho cílem je úplně něco jiného. Například může vyvstat hádka v domácnosti, ale Ďábelovi nejde o tu hádku, ale o to, abychom byli nesoustředěni na službu nemocnému, nebo při kázání, které nás čeká nedlouho poté. Když nejsme obezřetní, Ďábel často odkryje své plány až v momentu, kdy se s nastalou situací nedá nic dělat.

Paralýza: Útokem paralýzou Ďábel chce, abychom byli jako zkoprnělí, neschopni slova nebo akce. Mezi útoky paralýzou patří paralýza hlavy a paralýza rukou či nohou. Útokem na hlavu může být čarodějnický útok bolestí hlavy, zmatkem nebo „panickým atakem“. Dalším typem útoku na hlavu je strach z lidí, strach nemluvit pravdu nebo nemluvit vůbec. Pod paralýzu rukou či nohou patří různé metody, které nám brání v oslovení lidí. Například zničeho nic nám ztěžknou nohy a my nejsme s to lidi oslovit. Jindy to může být strach ze selhání, který nás vyřadí ze hry.

Když už známe tyto typy úderů, objevuje se dělicí čára, kterou každý z nás dříve či později musí vědomě překročit. Budto budeme obyčejní vojáci, kteří potřebují být neustále motivováni a nabádáni k tomu, aby bojovali a nenechali se odradit. Nebo budeme bojovníci, kteří vezmou Boží věci za své a bojují, protože je to *správné*. Budeme pokračovat přes všechny překážky. Budeme odvážní a zůstaneme v boji, i když se ostatní rozprchnou. Budeme disciplinovaní a hledat odpovědi v Písmu. Budeme se rozvíjet v Božích věcech, ne proto, že by nás někdo nutil, ale protože je to nezbytné k dosažení Božích cílů. Nebudeme mít limity, budeme se dotýkat lidí ve svém okolí a naplňovat jejich potřeby. Budeme soustavně vítězit a žít ve vědomí toho, že na naší poslušnosti či neposlušnosti stojí naplnění potřeb lidí a jejich určení.

Vykryj svá slabá místa

Při základních úderech popsaných výše Ďábel velmi rád používá naše slabá místa, aby nás vyřadil z boje úplně. Potřebujeme si toho být vědomi a tato místa posilnit, abychom namísto toho byli schopni přinášet ovoce Bohu. Jak jsme říkali, *všechno*, co Pán Ježíš dělal byl *duchovní boj*. A tedy i všechno, co děláme my *souvisí* s duchovním bojem. Myslíme tím opravdu vše – od dívání se na televizi přes rozhovor s kamarády po kázání v církvi nebo na veřejnosti. Mezi základní slabiny lidí, které si k našemu vyřazení Ďábel používá, patří následující:

Setba a žeň: I když jsme v *duchovním boji*, Ďábel si používá *tělesné* věci, kterými nás chce zastavit. Ďábel ví, že budeme sklízet to, co zasejeme. Pokud nás tedy dostane do hříchu, je spokojen a nechá nás do něho zapadat stále více a více. Hřích totiž nemůžeme nikdy uspokojit. Ďábel ani nepotřebuje, aby náš hřích vyšel najevo hned. Nechá ho vyjít *najevo*, až se nám to bude nejméně hodit a udělá to největší *škodu* Božímu království. Řešení je jednoduché: přestaňme hřešit, dělejme, co dělal Pán a nedělejme to, co nikdy nedělal. Každý svůj hřích můžeme zastavit (Římanům 6:11).

Strach: Může se jednat o strach jakéhokoliv druhu. Může to být strach z létání nebo z mluvení na veřejnosti. Oba tyto strachy jsou v přímém rozporu s *velkým posláním* (Matouš 28:18-20). Jindy se nás Ďábel snaží dotlačit k tomu, abychom nevěřili Božímu slovu. Například věříme, že nás Bůh ochraňuje a že nás uzdravil ze všech nemocí. Stane se ale, že nás někdo vykrade nebo že onemocníme. Poté máme tendenci *přestat* věřit Božímu slovu a stáhnout se. Tím začneme jednat ve strachu a ne ve víře. Nesmíme

zapomenout, že Boží slovo se nezměnilo a potřebujeme dostat naše zkušenosti do souladu s vírou v Boží slovo, nikoliv snížit Boží slovo na úroveň našich zkušeností.

Beznaděj, deprese: Další častou Ďáblou taktikou je dostat nás do beznaděje a deprese. Často do ní upadáme, když přemýšlíme nad věcmi tohoto světa, stavem tohoto světa nebo nad svou situací. Jiným důvodem může být dlouho trvající boj nebo když na nás Ďábel tlačí na více frontách. Potřebujeme se neustále dívat na Pána a jeho slovo (Židům 12:1-3). On sám nás bude naplňovat pokojem (Izajáš 26:3).

Vyvýšit tě, ponížít tě: Další z Ďáblových lstí je, že se nás snaží držet zpátky myšlenkami „Kdo si myslíš, že jsi?“, „Vždyť se na sebe podívej,“ nebo „Tebe si Bůh nepoužije!“ Nejednejme ale na základě těchto myšlenek, ale na základě *Božích myšlenek*, Božího slova. Pokud se s těmito myšlenkami *vypořádáme*, Ďábel to zkusí z druhé strany a bude nám říkat „Podívej, jaký jsi skvělý,“ „Ty jsi někdo!“ I tyto myšlenky musíme zpacifikovat a zůstat střízliví. To, co děláme, může dělat *kdokoliv* jiný z Božího lidu (Římanům 12:3).

Oddělení od stáda: Další z principů války je oddělení od stáda. Všichni víme, že například rozhovory jeden na jednoho nám jdou snáze, než když stojíme proti opozici pěti lidí. I Ďábel to ví, a snaží se nás jako lev svou kořist *oddělit* od stáda a pak nás uhnat. Když toto víme, je *odpovědností* každého z nás *nenechat* se oddělit a nikoho *nenechat* oddělit. Toto platí pro nás, i když jsme noví křesťané a i když jsme již dlouhodobí *vedoucí*. Ďábel si nevybírá a hledá svoji příležitost.

Nedorozumění: Ďábel si rád používá nedorozumění a nepochopení mezi lidmi. V době messengerů a chatů to platí dvojnásob. Mějme tedy spolu navzájem takové vztahy, které jen tak něco *nerozbourá* a nepředpokládejme zlé o druhých (1. Korintským 13:4-7).

Největší nepřátelé v tvé domácnosti: Jak už jsme zmiňovali, kdykoliv je nepřítel v našem dosahu, *jsme* i my v jeho. Proto je důležité mít na paměti, že největší nepřátelé člověka jsou *ti v jeho domácnosti*. Jsou to lidé, které milujeme, které ctíme a kteří nás podporují. Zároveň jsou to lidé, kteří dokáží nejrychleji pohřbít to, co Bůh dělá v našem životě, naše sny a vize. Buďme tedy obezřetní, nedejme se zastavit ani jimi a mějme na paměti, že Boží království má tu nejvyšší prioritu. Pokud tomu tak nebude, Ďábel *vždy* najde cestu, jak nás zastavit. A pokud to bude zrovna skrze naši rodinu, tak z nich nakonec uděláme terč Ďáblových útoků. Proto bděme, nenechme se zastavit a hledejme Boží království na prvním místě.

Naše slabosti: Naše slabosti mohou být jakékoliv, ale nepřítel si používá právě *je* k tomu, aby nás vyřadil. Může se jednat o něco z výše uvedeného i o cokoliv jiného. Ideální je si své slabosti analyzovat a uvědomit si je. Dobré také je zamyslet se nad tím, jaké situace jsou pro nás krizové a kdy naše slabosti nejvíce vyplouvají na povrch. Musíme pak tato *slabá místa* posílit a udělat *vše*, aby nás jejich prostřednictvím Ďábel nemohl dostat. Potřebujeme tedy opravdu být *mrtví* sami sobě a nedat prostor Ďáblu. Když mu ho nedopřejeme, nemá ho.

Mysl: Všimněme si, že *vše* zde zmíněné je vlastně *bojem o naši mysl*. Ať se jedná o hřích, nedorozumění, reakce v našich slabých chvílích nebo myšlenkové boje vždy jde o to, jak si myšlenky *v hlavě* srovnáme, jak je vyhodnotíme a jak se k nim postavíme. Potřebujeme tedy umět velmi dobře pracovat s myšlenkami, vytvořit podvědomé reakce v režimu „láska“, nenechat se zastavit, urazit, oddělit. V tom momentu Ďábel nemá šanci.

Vítěz

Pokud jsme neustále ve stavu, kdy bojujeme sami se sebou, s Bohem, a v myšlenkách zpochybňujeme Boží slovo, jsme přesně v bodě, kde nás jako věřící Ďábel chce mít. Není to k odsouzení, ale máme navíc. Jsme povoláni k životu ve vítězství. Ne jen k boji, ale k *vítězství*. Jen si to představme: V mysli bychom nebojovali, ale upokojili bychom se na základě Božího slova. Reagovali bychom na impulsy Ducha svatého a nerozporovali je. Stáli bychom v autoritě a nezažívali bychom odsouzení. Nehřešili bychom, ale Duchem bychom umrtvovali skutky těla. Každý z těchto aspektů si můžeme reálně osvojit. Takto přesně žil Pán Ježíš. A je to místo, kde nás Bůh chce mít. Podívejme se na několik pasáží, které o tom svědčí:

„Díky Bohu, který nás stále vede v triumfálním průvodu v Kristu a zjevuje skrze nás na každém místě vůni své známosti.“

2. Korintským 2:14

„Kdo bude žalovat na Boží vyvolené? Vždyť Bůh je ten, kdo ospravedlňuje! Kdo je ten, který je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a byl i vzkříšen [z mrtvých], je na pravici Boží a přimlouvá se za nás! Kdo nás odloučí od Kristovy lásky? Soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, nahota, nebezpečí nebo meč? Jak je napsáno: ‚Celý den jsme pro tebe vydáváni na smrt, pokládají nás za ovce určené na porážku.‘ Ale v tomto všem dokonale vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval.“

Římanům 8:33-37

Další takové pasáže jsou pak v knize Zjevení. Tam v listech církvím jsou zaslíbení jen pro ty, kdo vítězí. A v takovémto rozpoložení nás Bůh chce mít všechny. Zaslíbení pro vítěze jsou například: bude jíst ze stromu života, druhá smrt mu neublíží, dostane skrytou manu a nové jméno, dostane vládu nad národy a bude je pást železnou berlou, oblékne bílé šaty a nikdy nebude vymazán z knihy života, bude sloupem ve svatyni svého Boha – lidé v církvi se na něho budou moci spoléhat, usedne s Bohem na jeho trůn a Bůh mu bude Otcem a on mu bude synem.

Život ve vítězství je požehnaný stav. Je to život v Duchu svatém. Je to život víry. Je to místo, kde každý z nás můžeme přebývat. Je to možné již tady a teď. Nenechme se okrást o život, jaký Bůh pro nás má.

Žij disciplinovaně

Abychom *vítězili*, nenechali se zviklat a Ďábla soustavně poráželi, potřebujeme žít disciplinovaně. Sám apoštol Pavel nás vybízí k tomu, abychom žili jako *vojáci* Pána Ježíše:

„Ty tedy, můj synu, posiluj se v milosti, která je v Kristu Ježíši. Co jsi ode mne slyšel před mnohými svědky, to svěř věrným lidem, kteří budou schopni vyučit také jiné. Snášej spolu se mnou útrapy jako dobrý voják Krista Ježíše. Žádný voják ve službě se nezaplétá do záležitostí každodenního života, aby se zalíbil tomu, kdo ho na vojnu najal. A stejně i ten, kdo závodí, nebývá ověnčen, nezavodí podle pravidel. Rolník, který se namáhá, má jako první dostat podíl z úrody. Uvažuj o tom, co říkám. Pán ti dá ve všem porozumění.“

2. Timoteovi 2:1-7

Všimněme si, o čem zde apoštol Pavel mluví. Nejprve *očekával*, že se Timoteus bude posilovat v milosti, která je v Kristu Ježíši. Pavel tedy nečekal, že Timoteus ani kdokoliv jiný bude čerpat svoji naději a oporu u lidí. Čekal, že půjdeme rovnou za Bohem a budeme posilováni *jím*. Vedle toho Pavel od Timotea čekal, že *najde* lidi, které vyučí a ti lidé zase vyučí jiné. I každý z nás bychom si měli předsevzít, že najdeme a vyučíme druhé lidi, kteří budou učit zase jiné. Jinak je velké riziko, že naše evangelium skončí spolu s námi.

Poté se Pavel již dostal k bytí *dobrým vojákem*. Timoteus měl žít tak, aby se líbil *Bohu*, ne lidem. Pavel věděl, že těžkosti čekají *všechny* věřící, i ty čerstvě obrácené (1. Tesalonickým 1:2-6). Zároveň Pavel po Timoteovi chtěl, aby se *nezaplétal* do starostí každodenního života. Může nám to přijít náročné, ale zjistíme, že Pán mluvil jinými slovy o tom samém. Pán Ježíš sám nám říkal, že pokud ho chceme následovat, musíme *položít* celý svůj život a nenechat se svést *lidským* myšlením (Matouš 16:21-28). Jinde řekl, že pokud chceme *nést ovoce*, potřebujeme se vyhnout starostem tohoto světa, které nás odvádějí od Božích věcí (Matouš 13:1-23). Na závěr Pavel Timotea nabádá opět k tomu, aby vše *probral* s Pánem. Naše úzké společenství s Bohem je opravdu základem všeho.

Buď použitelný

Pavlova promluva v druhé Timoteovi o tom, jak má vypadat náš život, abychom byli použitelní pro Pána, ještě pokračuje. Zmiňuje, že se nemáme přít o slova, vyhýbat se prázdným světským řečem, šířit podivné nauky, odvrátit se od nepravosti, utíkat před mladickými žádostmi a odmítat hloupé a pošetilé otázky. Vše toto je otázkou disciplíny. Naopak máme *horlivě usilovat* o to, abychom byli osvědčení pracovníci a máme usilovat o spravedlnost, víru, lásku a pokoj s těmi, kdo vzývají Pána z čistého srdce:

„Toto připomínej a před tváří Boží zapřísahvej bratry, aby se nepřeli o slova. K ničemu to není, jen ke zkáze posluchačů. Horlivě usiluj, aby ses před Boha postavil jako člověk osvědčený, pracovník, který se nemusí stydět a který správně rozděluje slovo pravdy. Vyhýbej se prázdným světským řečem, neboť ti, kdo tak mluví, budou stále víc postupovat k bezbožnosti a jejich nauka se bude šířit jako sněh. Patří k nim i Hymenaios a Filétos, kteří zbloudili od pravdy, když říkají, že vzkříšení již nastalo, a tím u některých podvracejí víru. Avšak pevný základ Boží stojí, máje tuto pečeť: „Pán zná ty, kdo jsou jeho“, a „ať se odvrátí od nepravosti každý, kdo vyslovuje Pánovo jméno“. Ve velkém domě nejsou jen nádoby zlaté a stříbrné, nýbrž i dřevěné a hliněné, jedny ke cti, druhé k méně čestným účelům. Kdo by se tedy od těchto věcí očistil, bude nádobou ke cti, posvěcenou, Pánu užitečnou, připravenou ke každému dobrému skutku. Utíkej před mladickými žádostmi, usiluj o spravedlnost, víru, lásku, pokoj s těmi, kdo vzývají Pána z čistého srdce. Hloupé a pošetilé otázky odmítej; víš, že plodí hádky. Pánův otrok se nemá hádat, nýbrž má být přívětivý ke všem, schopný učit, má být trpělivý a v tichosti kárat odpůrce. Snad jim dá Bůh pokání k poznání pravdy, a proberou se z Ďáblovy léčky, do které byli od něj chyceni, aby činili jeho vůli.“

2. Timoteovi 2:14-26

Rád bych poukázal na to, že máme být *nádobou na čest*. Jinými slovy, máme být nádobou, které si sám Pán váží. Když jsme opravdu oddělení, posvěcení, jsme pro Pána *užiteční* (řecky *euchrestos*) a *připraveni* (řecky *heitomazó*) ke každému dobrému skutku. Naše posvěcení a očistění od zmíněných věcí – stejně jako *bytí nádobou na čest*, je čistě naše volba.

Zároveň, jak jsme již zmiňovali, naše následování Pána není jen jednorázové rozhodnutí. I když jsme se jednou rozhodli Pána následovat a od všech nadbytečných věcí jsme se očistili, potřebujeme *vědomě* ve svých rozhodnutích zůstat. Jsme ve válce a Ďábel čeká na to, aby nás vyřadil z boje, nebo aby nám alespoň uštedřil nepříjemný úder. Proto je zřejmé, že potřebujeme být *střízliví* (obezřetní) a *bdít* (dávat pozor) (1. Petrova 5:8-11). Když to děláme, vítězství je naše.

Žij svatě ve společenství s Bohem

Výše zmíněné zahrnuje i svatost. Svatost si lidé často spojují s poslušností a disciplínou, ale upřímně, pokud je náš život jen o *odříkání si* něčeho, tak nám uniká, že křesťanství je především o *proměně*. Naše svatost má pramenit z proměněného života, kdy milujeme, co Bůh miluje a nenávidíme, co On nenávidí. A klíčem k tomuto souznění a životní proměně je *společenství* s Bohem:

„Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste také vy měli společenství s námi. Naše společenství je s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem. Toto [vám] píšeme, aby naše radost byla úplná. A toto je zvěst, kterou jsme od něho slyšeli a vám ji zvěstujeme: Bůh je světlo a není v něm žádná tma. Řekneme-li, že s ním máme společenství, a přitom chodíme v temnotě, lžeme a nečiníme pravdu. Jestliže však chodíme v tom světle, jako on je v tom světle, máme společenství mezi sebou a krev Ježíše [Krista], jeho Syna, nás očisťuje od každého hříchu. Řekneme-li, že žádný hřích nemáme, klameme sami sebe a pravda v nás není. Jestliže své hříchy vyznáváme, on je věrný a spravedlivý, aby nám hříchy odpustil a očistil nás od každé nepravosti. Řekneme-li, že jsme nezhřešili, děláme z něj lháře a jeho slovo v nás není.“

1. Janův 1:3-10

Křesťanství je lehké. To, že je pro nás svatost břemenem, není způsobené Božím charakterem, ale náboženstvím. Svatost není břemenem pro náš život, nýbrž přináší radost. Hřích přináší smutek, žal a zmar (Židům 1:9). Jen si představme Pána Ježíše. Myslíme, že se tvářil svatě a přitom slintal při pohledu na každou pěknou holku? Nebo si myslíme, že přitahoval prostitutky, svědčil jim o Božím království, ale nejraději by se s nimi vyspal? Náš Pán byl jiný. Neoperoval v tělesné mysli, nebyl veden smysly, ale operoval v duchovní mysli, v mysli Kristově, ke které máme po znovuzrození přístup i my:

„Neboť kdo poznal Pánovu mysl, která mu dá porozumět? My máme mysl Kristovu.“

1. Korintským 2:16

Jen se v této mysli potřebujeme zabydlet a začít v ní fungovat na úkor našeho starého, světského myšlení. Nechme Pána Ježíše být novým normálem a standardem našeho života. Usilujme o svatost a posvěcení, bez něhož nikdo neuvidí Pána a staňme se svatými v celém našem životě. Nezapomeňme, že hřích nemá tělo, ale chce se manifestovat skrze to naše, nicméně my nejsme již pod jeho mocí a můžeme se tedy vydat Duchu svatému, který také nemá tělo kromě toho našeho a nechme manifestovat jej. Vždyť nejsme pod Zákonem, ale pod milostí!

Poslouchej svého Pána

Kromě všeho výše zmíněného jsou klíčovým aspektem pro křesťanský život nesoucí ovoce poslušnost. Poslušností myslíme to, že když nám Pán něco řekne, tak to uděláme. To přímo vyplývá z jeho titulu – je Pánem. Pokud ho jím nazýváme, měli bychom mu být poslušní. Poslušnost ukazuje na naši důvěru

jemu. Pokud uvidíme, že je dobrý, je poslušnost vůči němu jednodušší. Tuto důvěru bychom vůči nejmorálnější, nejspravedlnější, nejvěrnější a nejslechetnější bytosti v celém vesmíru měli mít. Rozumíme, že někteří se *bojí* zákonictví, kdy bezmyslenkovitě něco následujeme, nicméně Bůh nás vede k tomu, abychom *ve víře* dělali to, k čemu nás vybízí. Ve správném postavení před Bohem nejsme díky *děláním* skutků, nýbrž skrze jednání ve víře v Boží zaslíbení. O praotci naší víry, Abrahamovi, je řečeno, že nebyl ospravedlněn před Bohem skutkem obřízky, ale vírou, na základě které se nechal obřezat:

„Říkáme totiž: ‚Abrahamovi byla víra počtena za spravedlnost.‘ Jak mu tedy byla počtena? Byl už obřezán, či ještě ne? Nebyl obřezán, ale byl ještě před obřízkou a znamení obřízky přijal jako pečeť spravedlnosti z víry, kterou měl ještě před obřízkou, aby byl otcem všech věřících mezi neobřezanými, aby tak také jím byla připočtena spravedlnost a aby byl otcem těch obřezaných, kteří nejsou jen obřezání, ale kráčejí také ve šlépějích víry, kterou měl náš otec Abraham ještě před obřízkou.“

Římanům 4:9b-12

Nespadněme tedy do klamu zákonictví, ale ani do klamu neposlušnosti. Poslušnost má obrovské výsledky, díky ní záříme jako světla ve světě a díky poslušnosti založené na lásce vůči Bohu (nikoliv na strachu), nám On zjeví sám sebe:

„Kdo má moje přikázání a zachovává je, ten mě miluje. A kdo mě miluje, bude milován od mého Otce; i já ho budu milovat a zjeví mu sám sebe.“

Jan 14:21

Ještě další rozměr v pokoře viděl Lester Sumrall. Ten bral každou úlohu, kterou mu dal Pán jako úkol, který má splnit. A těšil se na to, až tuto úlohu splní, i kvůli tomu, aby mu Pán mohl svěřit zase něco jiného. Svěřené úkoly nebral na lehkou váhu, ale usilovně se snažil o jejich dokončení. Když k nám Bůh mluví a chce, abychom něco udělali, je to totiž často proto, že se otevřela cesta v duchovním boji, nepřítel má někde slabinu nebo přeskupuje síly. Když zareagujeme, je to pro dobro Božího království; když příležitost propásneme, zavře se. To se týká principiálně všeho od osobní evangelizace po zasažení celé společnosti. Chtějme tedy být Bohu poslušni ve všem, co nám řekl – ať již ve svém slově, nebo osobně.

Buď pokorný

„Počátek poznání je bázeň před Hospodinem, moudrostí a kázní pohrdají hlupáci.“

Příslaví 1:7

Bázeň před Bohem a pokora jsou základem pro to, abychom byli pro něj vůbec použitelní. Bůh svoji slávu nikomu nedá a pokud nezůstáváme pokorní, velmi nás to v životě limituje. Pán nás učí pokoře například pústem, tím, že se o nás stará, tím, že mlčíme, i když jsme v právu a podobně. Pokořující zkušenosti v nás vytváří zlomenost a soucit s druhými, kteří bojují se stejnými problémy jako my. Naopak přemíra pokořování nás může vést k hořkosti a apatii. Toho se ale ve vztahu s Bohem bát nemusíme. On sám slibuje, že:

„Nalomený rákos nedolomí a doutnající knot neuhasí, dokud nepřivede právo k vítězství.“

A jinde zaslubuje, že nebude zkouška nad naše možnosti:

„Nezachvátilo vás jiné pokušení než lidské; věrný je však Bůh, který vás nenechá zkusit více, než snesete, ale se zkouškou dá i východisko, abyste ji mohli snést“

1. Korintským 10:13

Je tedy dobré, že máme učitele, na kterého se můžeme spolehnout. On nám dává prostor k růstu a zároveň nám pomáhá a nenechá nás zkusit více, než sneseme.

2.3 Zbraně našeho boje

Kromě disciplinovaného života a umění bojovat na osobní úrovni, potřebujeme být trénováni v užívání zbraní, které nám Bůh dává. Užívání těchto nástrojů se nejlépe naučíme, když se *učíme* od někoho, kdo s nimi již pracuje. Pokud nikoho takového neznáme, můžeme se učit přímo od Ducha svatého.

Ty jsi ta zbraň!

Největšími Božími zbraněmi v duchovním boji jsme my sami. Pokud chce církev, nebo jakákoliv jiná skupina lidí posunout své zájmy dopředu, *vždy* potřebuje někoho, kdo její zájmy bude prosazovat. I armáda může mít ty nejlepší stíhačky, bombardéry, tanky i děla, ale dokud nemá *nikoho*, kdo by je řídil a používal, k ničemu jí vlastně nebudou. Jasně o tom mluví apoštol Pavel, říká že nemáme své tělo vydávat za nástroj hříchu, nýbrž za nástroj Bohu, který v nás přebývá:

„Ať tedy hřích nevládne ve vašem smrtelném těle, tak abyste poslouchali jeho žádosti; ani hříchu nepropůjčujte své údy za nástroje nepravosti, ale vydejte sami sebe Bohu jako ti, kteří byli mrtví, a ožili, a své údy vydejte Bohu za nástroje spravedlnosti.“

Římanům 6:12-13

Každý jeden z nás si proto potřebujeme uvědomit svoji nezaměnitelnou úlohu v Božím díle a rozhodnout se *šířit* Boží království *vším*, čím jsme. Bůh sám říká, že činí své služebníky *plameny ohně* a jinde, ať mu vydáváme svá *těla* každý den. Když se Bohu budeme vydávat každý den svých životů, uvidíme, jak Boží oheň v nás dokáže zapálit všechna místa, kde budeme.

Buď si vědom smluvního partnera

Nezákladnějším aspektem celé duchovní války je smlouva. Když uzavřeme s někým smlouvu, navazujeme s ním spojenectví. My máme smlouvu s Bohem Nejvyšším a tím jsme dostali na svou stranu nejschopnějšího a nejmocnějšího bojovníka všech dob. Kmeny v Africe spolu uzavíraly smlouvy, když nechtěly, aby je větší kmen zničil, nebo v momentu, kdy potřebovaly spojence proti silnějšímu nepříteli. Ne jinak to popisuje Bible. Například Gibeonané podvedli Jozua, protože nechtěli, aby je pobil a obsadil:

„Jozue na ně zavolal a promluvil k nim: „Proč jste nás podvedli? Že prý: »Jsme od vás velmi vzdálení.« A přitom bydlíte mezi námi. Nyní jste tedy prokletí a nepřestanete být otroky, dřevorubci a nosiči

vody pro dům mého Boha.' Nato Jozuovi odpověděli. Řekli: ‚Jelikož bylo tvým otrokům dobře známo, co přikázal Hospodin, tvůj Bůh, svému otroku Mojžíšovi, že vám dá celou zemi a že před vámi vyhladí všechny obyvatele té země, proto jsme se hrozně báli před vámi o své duše a provedli jsme tuto věc.‘“

Jozue 9:22-24

Navíc smlouva má i další aspekty. Vždy se jednalo o krevní smlouvu, při jejím uzavírání se předávali dary a plynulo z ní, že pokud jedna stran se ocitne v problémech nebo potřebuje pomoc, má k dispozici vše, co patří druhé straně. Krevní smlouva činí z úhlavních nepřátel největší spojece. Proto i Gibeoné, když byli v problémech, zavolali Jozuovi a ten bez okolků bojoval jejich boj:

„Tu vzkázali gibeónští muži Jozuovi do tábora v Gilgálu: *Nespouštěj svou ruku ze svých otroků. Vystup rychle k nám, zachraň nás a pomoz nám, vždyť se proti nám shromáždili všichni emorejští králové sídlící v pohorí. Jozue tedy vytáhl z Gilgálu, on a s ním všechen bojeschopný lid i všichni udatní hrdinové.*“

Jozue 10:6-7

Stejně je to i mezi námi a Bohem. Dal nám dar Ducha svatého, závdavek našeho dědictví a vše, co je k dispozici, je naše v případě potřeby. Proto je důležité vykročit a začít jednat, v tom momentu celé nebe stojí za námi. Pamatujme však, že ze smlouvy pro nás plynou požehnání, když v ní stojíme a prokletí, když ne. Neberme naše povolání Bohem na lehkou váhu. Kdyby On neměl *potřebu* nás angažovat, nedělal by to.

Stůj v Boží zbroji

Když my jsme tou zbraní, potřebujeme být velmi dobře vybaveni. Musíme být dobře ozbrojeni již sami o sobě. A proto Boží zbroj totiž není nic jiného než naše nová, znovuzrozená identita v Kristu. Duchovní boj se pak zjednoduší na to, že jen máme být těmi, kým jsme. To, že naše zbroj je naše nová identita v Kristu, odhaluje apoštol Pavel v listu Římanům:

„*Noc pokročila, den se přiblížil. Odložme proto skutky tmy a oblečme zbroj světla. Žijme řádně jako ve dne: ne v hýření a opilství, ne v chlípnostech a bezuzdnostech, ne ve sváru a závisti. Nýbrž oblečte se v Pána Ježíše Krista a nepečujte o tělo, abyste vyhovovali jeho žádostem.*“

Římanům 13:12-14

Všimněme si – oblečení zbroje světla je spojeno s oblečením se do Krista. Pojdme se na jednotlivé aspekty naší zbroje, identity, podívat podrobněji:

„*Proto vezměte na sebe celou Boží zbroj, abyste se mohli v den zlý vzepřít, všechno vykonat a zůstat stát. Stůjte tedy opásáni na bedrech pravdou, oblečení v pancíř spravedlnosti, nohy obuté v připravenosti k službě evangelia pokoje; k tomu všemu vezměte štít víry, jímž budete moci uhasit všechny hořící šípy toho Zlého. A vezměte přilbu záchrany a meč Ducha, jímž je Boží slovo. Každou modlitbou a prosbou se v každý čas modlete duchem a k tomu bděte s veškerou vytrvalostí a prosbou za všechny svaté.*“

Efezským 6:13-18

Části zbroje, kterou máš

Máme mít oblečenou *celou* Boží zbroj. Je to Boží zbroj, ne naše. Nemáme a ani nejsme schopni duchovní boj bojovat z vlastních sil. Za druhé, vzhledem k tomu, že jde o *Boží* zbroj, je zřejmé, že se jedná o zbroj, kterou *používá* samotný Bůh. Je tedy rádně otestovaná. Tuto zbroj máme také mít *celou*. Pokud nám něco z ní chybí, je to jako bychom ji vůbec neměli.

Pancíř spravedlnosti: To, že jsme smířeni s Bohem, spravedliví v jeho očích, je základem křesťanské víry. Musíme tedy žít ve vědomí Kristovy ospravedlňující oběti více, než ve vědomí hříchu. Musíme umět pracovat s myšlenkami, které nás obviňují. Jak mizerně by se asi cítil Bůh, kdyby podlehl těm hromadám obviněním, které se na něj valí každý den a přestal by si být vědom své spravedlnosti?

Pás pravdy: Je třeba stále se držet pravdy a žít podle toho, co nám říká Boží slovo a ne podle toho, co nám říkají naše smysly. Pokud si nejsme jisti, že stojíme v pravdě, naše jistota je ta tam. Vždy se ale můžeme ptát Ducha svatého, Ducha pravdy, který nás do *veškeré* pravdy jistě uvede (Jan 16:13).

Boty připravenosti: Když se modlíme, očekáváme, že Bůh *je připraven* nám naslouchat. To stejné, ale Bůh očekává od nás. Už Smith Wigglesworth mluví o tom, že pokud nejsme připraveni – naplnění Duchem – něčí potřeba nebude naplněna. My jako církve si musíme osvojit mentalitu lékařů či hasičů a být připraveni na zavolání do služby v každou denní i noční hodinu se slovem víry, povzbuzením, uzdravením či osvobozením.

Štít víry: Štít víry uhasí *všechny* ohnivé střely toho zlého. I to souvisí s tím, co nám Písmo říká o životě v *soustavném* vítězství lidí *vykoupení* z tohoto pokolení. Nezapomínejme ale na to, že štít nebyl v Římě brán jen jako defenzivní pomůcka. Naopak v boji tělo na tělo se používal k *přetlačení* protivníka. I my tedy, když na nás Ďábel zle dotírá, *zůstaňme stát a přetlačme* ho.

Přilba záchrany: Jsme zachráněni z moci Ďábla. A to zde i na věčnost. Nicméně potřebujeme mít pevnou mysl a být si vědomi své záchrany i během všelijakých okolností. Umíme si představit, že by Bůh pochyboval o tom, že je mimo dosah moci Ďábla? To asi těžko. Používejme tedy i my jeho přilbu a nebuďme tak snadno malomyslní, přemýšlejme jako *Boží děti*, budme si jistí naším Otcem.

Meč Ducha: Nikdy nezapomínejme na *meč Ducha*, jímž je slovo Boží. Boží slovo je naše základní zbraň v boji jeden na jednoho. Je to Boží slovo, které se nám nepřítel snaží ukrást. Je to Boží slovo, které má moc nás zachránit. Je to Boží slovo, kterým Pán Ježíš porazil Ďábla i okamžitě *umlčel* apoštola Petra, když bylo třeba. Naučme se Boží slovo používat jako meč, jako kladivo, jako oheň i jako skálu. Zároveň potřebujeme *slovo* umět používat. Hlídejme svůj jazyk, protože ve slově je moc. Navíc slovo je *kormidlem* našeho života a ten je většinou tam, kam ho náš jazyk dovlekl. Takto fungoval i Pán Ježíš.

Nes Boží charakter

Dalšími zbraněmi, které máme, jsou ovoce Ducha. Uvědomme si, že když *bojujeme* se svou tělesností, ta se projevuje například *nečistotou* nebo *soupeřením*. Tělesnost poznáte na hony daleko. Vždy ji totiž provázejí *skutky*. Apoštol Pavel mluví o *skutcích* těla. Jediná cesta k trvalému, konstantnímu *vítězství* je v *soustavném* poddávání se Božímu Duchu. Jakmile se poddáváme Božímu Duchu, respektive, když jej rozněcujeme (například skutky lásky, modlitbou v jazycích, kázáním slova), tak v nás Bůh pracuje a my nejednáme podle těla, ale podle Ducha:

„Říkám však: Duchem chodte a žádost těla nedokonáte. Tělo žádá proti Duchu a Duch proti tělu, neboť stojí navzájem proti sobě, abyste nečinili to, co byste chtěli. Jste-li vedeni Duchem, nejste pod Zákonem.

Skutky těla jsou zřejmé, jsou to [cizoložstvo,] smilstvo, nečistota, bezuzdnost, modloslužba, čarování, nepřátelství, svár, žárlivost, hněvy, soupeření, rozdělení, sekty, závisť, [vraždy,] opilství, hýření a podobné věci. To vám předpovídám, jak jsem již dříve řekl, že ti, kdo takové věci dělají, neobdrží dědičně Boží království. Ovocem Ducha je však láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, mírnost, sebeovládání. Proti takovým není žádný zákon. Ti, kdo patří Kristu [Ježíši], ukřižovali tělo s jeho vášněmi a žádostmi. Jsme-li Duchem živi, Ducha také následujeme. Nehledejme marnou slávu, navzájem se neprovokujme a jedni druhým nezávidíme.“

Galatským 5:16-26

Není nic mezi tím. Buď jednáme podle těla, nebo podle Ducha. Není jiná cesta a pokud chceme *porážet* své tělo, *musíme* se poddávat soustavně Božímu Duchu. Pokud žijeme tělesně, zažíváme odsouzení, deprese, sebeobviňování a pro Boha toho moc neuděláme. Pokud jsme v Duchu, jsme použitelní.

Na ovoci Ducha je nádherné to, že proti němu není *žádný* Zákon. To znamená, že můžeme milovat kolik chceme, můžeme být trpěliví, kolik jen chceme. Můžeme zažívat tolik pokoje, kolik se nám jen zamane, nebo se můžeme *neustále* radovat nehledě na to, kolik lidí to bude iritovat. Pamatujme, že Bůh nese ovoce Ducha neustále. Je s námi trpělivý, bezmezně nás miluje, ovládá se a je věrný. Je skvělé mít takového Boha, tak budme takoví, jaký je On, i my v tomhle světě.

Nech Ducha téct

Je třeba naučit se pracovat svými myšlenkami v tom smyslu, že se nesmíme odsuzovat, zpochybňovat, ani přemýšlet povýšeně; musíme naopak pouštět Boží myšlenky ven z nás. Musíme umět zastavit jeden proud a pustit druhý. A v tom spočívají projevy Ducha. Duch svatý v nás přebývá a Bible jeho působení popisuje jako proudy živé vody, které tečou z *našeho nitra*. Může to být uzdravení, prorocství, slovo poznání nebo cokoliv Bůh skrze nás chce říci, či udělat. Pokud to zastavíme, nic se nestane. Je ale psáno, že On bude *mluvit* v nás a *chodit* v nás. Bůh chce jednat v tomto světě, tak ho nechme být sama sebou a nepřekážejme mu. Naučme se myslet jinak.

Projevy Ducha jsou ke *společnému prospěchu* a jejich účel není jen to, *abychom* je měli v církvi. Projevy Ducha jsou *nástroje pro boj*. Některé projevy Ducha jsou spíše k budování armády a jejich jednotlivců, jiné jsou spíše k defenzivním či strategickým akcím a jiné slouží k ofenzivě. Jiné slouží i ke kombinaci výše zmíněného:

„Každému je dáván projev Ducha ke společnému prospěchu. Neboť jednomu je skrze Ducha dáváno slovo moudrosti, jinému podle téhož Ducha slovo poznání; dalšímu víra v témž Duchu, jinému dary uzdravování v témž Duchu; jinému působení mocných činů, jinému prorocství, jinému rozlišování duchů, dalšímu druhý jazyků, jinému pak výklad jazyků. Avšak to všechno působí jeden a týž Duch, který rozděluje každému jednotlivě, jak sám chce.“

1. Korintským 12:7-11

Jak se Duch projevuje

Když si vezmeme například *modlitbu v jazycích* vidíme, že její účel je *duchovní růst* věřících. To samé platí i pro výklady jazyků a prorocství. Navíc tyto projevy Ducha nejsou jen k *růstu* jednotlivců, ale pomáhají růstu celé církve. Díky nim společenství dospívá rychleji a díky tomu celé dílo může jít

rychleji dopředu. Kromě toho modlitba v jazycích je *šifrovanou* komunikací mezi Bohem a námi. Bůh nám skrze jazyky chce zjevovat to, kým jsme my, kým je On i jaké má zde záměry. Proto je důležitý i výklad jazyků, který slouží jako dešifrovací kód pro nás a pak rozumíme, co Bůh chtěl říci. Díky modlitbám v jazycích s výkladem *víme*, co se děje v duchovním světě a víme na co se zaměřit, případně na co se připravit.

Spolu s těmito dary totiž fungují i slova poznání, kterými nám Bůh zjevuje, co se děje, a slova modrousti, kterými Bůh odhaluje, co se slovy poznání máme dělat. Vidíme tedy, že se jedná opět o strategické nástroje pro boj. Díky nim nám Pán dává vhled do situací, případně nám pomáhá odhalit plány nepřítele, nebo dokonce špehy a zvědy v našich řadách. Co se týče *strategických* darů, je zde ještě *rozlišení duchů*, díky kterému můžeme poznat, které myšlenky jsou z Boha a které naopak z manipulace, smilstva či zákonictví. Vždy je dobré vědět, odkud vítr fouká.

Kromě toho zde máme projevy Ducha určeny pro získávání lidských srdcí. Mimo již zmíněných slov poznání můžeme lidi získat *činěním zázraků* a službou *uzdravením*. Všimněme si, že tyto dary často vyžadují naši *akci*. Nemůžeme se jen dívat a bát se ztrapnění, musíme *vykročit* a jednat. V neposlení řadě je zde dar víry. Víra se hodí vždy a všude. Při ofenzivních akcí, defenzivních i při plánování.

Všechny projevy Ducha jsou pro každého věřícího. Nejen, že o tom mluví i tato pasáž (slovo *jednomu* se dá přeložit jako *jednou*), ale mluví o tom i život apoštola Pavla či Pána Ježíše, jehož učedníky jsme. Když potřebujeme vědět, co se děje, nemůžeme přeci čekat, až se objeví člověk s rozlišením duchů, nebo se slovem poznání. Zeptáme se Boha *sami*. To stejné platí při službě uzdravení. Ne vždy je prostor pro prodlevu, často je třeba pomoci okamžitě.

Samozřejmě každý si osvojí snáze něco jiného nebo si ho v něčem Pán více používá. Nicméně nedávejme Bohu limity. Dary Ducha jsou v daru Ducha. Pokud jsme pokřtěni Duchem svatým, přijali jsme Ducha svatého a s ním všechny jeho dary. Učme se od sebe navzájem, neřešme sami sebe, *naš dar*, *naše pomazání*, ale budme si vědomi *milujícího a všemohoucího Boha* a naplňujme tím potřeby lidí. Nechme proudy živé vody tekoucí z našeho nitra zaplavovat vyprahlou zemi okolo nás. Totéž dělal Pán i apoštolové Pavel i Petr, kteří měli *stejného* Ducha jako my (Skutky 11:17).

Používej svou autoritu

Jak jsme již říkali, hlavní duchovní boj je o myslí lidí. Když si představíme duchovní útok, často se jedná o *iracionální* myšlenky, které člověka napadají. Mohou to být o myšlenky na sebevraždu, návaly úzkosti, strachu, nebo deprese. Stejným principem ale útočí i církve. Skrze naše modlitby lidem přichází myšlenky od Boha, více nad ním přemýšlí a jsou mu nakloněni. Proto je důležité, aby církve *pracovala* v duchovní oblasti. Máme v ní věci *svazovat* (řecky *deó*) a *rozvazovat* (řecky *lyó*):

„Amen, pravím vám, cokoli svázete na zemi, bude již svázáno v nebi, a cokoli rozvázete na zemi, bude již rozvázáno v nebi. [Amen,] opět vám pravím: Shodnou-li se dva z vás na zemi v jakékoli věci, o níž požádají, stane se jim od mého Otce, který je v nebesích. Neboť kde jsou dva nebo tři shromáždění v mé jméno, tam jsem já uprostřed nich.“

Matouš 18:18-20

Toto uplatnění autority se poté projeví i v oblasti fyzické. Je tedy důležité se modlit v autoritě. Nicméně v autoritě se nemáme jen modlit doma v skrytu. Máme v ní i konat. Máme v autoritě mluvit

k nemocným, k démonům, bouři i k větru. To, že se ale nemáme jen modlit, ale i konat, odhaluje Pán Ježíš v Lukášově evangeliu:

„Když ji Ježíš uviděl, zavolal ji a řekl: ‚Ženo, jsi zproštěna své nemoci‘ a vložil na ni ruce. Ona se ihned narovnála a oslavovala Boha. Avšak představený synagogy, rozhněván, že Ježíš uzdravuje v sobotu, říkal zástupu: ‚Je šest dní, v nichž se má pracovat; v nich tedy přicházejte a buďte uzdravováni, a ne v den sobotní.‘ Na to mu Pán řekl: ‚Pokrytci! Neodvazuje každý z vás v sobotu svého vola nebo osla od žlabu a nevede ho napájet? Tato však, dcera Abrahamova, kterou spoutal Satan, hle, na osmnáct let, neměla být rozvázána z toho pouta v den sobotní?‘“

Lukáš 13:12-16

V tomto textu jsou použita opět slova *deó* a *lyó* a jsou spojené přímo s Pánovým jednáním a mluvením v autoritě. Toto také indikuje, že když se za něco modlíme, *musíme* čekat, že se s tím budeme muset vypořádávat i ve fyzické oblasti. Podobné zkušenosti máme s modlitbami za křesťanská manželství a službu takovýmto párům, za nemocné obecně, i osobně. Nenechme tedy autoritu, která byla svěřena církvi ležet ladem. Uchopme ji do svého života a šířme Boží království!

Modli se

Se svazováním a rozvazováním věcí zde na zemi úzce souvisí *modlitba*. Modlitba má několik aspektů, je to například naše komunikace s Bohem, komunikace Boha k nám, společenství s ním, můžeme během ní žádat a přijímat věci, ale je to zároveň i náš nástroj pro duchovní boj. A tento aspekt bychom právě teď chtěli zdůraznit. Pán Ježíš sám nás učil, ať ustanovujeme během modlitby Boží vůli zde na zemi:

„Přijď tvé království. [Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.]“

Lukáš 11:2b

Vidíme, že i přímo v Modlitbě Páně nás Pán Ježíš vede k tomu, abychom se modlili v autoritě. V doslovném překladu nás Pán Ježíš vybízí, ať se modlíme „Boží vůle bud!“ . Naše modlitba nikdy nemá skončit tím, že Boha o něco prosíme. Má skončit tím, že přijímáme a jsme vděční za to, že nás Bůh slyší:

„O nic nebudte úzkostliví, ale ve všem oznamujte Bohu své žádosti v modlitbě a prosbě s děkováním. A pokoj Boží, který převyšuje všechno porozumění, bude střežit vaše srdce a vaše myšlenky v Kristu Ježíši.“

Filipským 4:6-7

I Pán Ježíš sám nás vybízí, ať *přijímáme* to, o co jsme žádali. Naším přijímáním je Otec oslaven:

„Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které činím já, a bude činit ještě větší skutky než tyto, neboť já jdu k Otcí. A oč byste požádali v mém jménu, to učiním, aby byl Otec oslaven v Synu. Požádátele [mne] o něco v mém jménu, já to učiním.“

Jan 14:12-14

A v Markově evangeliu nám dokonce Pán vysvětluje, *jak* přijímat. Říká, že máme *věřit*, že cokoliv *říkáme* se zároveň děje a *budeme to mít*. Jinak řečeno, říká, ať se modlíme v *autoritě*:

„A když šli ráno kolem, uviděli ten fíkovník uschlý od kořenů. Petr se rozpomenul a řekl mu: ‚Rabbi, hleď, ten fíkovník, který jsi proklel, je uschlý.‘ Ježíš jim na to řekl: ‚Mějte víru Boží. Amen, pravím vám, že kdo by řekl této hoře: »Zvedni se a vrhni se do moře« a nezapochyboval by ve svém srdci, ale věřil by, že co říká, se děje, bude to mít. Proto vám pravím: Věřte, že jste všechno, za cokoliv se modlíte a oč žádáte, přijali, a budete to mít.‘“

Marek 11:20-24

Nezůstaňme tedy jen u *proseb*. Chtějme Boha znát, naučme se od něho přijímat a skrze modlitbu bojovat duchovní boj. Vše musí být zformovány nejprve v duchovním světě, než se uvolní v tom fyzickém.

Modli se více než všichni

Co se týče modlitby, nesmíme zapomenout ani na modlitbu v jazycích. Už jsme zmínili, že modlitba v jazycích slouží k budování a růstu věřících a že skrze ni komunikujeme s Bohem. Nicméně modlitba v jazycích je skvělý nástroj i k duchovnímu boji. Apoštol Pavel nás vybízí k tomu, ať necháme Ducha svatého modlit se skrze nás, *jak* On chce, i když nevíme, *jak* a za co se máme modlit:

„A stejně tak i Duch se spolu s námi ujímá naší slabosti. Vždyť my nevíme, jak a za co se máme modlit, ale sám ten Duch se [za nás] přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit slovy. A ten, který zkoumá srdce, ví, jaké je myšlení Ducha, totiž že se podle Boha přimlouvá za svaté. Víme, že těm, kteří milují Boha, všechny věci spolu působí k dobrému,“

Římanům 8:26-28a

Když nevíme za co a jak se správně modlit, sám Duch svatý se skrze nás *modlí* dokonalou Boží vůlí. Zároveň způsobuje, že nám všechno, působí k dobrému. Je velmi důležité vyrůst a naučit se používat modlitbu v jazycích pro komunikaci s Bohem, k osobnímu budování, chválu, přimluvu i duchovní boj. Apoštol Pavel říká, že se máme v *každém* čase modlit *každým* druhem modlitby. Musíme to tedy umět:

„Každou modlitbou a prosbou se v každý čas modlete duchem a k tomu bděte s veškerou vytrvalostí a prosbou za všechny svaté,“

Efezským 6:18

K tomu, abychom se to naučili, je nutné modlit se pravidelně, intenzivně a déle než pět minut. S modlitbou v jazycích je to stejné jako s každým jiným jazykem. Jsme v ní tím lepší, čím více a pravidelněji ji používáme. Vědom si toho byl zjevně i apoštol Pavel, a snažil se modlit co nejvíce. Evidentně tím nevyplňoval převážně společná shromáždění, ale všechen svůj volný čas. Berme to jako inspiraci:

„Děkuji Bohu, že mluvím jazyky více než vy všichni; ale v církvi – abych poučil i druhé – chci raději promluvit pět slov svou myslí než deset tisíc slov v jazyku.“

1. Korintským 14:18-19

Buď vděčný, chval a uctívej

Dalšími aspekty našeho duchovního boje jsou vděčnost, chvála a uctívání. Možná si říkáme, jak tyto ctnostné akty můžeme považovat za zbraně, ale důvod je prostý. Měníme své vnímání i své okolí. Pokud místo stěžování si a nadávání jsme vděční a radostní za všech okolností, dělá to veliký rozdíl, žije se nám lépe a lidé v našem okolí si toho jistě všimnou. Být vděční za všech okolností, *to* je Boží vůle pro nás:

„Ve všem vzdávejte díky, neboť toto je pro vás Boží vůle v Kristu Ježíši.“

1. Tesalonickým 5:18

Podobné je to i s chválou. Její pomocí obracíme svou pozornost od sebe a svých problémů k Bohu. Chválíme ho za to, co vykonal na kříži, co zaslubuje ve svém slově, co pro nás udělal v našich životech i za to pro nás dělá dnes. Chválou jednoduše odvracíme pozornost od nás, od našich pocitů a problémů a zaměřujeme se na *něj*. To je důležitý aspekt duchovního boje a skvělá metoda, abychom nezůstávali v těle, ale v duchu. Navíc chvála je jediný nástroj, o kterém Bible mluví, že dokáže umlčet našeho protivníka, i když se nám chce pomstít. A to on sem tam chce. Uvidíme to v následujícím Žalmu, pokud si jej spojíme s Pánovou citací z Matouše 21:16. Chvála je totiž naši silou:

„Z úst dětí a kojenců jsi ustanovil sílu kvůli těm, kdo se mají nepřátelsky. Tak jsi skoncoval s nepřítelem a s tím, kdo se mstí.“

Žalm 8:3

Navíc chvála a uctívání není o hudbě a množství nástrojů. Nástroje jsou totiž vždy jen *nástroje*. Chvála a uctívání jde z našeho nitra. Uctíváme Boha za to, *kým je On*. Proto ho potřebujeme *znát*, abychom jej mohli uctívat pravdivě. I u uctívání nemůžeme zůstat pouze ve *vědomí sebe*, potřebujeme zůstat ve *vědomí Boha*:

„Ale přichází hodina, a již je zde, kdy praví ctitelé se budou klanět Otci v duchu a pravdě; vždyť sám Otec hledá takové ctitele. Bůh je duch, a ti, kteří se mu klanějí, musí se mu klanět v duchu a pravdě.“

Jan 4:23-24

Pokoř tělo

Dalším zajímavým aspektem duchovního boje je půst. Opět u něho vyzdvihneme několik bodů. Půst není určený k tomu, abychom z Boha něco dostali. Bůh nám s Kristem *daroval vše*, takže není nic, co by nám nedal. Ostatně již ve Staré Smlouvě Bůh vyčítal Izraelcům, že se postí *kvůli sobě* a ne *kvůli němu*:

„Řekni všemu lidu země a kněžím: Když jste se postili a naříkali v pátém a v sedmém měsíci po těchto sedmdesát let, opravdu jste se postili kvůli mně? A když jíte a pijete, což nejíte a nepijete kvůli sobě?“

Zachariáš 7:5-6

Když nás tedy Bůh vede do půstu a i když nevíme proč, radujme se. Postíme se *kvůli němu*. Když se postíme, Bohu nejde o to, abychom nejedli nebo abychom jídlo neviděli. Bohu jde zejména o to, abychom *nejednali tělesně*. Chce, abychom si dali do pořádku život a byli tu pro druhé:

„Toto je púšť, který si přeji: Rozvázat pouta ničemnosti, uvolnit řemeny jha a propustit utlačované na svobodu, zpretrhat každé jho. Když budeš lámat hladovému svůj chléb a chudé bezdomovce přivedeš do domu, když uvidíš nahého, zakryješ ho a vůči vlastnímu tělu a krvi nebudeš lhostejný, tehdy tvé světlo vytryskne jako rozbřesk a rychle vzejde tvé uzdravení; před tebou půjde tvá spravedlnost a za tebou půjde Hospodinova sláva.“

Izajáš 58:6-8

Zbytek kapitoly poté mluví o úžasných zaslíbeních, která se s pústem pojí. Izajáš píše o vnímavosti na Boží vedení, rozkoši z Hospodina, osvěžení i budování společnosti. Nikde nemluví o tom, že dostaneme více moci nebo autority. Spíše naše nevíra půjde stranou, my se zaměříme na duchovní věci namísto tělesných a Bůh mít více prostoru jednat v nás a skrze nás (Matouš 17:20-21).

Nejezení má něco do sebe. Je namířené proti naší tělesnosti. Když nejíme, pokořujeme *své tělo* a sytíme se jen pravou podstatou života, Božím slovem. Proto je důležité se postit:

„Pokořil tě, nechal tě hladovět, a pak tě krmil manou, kterou jsi neznal a kterou neznali tvoji otcové, aby tě přivedl k poznání, že člověk nežije jenom chlebem, ale že člověk žije vším, co vychází z Hospodinových úst.“

Deuteronomium 8:3

Rozdej království

Posledním nástrojem, který zde probereme a který nám Bůh dal, pro šíření svého království, jsou finance. Všimněme si, že už Mojžíšovi Bůh říká, že mu dal schopnost *vytvářet bohatství*, aby *upevnil, uskutečnil svou smlouvu* zde na zemi:

„...nýbrž, aby sis připomínal Hospodina, svého Boha, že on je ten, jenž ti dává schopnost k opatření bohatství, za účelem uskutečnění smlouvy, již přísahou slíbil tvým otcům, jako tohoto dne.“ (studijní překlad Miloše Pavlíka)

Deuteronomium 8:18

Stejně tak v Nové Smlouvě nás Bůh vybízí, ať nesloužíme penězům, ale naopak, ať si z nich uděláme přátele. A to je dobré. Nemůžeme sloužit penězům a Bohu zároveň. Na druhou stranu peníze jsou skvělým nástrojem, díky kterému můžeme snáze a rychleji rozšířit Boží věci zde na zemi. Podívejme se, jak o penězích vyučoval apoštol Pavel v druhém listu do Korintu:

„O této službě pro svaté je zbytečné, abych vám psal. Neboť znám vaši ochotu, pro kterou se vámi chlubím před Makedoňany, že totiž Achaja je už od loňska připravena; vaše horlivost podnítila většinu z nich. Posílám tyto bratry, aby naše hrdost na vás v této věci nevyzněla naprázdno, abyste byli připraveni, jak jsem říkal, a abychom my – neřkuli vy – nebyli zahanbeni v této jistotě, kdyby se mnou přišli Makedonci a našli vás nepřipravené. Proto jsem považoval za nutné vyzvat tyto bratry, aby k vám šli napřed a připravili toto vaše dopředu slíbené požehnání; ať je takto připravené jako požehnání, a ne jako lakota. Toto však vezte: Kdo skoupě rozsévá, bude také skoupě sklízet; a kdo štědře rozsévá, bude také štědře sklízet. Každý ať dá, jak si předsevzal v srdci, ne se zármutkem nebo z donucení; vždyť radostného dárce miluje Bůh. A Bůh je mocen rozhojnit při vás každý dar milosti, abyste měli vždycky ve všem úplný

dostatek a měli hojnost pro každý dobrý skutek, jak je napsáno: ‚Rozsypal a dal nuzným, jeho spravedlnost zůstává na věčnost.‘ Ten, který poskytuje semeno rozsévajícímu a chléb k jídlu, opatří a rozmnoží vaši setbu a dá vyrůst plodům vaší spravedlnosti. Vším způsobem budete obohacováni k veškeré štědrosti, která skrze nás působí vděčnost Bohu. Péče o tuto službu totiž nejenom doplňuje to, čeho se nedostává svatým, nýbrž také oplývá mnohými díkůčiněnými Bohu. Když se osvědčíte v této službě, budou oni slavit Boha za to, že se podřizujete Kristovu evangeliu, které vyznáváte, a za štědrost, kterou s nimi a se všemi sdílíte. Budou se za vás modlit a toužit po vás pro nesmírnou milost Boží, která je při vás. Díky Bohu za jeho nevýslovný dar!“

2. Korintským 9:1-15

Zde je zřejmé několik skutečností. Například být štědrým *podněcuje* další lidi, aby rovněž byli štědrí. Naše dávání má být požehnáním a ne lakotou. Zároveň máme dávat tak, jak se rozhodneme – ale není to Bůh, kdo nám říká, kolik máme dát. Bůh nám říká, ať dáváme podle toho, kolik chceme sklízet – pokud chceme štědře sklízet, máme štědře dávat. Navíc Bůh *je mocen* „rozhojnit při nás každý dar milosti, abychom měli vždycky ve všem úplný dostatek a měli hojnost pro každý dobrý skutek“. To je úžasně zaslíbení. Jen na to pomysleme „mít vždy ve všem úplný dostatek“ a „mít hojnost pro každý dobrý skutek“. Je to Bůh, kdo nám dává semeno k setbě, chléb k jídlu a zároveň opatřuje a rozmnožuje naši setbu a dá vyrůst plodům naší spravedlnosti. Jakou smělou důvěru k Bohu můžeme mít! On se stará o to, abychom *vždy* měli co dát (zasít, řecky *sporos*), rozmnožuje to (doslova multiplikuje, řecky *pléthynó*), zároveň se stará o to, aby naše potřeby byly naplněné, aby rozseté rostlo (řecky *auksanó*) a také, aby naše setba nesla užitek (doslova, aby měla *potomstvo*, řecky *gennéma*). Současně Bohu tak záleží na naší štědrosti, chce nás *vždy a vším způsobem obohacovat k veškeré štědrosti*. Štědrost totiž skrze nás působí vděčnost vůči Bohu.

Vidíme tedy, že peníze jsou *nástrojem*, který si Bůh používá pro svou slávu a působí vděčnost lidí vůči němu. Zároveň je třeba, abychom se v nakládání s penězi *osvědčili* (dokázali se, řecky *dokimé*). Naše štědrost způsobí, že lidé po nás budou toužit a budou se za nás modlit. Pokud tedy někdo shání modlitebníky, zde je způsob, jak je získat i beze slov.

2.4 Základy války

Jako křesťané jsme vstoupili do duchovního konfliktu, který Pán Ježíš již *vyhrál*. Nicméně je zde nepřítel, který stále klade odpor. Tím pádem jej musíme neustále konfrontovat a porážet v dílčích bojích. Boj se vede primárně o lidská srdce a věčnost lidí. Každého člověka tady můžeme zařadit do jedné z následujících kategorií. *Civilista*: Takzvaně nevěřící. Jsou Dáblem okupovaným územím. *Voják*: Křesťan, věřící. Aktivně se angažuje v boji proti nepříteli. *Zajatec*: Člověk zajatý chybou nebo hříchem. Kvůli tomu se stávají neúčinným. Potřebuje být osvobozen správným učením (Jan 8:34-36). *Zrádce*: Vyznal věrnost Kristu, ale žije vědomě v hříchu. I když zažívá smutek, nikdy to nevede ke změně smýšlení. *Dezertér*: Křesťan snažící se žít normální život. Zažívají obvykle velké trápení, protože nežije ani ve světě ani s Bohem. *Revolucionář, bojovník*: Voják věrný Kristu a aktivně se angažující v boji proti nepříteli. Žije podle Bible, odmítá žít v kompromisu a přemýšlí nad inovativními strategiemi, jak posunout evangelium kupředu.

Vojenské termíny v Bibli

Pojďme se podívat na několik biblických pojmů indikujících, že církev je opravdu ve válečném stavu:

Hospodin je válečník (Exodus 15:3) – hebrejsky *milháma*. Tento termín značí, že náš Bůh je Bohem *boje, války*. Proto také bojuje naše boje a dává nám vítězit.

Hospodin Zástupů (Jeremiáš 29:4) – hebrejsky *sábá*. Tímto slovem se doslova označuje *skupina lidí organizovaná k boji, armáda, vojáci*. Bůh nás vidí nejen jako své děti, ale jako svou armádu zde na zemi.

Setkání (Matouš 8:28) – řecky *hypantaó*. Jedná se o vojenský termín pro *nepřátelské setkání*. Použito, když Pán Ježíš potkal člověka s Legií démonů.

Neukázněně (2. Tesalonickým 3:6) – řecky *ataktós*. Termín používaný pro *neukázněné vojáky*. Máme se vyhábat bratřím, kteří žijí neukázněně; neřídí se slovy apoštola Pavla.

Biskup (Filipským 1:1) – řecky *episkopos*. Původně vojenský termín pro *správce* oblasti. Nyní se jedná o člověka, který dohlíží na církev.

Církev (Matouš 16:18) – řecky *ekklésia*. Termín původně označující *radu* města nebo *radu* krále. Dnes používáno pro církevní setkání, nicméně nesmíme zapomínat, že z titulu *ekklésia* má církev *vládnout* v duchovním světě. Bible nám odhaluje, že jakékoliv poradní místo Ďábla (brána pekel – v bráně sedávali starší města a rozhodovali) proti církvi nemůže obstát.

Takto je zřejmé, že Bible vojenskými termíny překypuje. Jinde nás apoštol Pavel označuje jako *velvyslance* nebe na zemi. A také jimi jsme. Církev je zde zjevně od toho, aby pomocí Božího Ducha, Božího slova a autority, kterou má od Pána Ježíše, prosazovala zájmy nebe na zemi. Naším cílem je, aby bylo „jako v nebi, tak i na zemi“. Cokoliv nebude v nebi, například nemoci, chudoba a rozpadlé vztahy – má církev zničit či napravit i zde na zemi. Nikdo jiný to za nás neudělá. Potřebujeme žít ve vědomí toho, že jsme jako celek i jako jednotlivci v pozici autority v *duchovním* světě. Skrze práci v duchovním světě, skrze modlitby a skrze kázání Slova postupně prosazujeme Boží zájmy zde na zemi.

Průběh boje

Kromě toho, že jsme ve válce a že v ní hrajeme rozhodující úlohu, nesmíme zapomínat *jak* tato válka probíhá. Tato válka se již od Edenu odehrává *v myslích* lidí. Jsou to slova a myšlenky *rozsévané* do myslí lidí, které hýbou tímto světem. Proto potřebujeme opravdu dobře uchopit podobenství o rozsévači, které říká, že *rozsévané* slovo padá do různě nastavených lidských srdcí, do různých druhů půdy:

„Když se scházel veliký zástup a z jednotlivých měst k němu přicházeli lidé, řekl jim v podobenství: Vyšel rozsévač zasít své semeno. A jak rozséval, některé padlo podél cesty a bylo zašlapáno, a nebeští ptáci je sezobali. A jiné padlo na skálu, vyrostlo a uschlo, protože nemělo vláhu. A jiné padlo mezi trní; a trní vyrostlo spolu s ním a udusilo je. A jiné padlo do dobré země, vyrostlo a vydalo stonásobnou úrodu.“ To řekl a volal: „Kdo má uši k slyšení, ať poslouchá! Toto podobenství znamená: Semeno je Boží slovo. »Podél cesty« jsou ti, kteří uslyšeli, a pak přichází Ďábel a bere Slovo z jejich srdce, aby neuvěřili a nebyli zachráněni. Ti »na skále«, když uslyší, s radostí přijímají Slovo. Protože však nemají kořen, věří jen po určité době a v čas zkoušky odpadají. »Do trní padlé«, to jsou ti, kteří uslyšeli, ale jak jdou svou cestou, dusí je zájmy, bohatství a rozkoše života, a nenesou zralé plody. »V dobré zemi«, to jsou ti, kteří, když uslyšeli Slovo, drží je pevně v ušlechtilém a dobrém srdci a s vytrvalostí nesou ovoce.“

Lukáš 8:4-8.11-15

Musíme skutečně dobře uchopit podobenství o rozsévači. Ono totiž hovoří o každém aspektu přenesení Nebe na zem. Mluví o Slovech Života, která jsou do nás naším Otcem zasévána, pracují v nás a nesou užitek – ovoce, úrodu Božího království v tomto světě. Toto podobenství mluví také o tom, jak náš nepřítel, Ďábel, *ihned* přichází a bere Slovo Života, abychom „neuvěřili“ a „nebyli zachráněni“. To se děje zásadně, když Božímu slovu nepřijmeme nebo mu nerozumíme (Matouš 13:19).

Dále toto podobenství říká, že musíme mít v sobě kořen – odhodlání nikdy se nevzdat (Marek 4:17). Boží slovo rovněž potřebujeme v sobě žít. Činíme tak zásadně modlitbou, studiem Božího slova, jeho kázáním, konáním a proklamací. Zároveň nesmíme nechat Boží slovo zadusit jinými žádostmi, ani si nechat odvést pozornost. Zkrátka musíme o Boží slovo dobře *pečovat*. Jak mi jednou řekl jeden zahradník: „Vytrhal jsem plevel, otočil jsem se a byl tam znovu.“ Potřebujeme tedy být opravdu velmi poctiví a důslední. Trvalé ovoce Bohu totiž neseme jediné v případě, kdy Božímu slovu rozumíme, přijmáme ho a uchováваме ho s vytrvalostí v ušlechtlém a dobrém srdci.

Potřebujeme toto podobenství uchopit nejen pro svůj život, ale i pro službu dalším lidem. Zprvu se nám toto podobenství může zdát jako princip pro spasení. Ale ono platí i pro všechny další oblasti našich životů. Platí pro uzdravení, zaopatření, ale i vize a plány, které nám Pán do srdce dává. Ďábel se tato slova v nás snaží ukrást a to někdy dost nevybíravým způsobem – někdy naši blízcí shodí to, co v nás Pán chce dělat, jindy víme, že jsme uzdravení a lékaři, nebo naše okolnosti tvrdí opak. I to je forma Ďáblových krádeží. Ďábel vždy krade, zabíjí a ničí. Na druhou stranu rozhodnutí vytrvat, Božím věcem se dále intenzivně věnovat a dávat ostatní věci stranou jsou zásadně pouze naše rozhodnutí. Pokud toto podobenství skutečně nepochopíme, nepochopíme ani další Pánova podobenství a ani samotnou podstatu *duchovního boje* (Marek 4:13).

Boží plány a plány Ďábla

Určitě si občas kladete otázku, jestli se Boží plány a záměry vždy naplní. Nenaplní. Stejně jako Bůh má totiž své plány a záměry i nepřítel, Ďábel. Uvědomme si, že Ďábel má lidstvo načtené za ty stovky generací. Má načtená probuzení – kde udělal chyby, jak je zastavit; má také strategie jak zničit manželství, jak zruinovat výchovu dětí a jak do svých bludů uvést celé generace. Biblická řečtina pro to používá slovo *methodeia*, které znamená *postupovat podle připraveného plánu*. A vidíme, že Ďábel opravdu podle modelových scénářů pracuje.

Nechceme vás strašit, Ten, který je v nás je větší, ale uvědomme si, že opravdu potřebujeme moudrost shůry, moudrost Ducha, který žije v nás, být mu poddaní na něm závislí, ať chceme dělat pro Pána malé dílo nebo velké. Buďme lidmi víry a mluvmě. Bůh je totiž limitován tím, do jaké míry jsou křesťané *duchovně smýšlející*. Jiný způsob přemýšlení si Bůh nepoužívá, a ani používat nemůže. Ďábel si zase používá přemýšlení tělesné, to je to, jak přemýšlí většina lidí. Přemýšlí *normálně* po lidsku.

Bojuj intenzivně

Bůh má plány a záměry na této zemi a bezpochyby *chce*, aby se realizovaly. K realizaci je potřebná naše modlitba a sdílení Božích záměrů s druhými. Boží slovo dokonce mluví i o *intenzitě*, s jakou Boží plány a záměry mají být sdíleny. Čím intenzivněji Boží slovo šíříme, tím rychleji se šíří:

„Co vám pravím ve tmě, řekněte na světle; a co slyšíte šeptem do ucha, vyhlase ze střech.“

Matouš 10:27

Toto je zcela klíčové. Vidíme, že Ďábel se snaží *ihned* ukrást Boží slovo. Když se mu to nepodaří, snaží se Boží plány ochromit a zastavit. Proto je máme okamžitě „vyhlašovat ze střeš“. Máme je sdílet a šířit, co to jde. Pokud vidíme, že Bůh chce jednat v církvi, vést ji do učednictví, modliteb a křtu Duchem svatým, musíme *jednat* a napnout své síly k tomu, aby vše bylo zrealizováno dříve, než Ďábel poštvé své lidi nebo lidi náboženské s podobnými, ale tělesnými nápady, aby celé Boží dílo zastavili. V čase překvapení, kdy jsme v akci a Ďábel ještě nestihl zmobilizovat ty své, můžeme získat rozhodující výhodu. Pokud se nám to nepovede, je možné, že se Boží plány nakonec nezrealizují.

Vidět to můžeme na příkladu první a druhé světové války. Bůh před první světovou válkou obnovoval křty Duchem svatým po světě, ale v evropském centru reformace, v Německu, bylo toto dílo Ducha odmítnutno. Místo velikého celoevropského probuzení následovala První světová válka. Poté Bůh začal skrze lidi jako John G. Lake a E. W. Kenyon obnovovat poznání pravdu o novém stvoření. A protože církev byla pomalá v přijímání těchto pravd, Ďábel měl čas tuto myšlenku poupravit, dopravit k Adolfu Hitlerovi a ten z ní vytvořil „Übermensch“ a Třetí Říši. A místo celosvětového probuzení zde byla další celosvětová válka. Dnes můžeme vidět, jak se Bůh navrácí s pravdou o Duchu svatém, učednictví a novém stvoření. ukazuje církvi, že *každý* věřící je občan nebes a *může* chodit v nadpřirozenu (z lidského pohledu) každý den. V církvi se to ujímá jen místy, ale za to Hollywood a Marvelovky jsou toho plné.

Každý tvůj krok se počítá

Úloha každého z nás v duchovním boji je naprosto klíčová. Jsme součástí Boží armády a pokud každý z nás udělá sebemenší krok, celá armáda se posune kupředu. Když z milionu lidí udělá každý jeden malý, znamená to dohromady obrovský posun celé armády. Nepodceňujeme tedy svoji úlohu v Božím díle!

To, že tělo je silné podle síly každé jedné jeho části, věděl už i apoštol Pavel. Postavme se k tomuto poznání čelem, uvědomme si svou důležitost v celku, nepodceňujeme přípravy na boj a vezme, že s každým naším krokem kupředu, zatlačujeme nepřítele dozadu:

„A když jeden úd trpí, trpí spolu s ním všechny údy; a když je jeden úd oslavován, radují se všechny údy spolu s ním.“

1. Korintským 12:26

V menšině – no a co?

Boží lid nebo Boží lidé byli v historii často *v menšině*. Svě o tom věděl například i Mojžíš. Jednou se ocitl v situaci, kdy byl celý Izrael proti němu a ještě k tomu v *nevěře*. Zároveň je ohrožovala egyptská armáda. On navdory tomu všemu dokázal prosadit Boží vůli:

„Když se farao přiblížil, synové Izraele pozdvihli oči, a hle, Egypťané táhli za nimi. Synové Izraele dostali veliký strach a úpěnlivě volali k Hospodinu. Říkali Mojžíšovi: ‚Což nebyly v Egyptě hroby, žes nás vzal zemřít do pustiny? Cos nám to udělal, žes nás vyvedl z Egypta? Zdali to není to, co jsme ti říkali v Egyptě: ‚Nech nás, ať otročíme Egypťanům, protože je pro nás lepší otročit Egypťanům, nežli zemřít v pustině.‘“ Mojžíš však lidu řekl: ‚Nebojte se, stůjte a hleďte na Hospodinovu záchranu, kterou vám dnes způsobí, protože Egypťany, které vidíte dnes, již nikdy více neuvidíte. Hospodin bude bojovat za vás a vy budete mlčet.‘“

Exodus 14:10-14

Být v menšině má svoje výhody. Například v malém počtu jsme méně leniví, protože se hůře schováme. Když jsme v menšině, cítíme se pod tlakem, často jsme obezřetnější a dokážeme se vybičovat k lepším výkonům. A koneckonců, pokud nás je menšina a dosáhne se zásadních pokroků, je zřejmé, že to není z člověka, ale bude na tom oslavený náš Bůh. Všimněme si toho například u Gedeona:

„Hospodin však Gedeónovi řekl: Je s tebou příliš mnoho lidu, než abych dal Midjánce do jejich ruky. Jinak by se Izrael vůči mně vychloubal: Zachránila mě má ruka. Ale Hospodin Gedeónovi řekl: Ještě je lidu mnoho. Nech je sestoupit k vodě, ať ti je tam přechistím. I stane se toto: O kom ti řeknu: Tenhle půjde s tebou, ten s tebou půjde, a každý, o kom ti řeknu: Tenhle s tebou nepůjde, ten nepůjde. Nato Hospodin Gedeónovi řekl: Prostřednictvím těch tří set chlemtajících mužů vás zachráním a vydám Midjánce do tvé ruky. Všechn lid ať odejde, každý do svého domova.“

Soudců 7:2.4.7

Ať nám tedy tyto příklady pomohou uvidět Boha ještě *většího* než doposud. Naučme se žít i vítězit v menšině. Sám Bůh bojuje naše boje.

Nečekej, ale jednej

Nejenže často jednáme v menšině, v útlaku, nýbrž jsou to Boží lidé, kteří konflikt s nepřitelem vyvolávají. Dábel totiž na zavedeném *statutu quo* nic měnit nepotřeboval, ale Boží lidé si uvědomovali naléhavost situace. Zároveň věděli, že mocnosti, proti kterým stojí, jsou mnohem slabší než Bůh, který stojí za nimi. Za příklad si vezměme například Elijáše, což byl *člověk jako my*. Ten za útlaku Izraele Baalem vyzval na duchovní souboj hned 850 falešných proroků – a z tohoto souboje odešel vítězně:

„I stalo se, když uviděl Achab Elijáše, Achab se ho zeptal: ‚Jsi to ty, kdo přivádí zkázu na Izrael?‘ Odpověděl mu: ‚Zkázu na Izrael nepřivádím já, ale ty a dům tvého otce, když opouštíte Hospodinovy příkazy a chodíte za baaly. Nyní vkaž a shromáždí ke mně na horu Karmel celý Izrael i čtyři sta padesát Baalových proroků a čtyři sta Ašeřiných proroků, kteří jídají u Jezábelina stolu.‘ Achab vzkázal mezi všechny syny Izraele a shromáždil proroky na horu Karmel. Nato spadl Hospodinův oheň a strávil zápalnou oběť i dříví, kameny a prach a vylízal vodu, která byla v příkopu. Když to všichni lid uviděl, padli na tvář a volali: ‚Hospodin je Bůh, Hospodin je Bůh.‘ Elijáš jim řekl: ‚Chyťte Baalovy proroky, nikdo z nich ať neunikne.‘ Když je chytili, zavedl je Elijáš k potoku Kíšón a tam je pobí. “

1. Královská 18:17-20.38-40

Tohoto agresivního způsobu jednání, které v nás působí víra v Boha a jeho slovo si můžeme všimnout například i v Nové smlouvě u Pána Ježíše, nebo u apoštola Pavla. A právě apoštol Pavel nejednou stál sám a hájil pravdy evangelia (2. Timoteovi 4:16-18). Proto i my musíme zaujmout jasný postoj, že se *nikdy* nevzdáme a i kdybychom měli hájit pravdy evangelia sami, *neustoupíme*. Musíme se naučit posilňovat v našem Bohu, neustupovat a nechat *jeho* bojovat za nás. On je Bůh války.

Na jaké frontě jsi?

Dalším poznatkem je, že každá válka má různé fronty. Například potřeby východní fronty za druhé světové války byly jiné než potřeby pro vylovení v Normandii. I když vojáci měli základní výcvik i zbraně stejné. K vítězství bylo zapotřebí různých taktik.

Krásně to ilustruje dnešní doba, kdy mnoho z nás poslouchá online různé zahraniční kazatele. Ti mohou skvěle kázat a mít pravdu. Část jejich slova je pro nás jako základní trénink. Druhá část toho, co říkají, ale může být více spojená s podmínkami a potřebami na jejich *frontě*. Nemůžeme tedy kopírovat *vše*, co říkají. To by mohlo vést k tomu, že zbytku církve budeme připadat, že běháme v zimním kožichu po letní pláži. Povede nás to pak k separaci od ostatních a nebudeme mít užitek pro Boží tělo v místě, kde jsme my. Potřebujeme se tedy modlit a uvědomit si, na jaké frontě a kde vlastně jsme a co je přínosné a aktuální pro církve v našem regionu, případně v místech, na která má naše služba dopad. Potřebujeme oddělit evangelium od jeho místní aplikace.

Potřebujeme si osvojit také *Research and Development* (Výzkum a rozvoj). Naučme se hledat mezery ve společnosti, které můžeme zaplnit. Přemýšlejme, jak oslovit *svou* generaci. Za poslední dvě století bylo výraznějších změn několik. Charles Wesley skládal písně, které podporovali poselství metodismu, Charles Finney přišel s výzvami ke spasení, William Booth zavedl chválu na každém setkání. Lidé jako A. A. Allen a F. F. Bosworth byly průkopníci v křesťanském rádiu, Oral Roberts v televizi. To jsou všechno metody, které církve používá dodnes. Nicméně pojďme se na tom nezastavit a zasahovat lidi online, pomocí podcastů, TikToku, Instagramu a podobných médií.

Jaký je terén ve tvém okolí?

Každá vojenská operace v armádě začíná analýzou situace. Používá se pro ni zkratka METT-TC, z anglického *mission, enemy, terrain, troops available, time, and civilian considerations*, česky *mise, nepřítel, terén, dostupné jednotky, čas a zohlednění civilistů*. Před plánovanou vojenskou akcí se tedy potřebujeme zamyslet, *jaký je náš cíl, kdo je náš nepřítel* a jak funguje, *v jakém* se nacházíme prostředí, kolik máme jednotek, vybavení a munice, *kolik* máme času a jaký dopad to bude mít na naše okolí.

Za cíl si můžeme vytýčit *jakoukoliv* potřebu lidstva. Může se jednat o náboženství nebo zákonictví v církvi, službu nemocným, řešení problému prostituce, obchod s dětmi nebo pomoc matkám samoživitelkám v našem městě nebo národě. Co se týče města, dominantní mocnost je zásadně ta, která sídlí v centru. Ve Washingtonu to může být *moc*, v New Yorku *byznys*, v Los Angeles *sláva*, v Praze například *náboženství, byznys, nebo prostituce*.

Poté musíme analyzovat, v čem je vlastně problém a jakým způsobem do společnosti proniká. Je to špatné učení v církvi? Je to rozpad manželství? Je to nějaká zájmová skupina, která provozuje a financuje nelegální činnost nám pod rukama? Když toto zjistíme, můžeme přejít k analýze terénu – jaké jsou zákony, zjistit odkud kam se dostávají peníze, kdo z toho profituje, koho naopak můžeme dostat na naši stranu. K tomu potřebujeme zohlednit, kolik máme reálně lidí a zdrojů na vedení našeho boje a kolik máme na boj času. Důležité je si také ujasnit, *co* vlastně chceme společnosti přinést – *jaký* to bude mít *dopad* na společnost.

Znej plány svého velitele

Další předmět, který se v armádě učí, je o *poznání plánů našeho velitele*. Když jsme podnikáme vojenské operace, potřebujeme vědět, jaké záměry s každou akcí náš velitel *má*. Za prvé tedy potřebujeme vědět, o co jde Pánu Ježíši. Jde mu o nové učedníky, uzdravené lidi, nebo o pěkné obrázky a hezký koberec? Není to nic proti tomu, aby lidé byli kreativní, ale neměli bychom zaměňovat cíle a metody. Potřebujeme dosáhnout cílů našeho velitele, dokud je to Biblicky přípustné. Za druhé potřebujeme vědět, co jsou naše plány a záměry, případně záměry a plány našeho pastora nebo vedoucího.

Zajímalo nás někdy, kam chce náš pastor nebo jiný vedoucí sbor nebo službu dovést? Zajímali jsme se, co je cílem, kterého shromáždění? Bereme svého vedoucího opravdu jako vedoucího, pro kterého pracujeme, nebo chceme následovat vlastní ambice? Pokud si představíme armádu, je zřejmé, že svých cílů každá jednotka dosáhne lépe, když spolupracuje a podřídí se rozkazům velitele, než když si každý na frontě snaží naplnit své ambice. Válka je válka a není prostor na naivitu.

Z tohoto důvodu je velmi klíčové *zůstávat* v Božím slově. Lidé se často modlí za konkrétní *vedení*, ale uvědomme si, že když jsme ve válce – například v zákopu – je více než pravděpodobné, že budeme mít velké problémy slyšet našeho vedoucího důstojníka. Mnohem jistější je *znát* své rozkazy již *ze základny* a poté se jich ve vypjatých situacích držet. To znamená znát Boží slovo a pak podle něj podvědomě reagovat. Naše rozkazy jsou naše vedení.

Mysli o krok napřed

Když mluvíme o válce, patří k tomu také strategické plánování. Tím nemyslím jen to, že uděláme, co nám Duch svatý aktuálně řekne. Tím myslím to, že nám bude ukazovat i strategické kroky dopředu. Je to jako šachy. Potřebujeme se naučit předvídat. Nejlepší šachisté mají promyšleno několik tahů dopředu. Stejně svou hru popisoval i slavný hokejista Wayne Gretzky, říkal: „Bruslím tam, kde puk bude, ne tam kde právě je.“

Stejně tak nám Duch svatý ukazuje věci, „které mají přijít“ (Jan 16:13b). Pokud tedy žijeme ve společenství s ním, neběháme tam, kde se zrovna něco děje, ale zamýšlíme se nad tím, jaké další kroky náš Pán plánuje. Potřebujeme žít neustále uprostřed Boží vůle a to, co je aktuální dnes, nemusí za rok dva již být v kurzu.

Jak chodíme s Bohem, Pán s námi jedná tímto způsobem nejen v osobním životě, ale i ve službě. Necháváme se tedy ním vést. Spoléháme se na to, že On ví nejlépe, co je nejlepší jak pro nás tak pro celé jeho dílo. Mysleme tedy strategicky. Vedení Duchem není jen o dnešku, ale i o plánech pro celé generace.

Typy misí

Strategicky potřebujeme přemýšlet i co se našeho města týče. Potřebujeme v našem působení ve městě a v šíření evangelia uvidět duchovní *boj*. Vždy když přicházíme na nějaké místo, buďme si vědomi zásadně dvou pravd. Za první, pokud lidé nepatří na daném místě Pánu Ježíši, patří nepříteli. Za druhé, ať vnímáme jakoukoliv duchovní atmosféru na místě, pole se zde již bělá ke žni a je na nás, abychom je požali. Musíme jednat ve víře a ne v nevíře!

Při příchodu na místo své jednání můžeme vidět jako misi. Misí je několik druhů. Můžeme například vyslat *hlídku* na průzkum terénu, nebo se záměrem vyhledat a zničit nepřátelskou základnu. Jindy můžeme použít *útok ze zálohy* a předstíráním slabosti vtáhnout nepřítele do pozice, kde na něho zaútočíme. Dalším klasickou praktikou je *razie*, kde úderně zasáhneme s jasným cílem a dotáhneme konkrétní útok do konce. Tyto tři typy misí zásadně můžeme použít při našem každodenním životě, při jednorázové akci nebo při návštěvě jakéhokoliv města.

Pokud chceme na daném místě, v daném městě nebo státu dosáhnout zásadního posunu a něco opravdu změnit, potřebujeme se připravit na čtvrtý typ mise. A tím je *obléhání*. Při obléhání člověk bojuje s disciplínou, morálkou svých jednotek, únavou či problémy se zásobováním. Pokud ale chceme přinést změnu, musíme se obrnit trpělivostí. Když čteme o probuzeních, často to vypadá, že se *jen tak* stala hned. A obvykle, když se prolomíte do města (a nemá zrovna více úrovní vnitřního opevnění),

tak *padne hned*. Nicméně předtím obvykle bylo několik dní, měsíců, či let *obléháno*. To my, jako věřící neděláme dnes katapulty ani děly, ale modlitbou, neustálými akcemi a šířením Biblí a křesťanských materiálů. Nechceme zbourat hradby měst, ale hradby v myslích lidí.

Obležení města

I co se týče aktivit církve ve městě, potřebujeme je vidět z perspektivy duchovního boje. Šíření Božího království není o tom, že se *pravidelně* setkáváme jednou nebo dvakrát týdně, popovídáme si a zazpíváme si pár písní. Každé město má své potřeby, které církev může a má naplnit. Naším cílem je tedy zasáhnout právě tyto oblasti, ukázat co nabízí Boží království, získat učedníky, vybudovat je, mít s nimi vztahy a uvolnit je pak pro další službu. V církvi nebo v jejích jednotlivých částech se neustále musí opakovat fáze – zasáhnutí společnosti, získání učedníků, stabilizace, upevnění vztahů, vybudování učedníků a jejich uvolnění do další služby. Vše samozřejmě musí být v reakci na Ducha svatého a dle toho, jaké potřeby dané město i církev má. Musíme se tedy posunout od pouhého setkávání se ke strategickému myšlení a obsazení města.

Zároveň nezapomínejme, že se nemáme jen modlit, jen kázat nebo jen dělat křesťanské akce. Vše potřebujeme dělat *ve víře*. Nikdy nesmíme upadnout do křesťanské rutiny, nýbrž neustále si potřebujeme být vědomi toho, proč co děláme, proč to má smysl a význam. Potřebujeme vědět, že my zůstáváme v pravdě a to, čemu věříme, je správné.

Každá naše akce musí být zrozena v modlitbě či ve slově, formována v modlitbě a realizována v moci Božího Ducha. Modlitba je *naše práce* v duchovním světě. Každá změna, kterou chceme přinést ve fyzickém světě, musí být nejprve *vytvořena* ve světě duchovním. Soustavná a cílená modlitba je klíčem ke *změně* ve společnosti. Její absence má za následek zastavení Božího díla a odklon společnosti od evangelia.

Tvoje strategie

O úspěchu a neúspěchu naší mise často rozhoduje strategie a rozhodnutí, kam a jakým směrem budeme své zbraně (rozuměj slovo a modlitbu) a následně jednotky a zdroje směřovat. Bůh nás v tom ale nenechává na holičkách a pokud jsme vnímaví, ukazuje nám taktiky a místa, kde a jak zaútočit. Opakovaně zažíváme, že skrze modlitbu v jazycích a jejich výklad (často formou obrazů) nám Pán zjevuje, kde jsou slabá místa nepřítelů v daném městě, tzn. jaké jsou největší potřeby lidí na tom daném území okupovaném a jak je my můžeme naplnit. Nicméně *obléhání* a tedy trvalé posuny a udržení průlomů necháváme na místních, my to jsme schopni realizovat jen v našem domovském městě, v Praze.

Jindy nám zase Pán ukazuje, jak máme povzbudit církve na daném místě. To v rámci duchovního boje znamená, že je nám zjeveno, jak můžeme povzbudit morálku jednotek či jim dodat zásoby a podpořit je v obléhání daných měst. Kromě financí, obrácení lidí (vysvobození válečných zajatců a zotročených lidí) a misionářů (zvýšení počtu jednotek) to lze modlitbami a vyučováním. Pokud je církev dobře vyučována, její morálka roste a její jednotky mají lepší a kvalitnější zbraně pro další boj (například modlitbu v jazycích, výklad jazyků, rozlišení duchů, či uzdravování).

K posunu ve městech a zvýšení morálky ve sborech slouží kromě vytrvalé modlitby také umění kázat. Naučme se kázat ve víře a kázat víru. Jiným způsobem kážeme k lidem, kteří jsou nově obrácení a jinak k lidem, kteří již prošli boji. Noví lidé jsou nadšení a proto je důležité v nich vybudovat víru čistým kázáním z Božího slova, kdy nic není nemožné, všechna Boží zaslíbení jsou pro všechny a věci

jako uzdravení a zázraky se dějí *vždy*. Dát těmto lidem prostor pro pochybnost je jako odrazovat vojáky, kteří jsou nadšení pro boj od vykročení do války. Na druhou stranu jednotky, které již prošly boji a zažily úspěchy a neúspěchy, potřebujeme namotivovat tím, že jim ukážeme, že sice existuje i neúspěch, ale vedeme je k tomu, aby neúspěchy (např. neuzdravení) dali stranou a volili si vidět raději úspěch. Vždy je na nás, čemu necháme prostor v naší mysli, v našem Edenu.

Ochrom nepřítele

Často jsme my, křesťané, čistí lidumilové. Ale přemýšleli jsme někdy nad tím, že v duchovní válce můžeme být i trochu víc jako záškodníci? Apoštol Pavel oslepil Barjeza a Pánův anděl zabil Heroda. Proč si jenom nechat vše líbit, když máme bojovat? Tím nemyslím, abychom se modlili proti lidem ze sobeckých záměrů, ale abychom se modlili za prosazení Boží vůle v našich městech. Proč nerozhodit například nějakého ezo-týpka zrovna před jeho „kázáním“, nebo jiným vystoupením? Proč se strategicky nemodlit i za zmaření plánů nepřítele? Pamatujme ale stále, že náš boj není proti lidem, ale proti mocnostem.

Bůh chce pro lidi dobro, Ďábel zlo. On je nepřítelem lidí již od Edenu. Opravdu se pojďme zamyslet nad tím, co a kdo vládne nad naším městem, odkud pramení nežádoucí vlivy a odkud do nich přicházejí finance. Křesťanství může totiž posilnit buď zesílení jeho podpory – více financí, modliteb, evangelizací – ale i oslabení opozice, menší aktivita nepřítele, oslabení jeho zdrojů a financí nebo rozbitím jeho informační sítě. V ideálním případě kombinace obojího.

Učiň sedm kroků k dobytí města

Kromě nalezení potřeby, které můžeme ve městě naplnit, modliteb a rozvoje strategického přemýšlení; chceme poukázat ještě na sedm důležitých kroků, které vedou k úspěchu při šíření Božího království. Pokud chceme vítězit, těchto sedm bodů v našem životě musíme uvést do chodu a nechat je pracovat:

1. Mějme vždy „do běla rozžhavenou víru“ minimálně formou očekávání Božího jednání. Očekávání je jedna z forem víry, a proto potřebujeme být neustále připraveni na naši akci a na Boží jednání.
2. Buďme oddaní misi. Žijme jako misionáři Nebe na zemi. Buďme probuzením. Zjistěme, co Bůh chce dělat nebo dělá, připojme se k tomu a udějme to.
3. Objevme a rozvíjme klíčová vztahy. Obklpoujme se lidmi, kteří smýšlí o Božích věcech stejně jako my. To nám pomůže běžet vpřed. Zároveň mějme vztahy s lidmi, kteří rádi mluví, nebo mají možnost evangelium jinak rozšířit. To prospívá šíření evangelia.
4. Naučme se mobilizovat lidi a mobilizujme je. Říkejme co a kde budeme dělat a dělejme to.
5. Mějme jednoduché poselství. Milujme Boha. Milujme lidi. Dělejme to, co je správné. Uzdravujme nemocné. Vyhánějme demony. Bez rozdílu. Čiňme učedníky. Dávejme stranou nepodstatné věci.
6. Nezaobírejme se příliš sami sebou. Máme Ducha svatého a žeň už čeká. Duch svatý nás naučí všemu včas, jak bude třeba.
7. Adaptujme se. Když nemůžeme vzkládat ruce, použijme příkaz nebo modlitební šátek. Když nemůžeme mluvit, pošleme zprávu nebo dopis.

Převálcujme nepřítele. Když Churchill vyhlásil válku Německu mimo jiné řekl: „musíme bojovat na plázech, musíme bojovat na místech vylovení, musíme bojovat na polích a v ulicích, musíme bojovat na kopcích; jediné, co nemůžeme, je ustoupit.“ Vezměme si z toho příklad. Pišme knihy, brožurky, letáčky, točme videa, sdílejme svědectví, mějme webovky. Dělejme vše proto, abychom nepřítele převálcovali.

Udrž dobyté území

Pokud opravdu chceme tvořit trvalé dílo, musíme se zamyslet také nad tím, jestli to, co děláme, je dlouhodobě udržitelné. Kolik mám zdrojů, které chci a mohu investovat (čas, finance apod.)? Jak se tyto zdroje budou doplňovat? Jaká strategická partnerství potřebuji udržovat? Jak chci město zasáhnout? Jak chci učedníky vést? Jak zajistit kontinuitu rozvoje Božího království v daném místě i po mém odchodu? Jaká má být moje úloha v tom všem?

Strategii k zasáhnutí a udržení nového území evangeliem popisoval i misionář William Carey, který působil v Indii. Mluvil o tom, že k efektivnímu zasažení oblasti potřeboval zásadně tři věci. Kázal evangelium kvůli jeho šíření, přeložil Bibli nebo biblické traktáty, aby lidé měli nějaké křesťanské materiály a měl biblickou školu pro vyučení dalších učedníků pro udržitelný rozvoj evangelia. Podobné tři prvky (kázání, materiály – Starý Zákon, učednictví) vidíme i na životě Pána Ježíše. Dnes většina z nás Bibli překládat již nebude. Nicméně kázat evangelium můžeme, vytvářet křesťanské materiály a prospekty také a mít minimálně jednu učednickou skupinku také můžeme mít.

Rozhodně není na nás dělat vše od začátku do konce. Potřebujeme vědět, *jaká* je naše úloha (a tím nemyslím „žádná“). Na příkladu apoštola Pavla můžeme vidět, že většinou ve městech nezůstával po celou dobu od vzniku sboru až do zasažení celého města. Pavel si byl dobře vědom svého úkolu: měl „jako moudrý stavitel pokládat základ“ (1. Korintským 3:10). Věděl, že on „sází“, pak například Apollo „zalévá“ a „vzrůst dává Bůh“ (1. Korintským 3:6). Proto na Pavlově životě vidíme, že kamkoliv přišel, snažil se získat učedníky, vyučil je, vyzbrojil a když usoudil, že je tato *jednotka* schopna samostatně šířit evangelium v daném městě, *odešel*. Nešlo mu o to, aby byl u proměny celého města. Jeho cílem byla jistota, že ve městě je dost Kristových následovníků na to, aby tato změna byla možná. Každý tedy budme člověkem Ducha a vezme, kdy a kde máme být, abychom byli pro Boží království nejefektivnější.

Nikdy se nezastav

Nyní jsme probrali pár základních pojmů o válce a teď vyvstává otázka – jak daleko vidíme? Vidíme jen na hranici naší rodiny? Nebo na hranici našeho sboru? Všímáme si potřeb lidí ve svém okolí, nebo si ani neuvědomujeme, že ostatní lidé kolem nás žijí? Věřím, že jako církve se potřebujeme posunout od přemýšlení o nás samotných (sobectví) k reflektování potřeb okolního světa. První církve takto přemýšlela:

„V těch dnech sestoupili z Jeruzaléma do Antiochie proroci. Jeden z nich, jménem Agabos, povstal a naznačil skrze Ducha, že nastane veliký hlad po celém světě; ten skutečně nastal za Klaudia. Proto si všichni učedníci určili, každý podle svých možností, co pošlou ku pomoci bratřím bydlícím v Judsku. Také to učinili a sbírku poslali starším prostřednictvím Barnabáše a Saula.“

Skutky 11:27-30

A tak zjišťujeme, že *církev* je Boží odpověď na potřeby tohoto světa. My jsme jeho tělo. Skrze nás Bůh zde na zemi koná. Pokud chceme zažívat Boží jednání v našich životech, musíme mít potřeby, které skrze nás Bůh může naplňovat. Takto se chce dávat poznat tomuto světu.

3 Zvítěz v každém boji

Je zřejmé, že války se nevedou jen na osobní úrovni. Ve válce sice na frontách vojáci bojují muž proti muži, ale války jsou vedeny na národní úrovni nebo na úrovni mezinárodní. Základy pro to, abychom jako církve duchovní válku v celosvětovém měřítku mohli vést, jsme již položili. Začali jsme tím, v jaké době se nacházíme a co je úlohou církve jako celku. Navázali jsme tématem leadershipu, protože je zřejmé, že pokud se církve chce posunout a nenechat se převálcovat tímto světem, potřebuje kvalitní leadery všude a na všech úrovních. Pokročili jsme ve studiu týmové práce, o potřebě uchopit církve jako tělo. Válku totiž nevyhrávají generálové, i když jejich geniální plány jsou potřeba, ani individuálně skvělí bojovníci, i když často zvrátí misky vah a jsou klíčoví pro vítězství. Války vyhrávají *armády* a v nich vojáci *musí* umět spolupracovat a umět se na sebe spolehnout. Proto jsme také mluvili o tréninku našich jednotek. Je mnohem snadnější se spolehnout na člověka, který ví, o co v duchovním boji jde, než spolupracovat s někým, kdo nám vůbec nerozumí. Je důležité, abychom každý věděli, kde se nacházíme, co děláme a proč. Věci můžeme dělat neefektivně a situace vyhodnocovat špatně, nebo naopak vše můžeme dělat dobře a kvalitně.

Nyní se dostáváme již k principům boje, který každý voják *potřebuje* znát. Tyto principy jsou osvědčené staletými válkami a fungují všude stejně, jak na obchodním jednání, tak v duchovním světě. Jsou to principy, které pracují v náš prospěch nebo *proti nám*. Tyto principy zná velmi dobře Bůh, ale i Dábel. Je proto velmi důležité si je osvojit. Když to učiníme, budeme více *rozumět* Bohu, protože On je Hospodin zástupů – Bůh jednotek organizovaných k boji. Navíc jejich osvojením snadněji prohlédneme Dáblův taktiky, protože i on je válečník a náš boj je proti *němu*. Již čínský vojevůdce Sun Tzu říkal, že pokud známe svého nepřítele a známe sebe, nemusíme se bát výsledku stovky bitev. Pokud známe sebe a ne nepřítele, tak každé získané vítězství nás bude stát i prohru. Pokud neznáme ani sebe ani svého nepřítele, podlehneme v každé bitvě.

Můžeme sice namítat, že Pán Ježíš o těchto metodách *nikdy* vysloveně nemluvil, ale při bližším studiu zjistíme, že v nich *přirozeně* plynul. Bůh sám je totiž *válečník* a evidentně jako *válečník* také přemýšlí. Pokud se i my necháme vyučovat Duchem Božím, On sám nás bude uvádět do principů války a udělá z nás více než vítěze. Tato část knihy obsahuje deset principů boje. U každého z principů je uvedeno, co znamená a kde se v Bibli vyskytuje. Potom je vysvětleno, jak každý princip může každý používat z nás na osobní úrovni i na úrovni sboru. Nechybí ani osobní svědectví a vysvětlení, jak dané principy užívá náš nepřítel. Všechny principy boje jsou navzájem provázány. Čím více těchto principů budeme správně používat najednou, tím lepší výsledky v boji budeme mít.

3.1 Princip bezpečí:

Definice: „Nikdy nedovol nepříteli získat neočekávanou výhodu.“

Když se jako křesťané vrháme do duchovního boje, jsme často nadšení. Nadšení ale boj nevyhrává. Nadšení lidé se totiž často nechají vylákat zkušenějším nepřítelem do pozice, která je pro ně extrémně nevýhodná nebo dokonce zničující. O tom mluví princip bezpečí. O jeho fungování se přesvědčili například obyvatelé Aje, když se střetli s Jozuem a Izraelci:

„I všechen bojeschopný lid, který byl s ním, ti vytáhli a přiblížili se, až se dostali před město, a utábořili se na sever od Aje. Mezi ním a Ajem bylo údolí. Potom vzal asi pět tisíc mužů a postavil je do zálohy mezi Bétélem a Ajem na západ od města. Lid se rozložil, celý tábor, který byl na sever od města, i jeho zadní voj na západ od města. Jozue oné noci vyšel doprostřed údolí. I stalo se, jakmile to uviděl král Aje, že si muži města pospíšili, časně vstali a vytáhli Izraeli vstříc do bitvy, on i všechen jeho lid, ke střetnutí před Arabou. On nevěděl, že je proti němu ze zadní strany města záloha. Když byli Jozue a celý Izrael od nich napadeni, utíkali cestou k pustině. Tu se shromáždili všichni z lidu, kteří byli v Aji, aby je pronásledovali. Pronásledovali tedy Jozua a byli odříznuti od města. V Aji a Bételu nezůstal jediný muž, který by nevytáhl za Izraelem. Zanechali město otevřené a pronásledovali Izrael. Tehdy Hospodin Jozuovi řekl: Vztáhni srpáč, který máš ve své ruce, proti Aji, neboť jej vydám do tvé ruky. Jozue tedy vztáhl srpáč, který měl ve své ruce, proti městu. Nato záloha rychle povstala ze svého místa. Vyběhli, jakmile vztáhl svou ruku, přišli do města a obsadili ho, pospíšili si a město zapálili ohněm. Muži z Aje se ohlédli za sebe a hle, uviděli, jak kouř vystoupil z města k nebesům, ale nebylo v jejich silách, aby utíkali tam ani tam. Lid utíkající do pustiny se obrátil proti pronásledovateli. Jozue a všechen Izrael viděli, že záloha obsadila město a že z města vystoupil kouř. Vraceli se tedy zpět a pobíjeli muže z Aje.“

Jozue 8:11-21

Kromě zabezpečení naší základny potřebujeme princip bezpečí aplikovat tak, že si *předem* vyhodnotíme, kolik jsme do boje ochotni dát. Nikdy bychom neměli do boje vkládat více, než kolik jsme ochotni ztratit. Pán Ježíš o tom vyučoval své učedníky následovně:

„Šly s ním velké zástupy. Obrátil se a řekl jim: ‚Přichází-li někdo ke mně a nemá v nenávisti svého otce a matku, manželku a děti, bratry a sestry, ano i vlastní duši, nemůže být mým učedníkem. Kdo jde za mnou a nenese svůj kříž, nemůže být mým učedníkem. Neboť když někdo z vás chce postavit věž, což si napřed nesesedne a nepočítá náklad, máli na dokončení stavby? Jinak by se mu všichni, kteří to vidí, začali posmívat, když by položil základ a nemohl by stavbu dokončit, a říkali by: ‚Tento člověk začal stavět, ale nemohl dokončit.‘ Nebo táhne-li nějaký král, aby se s jiným králem střetl ve válce, což si napřed nesesedne a nerozváží, je-li schopen s deseti tisíci utkat se s tím, kdo proti němu přichází s dvaceti tisíci? Jestliže ne, pošle poselstvo, dokud je ten druhý král ještě daleko, a ptá se na podmínky míru. Tak tedy žádný z vás, kdo neopouští všechno, co mu náleží, nemůže být mým učedníkem.“

Lukáš 14:25-33

Tento přístup se týká celého našeho života, ale i jednotlivých dílčích projektů, které během života pro Pána děláme. Zkrátka potřebujeme se naučit k věcem přistupovat tak, že když nevyjdou, tak se

z toho *nezhrouťme*. Možná nás něco bude mrzet, ale nesmíme se začít utápět v lítosti a přemýšlením nad ztracenými financemi, časem a energií.

Osobní úroveň:

Nejsnažší aplikace principu bezpečí je pomocí zákona setby a sklizně. Buďme štedří, služme druhým, uzdravujme nemocné a modleme se za sebe navzájem. Každý z těchto skutků je proaktivní a sám o sobě obsahuje prvek *dávání*. Dávání, jak duchovní tak tělesné, by mělo být přirozeným způsobem života křesťana. Tak zajistíme, že i k nám se dostane vše potřebné.

Dále tento princip aplikujeme *uvědomováním si* toho, kdo je Bůh. Apoštol Pavel nás vybízí do „posilování se v Pánu a v převaze jeho síly“ (Efezským 6:10). Podobně píše i žalmista v osmém Žalmu. Zde se mluví o tom, jak chválou Boha dokážeme umlčet nepřítele a i toho, kdo se *mstí*. Potřebujeme se také za *vše* modlit. Modlitbou připravujeme svůj hladký postup dopředu a *maříme* Ďáblovu úklady.

Je třeba se našemu Bohu, respektive jeho slovu, naučit *důvěřovat*. To znamená za všech okolností *stát* pevně na Božím slově, co se týče zaslíbení i naší identity, a mít v něm neochvějnou jistotu. Nesmíme si jeho slovo nechat ukrást. Potřebujeme, aby se nám Bůh stal *nedobytným hradem* a my v něm uprostřed boje či bouře dokázali vítězit.

Sborová úroveň:

Na sborové úrovni můžeme princip bezpečí aplikovat několika způsoby. V našem společenství se potřebujeme navzájem znát. Je důležité znát své spolubojovníky a vědět, že se na ně můžeme spolehnout. Modleme se společně, postme se společně, sdílejme se o svých životech. Buďme si jisti lidmi okolo nás, že nás v nouzi neopustí. Pokud jsme ve větším sboru, scházejme se kromě společných shromáždění také s menší skupinou lidí, kde se znát budeme. Tím zamezíme možnému rozdělení a průniků špiónů nepřítele do našeho středu.

Kromě toho potřebujeme svou rodinu i své společenství *duchovnímu boji vyučovat*. Pokud Ďábel nebude moci útočit na nás, bude útočit na ně, a pokud nebudou znát *svou identitu*, Ďáblovu jednání a principy boje, budou to snášet velmi těžce a bude to mít možná zničující účinky.

Nepřítel:

Osobní úroveň:

Vedle našeho neuváženého nadšení si nepřítel naopak používá i naši lhostejnost a přílišnou sebejistotu. Lhostejnost spočívá například v nedostatku modliteb, kdy neprocesujeme své problémy, starosti a dojmy. Přílišná sebejistota pak v nedetekování míst, na která se Ďábel chystá zaútočit, a v nepřipravování cesty kupředu pomocí modliteb. Nepřítel toho pak využívá tím, že na nás *neočekávaně* útočí.

Kromě toho Ďábel využívá principu bezpečí skrze sebeuspokojení křesťanů v naší „křesťanské bublině“. Většina z nás zůstává jen ve svém nejbližším bezpečném kruhu – v církvi. Nezískáváme pro Krista nikoho dalšího a ani nesloužíme nikomu mimo církev. To je pro Ďábla velmi bezpečné.

Další cesty, které Ďábel vždy používá je lenost a strach. Často jako křesťané neuděláme nic, k čemu nás naše vedení přímo nevybídne, protože bereme našeho vedoucího jako větší autoritu než Boží slovo,

kteře nás jednoznačně vybízí k činění díla pro Království, nebo máme strach, abychom nebyli zdiskreditováni či vyloučeni ze společenství. Toto může být dáno nezdravým prostředím, kde nevládne Duch svatý, ale duch náboženství, případně když místo svobody vládne kontrola a manipulace.

Sborová úroveň:

Na sborové úrovni má Ďábel princip bezpečí také podchycen. Obvykle paralyzuje celou církev špatným učením, které ji úplně odzbrojí. Nikdo z jejich členů pak pro Ďábla není nebezpečný. Mezi učení, které činí církev bezzubou patří například teologie o naší neustálé hříšnosti. I když jsme svatí, tak lidé kvůli ní nepřistupují směle k Bohu a nevidí se jako spravedliví v jeho očích. Výsledkem je, že se nemodlí ve víře. Dále nás Ďábel odzbrojuje učením o tom, že zázraky a projevy Ducha svatého skončily spolu s prvními apoštoly. Církev kvůli tomu neroste, ani nezasahuje svět efektivně. V neposlední řadě může být církev paralyzována *absencí* učení o svatosti. Lidé pak snáze podléhají tlaku tohoto světa a zaručeně nesvítlí jako světlo.

K tomu, jak zavést tato učení, nebo jejich absenci má Ďábel své metody a postupy. Například když vedoucí často padá do hříchu, je těžké pro něj kázat o vítězství nad hříchem, a tak začne mluvit o tom, že jsme stále hříšní. Nebo: v každém společenství se najde alespoň jeden člověk, který je těžce nemocný a neuzdravený; a zároveň jiný, který má problém se křtem Duchem svatým a modlitbou v jazycích. Tím Ďábel většinou dosáhne toho, že se ani o uzdravování, ani o křtu Duchem a modlitbě v jazycích nemluví. V konečném důsledku to církev odzbrojí, protože dary Ducha jsou naše *nástroje pro boj*. Toto potřebujeme pochopit a mluvit o těchto tématech, i když to často není jednoduché.

Svědectví:

Probíranému principu jsme byli vyučeni praxí. Často jsme měli ze svého okolí pocit, že pastýřsky zaměřená církev se snaží lidi *udržet* a nejde tak rychle dopředu, měli jsme na srdci to udělat *jinak*. To ale vyžadovalo jiný *způsob myšlení*. Chtěli jsme jít dopředu a Boží dílo posunout. Nicméně toho si Ďábel hned všiml a dostal nás pod tlak například skřze nedorozumění a jiné vztahové problémy.

Bohužel jsme tehdy ještě neznali principy boje, jak je používat a ani jak jsou používány proti nám. Výsledek byl ten, že sourozenci, kteří šli do díla naplno, způsob přemýšlení změnili a i přes ztráty se nevzdali. Navíc se více semkli, vzájemné vztahy utužili a začali mít zkušenosti s Bohem jako nikdy dříve. Na druhou stranu lidé, kteří nastolené tempo a trend neuchopili, tak se stáhli a přestali chodit. Přestat chodit mohli samozřejmě i z jiných důvodů. Nicméně kdybychom principy boje znali a vyučovali je, tak bychom si ušetřili nejméně jedno nedorozumění a lidí ztratili o něco méně.

Co s tím:

Znejme svého Boha a znejme svého nepřítele. Nebojme se jít dopředu, buďme si vědomi Boží přítomnosti, vyučujme své okolí Božímu slovu a důvěře v něj. Znejme se navzájem, modleme se společně a odhalujme *všechny* plány nepřítele. Nedopřávejme nepříteli pocitu bezpečí, ale sami, když budeme na frontové linii, vezme, že my a naše rodina v bezpečí *jsme*. Klíčové je být uvědoměly ve věcech duchovního boje, znát svou pozici a jednat střízlivě.

3.2 Princip zaměření

Definice: „Definuj přesvědčivý a dosažitelný cíl pro každou akci. O tento jeden cíl pak usiluj se silou a odhodláním.“

Jako leaderi musíme jasně definovat naše cíle. Potřebujeme vysvětlovat, o co nám jde a kam jdeme. Nemůžeme se vyjadřovat neurčitě. Příklad si opět můžeme vzít z Pána Ježíše, který leaderem je. Zjistíme, že se vyjadřuje velmi jasně. Podívejme se na tyto dvě pasáže:

„Ježíš přistoupil a promluvil k nim: ‚Byla mi dána veškerá pravomoc na nebi i na zemi. Jděte [tedy] a činite učedníky ze všech národů, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. [Amen.]‘“

Matouš 28:18-20

„Uzdravujte nemocné, probouzejte mrtvé, očišťujte malomocné, vyhánějte démony – zadarmo jste přijali, zadarmo dejte.“

Matouš 10:8

Pán Ježíš se vyjadřuje *zcela* konkrétně. Nikde neříká: „Pokuste se,“ „Zkuste,“ „Uvidíte, jak vám to půjde,“ „Bylo by hezké.“ Pán Ježíš nám nedává *návrhy*, ale *příkazy*. On očekává, že na jeho misi budeme *zaměřeni*, že ji vezmeme za svoji. Nečeká, že křesťanství bude *doplňkem* našeho života, ale že bude *naším životem*. Zmíněné příkazy Pána Ježíše navíc splňují pět kritérií, které by správné příkazy měly splňovat. Jeho příkazy jsou:

1. **Jasně:** Po přečtení příkazů, každý *ví*, co má dělat. Pán Ježíš nám říká, *co* máme dělat. Jelikož si každá doba a prostředí vyžaduje jiné přístupy, Pán se nezmiňuje *jak* přesně máme jeho příkazy naplnit. Přístupy se mohou měnit, pokud nemění cíl mise. Lidem právě často *chybí* k příkazu vysvětlení *jak*. Ale kdo *chce* konat Boží vůli, si vždy najde biblické způsoby jak. Kdyby nám Pán *každému* říkal, *jak konkrétně* máme jeho příkazy splnit, počet stránek Bible by zabral celou Zeměkouli. Pán Ježíš ale jako správný leader vydal jasné rozkazy, které jsou aplikovatelné kdykoliv, kdekoliv, kýmkoliv. A pokud nám něco jasné není, nebojme se ho zeptat.
2. **Dosažitelné:** Pán Ježíš nemá nerealistická očekávání. Naopak obě dané pasáže začíná tím, že máme *vše potřebné* k dosažení dané mise: „Byla mi dána veškerá pravomoc na nebi i na zemi“, respektive: „dal jim pravomoc nad nečistými duchy, aby je vyháněli a aby uzdravovali každou nemoc i každou slabost.“ Náš Pán nám dal postavení i moc k tomu, abychom dosáhli toho, co po nás žádá. To zahrnuje i to, že nám dal své jméno, své slovo i svého Ducha. Zkrátka Bůh nám s Kristem *daroval* všechno (Římanům 8:32).
3. **Přesvědčivé:** Stanovené cíle musí být obecně důležité a smysluplné. Lidé, kteří se k vizi chtějí připojit, musí vidět, že je hodna jejich námahy, práce a píle. Lidé, kteří se k vizi přidávají, z ní potřebují být nadšeni. Všimněme si, že vize Pána Ježíše, je přesně taková. Chce, abychom přinesli *nebe na zem*, Navíc přesvědčivosti Pánově vizi přidává fakt, že nám sám šel *příkladem*. Vše, co po nás chce, i sám dělal. Nejprve věci činil a pak až učil.

4. **Měřitelné:** Cíle potřebují být konkrétní a měřitelné. Pokud jsou cíle jasně definované a měřitelné třetí stranou, je větší pravděpodobnost, že jich bude dosaženo. Jak se však cíle a úspěch měří? Je to počet lidí, které získáme? Nebo počet lidí, které vyšleme? Pán Ježíš se vyjadřoval zcela konkrétně: „Učte je zachovávat *všechno*, co jsem vám přikázal“ a „*Uzdravujte nemocné, probouzejte mrtvé, očistujte malomocné, vyhánějte demony.*“ Po přečtení rozkazů Pána Ježíše každý nezávislý pozorovatel ví, jestli kýženého výsledku bylo dosaženo nebo ne.
5. **Časově ohraničené:** Cíle musí být časově ohraničené. Pokud nejsou, realizace se stává rozvleklou. Pán říká, co máme dělat „až do skonání tohoto věku“. To je také časová hranice. Nicméně je zřejmé, že Pán Ježíš používal i kratší časové hranice. Učedníkům se Pán věnoval tři roky a více už ne. Po vzkříšení jim zase 40 dní říkal o Božím království a poté odešel. I my potřebujeme začít přemýšlet v časových úsecích a ne jen tak, že „každou neděli přijdeme do sboru“.

Princip zaměření můžeme vysledovat i u Dávlova pokoušení Pána Ježíše. Aplikoval čtyři z pěti uvedených bodů. Jeho cíl byl jasný – Pána Ježíše *chtěl svést*; přesvědčivý – nabízel mu *všechna království světa*; měřitelný – chtěl, aby náš Pán *sloužil* jemu; časově ohraničený – po třetím pokoušení se *stáhl*. Bohužel pro Dávla jeho cíl nebyl dosažitelný – Pána Ježíše jako *člověka* sice pokoušet *mohl*, ale Pán Ježíš odolal a svést se nenechal. To je nadějí i pro nás, protože i my nyní Dávla můžeme *vždy* porazit.

Osobní úroveň:

Takto definované cíle potřebujeme mít na všech úrovních i my. Když potkáme nemocného – uzdravit ho. Když mluvíme s nevěřícím – získat ho pro Pána. Máme-li sbor nebo nějaké učedníky – investovat do nich a budovat je, aby byli schopni nést evangelium dále. Kromě toho bychom měli uplatnit veškerou naši sílu, vůli, odhodlání a energii pro dosažení těchto cílů. To zahrnuje studium Božího slova, meditaci nad ním, modlitbu, finance a čas. Pokud nezůstáváme zaměřeni, přestáváme nést ovoce Bohu. To se stává zejména v momentu, kdy jsme ztratili svou prvotní lásku, vášně a horlivost.

Pokud chceme dokázat velké a ohromující věci, je důležité je rozdělit na menší části. Například rozkaz „Jděte [tedy] a číňte učedníky ze všech národů,“ je opravdu velkolepý a není k němu co dodat. Nicméně mnohem uchopitelnějším se stane, když si z něj vezmeme menší kousek. Například prvním krokem může být činění učedníků v našem okolí, druhým krokem zasažení našeho města křesťanstvím, třetím šíření učednictví v našem národě a čtvrtým celosvětová misie. Takto se pro nás úkol Pána Ježíše stane mnohem reálnějším, uchopitelnějším a osobnějším a je jasné „kde máme začít“.

Sborová úroveň:

Své zaměření na cíl na úrovni církevního společenství křesťan ukazuje aktivitou, která je v souladu s Velkým posláním. To zahrnuje zejména účast na pravidelných modlitbách, strategických setkáních a při samotných akcích pro šíření evangelia.

Modlitbami nemyslíme společný „*pokec*“, ale modlitby, kdy se v autoritě a v jednotě ustanovuje *nebe na zemi*. Modlitby a přímluvy by neměli být výmluvou pro účast na vlastní akci. Pokud je někdo *opravdu* povolán do modlitby a přímluvy, tak jej většinou snadno poznáme. Strategická setkání by také neměla být jen setkáními pro setkání, ale měla by mít jasný *směr* a *cíl* a po dvou nebo třech setkáních by měla následovat již vlastní akce, nebo její první část.

Akcí pak bývá zejména získávání lidí pro Krista. Nemyslíme tím jen evangelizaci, kdy oslovujeme lidi na ulici. Naše záměry a taktiky mohou být proracovanější. Můžeme mít za cíl vytlačit ezoteriku a čarodějnictví z naší společnosti, zastavit prostituci ve městě, přijetí pro-křesťanských zákonů či zastavení korupce. Můžeme také usilovat o to, aby díky službě uzdravením naše město bylo nejzdravějším místem na světě. Za cíl si lze vytýčit také trénink a vysílání dalších, aby stejné myšlenky šířili i v ostatních městech a státech.

Každopádně nesmíme sklouznout k tomu, aby pro nás byli prioritou narovnané židle v neděli, dostatek lidí na sbírku, perfektní zvuk a skvělá chválicí skupinka. Všechno zmíněné je dobré, pokud je ale na to kladen větší důraz než na to, na co dával Pán Ježíš důraz v evangeliích, tak je to k zamyšlení. Potřebujeme vidět dál než na nedělní shromáždění.

Nepřítel:

Osobní úroveň:

Kromě nás, církve, na tomto světě realizuje své plány také nepřítel, Ďábel. Jsme si toho vědomi, neboť jsme zde právě proto, abychom „rušili jeho skutky“ (1. Janův 3:8). Potřebujeme znát Ďáblovu úmysly. Na osobní úrovni se nám může například stát, že se pohádáme těsně před tím než jdeme sloužit nemocnému nebo kázat. Jindy dostaneme spoustu práce navíc těsně před důležitým modlitebním setkáním. Potřebujeme se ale naučit nevzdávat, ale držet směr jako apoštol Pavel. On i po hádce s Barnabášem *ihned* pokračoval v kázání evangelia a šíření Božího království.

Pomocí pro udržení našeho směru nám může být rozhodnutí *nikdy se nevzdat*. Inspirací nám je například apoštol Pavel, který při výctu všech soužení, kterými prošel (2. Korintským 11:23-33), pokládá tato soužení za lehká (2. Korintským 4:17) a určitě ne za něco, čím bychom se měli nechat zastavit.

Sborová úroveň:

Když už jsme se jednou znovuzrodili, je Ďábovým zájmem, abychom byli neefektivní pro Boží království. Ďáblovi nejde primárně o *nás osobně*, pokud se mu ale podaří zneefektivnit tisíce křesťanů, účinnost církve zde na zemi se velmi sníží. Proto my naopak potřebujeme tisíce křesťanů zmobilizovat.

Ďáblova efektivita v tomto boji spočívá třeba v tom, že když poklesneme, není, kdo by nám pomohl rychle se „vrátit do hry“. Každý bychom si tedy měli dávat pozor, zda jdeme správným směrem a zároveň zde být pro ostatní v momentu, kdy nás potřebují. Každý bychom měli být rozhodnutí pokračovat až dokonce, i kdybychom byli z týmu nebo z církve ti poslední.

Ďábel také chce, aby se křesťané rozdělili malichernostmi a pak nespoupracovali na klíčových úkolech. K tomu si často používá emoce a pocity vyvolané *neréalnými* spekulacemi o motivech protistrany. Pamatujme na to, nebudme nezralí a jasně rozlišujeme, co je důležité (Boží plány) a co ne (naše ego). Nedávejme prostor Ďáblu!

Ďábel navíc nejedná jen na osobní úrovni, nebo na úrovni sboru. Ďábel plánuje dokonce na *celé generace* dopředu. Zejména zde si můžeme všimnout, že Ďábel pracuje *v skrytu* a odhalí svůj pravý záměr, až když si je jist vítězstvím. Často to vypadá, že mu jde o něco jiného, než se nám na první pohled zdá. My jako církve bychom tedy měli začít *bdít* a také přemýšlet *plošně*, ne jen reagovat na dění okolo sebe. Jak už jsme psali, „Bůh zvěstuje konec od počátku“ (Izajáš 46:10). Zamysleme se tedy,

jak my můžeme oslovit naši generaci, a jak připravovat naše děti, aby ony byly schopné oslovit zase svoje vrstevníky.

Svědectví:

Princip zaměření se musíme dříve nebo později naučit ovládat, jelikož jinak nám hrozí rozmělnění sil a nikam v životě a ve službě nedojdeme. Stejně to bylo i se mnou jako s leaderem Connectu. Díky Pánu jsme měli v týmu mého spoluautora Honzu, který mě neustále nutil definovat cíle, konkretizovat je a dávat jim časový rámec. Zpočátku to bylo nepříjemné, ale nakonec díky tomu všemu je dílo jasnější, měřitelnější, dosažitelnější i ověřitelnější nezávislymi pozorovateli.

Naučil jsem se stanovit si, který cíl je hlavní a dávat na něj důraz. Také jsem začal delegovat úkoly, které jsou důležité, ale nejsou mým hlavním cílem. Při tom jsem začal spolupracovat se sourozenci, kteří projevovali o danou oblast největší zájem a měli u ní srdce. Tak se vše dalo do pohybu, zapojilo se více lidí – například do organizace úterních setkání Connectu nebo Connect Training Campů, grafiky, webových stránek či přípravy knih. Lidé jsou více zapojeni, já nejsem tak vyčerpaný a všechny nás práce baví.

Co s tím:

Jako křesťané tedy potřebujeme být zaměřeni na stejný cíl jako náš vojevůdce Pán Ježíš. Cíle musí být jasné, dosažitelné, přesvědčivé, konkrétní a časově ohraničené. Změny a úpravy našich cílů mohou nastat kvůli změně podmínek, zdrojů a týmu. Nicméně každá změna musí být stále *v souladu* s příkazem Pána Ježíše. Cíle definované Pánem Ježíšem jsou *neměnné*. Na druhou stranu: rozdělení úkolu na menší dílky je něco, co měnit můžeme snáze. Pokud se jedná o velký cíl, je důležité si ho rozdělit na dílčí kroky.

My jako leadeři, potřebujeme jasně definovat vizi, kterou měnit nebudeme. Její změny by vedly k nestabilitě a ztrátě důvěryhodnosti. Naopak dílčí kroky můžeme upravovat snáze za cílem dosažení vize s ohledem na zdroje, získané informace a výsledky. Cíl je vyhrát válku, v dílčích bojích se ale musí reagovat na nepřítele aktuálně. Přestaňme vše dávat jen Bohu do rukou, ale pochopme, že naopak i Bůh *nám* dává věci do rukou.

3.3 Princip množství

Definice: „Použij dostatečnou sílu k dosažení cíle.“

Pokud chceme dosáhnout jakéhokoliv cíle, potřebujeme mít dostatek času, lidí, energie a materiálu k jeho dosažení. Použitím dostatečného množství prostředků nepřítel zahltíme, zvalcujeme a přemůžeme. To platí pro jakýkoliv projekt i pro duchovní boj. Například když jsme v práci, musíme zvážit, zda na daný úkol máme dost prostředků, času, znalostí, případně volných kapacit. Pro duchovní boj a zasáhnutí společností evangeliem, platí to stejné. Pokud chceme zasáhnout celou Evropu, potřebujeme spolupracovat s desítkami lidí napříč evropskými zeměmi. Pokud chceme zasáhnout naše sídliště, lidí času a peněz budeme potřebovat méně.

Výhodou duchovního boje oproti ryze materiálním projektům je, že pracujeme v týmu s Tím nejlepším a nejschopnějším Učitelem, Vůdcem a Bohem v celém vesmíru. To nám v mnohém usnadňuje práci, i když jsme snad osamoceni. Inspirovat se můžeme například u proroka Eliši. Ač byl z lidského pohledu téměř sám, dokázal využít Boží převahy v boji. Pokud více z nás uchopí to, co uviděl Eliša, o co větší dopad bude mít naše poznání Boha na společnost? A co teprve, když spojíme síly?

„Zavolal své otroky a řekl jim: ‚Proč mi neoznámíte, kdo z našich je s izraelským králem?‘ Jeden z jeho otroků řekl: ‚Nikoli, můj pane a králi, ale prorok Eliša, který je v Izraeli, oznamuje izraelskému králi věci, které mluvíš ve své ložnici.‘ Řekl: ‚Jděte a podívejte se, kde je. Pak pošlu a zajmu ho.‘ Oznamovali mu: ‚Je v Dótanu.‘ Poslal tam koně a vozy, ohromné vojsko. Přitáhli v noci a obklíčili město. Služebník muže Božího vstal časně ráno, vyšel, a hle, vojsko bylo kolem města, koně i vozy. Jeho služebník se ho zeptal: ‚Ach, můj pane, co budeme dělat?‘ Odpověděl: ‚Neboj se, protože s námi jich je víc než s nimi.‘ Pak se Eliša modlil: ‚Hospodine, otevři jeho oči, ať vidí.‘ A Hospodin otevřel služebnickovy oči a viděl, hle, pohoří kolem Eliši bylo plné koní a ohnivých vozů. Jak k němu Aramejci sestupovali, modlil se Eliša k Hospodinu: ‚Raň tento národ slepotou.‘ A ranil je slepotou podle Elišova slova. Eliša jim řekl: ‚Toto není ta cesta a to město. Pojďte za mnou a přivedu vás k muži, kterého hledáte.‘“

2. Královská 6:11b-19a

Eliša nebyl jediný, kdo si v historii byl vědom Boží převahy. Stejně převahy si byl vědom i Pán Ježíš. Nicméně na rozdíl od Eliši svou převahu v klíčovém momentu nevyužil:

„A hle, jeden z těch, kteří byli s Ježíšem, natáhl ruku, vytasil meč, udeřil veleknězova otroka a uťal mu ucho. Tehdy mu Ježíš řekl: ‚Vrať svůj meč na místo. Neboť všichni, kdo se chápou meče, mečem zahynou. Či myslíš, že nemohu poprosit svého Otce, a on mi hned pošle víc než dvanáct legií andělů?‘“

Matouš 26:51-53

Smrt Pána Ježíše tedy byla vědomým rozhodnutím, Pán Ježíš byl vítěz i v tomto momentu. Proto i my se máme „posilovat v Pánu a v převaze jeho síly“. To děláme zejména pravidelným studiem Božího slova, modlitbou, chválou modlitbou v jazycích, jejich výkladem nebo proroctvím.

Nicméně to ještě neznamená, že máme opovrhovat tělesnými zdroji nebo jimi mrhat. Například lidé velmi ocení náš čas. Mnozí ocení i jídlo, které jim můžeme věnovat. A v neposlední řadě například finance pomohou zorganizovat evangelizační tažení nebo tisk různých křesťanských materiálů.

Osobní úroveň:

Cílem principu množství je zaplavit a převálcovat nepřítele. Z lidského hlediska se nám toto špatně dělá v jednom člověku. Nicméně tento princip využíváme při modlitbě, kdy přikazujeme slova v autoritě. Tím se mění naše situace nebo situace lidí v našem okolí či různě po světě. Modlitbou také přecházíme z defenzivy do ofensivy. Všimnout si toho můžeme například na tom, že když se modlíme, tak od nás odcházejí depresivní a beznadějně myšlenky, začínáme zažívat radost a lidé v okolí jsou křesťanství otevřenější. Vytrvalá modlitba navíc otevírá i zdánlivě zavřené dveře.

Jindy lze princip množství aplikovat spojenými silami. Například když někomu svědčíme, někdy se zdá, že nevidíme ihned výsledek, jaký bychom chtěli. Nicméně, pokud tento člověk takto „náhodně“ potká více křesťanů, Bůh jeho myšlení nabourá a začne být Bohu otevřený.

Sborová úroveň:

Ve více lidech se princip množství aplikuje přímočařeji. To platí i pro modlitbu. Když vytváříme modlitební týmy a modlitební kampaně zaměřené na konkrétní projekty a cíle, tak se efekt modlitby násobí. Příklad si můžeme vzít z Moravských bratří, kteří drželi modlitební stráž 24/7 – a to obdívuhodných 100 let. Již během prvních 50 let modliteb vyslali 226 misionářů do celého světa a jejich modlitby vedly k narození takových evangelistů jakými byli Charles Finney nebo Dwight L. Moody.

Modlitbami totiž umožňujeme působení Ducha svatého a Božích andělů, kteří reagují na Boží slovo, které se modlíme (Žalm 103:20). Božích andělů je navíc dvojnásobek oproti počtu těch Ďáblových. Proto se máme modlit neustále. Tím zjevně způsobujeme nepříteli závažné problémy, je zatlačen do defenzivy a nemůže jednat efektivně.

Princip množství nemusíme aplikovat jen při modlitbách. Můžeme si za cíl zvolit vycvičení stovky nových křesťanských leaderů v Božím slově, v moci Ducha, v duchovním boji. Pokud tito lidé začnou být aktivní v duchovním boji, Ďábel bude mít závažné problémy. Nebude vědět „kam dřív skočit“. Zastavit jednoho člověka je jednoduché, zastavit stovky lidí je těžší. Tohoto dosáhl například John Wesley. Hnutí, které započal, pokračovalo i dlouho po jeho smrti i na kontinentech, kde nežil.

Nepřítel:

Osobní úroveň:

Bohužel i nepřítel používá princip množství. Na osobní úrovni nás obvykle zahrnuje sérií útoků na různých frontách. Může zaútočit během krátké doby například na naše zdraví, vztahy a finance. Tím může navodit stavy bezmoci, beznaděje, deprese a strachu. Po dlouhém období v takové bitvě můžeme být iritováni a zvažovat, že se vzdáme, což je jeho cíl. Proto se nevzdávejme, starosti důsledně dávejme Pánu a zůstaňme zaměřeni na něj a ne na okolnosti.

Pokud rádi sloužíme druhým, je možné, že vidíme možnosti kde pomáhat úplně všude. Někdy dokonce zažíváme odsouzení, když druhým nesloužíme. Lidem samozřejmě pomáhat máme, ale v takovémto momentu musíme rozpoznat, o co jde – jsme zahlceni a přemoženi v myšlenkách podle principu množství. Uvědomme si, že naše služba, neurčuje naši identitu.

Sborová úroveň:

Na sborové úrovni Ďábel principu množství používá často před klíčovými akcemi tím, že způsobí problémy na několika místech najednou. To se projeví tak, že například lidé z různých domácností onemocní těsně před konferencí. Jindy se začínají objevovat problémy s technikou, které se nikdy před tím ani potom neobjevily. A v neposlední řadě lidé jsou znenadání zahlceni prací nebo jinými starostmi a jejich mysl není soustředěna na vyučování Božího slova.

Kromě toho se nás Ďábel snaží zahltit problémy a starostmi i během modliteb. Naše mysl je pak plná různých myšlenek. To platí pro osobní i sborovou úroveň. Jakmile je naše pozornost roztržena, modlitby nejsou tak silné a efektivní. Proto je důležité se naučit naše starosti svěřovat Pánu, na modlitby chodit s čistou hlavou, být si vědomi našeho postavení před Bohem a modlit se soustředěně a horlivě.

Svědectví:

Princip množství je jedním z našich oblíbených principů. Zjistili jsme, že když se pravidelně modlíme, tak Ďábla zaměstnáváme a on na nás potom v myšlenkách tlačí daleko méně. Kromě toho tuto zásadu aplikujeme i jinak – například během našich akcí, Connect Training Campů, se za jednotlivá města předem modlíme a kromě toho, že nám Pán ukazuje, co se kde *děje*, vidíme také dopředu v čase různá místa a události.

Mimo to i samotná myšlenka akcí jakou jsou Connect Training Campy je postavena na principu množství. Neděláme pár velkých konferencí za rok, ale desítky malých akcí, které neustále drží nás i církev v pohybu, neustále zaměstnávají Ďábla a lidem neustále dávají příležitost zapojit se. Je to sice časově i energeticky náročnější, ale máme více osobních vazeb s lidmi a strávíme spolu více času. Díky tomu jsou naše vztahy silnější. Nad to máme více společných zkušeností a zážitků. To vše v konečném důsledku napomáhá k snadnější multiplikaci a k rychlejšímu šíření evangelia.

Co s tím:

Zřejmé je, že základem duchovního boje je boj o *mysl* lidí. Nad čím lidé přemýšlí, to zásadně mluví a dělají. Proto se nás Ďábel snaží podle principu množství různými nepříjemnými situacemi dostat do bodu, kdy malomyslníme a propadáme beznaději. Důležité tedy je vědět, na čí straně stojíme, kým jsme my a kým je On. Potřebujeme se naučit mít pevnou mysl, modlit se a chválit Pána. Našimi modlitbami Ďábla *přetlačujeme* a díky tomuto našemu působení v duchovním světě začínají lidé vnímat myšlenky přicházející od Boha a jsou pro křesťanství otevřenější. Potřebujeme také vědět, jaké prostředky máme a jak je můžeme nejlépe používat. Nebojme se tedy zahájit modlitební kampaně, trénink, vysílání lidí a jiné projekty, které Ďáblu práci ochromí a pozvednou Boží dílo.

3.4 Princip překvapení

Definice: „Zaútoč na nepřítele v čase, kdy to nečeká, na místě, kde to nečeká a způsobem, na který není připraven. Dosáhni svého cíle předtím, než je nepřítel schopen účinně zareagovat.“

Princip překvapení je jednou z neúčinnějších metod útoku, když potřebujeme získat čas a pozornost nebo když chceme zvrátit situaci ve svůj prospěch. Překvapením protistranu vyvedeme z rovnováhy a jsme schopni bez jakéhokoliv odporu udělat další kroky, které jsou pro nás klíčové. Navíc často ušetříme spoustu snahy a energie, které bychom jinak museli vynaložit.

Princip překvapení je jednou z metod boje, kterou si Bůh sám velmi oblíbil. Důkaz toho je oběť Pána Ježíše na kříži. V momentu, když si Ďábel myslel, že už má vyhráno, a šel pomalu oslavovat smrt Božího Syna, Pána Ježíše, jedinou nadějí lidstva, se stala pro něho naprosto šokující událost, která danou situaci úplně zvrátila: Pán Ježíš ho porazil na jeho vlastním hřišti a „skrze smrt zahladil toho, kdo má vládu nad smrtí, totiž Ďábla.“ (Židům 2:14) Bůh využil principu překvapení. Po tomto vtažení Ďábla do situace, ze které už nebylo úniku, se Bůh nezastavil, ale rozhodl se ze situace vytěžit maximum pomocí dalšího útoku:

„Náhle se ozval zvuk z nebe, jako když se žene prudký vítr, a naplnil celý dům, kde seděli. A ukázaly se jim jazyky jakoby z ohně, které se rozdělovaly, a na každém z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem Svátým a začali mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. V Jeruzalémě pobývali Židé, zbožní muži ze všech národů, které jsou pod nebem. Všichni z toho byli ohromeni a zmateni a jeden druhému říkali: ‚Co to má znamenat?‘“

Skutky 2:2-5.12

Po vzkříšení Pána Ježíše a jeho nanebevzetí Ďábel jen sledoval skupinu modlících se lidí a čekal, co se bude dít dále. A přišel další překvapivý úder: křest Duchem svatým. Stalo se to náhle (řecky *aphnó*), nečekaně, bez varování. A najednou měl Ďábel místo jednoho Pána Ježíše pokřtěného Duchem svatým problém se 120 lidmi, kteří byli Duchem svatým pokřtěni.

V textu můžeme také jasně vidět, že nezúčastnění lidé byli ohromeni (řecky *eksistémi*) a zmateni (řecky *diaporeó*). Tito lidé vůbec netušili co se děje. Nastalého zmatku využil apoštol Petr a skrze jeho kázání se ten den obrátilo k Pánu 3000 lidí. Můžeme si také všimnout, že Boží série překvapení zde nekončila. Jak se církev modlila, děl se zázrak za zázrakem a odpůrci víry, farizeové, z toho byli nejednou paralyzováni.

Princip překvapení byl ale často používán v bojích již ve Staré smlouvě, například Gedeonem, jindy zase Pánem Ježíšem. Někdy jen *procházel* Galilejí a opozice *nemohla vědět*, kde se zrovna objeví, jindy uzdravoval v sobotu, nebo se bavil s osamocenou Samařankou.

Osobní úroveň:

Z počínání Pána Ježíše si můžeme vzít příklady i pro sebe. Když jsme ve městě, můžeme náhodně kázat lidem. Jindy můžeme kázat na nečekaných místech, před Erotic shopem nebo před klinikou provádějící potraty. Případně v běžném rozhovoru můžeme změnit z ničeho nic téma na duchovní věci. Jindy zase v církvi, když kážeme, můžeme místo úvodu rovnou začít se slovem poznání. Pokud na to

nejdou zvyklí, zaručeně je to zaskočí a jejich pozornost je naše, respektive u toho, co Bůh chce právě skrze nás říci nebo udělat.

Sborová úroveň:

Na sborové úrovni je třeba útočit na místech, kde to Ďábel nečeká. Po vzoru kříže můžeme použít nástroje, které si Ďábel hojně používá proti Božím věcem – jako je například Facebook nebo Instagram. Podobně před 70 lety vstoupil do televize evangelista Oral Roberts. Byl za svůj krok církví kritizován, ale říkal, že: „Musíme jít za lidmi tam, kde jsou, protože oni nepřichází tam, kde jsme my.“ A tak se dostal do obýváků lidí na 125 z 504 amerických televizních kanálech té doby. Nezapomínejme, že naše poselství je nezměnitelné, ale metody, kterými ho k lidem dostáváme se mohou (a mají) vyvíjet.

Nepřítel:

Osobní úroveň:

Nepřítel často zná naše plány. Po tisíciletích zkušeností s lidstvem je dokáže odhadnout. Aby neměl nad námi výhodu, potřebujeme i my znát ty jeho. Podívejme na několik modelových situací, ve kterých Ďábel obvykle používá momentu překvapení. Například máme v plánu s někým v práci mluvit o našem nebeském Otci a domluvíme si společný oběd. Sedneme si spolu v jídelně a najednou z ničeho nic se objeví další kolega, který si k nám chce přisednout. Neodmítneme ho, ale protože nás situace rozhodí, iniciativy v rozhovoru se ujme ten druhý a stočí ho jiným směrem.

Jindy zase když už jsme s někým o spasení mluvili, tak před naším druhým společným setkáním, mu do toho znenadání „něco vlez“ nebo mu Ďábel dá do mysli protikřesťanské myšlenky. Další podobná situace může nastat v momentu, když máme jít někomu sloužit uzdravením. Těsně před naším odchodem z práce nás šéf zdrží s dalším úkolem nebo je ten den práce hodně a my jsme ve stresu, případně jsme tlačeni službu zrušit. Většinou se taková situace „sama vyřeší“, pokud držíme vytyčený směr.

Sborová úroveň:

Momentů překvapení a strhnutí pozornosti Ďábel využívá i na sborových setkáních. Například když se mluví o uzdravení, pozornost na sebe strhne dlouhodobě nemocný člověk. Jindy pozornost získá výrazná osoba přicházející pozdě nebo shromáždění může narušit hlasitý zvuk, démonické projevy, letící mouha a další. Bohužel dostat pozornost lidí tam, kde byla před vyrušením, chvíli zabere.

Pro všechny tyto narušující faktory je jednoduché řešení. Potřebujeme naučit lidi principů duchovního boje a *soustředění* se. Potřebujeme, aby si všichni osvojili, že nejdůležitější je Boží slovo a vše ostatní je vůči němu druhořadé. Stejnou morálku potřebujeme ve sboru nastolit i na modlitebních setkání. Starosti všedního dne musí zůstat za dveřmi.

Při plánování sborových akcí se nás Ďábel zase snaží vykojet tak, že na datum našeho klíčového setkání někdo naplánuje například rodinnou oslavu. Jindy opět společenství druhých křesťanů na termín naší akce naplánuje tu svoji. Tak se účast na našem klíčovém setkání sníží a s tím i účinnost naší práce.

Svědectví:

O tomto principu máme celou řadu svědectví. Většinou se jedná o situace, do kterých nás Bůh uváděl a *zpětně* jsme uviděli, že to bylo přesně podle principu překvapení. Například nás Bůh vedl k tomu, abychom během lockdownů na podzim 2020 a na jaře 2021 pracovali na sérii akcí pro nastávající léto. Ty jsme připravili a *hned* jak to bylo možné, chopili jsme se iniciativy. Toto náboženský duch nečekal.

Máme také i negativní zkušenosti s tímto principem. Hned v několika našich mladých manželství se *těsně* po svatbě dostali na povrch skutečnosti, které jednomu z manželů vztah znechutili – časování bylo Dáblem mistrovsky naplánované. Byly to velké nepříjemnosti hned zkraje. Jindy se nám stalo, že jsme byli pozvaní kázat o uzdravení Boží mocí, ale akci jsme podcenili, nemodlili jsme se za ni. Týden před začátkem byla akce zrušena, protože spousta lidí ve sboru onemocněla.

Co s tím:

Vidíme, že u principu překvapení jde zejména o to vyvést protistranu z míry, chopit se iniciativy a udávat směr. Potřebujeme se naučit být opravdu mrtví sami sobě a stát se neotřesitelnými a pevně zaměřenými. Na druhou stranu se naučme přemýšlet jako bojovníci a nebát se *naschvál* využívat principu překvapení. Pán Ježíš sice nikdy neříkal: „Teď používám tento princip“, nicméně v něm *přirozeně* plynul. Proměnil vodu ve víno nebo vyčistil Boží chrám bičem. I my se potřebujeme nechat vyučít Duchem svatým – Bůh je totiž Bojovníkem – a začít takto *přirozeně* přemýšlet. Nezapomeňme, že tohoto pravidla využívá kde kdo – zamilovaní lidé dáváním dárků, vojáci nečekaným útokem, byznysmani na jednáních ale i různé sekty. My tento princip použijeme k osvobození lidí a pro Boží slávu.

3.5 Princip útoku

Definice: „*Chop se iniciativy, udrž ji a využij ji beze zbytku.*“

Jak jsme již probírali v principu překvapení, Bůh a první církve soustavně na nepřítele a ducha tradičního náboženství útočili. Z jejich jednání si ale můžeme všimnout, že nešlo jen o to *překvapit* nebo zahltit Ďábla. Jejich kroky byly vedeny *cíleně, promyšleně a strategicky*. Můžeme se podívat život apoštola Petra. Na jeho příkladu uvidíme, že Petr nejen lidi překvapoval nebo „zahlcovál“. Uvidíme, že Petr se *chopil* příležitostí, *udržel je a využíval je* beze zbytku. Navíc byl ve svých snahách *důsledný*:

„*Petr se postavil spolu s jedenácti, pozvedl svůj hlas a přímo k nim promluvil: ‚Muži judští a všichni obyvatelé Jeruzaléma, toto ať je vám známo, vyslechněte pozorně má slova.‘ Když to uslyšeli, byli hluboce zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: ‚Co máme dělat, muži bratři?‘ Petr jim [řekl]: ‚Učiňte pokání a každý z vás ať se dá pokřtít na základě jména Ježíše Mesiáše na odpuštění svých hříchů, a přijmete dar Ducha Svatého.‘“*

Skutky 2:14.37-38

Apoštol Petr se ale neuspokojil, pokračoval ve své iniciativě spolu s ostatními pokračoval i v dalších dnech:

„*Každé duše se zmocňoval strach; skrze apoštoly se [v Jeruzalémě] dalo mnoho divů a znamení [a na všech byl veliký strach].*“

Skutky 2:43

O pár chvil později vidíme, že apoštol Petr beze změny pokračoval v nastoleném trendu. Opět po vzoru *chopení se iniciativy* (zaregaoval na chromého), *udržení* (rozhovor s ním stočil z tématu peněz na téma uzdravení) a *využití* (člověka uzdravil a pak ještě kázal davu):

„*Petr však řekl: ‚Stříbro a zlato nemám, ale co mám, to ti dám: ve jménu Ježíše Krista Nazaretského [vstaň a] chod!‘ Uchopil ho za pravou ruku a pozdvíhl jej. Ihned se zpevnily jeho nohy a klouby. Postavil se, vyskakoval a chodil. Vešel s nimi do chrámu, chodil, skákal a chválil Boha... Zatímco se držel Petra a Jana, všechen lid se k nim seběhl do sloupoví, které se nazývá Šalomounovo, a byli vyděšení. Když to Petr uviděl, promluvil k lidu: ‚Muži izraelští, proč nad tím žasnete a proč tak upřeně hledíte na nás, jako bychom vlastní mocí nebo zbožností způsobili, že on chodí? Bůh Abrahamův, [Bůh] Izákův a [Bůh] Jákobův, Bůh našich otců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého vy jste vydali a zřekli se ho před tváří Piláta, když se ho rozhodl propustit.‘“*

Skutky 3:6-8.11-13

Apoštol Petr byl v aplikaci principu útoku fenomenální. Nenechal se zastavit a s přesvědčením svědčil o Pánu všude, kam se dostal. Později vidíme, že Petra nezastavilo ani pronásledování ze strany farizeů, vězení a jiná protivenství:

„*Tu povstal velekněz a všichni, kteří byli s ním, totiž strana saduceů; byli naplněni žárlivostí. I vztáhli na apoštoly ruce a vsadili je do veřejného vězení. Pánův anděl však v noci otevřel dveře vězení, vyvedl*

je ven a řekl: ‚Jděte, postavte se v chrámě a mluvte k lidu všechna slova tohoto života.‘ Když to uslyšeli, vešli za úsvitu do chrámu a učili... Zavolali apoštoly, zmrskali je a přikázali jim, aby nemluvili v Ježíšově jménu, a propustili je. Oni tedy šli z velerady a radovali se, že byli uznáni za hodné, aby byli potupeni pro to jméno. Každý den v chrámě a po domech nepřestávali učit a zvěstovat Krista Ježíše.“

Skutky 5:17-21.40-42

Ne nadarmo se Skutky apoštolů jmenují *Skutky*. Víra je totiž o *činech*. Ve víře potřebujeme jednat, když jsme v ofenzivě, jako jsme viděli na příkladu apoštola Petra, i když jsme v defenzivě. Toho si můžeme všimnout například u apoštola Pavla ve 27. a 28. kapitole knihy Skutků. Pavel nejprve z pozice vězně ostatním domlouval, že plavba je nebezpečná, ale nikdo mu nevěnoval pozornost. Poté když se během plavby strhla veliká bouře, Pavel se po pár týdnech postavil doprostřed všech mužů a začal je povzbuzovat. Poté zabránil útěku členů posádky. I když mu všichni na lodi vděčili za život, vojáci ho chtěli zabít spolu s ostatními vězni. Nicméně nakonec se všichni šťastně dostali na Maltu, kde ho hned první večer uštkla zmije. Pavel ji setřásl do ohně a tvářil se jako by se nic nestalo. Dokonce se ani hlasitě nemodlil, ale zůstával zaměřený na Pána. Ve finále využil příležitost, uzdravil otce správce ostrova, a tak přinesl na Maltu probuzení.

Osobní úroveň:

Na osobní úrovni neustálé útočení aplikujeme například uzdravováním nemocných nebo kázáním evangelia. Jindy když víme, že nepřítel rád napadá vztahy mezi námi, tak jej můžeme předstihnout a naše vztahy s ostatními *soustavně* posilovat. V tomto všem si potřebujeme osvojit agresivní přístup vůči nepříteli, Dáblu a jeho pomocníkům. Důležité je zaútočit *okamžitě*, jakmile ho zaregistrujeme. Ani jednu situaci si nesmíme nechat ujít. Potřebujeme být neustále o krok napřed a vyvíjet iniciativu. To je v kontrastu s běžným učením o „vedení Duchem svatým“, které mluví o de facto „nahodilém“ jednání po Božím impulzu.

Dalšími klíčovými aspekty jsou: odvaha, troufalost a opovážlivost. Pro soustavný útok je pak klíčová sekvence: útok (akce, kterou děláme), rozptýlení (necháme naše lidi vydechnout), přeskupení (přijdeme s další akcí a připravujeme se na ni) a opakovaný útok (přejdeme do další akce). Válka, která je jednou vyhlášena, musí být vedena agresivně až do konce. Nepřítele nesmíme jen dráždit nebo odrazit. Musíme ho srazit a zničit. Toto vše vyžaduje disciplínu, vůli a odhodlání.

Sborová úroveň:

Princip útoku je důležitý i pro nás jako leadery. Soustavným útokem nebo kombinací útočných podnětů zvyšujeme morálku svých jednotek a zároveň zvyšujeme důvěryhodnost svého vedení. To nám dává možnost postupovat kupředu. Naše pasivita naopak snižuje morálku a působí vnitřní nepokoje. Důležitá je pro nás rozhodnost a odvaha ve věcech morálky.

Je také nezbytné být aktivní v útočných i obranných akcích. Defenziva samotná již omezuje naši možnost pohybu. Můžeme si ale velmi pomoci tím, že budeme ofenzivní v defenzivě. Tím budeme vyvádět nepřítele z rovnováhy, omezovat ho a zvyšovat svou bezpečnost, protože nebudeme tak snadným cílem. Můžeme při tom také vytěžit z nenadálých příležitostí, protože už budeme v pohybu.

Nepřítel:

Osobní úroveň:

Vzhledem k tomu, že jsme vždy buď v defenzivě, nebo v ofenzivě, nepříteli jde hlavně o to, abychom přemýšleli defenzivně a ne ofenzivně. Takto nás udrží na ústupu, zbabělé a neefektivní. To se může týkat jak našeho manželství, tak služby ve sboru. Dalším nepřítelovým cílem je, abychom se modlili převážně jen za sebe a přemýšleli jen o sobě. Potřebujeme tuto taktiku odhalit a modlit se za druhé, sloužit jim a přemýšlet „směrem ven“. Pokud jsme pod soustavným útokem nepřítele, mohou se nám jeho aktivity jevit jako vlna za vlnou, což úzce souvisí s principem množství.

Pokud se na nás hrnou problémy, jsme nemocní, dostáváme fakturu za fakturou a naše klíčové vztahy jsou narušené, musíme stát pevně na Božím slově a promlouvat život do všech těchto situací. Musíme zůstat vděční, chválit Pána a také *aktivně* vyhledávat příležitosti, kdy můžeme vidět Boží jednání. Tak budeme mít neustále čerstvá svědectví o Boží dobrotě.

Sborová úroveň:

I na sborové úrovni Ďábel používá princip útoku. Tyto útoky mohou být vnitřní, nebo vnější. Vnitřními útoky jsou rozdělení, hádky, sekty, neshody ohledně učení či programu a finance. Vnějšími útoky mohou být vyhlášky města proti scházení církve, nebo proti kázání evangelia. Lidé si často neuvědomují, že tato omezení narušují lidské vztahy, jdou přímo proti Bibli, která říká, že společná setkávání *nemáme zanedbávat* a omezují šíření křesťanství jako takového.

Další útoky mohou přicházet ve formě čarodějnictví, nebo od jiných (tělesných) „křesťanů“ či „křesťanských“ skupin. Při tom ale nesmíme zapomínat, že náš boj není proti lidem, ale proti mocnostem. Je správné neustále lidi *milovat* a žít ve *vědomí* toho, že jsme zde na Zemi kvůli šíření Božího království. Neustále zabírejte území v myslích a v srdcích lidí. Nenechme se svést od kázání evangelia slovními potyčkami.

Svědectví:

Také tomuto principu nás Pán učil při přípravě Connect Training Campů. Na podzim 2020, kdy nám řekl, ať je zorganizujeme, byl Covid a lockdowny tím vlivem, který nás tlačil do defenzivy. Nicméně jsme se nezastavili a pokračovali jsme v přípravách. Nejprve jsme v listopadu 2020 rozeslali knihy o Božím uzdravení do 2689 sborů a farností v Čechách. Poté jsme v létě 2021 podnikli sérii 11 akcí po celé České republice. Do akcí jsme zapojili 15 mladých lidí ke kázání. Nedlouho po ukončení naší letní série jsme se opět sešli a po reorganizaci jsme začali plánovat další údernou vlnu na zimu 2022.

Co s tím:

Jak už říkal Smith Wigglesworth: „Strach se dívá, ale víra skočí.“ Víra je akce. Lidé víry jsou lidmi akce. Je zřejmé, že ten, kdo energicky jde za cílem, dosáhne většího pokroku než ten, kdo jen čeká na náhodu jako ve Sportce. Nezapomínejme, že mnohem snažší je stále útočit, než být jednou nahoře a podruhé dole. I pohyb je naší obranou proti nepříteli.

3.6 Princip hospodárnosti sil

Definice: „Zaměř náležitě množství síly na klíčový cíl, aniž bys plýtval zdroje na sekundární cíle.“

Pán Ježíš nám jasně říká, že „máme být chytří jako hadi a nevinní jako holubice“ (Matouš 10:16). A to je jinými slovy to, o čem je princip hospodárnosti sil. Tento princip pojednává o tom, abychom neplýtvali zdroji a abychom využívali možnosti prostředí a plány nepřítele ve prospěch Božího království. Mějme tedy jasno v tom, jaké jsou naše zdroje a možnosti a v jakém prostředí se nacházíme. Potřebujeme šetřit síly, kde nejsou třeba, a alokovat naše zdroje na klíčové oblasti.

Krásný příklad využití tohoto principu apoštolem Pavlem nazelzneme ve 23. kapitole knihy Skutků. Pavel souzen veleradou, ale byl si vědomý *názorového rozdílu* mezi farizeji a saduceji, ze kterých se velerada skládala, a dokázal toho využít:

„Protože Pavel věděl, že ve veleradě je jedna část ze saduceů a druhá z farizeů, začal volat: ‚Muži bratři, já jsem farizeus, syn farizeů. Jsem souzen pro naději a vzkříšení mrtvých.‘ Když to řekl, nastala hádka mezi farizeji a saduceji a shromáždění se rozdělilo. Saduceové totiž říkají, že není vzkříšení, ani andělé ani duchové, kdežto farizeové to všechno vyznávají. Nastal veliký křik a někteří učitelé Zákona ze strany farizeů povstali a začali prudce namítat: ‚Nenacházíme na tomto člověku nic zlého. Co když k němu promluvil duch nebo anděl?‘“

Skutky 23:6-9

Vidíme, že apoštol Pavel dokázal *jedinou větou* farizee a saduceje rozeštvát. *Odvedl pozornost* od svého případu a dokonce získal farizee na svou stranu. Pavel tedy dokázal *využít* energie nepřítele ve svůj prospěch a zároveň ušetřil čas i energii.

K tomu, abychom *žili hospodárně*, uměli s lidmi mluvit a vážili si svých zdrojů, nás sám Pavel opakovaně vyzývá například v listu Koloským:

„Žijte moudře před těmi, kteří jsou vně, vykupující čas. Vaše řeč ať je vždy laskavá, okořeněná solí, abyste věděli, jak máte každému odpovědět.“

Koloským 4:5-6

A právě **čas** je hlavním zdrojem, se kterým se každý z nás musí naučit nakládat. Čas je totiž limitovaný, vzácný a *nedá* se vrátit zpět. Mezi naše další zdroje patří:

- **Energie:** Tento zdroj je obnovitelný. Nicméně disciplínou a nastavováním cílů, jsme schopni jí uvolnit ve svém životě více.
- **Modlitby:** Modlitby slouží jak k odhalování Božích plánů, tak plánů nepřítele. Díky tomu se můžeme pustit do realizace úkolů, které nám Bůh ukazuje, a nemusíme ztrácet čas čekáním. Zároveň vidíme, co plánuje nepřítel, a tak se na jeho útoky připravit nebo se jim vyhnout.
- **Vyznávání:** Vyznáváním Božího slova se upevňujeme. Je dobré tedy slovo vyznávat pravidelně. *Disciplína* šetří energii. Jak víme, auto má největší spotřebu při *uvádění* do pohybu, zatímco *udržet* ho v pohybu je již méně energeticky náročné.

- **Kázání slova:** I kázáním slova *zaměstnáváme* nepřítele a on nemá čas na nás poté útočit. Zároveň vyznáváním Božího slova, kázáním slova i modlitbou dáváme do pohybu anděly, kteří na Boží slovo reagují. Nezapomínejme tedy ani na tento zdroj!
- **Finance:** Finance jsou dobrý sluha, ale zlý pán. Naše srdce sleduje, kam dáváme peníze. Pokud tedy chceme žít pro Pána, mnohem snáze nám to půjde, pokud nebudeme svými zdroji mrhat, ale budeme je investovat do jeho díla.
- **Důvěra vůči Bohu:** Důvěra Bohu a očekávání, že Bůh učiní, co zaslubuje, nám ušetří čas, stres i energii. Hleďme si toho, co je naše úloha a věřme Bohu v tom, co je jeho úloha.

Tento výčet samozřejmě není úplný. Našimi zdroji může být i cokoliv jiného, co můžeme pro boj za Boží království použít.

Osobní úroveň:

Na osobní úrovni můžeme pravidelně používat cokoliv z výše uvedeného. Kromě toho k vytvoření dobrých návyků můžeme zařadit i pravidelný půst nebo modlitby ve skupině.

Sborová úroveň:

Pokud jsme v pozici vedoucích, potřebujeme nad zdroji a principem hospodárnosti sil přemýšlet více zešíroka. Kromě svých zdrojů a prostředků máme totiž k dispozici i další *lidi* s jejich časem a prostředky. Potřebujeme je *vtáhnout* do naší vize a využívat potenciálu, který přináší.

Dalším aspektem je umění *delegovat*. Pokud něco nemusíme dělat my, je dobré to předat jinému a využít ochotu druhých pomoci, dokud ji mají. Také se jako leaderi potřebujeme dívat více do budoucna. Například když podnikáme různé akce, je dobré po jejich skončení zůstat s posluchači i nadále v kontaktu, aby náš impakt nevyšuměl, ale aby přinesl *trvalou* změnu.

Pokud máme na výběr z více možností, co bude naší příští akcí, je třeba se zaměřit na tu, která dělá v daném období boje největší rozdíl. Co se týče našich zdrojů, je vždy lepší ztratit prostředky než lidi. Peníze byly, jsou a budou, sehnat správné lidi a vybudovat s nimi pevné vztahy je ale časově náročnější.

Nepřítel:

Osobní úroveň:

Co se týče nepřítele, také rád šetří energii a zdroje. Na rozdíl od Boha je totiž má omezené, neví vše a ani není všudypřítomný. Na osobní úrovni často používá náš hřích. Hřích nás totiž stojí čas a peníze, to znamená zdroje Božího království. Navíc po hříchu zažíváme vinu a odsouzení a staneme se minimálně na chvíli neefektivní pro Boží království. Tak se Ďáblu daří nás na nějaký čas „vyřadit ze hry“ na naše vlastní náklady.

Potřebujeme tedy neustále jednat ve víře v Boží slovo a nenávidět hřích. Pak nás Ďábel nemá za co chytit. Bude šetřit energii a najde si někoho jiného, na koho jeho taktiky budou fungovat. Jakmile Ďábel totiž najde jakoukoliv naši slabinu, začne ji pravidelně využívat, hlavně když se nám to hodí nejméně. Ví, že pokud nás má v dosahu, tak jeho úderu nedokážeme zabránit. Pokud si ale od něj držíme odstup,

tak když se přiblíží, aby udeřil, *jsme schopni* na něj zareagovat a využít svoji i jeho energii k tomu, abychom mu způsobili škodu. To se mu samozřejmě nelíbí, a tak raději přestane.

Hospodárnost sil Dábel aplikuje i v našem vztahu s Bohem. Spousta lidí celý život *bojuje s Bohem* místo toho, aby bojovali s Dáblem. Opět toto *zmatení* křesťanů, Dáblu šetří čas, energii i ostatní zdroje. Potřebujeme tedy žít jako lidé Nové smlouvy, kteří ví, že nebojují s Bohem jako Jákob, ale naopak ví, že Bůh je na jejich straně a v souladu s ním bojují proti Dáblu, jak píše apoštol Pavel.

Sborová úroveň:

Princip hospodárnosti sil nepřítel používá také na sborové i mezisborové úrovni. Opět skrze rozdělení. Rozdělení je *skutek těla*. Pokud však žijeme v Duchu, Dábel nemá šanci. Je to tedy na nás a na naši disciplíně, abychom Dáblu nedávali prostor. Pokud ho nedostane, nemá jej. Jindy zase křesťané, kteří mají vládě žehnat a způsobit tak změnu ve společnosti, vládu proklínají. I to je způsob, jak Dábel využívá naši nedisciplinovanosti a nevědomosti k dosažení svých zájmů.

Svědectví:

Právě při psaní této knihy jsem ještě pracoval na překladu jiné. Nicméně čas jsem měl jen na jednu z těchto aktivit. Během toho mi Pán jasně řekl, že mám pracovat na *psaní* této knihy a překlad nechat někomu jinému. Tuto knihu totiž *musím* napsat já jako leader, zatímco přeložit něco může někdo jiný z týmu. Pána jsem poslechl a vyplatilo se to.

Jindy mě Pán učí skrze diskuze ve více lidech. Zjistil jsem, že jako vedoucí, *mohu nechat ostatní mluvit* a to obzvláště v momentu, kdy někdo zastává *stejný postoj* jako já. Tím ušetřím svoji energii na vysvětlování, zjistím, že mám člověka, který se mnou souhlasí a ještě ostatní nemají pocit, že jsou proti vedoucímu. Do diskuze tak mohu vstoupit až v závěru a jen ji usměrnit či uzavřít.

Během Covidu jsem si také všiml, že Dábel rád využívá kazatele „evangelia“ ke svým záměrům. Tito lidé totiž mají určitý *vliv* a mají *kázat evangelium o Božím království*. Bohužel mnoho z nich během Covidu kázalo raději o očkování nebo proti očkování a tím se Dáblu povedlo rozdělit církve na její vlastní náklady a ještě k tomu se opravdové evangelium kázalo málo.

Co s tím:

Je důležité dobře nakládat s našimi zdroji. Potřebujeme být zaměřeni na náš cíl. Nesmíme plýtvat na sekundární cíle. Potřebujeme si šetřit naše nejcennější prostředky na ty nejcennější cíle. Na osobní úrovni to může být například následující: být ve formě každý den, neurážet se, šetřit energii na diskuzích, jednat se záměrem nebo moudře nakládat se časem a financemi. Jako leaderi pak můžeme lépe a více prezentovat priority, dělat rozhodnutí, delegovat úkoly a myslet strategicky. Zároveň myslíme na to, že když jdeme dopředu v jedné oblasti. Nesmíme si dovolit ztratit jinou, důležitější oblast. A nikdy nezapomeňme rozhlašovat Boží skutky na úkor těch Dáblových.

3.7 Princip manévrování

Definice: „Dostaň nepřítele do nevýhodné pozice flexibilním použitím bojových sil.“

Dalším principem boje je princip manévrování. Na naší schopnosti přizpůsobit se okolnostem za účelem dosažení cíle podle toho, v jakém prostředí se nacházíme, často stojí úspěch nebo neúspěch akce. Nemůžeme čekat, že nám okolnosti půjdou na ruku. Naopak potřebujeme vědět, jaký je náš cíl a poté dle okolností reagovat tak, abychom svého cíle dosáhli. Toto i Ďábel, když přišel pokoušet Pána Ježíše:

„Tu přistoupil Pokušitel a řekl mu: ‚Jsi-li Syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.‘ On však na to řekl: ‚Je napsáno: »Člověk nebude živ jen chlebem, ale každým slovem, které vychází z Božích úst.«‘ Potom ho Ďábel vzal do svatého města, postavil ho na okraj střechy chrámu a řekl mu: ‚Jsi-li Syn Boží, vrhni se dolů; vždyť je napsáno: »Svým andělům přikáže o tobě, a na rukou tě ponosou, abys snad nenarazil nohou na kámen.«‘ Ježíš mu řekl: ‚Je také napsáno: »Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.«‘ Pak ho Ďábel vzal na velmi vysokou horu a ukázal mu všechna království světa a jejich slávu. A řekl mu: ‚Toto všechno ti dám, jestliže padneš na zem a pokloníš se mi.‘ Tu mu Ježíš řekl: ‚Odejdi, Satane. Vždyť je napsáno: »Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jeho jediného uctívat.« A tehdy ho Ďábel opustil. A hle, andělé přistoupili a sloužili mu.‘“

Matouš 4:3-11

Vidíme, že když Ďáblu nevyšel jeden způsob, jak svést Pána Ježíše, ihned přešel ke druhému a poté ke třetímu. Ďábel věděl, o co mu jde, a *bylo mu jedno*, kterým svodem toho dosáhne. Naštěstí Pán Ježíš nejednal v těle, ale v Duchu a všechna Ďáblova pokušení odrazil, takže jeho záměr nevyšel i přes použití principu manévrování. Poté, co Ďábel viděl, že neuspěje, stáhl se.

Osobní úroveň:

Princip manévrování můžeme použít i my jako věřící. Například při evangelizaci, když chceme, aby se Bůh dotkl lidí svou láskou a mocí, tak můžeme začít otázkou, jestli daného člověka něco nebolí. Když tomu tak není, můžeme se zeptat, jestli chce, abychom se za něj modlili. Když i to odmítne, můžeme se zeptat, jestli mu můžeme alespoň požehnat. Jediné, o co nám jde, ale je, abychom člověku ukázali, že Bůh je reálný, že ho chce uzdravit nebo že o něm ví. Držíme tedy svůj směr (princip zaměření) a přizpůsobujeme metodu. Když Bůh začne jednat, snadněji se nám poté onen člověk vede k přijetí Pána Ježíše.

Jindy lze použít princip manévrování například v modlitbě. Pokud jsme zvyklí se modlit v konkrétní čas, nepřítel se nás těsně před tím může snažit rozhodit nebo unavit. Proto je dobré být flexibilní a modlit se v čase, kdy to nepřítel nečeká – není na to připraven a zaskočí ho to. Případně pokud máme modlitební seznam je dobré ho čas od času změnit, nebo se za jednotlivé oblasti modlit v jiném pořadí. Rutina je dobrá pro disciplínu, pokud ale vede k mechanickému jednání (modlení) místo jednání (modlení) *ve víře*, je nebezpečná.

Sborová úroveň:

Co se týče církve jako takové, princip manévrování se aplikuje v dnešní době sporadicky. Myslíme tím to, že pokud naše shromáždění vypadají *stále* stejně jako před *padesáti* lety nebo ve středověku, je jasné, že nepřítel se na to již adaptoval. Důležité je, aby církev *dokázala oslovit* současnou generaci dnešním jazykem. Zároveň si potřebujeme uvědomit, že taktiky (například jak dostat lidi na shromáždění) se mění, strategie (například dostat lidi na shromáždění a kázat jim) ne. Nenechme se unést pohodou doby, lidská přirozenost je stále stejná, i když se dnes lidé tváří více kultivovaně.

Zářným příkladem adaptability je Oral Roberts. Nejprve byl pastorem, poté začal s evangelizačními kampaněmi – napřed osmidenními, poté šestidenními, nakonec třídenními – podle toho, jaký byl zájem. Mezitím začal vysílat svá kázání v televizi. A nakonec založil univerzitu ORU. Stejně tak během hospodářské krize v USA ve třicátých letech F. F. Bosworth místo nákladných kampaní začal vysílat své pořady v rádiu – ušetřil zdroje, ale lidi zasahoval neustále. Je zřejmé, že leckterý Boží muž a leckterá Boží žena pochopili *princip manévrování*. Poselství neměnili, metody ano. Církev by je v tomto měla následovat, ne kritizovat.

Nepřítel:

Osobní úroveň:

To, jak používá princip manévrování nepřítel jsme již krátce zmínili. Nepřítel hledá taktiku, která na nás osobně funguje. Tuto taktiku hledá, dokud ji nenajde. *Jediným způsobem*, jak mu nedat prostor ji nalézt je být mrtvý sobě, mrtvý hříchu a mrtvý tomuto světu. Uvědomme si, že Dábel nemá žádný prostor, pokud mu ho nedáme. Tak reagoval Pán Ježíš.

Prakticky to například znamená, že si nemůžeme dovolit urážet se – nepřítel jinak rozbourá naše vztahy; být dotčení – nepřítel nás snadno vyradí z toho, co máme dělat; hřešit – nepřítel to na nás vytáhne, když se nám to zrovna nebude hodit; toužit po věcech tohoto světa – nepřítel nás skrze svod bohatství a jiná světská lákadla může odvést od našeho pravého poslání daného Bohem. Nejde o to se od tohoto světa distancovat, ale nenechme si ho přirůst k srdci.

Pokud nepřítel zjistí, co na nás funguje, *využije toho beze zbytku*. Jestliže jsme aktivní v Božím království, nepřítel proti nám bude pracovat rychleji než proti nevěřícím lidem, protože jsme pro něj nebezpeční. Pokud u nás nenajde žádnou slabou stránku, stáhne se a bude čekat na vhodnější příležitost. V mezidobí ale začne útočit na naše nejbližší, například na naši rodinu a spolupracovníky. Pokud nemůže na nás, chce poškodit naše okolí co nejvíce a skrze to nás zastavit. Je tedy nezbytně nutné, *vyučovat o duchovním boji* sourozence kolem nás. Jedině tak budeme společně na útoky Dábla připraveni.

Sborová úroveň:

Kromě toho, že nás chce Dábel zdiskreditovat, chce co nejvíce poškodit službu, ve které stojíme. Pokud je v ní například slabé vedení mužů, zasadí se o to, aby to tak zůstalo a muži od nás odcházeli. To stejné platí u žen. Pokud jsou ve společenství slabé vztahy, Dábel nastraží takové situace, aby se vztahy ještě více narušily nebo aby se alespoň neposilovaly. Pokud se nekáže například proti hříchu a proti smilstvu, ve společenství se začne objevovat. Je tedy důležité pro nás jako pro vedoucí znát

taktiky nepřítele, nezůstávat v hříchu (jestliže v nějakém sami jsme, nekážeme proti tomu) a vyučovat ve všech Božích věcech ostatní. Když víme, co nepřítel dělá, nemůže na nás efektivně zaútočit.

Svědectví:

Osobně jsem byl člověkem, který neměl rád změny a dělal vše „správně“ – myšleno tak, že jsem tíhnul k tomu vše dělat tak, jak se to *vždy dělalo*. Proto byl tento princip pro mě něčím, v čem jsem se opravdu musel naučit myslet jinak. Pán mi jasně začal ukazovat, že *musíme* zasáhnout tuto generaci. A tak jsme začali pracovat s facebookem, youtubem i dalšími sociálními platformami, kterým jsem se vyhýbal. Kromě toho se snažíme dostat k lidem kombinací způsobů, například příspěvky do časopisů, internetovými stránkami, různými knihami, videy různé délky nebo všelijakými akcemi. Vidíme, že každá z těchto cest *oslovuje* některé lidi více, jiné méně. Nicméně čím širší záběr máme, tím je větší šance, že někoho oslovíme.

Co se týče leadershipu Pán mě v této oblasti také hodně učí a posouvá. Je mi zřejmé, že vize musí být *jasná*, aby lidé věděli, na co se mohou spolehnout. To je samozřejmě něco *proti* principu manévrování. Nicméně snažím se mít volné ruce v zásadních rozhodnutí či ve změnách dílčích podbodů vize. K tomu mi pomáhá, že se nad vším zamýšlím více projektově. Máme časově ohraničené projekty s jasnými cíly – například s trváním půl roku nebo devět měsíců. Poté si práci vyhodnocujeme a plánujeme další období. Tím si v rámci vize zachovávám potřebnou flexibilitu pro přesuny zdrojů, aniž bych jakkoliv ztratil kredibilitu.

Co s tím:

Nebuďme tělesní. Nebuďme k něčemu vázáni, i když to již nemá valný význam. Jindy máme zase sklony k *zákonictví*, kdy dáváme kvůli falešnému pocitu bezpečí důraz na metodu (ta má být flexibilní) místo na poselství (to se nemění). Ďábel si k naší neflexibilitě také používá naši pýchu a ješitnost. Nebojme se ustoupit, když se zjevně mýlíme.

Buďme zaměřeni na naši misi. Hledejme způsoby, jak jí dosáhnout. Učme se účinné postupy a metody, které nám mohou pomoci i od lidí, se kterými jinak nesouhlasíme. Buďme rychlí a flexibilní v jednání. Zasahujme tuto generaci, která udrží pozornost 30 vteřin, jinak než generace, které hodiny poslouchaly rádio. Nicméně pokračujme s čistým evangeliem.

3.8 Princip jednoty velení

Definice: „U každého cíle musí být jednotné úsilí a jedna osoba odpovědná za velení.“

Jednu z oblastí, kterou chce Pán v církvi pozdvihnout je silný leadership. Leaderi jsou lidé, kterým Bůh dává vizi a tito leaderi jsou odpovědni za její předávání dalším. Je opravdu nutné podotknout, že vize většího formátu Bůh opravdu nedává každému, protože i když s každým z nás mluví, tak ctí pravidla boje a jedním z nich je *princip jednoty velení*. Pokud by Pán svou vizi většího formátu ukázal všem v jednom momentu, máme za to, že by se dílo nezdařilo, protože bychom se neshodli, *kdo* bude rozhodovat a udávat směr.

Ani Pán Ježíš po vzkříšení nesdílel svou vizi se všemi, nýbrž jen se dvanácti apoštoly, které si *vyvolil*: „*První zprávu, ó Theofile, jsem napsal o všem, co Ježíš začal činit a učit, až do dne, kdy byl vzat vzhůru, když skrze Ducha Svatého dal příkazy apoštolům, které si vyvolil.*“

Skutky 1:1-2

To, že Bůh své představy a plány nesdílí ihned se všemi, vidíme i na příkladu apoštola Petra. Jít kázat evangelium k pohanům byla původně vize, kterou měl *Petr* od Boha. Až poté ji *Petr* sdílel s ostatními lidmi:

„*I řekl jim: ,Vy víte, jak nezákonné je pro židovského muže připojovat se k člověku z jiného národa nebo ho navštěvovat. Ale mně Bůh ukázal, abych žádného člověka nepokládal za poskvrněného nebo nečistého. Proto jsem také bez odmluvy přišel, když jsem byl pozván. Ptám se tedy, z jakého důvodu jste mne pozvali.*““

Skutky 10:28-29

Všimněme si také, že i když apoštol *Petr* udělal nejprve s nikým nezkonzultovaný krok, tak ostatní jej ve vizi od Boha nakonec *jednomyslně* podpořili:

„*Jestliže jim tedy Bůh dal stejný dar jako nám, když uvěřili v Pána – Ježíše Krista, kdo jsem já, abych směl překážet Bohu?‘ Když to uslyšeli, utichli a vzdali slávu Bohu; řekli: ,Tedy i pohanům dal Bůh pokání k životu!*““

Skutky 11:17-18

Kromě toho vize musí být jasná s jednoduchými instrukcemi. Zároveň je důležité, aby jedna osoba dělala závěrečná strategická rozhodnutí, respektive, aby po poradě s ostatními byla za ně odpovědná. Osoba leadera tak spojuje odpovědnost za rozhodnutí a schopnost je vykonávat. Nelze být odpovědný za oblasti, o kterých člověk nemůže rozhodovat. Zároveň je špatně, když někdo činí klíčová rozhodnutí a nakonec nenese zodpovědnost.

Když je naše vize velká a musí se rozdělit na dílčí úkoly, princip jednoty velení se aplikuje i zde. Každý úkol se přidělí právě jedné zodpovědné osobě, která zároveň má pravomoc rozhodovat v dané oblasti, případně má oblast rozhodování vymezenou. Tímto se předchází „veřejným pastvinám“, kdy je všechno všech, ale odpovědnost nemá nikdo.

Osobní úroveň:

Je zřejmé, že u nás jako u věřících lidí, by tímto leaderem měl být Pán Ježíš. Měli bychom tedy přijímat to, co On vyučoval, dělat to, co On dělal a poslouchat to, co nám říká. Jeho priority se tak stanou našimi prioritami a zamilujeme si kázání evangelia, uzdravování nemocných nebo pomáhání druhým lidem. To nám život hodně zjednoduší a budeme *vždy* vědět, *jak* jednat.

Pokud tedy víme, že Pán Ježíš je náš pán a leader v každodenním životě, je načase připojit se k někomu, kdo má zdravé učení a správný způsob života. To znamená k někomu, kdo je Kristovu ideálu nejbližší. Když si ujasníme, kdo je *naš leader*, pak bychom měli tohoto člověka *následovat*, přijímat jeho vizi a učení a pomáhat dosažení cílů, které od Boha má. Pokud se připojujeme k něčí vizi, vezmeme ji za svou, i když s ní ne vždy 100% souhlasíme. Na druhou stranu, tento princip ale nemluví o diktátorství. Člověk si svého leadera volí, nemůže být donucen k následování násilím. Vše tedy potřebujeme dělat *vedomě a dobrovolně*. Je pravděpodobné, že nebudeme s naším leaderem souhlasit ve všem teologicky. Možná někdy nebudeme souhlasit ani s jeho jednáním. To je samozřejmě v pořádku a potřebujeme vyjádřit svůj nesouhlas. Pokud jsou nesrovnalosti velké a dlouhodobé, je lepší odejít. Odchod z církve není odchod z Církve.

Sborová úroveň:

Pro prosazení vize je třeba *jednoty*. Už Pán Ježíš říká, že „kde se dva nebo tři z nás shodnou v jakékoliv věci, stane se jim to od našeho Otce, který je v nebesích“ (Matouš 18:18-20). Vidíme, že v duchovním světě je klíčová *jednota, ne množství zapojených lidí*. I podnikat spolu lidé také začínají, když jsou v jednotě, ne když jich je mnoho. Pokud chceme fungovat společně efektivně, potřebujeme, aby *každý* ze zúčastněných vzal vizi za svou. Potřebujeme, aby to byla *naše společná vize* nejen vize našeho vedoucího. Pokud nemáme tým s tímto postojem, je možné, že při tlacích bude docházet k rozdělení a ne k sounáležitosti. Proto je důležité všechny vtáhnout do dění tak, aby vizi měli za svoji a ne aby se cítili, že je někdo k něčemu nutí.

Princip jednoty velení můžeme aplikovat i v modlitbě. Například každou akci nebo modlitební setkání či kampaň můžeme dát na starosti tomu člověku, kdo je pro danou oblast nejnadšenější. Tím zaručíme, že dané modlitby a akce budou provedeny kvalitně. Člověk, který má pro dané oblasti srdce, si vždy dá záležet na tom, aby výsledky stály za to.

Nepřítel:

Osobní úroveň:

U principu jednoty velení mnoha lidem vyvstane na mysl otázka, jak se ubránit kontrole a manipulaci. To jsou dost citlivá témata a je důležité mít je na paměti. Prevencí proti kontrole je vzájemná důvěra a otevřenost. Prevencí proti manipulaci je jasně formulovaná vize, jasné delegování úkolů a dostatečná komunikace. Je klíčové, aby všichni, kteří jsou součástí naší vize a našich plánů, si navzájem důvěřovali, byli dostatečně informováni a vtaženi do díla.

Pokud jsme naopak lidmi, kteří následují něčí vizi, máme právo vzájemnou důvěru, jasné komunikovanou vizi a jasné rozdělení úloh vyžadovat. Nikomu by nemělo být bezdůvodně nedůvěřováno a také

každý má právo vědět, čeho a proč je součástí a vědět proč co dělá. Pokud jsme ztratili důvěru ve vedení, cítíme, že nám není důvěřováno, ubíjí nás to – dříve nebo později odcházíme. Pokud ale už někdo opouští tým, mělo by mu to být umožněno bez problémů a tak, aby se necítil provinile. Kromě odcházejícího člověka může být jeho odchod těžkým i pro leadera, protože ztrácí nečí pomocnou ruku.

Sborová úroveň:

Nepřítel používá pravidla jednoty velení v církvi tak, že do pozice vedení nastrčí nejisté a ustrašené lidi. Tito lidé se obvykle snaží udržet vše pod kontrolou. Nejistí vedoucí se bojí konkurence, nebo mají své osobní ambice – nejsou mrtví sami sobě. Dobrá konkurence, která vede k tomu, že lidé více hledají Pána a znají ho lépe, je ale prospěšná. Profitují z ní nakonec všichni – jednotlivé sbory, věřící i nevěřící.

Navíc nejistí vedoucí svou nevypočitatelností udržují atmosféru strachu a případně i manipulace. Lidé se cítí pod takovým vedením nedostateční, jsou si nejistí a poslouchají narážky typu, že nejsou dost zralí a že ještě musí dospět. To způsobuje, že se bojí selhání, nevstupují do konání slova a nevedou druhé. Nejistí vedoucí dokáže způsobit šrámy trvající celý život, pokud nejsou odhalené a konfrontované.

Svědectví:

Jedna ze skutečností, která mi před lety, v roce 2017, pomohla, byla ta, že jsem měl okolo sebe tým lidí, kteří byli *zkušenější* než já. Sice mě brali jako leadera, ale když jsem měl sklony vést tým bez dostatečné komunikace, tak se ihned ohradili. Určitě mě neplánovali bezmyšlenkovitě následovat.

Díky nim a poté i díky dalším lidem, se kterými jsem pracoval, se postupně učím tomu, jak má zdravý leadership vypadat. Naučil jsem se jasně komunikovat vizi, rozdávat obory odpovědnosti, důvěřovat lidem a nebát se negativní zpětné vazby. Kromě toho jsme zavedli systém brzd i rovnováhy, který mi dává volnou ruku jednat, rozhodovat a posouvat dílo dopředu a zároveň ostatní ví, že některé zásadní domluvy se měnit nebudou a mohou mě případně včas zastavit.

Co s tím:

Věříme, že přichází doba, kdy je třeba rigidní církve posunout opět dopředu. Proto Pán dává povstat nové generaci – generaci leaderů, kteří to budou dělat. Nebojme se tedy vykročit, nebojme k nějakému z leaderů přidat. Nicméně pojďme si všichni ulehčit společnou práci tím, že budeme rozumět tomu, kdo je leader, jak leadership vypadá, co leader očekává a jak vypadá následování něčí vize i vzájemná spolupráce v týmu.

3.9 Princip jednoduchosti

Definice: „*Připravte si jasné, nekomplikované plány a jasné, stručné rozkazy.*“

Americký generál George S. Patton říkal, že úspěch ve všech formách konfliktu závisí na zlatém pravidlu války, kterým je „Rychlost, jednoduchost, smělost“. Byl si toho vědom i Pán Ježíš a dal nám velmi jednoduché rozkazy. Můžeme si toho všimnout na již několikrát zmíněném příkladu:

„Zavolal si svých dvanáct učedníků a dal jim pravomoc nad nečistými duchy, aby je vyháněli a aby uzdravovali každou nemoc i každou slabost. Cestou hlásajte: ‚Přiblížilo se království Nebes.‘ Uzdravujte nemocné, probouzejte mrtvé, očisťujte malomocné, vyhánějte démony – zadarmo jste přijali, zadarmo dejte. Do kteréhokoli města nebo vesnice vejdete, vyptejte se, kdo v něm je toho hoden; a tam zůstaňte, dokud neodejdete.“

Matouš 10:1.7-8.11

Pán Ježíš nám dal tyto rozkazy nejen v souladu s principem zaměření, ale i v souladu s principem jednoduchosti. Nikdy neříká: „Pokud jsi na dovolené, netýká se tě to“, nebo „Všude, kromě tvé práce, kaž evangelium“. Ne, jeho příkazy jsou jasné, jednoduché a jednoznačně interpretovatelné vždy a všude. Pán Ježíš nás vidí jako velvyslance Nebes na zemi, kteří kam přijdou, tam hlásají jeho království.

Kromě tohoto příkladu je patrné, že celá Bible je postavena na principu jednoduchosti. Lze tak usoudit z častého používání slov jako *všechno, všichni, každý, nikdy, nic*. Bůh chce spasit každého. Chce také uzdravit každého. Ty můžeš věřit v uzdravení kohokoliv. Bůh chce a komunikuje s každým. Bůh zaopatřuje *každou* naši potřebu. Každý může prorokovat, mluvit jazyky i je vykládat. Křest Duchem je provázen modlitbou v jazycích *vždy* – stalo se to 120 lidem na Letnice, *všem* v Kornéliově domě a také 12 ze 12 mužům v Efezu. Apoštol Pavel dále říká, že se ve *všem* představují jako Boží služebníci nebo že *nikdy nikomu* nedává prostor k pohoršení. Když čteme Bibli a odhlédneme od našich zkušeností, vše je jasné a jednoduché.

Pokud se někdo v učení odchyluje od principu jednoduchosti, jeho učení se stává komplikovaným a přináší více otázek než odpovědí. Například: *Je spasení pro každého?, Koho vlastně Bůh chce uzdravit? nebo Mám Ducha svatého, nebo ne?* Lidé, kteří těmto učení naslouchají jsou často pasivní, protože jsou nejasná, nebudují víru, ale vyvolávají zmatek, nejistotu a v konečném důsledku nečinnost. Vidí se jako ti, kdo nemají ten dar, nebo si myslí, že *Bůh má své vyvolené*, mezi které, bohužel, nepatří. Tím se ochuzují o mnoho zaslíbení, které jim *osobně* Bůh zaslubuje.

Osobní úroveň:

Princip jednoduchosti můžeme aplikovat i my. Kromě již zmiňovaného uzdravování a kázání evangelia jej užíváme například i dáváním – když si vytvoříme zvyk pravidelně dávat, tak nás pak nepřekvapí, když nám Bůh řekne, ať někomu dáme třeba větší obnos peněz. Nebo si můžeme vypěstovat zvyk kázat a uzdravovat v každém městě, kam přijdeme. Dalším způsobem aplikace principu jednoduchosti je žítí jednoduchého, nekomplikovaného života. Čím více částí a dílů náš život má (práce, škola, majetky, koníčky, různé vztahy a záliby...), tím je náš čas, mysl a pozornost roztříštěnější a jsme snadněji zataženi do starostí tohoto světa. Boží slovo je v nás duseno a neneseme ovoce.

Vypěstujme si i jiné jednoduché dobré zvyky. Například se můžeme modlit pravidelně ráno a večer spolu se studiem Božího slova. Další může být poslouchání kvalitního biblického vyučování namísto sledování televize. V neposlední řadě si můžeme také říct, že chceme vždy mít nějakého učedníka, kterého budeme posouvat ve vztahu s Bohem.

Sborová úroveň:

Pán Ježíš používal princip jednoduchosti i při organizování učedníků. Měl jich 12. Přinášelo to stabilitu, a i když je jeden zradil, skupina se nerozložila. Akce často učedníci vykonávali po dvou. To přinášelo rychlost, pružnost a efektivitu. Je zřejmé, že dva lidé se dohodnou rychleji a pravděpodobněji než celá velká skupina či sbor. Velké organizace jsou pomalejší (ale stabilní), malé jsou rychlejší (často však nestálé). Je důležité toto vše umět vyvážit.

Plány musí být jasné a nekomplikované, stejně tak i příkazy. Leader musí takové plány a příkazy umět vytvořit a stejně tak se ujistit, že nic nebylo špatně pochopeno a není žádná šance pro nedorozumění. Není cíl lidi zatěžovat všemi možnými detaily, ale zároveň je třeba říci vše, co je důležité. Detaily mohou být upřesněny v budoucnu, pokud to bude nutné. Tohoto se držel například i Jozue při dobývání Jericha. Od Boha měl jasné plány pro celou akci, ale svým lidem předával jednoduché informace podle toho, jak bylo potřeba.

Nepřítel:

Osobní úroveň:

Pravidla jednoduchosti využívá v boji také nepřítel. Často dělá malé a nenápadné výpady, kterým nevěnujeme příliš pozornosti. Jednou z oblastí, na kterou Ďábel nenápadně útočí, jsou finance. Objeví se třeba několik výdajů navíc, které ani nepokládáme za útoky na finance, ale nakonec budeme potřebovat peníze na zásadní věc a nebudeme je mít.

Jindy nám Ďábel může dávat nečisté myšlenky. I když víme, že nejsou naše, musíme je odbít. To stojí energii. Pokud s tímto však soustavně nepracujeme, začneme sami sebe odsuzovat za to, nad čím přemýšlíme. Pak je náročné se modlit modlitbu víry, protože se nevidíme jako spravedliví před Bohem. Tím nás Ďábel sice nezastaví, ale zneefektivní alespoň na čas. Navíc, pokud své myšlenky nebudeme rozsuzovat a „zajímat pod Krista“, vybudujeme si v mysli pevnost proti Božímu slovu, v horším případě nám tyto myšlenky a následné jednání otupí svědomí.

Jindy děláme věci, za které se stydíme – někdo se dívá na porno, jiný hraje na počítači, další pije alkohol. Stydíme se a cítíme se nekompetentní vést další lidi a činit učedníky, protože jim *nechceme* předávat svůj způsob života. Tím opět Ďábel dosáhne svého – naší nepoužitelnosti pro Boží věc. Je tedy dobré následovat apoštola Pavla a nedělat to, co nechceme předávat druhým.

Sborová úroveň:

Na sborové úrovni nepřítel pravidla jednoduchosti využívá tak, že nás nechá vidět spoustu drobností, které nám budou vadit, až nakonec odejdeme. Proto je důležité modlit se, abychom věděli, kde nás Pán

chce mít, a být tam až do té doby, po kterou On chce. I drobná odchylka od správného směru nás totiž v delším časovém horizontu dovede na úplně jiné místo.

Ve sboru nepřítel způsobuje informační šum mezi vedením sboru a jeho členy. Stává se, že z různých důvodů nevědí *kam se jde*, co se od nich očekává a jaký je *smysl* toho, které dělají. Může to být dáno jak špatnou komunikací ze strany vedení sboru, tak absencí členů na strategických setkáních. Kvůli tomu je celý sbor paralyzován a nehýbe se kupředu.

Svědectví:

Osobně aplikuji princip jednoduchosti velmi pravidelně. Uvědomuji si totiž, že jsou to právě *jednoduché* věci, které *vítězí*. Žiji disciplinovaně a každé ráno i večer se pravidelně modlím a studuji Bibli. Často také vyznávám Boží slovo nad svým životem i svou rodinou. Kromě toho, i když vedu ostatní, pravidelně oslovuji neznámé na ulici, svědčím jim o Pánu, nebo se za ně modlím. Tím se udržuji připraven *sloužit*, když je potřeba. Také udržuji svoji mysl soustavně v Božím slově a nesyťím se slovy tohoto světa, které nepřináší život více než je nutné. Nesleduji televizi a ze zpráv také sleduji jen to, co je zásadní. Určitě se ale nesyťím strachem, pomluvami a nežádoucími videy.

Co se týče poselství, které kážeme, postupujeme také podle pravidla jednoduchosti. Kážeme, že spasení je pro každého, uzdravení také, křest Duchem a dary Ducha také. Nevidíme sice výsledky ve 100 % tak, jak bychom chtěli, ale vidíme velké posuny. Takto postavená kázání jsou totiž 100 % biblická a pozvedají a budují víru v lidech. Mnoho z nich nechává Ducha svatého, aby se skrze ně projevil, jsou uzdravováni, směle káží Boží slovo a mají vlastní svědectví. Svědectví o tom, jak Duch svatý jedná v našich životech, pak každý může sdílet pravidelně svým známým, kolegům a spolužákům. Ti na osobní svědectví reagují často lépe než na verše z Bible.

Co s tím:

V jednoduchosti je síla. Čím více kroků a manévrů je třeba k dosažení cíle, tím větší je pravděpodobnost, že nepřítel dokáže akci narušit. Jednoduchost drží počet kroků na úrovni, která je nezbytně nutná. I apoštol Petr říká lidem o Letnicích, ať 1) činí pokání a přijmou Pána Ježíše, 2) nechají se pokřtít ve vodě, 3) přijmou dar Ducha svatého. Jsou to tři nezbytné kroky, které někteří až moc zjedodušují nebo naopak komplikují.

Po rozebrání všech detailů a plánů je zásadní vybrat jednu nebo dvě akce, na které se budeme jako tým soustředit. Nelze dosáhnout všech cílů najednou. Důležité je vybrat ty, které zaručí vítězství v budoucnu, nebo představují největší rozdíl. Mějme také na paměti, že jednodušší je levnější a snáze nahraditelné. Kromě toho malé týmy nebo služební skupiny jsou efektivnější, rychlejší, flexibilnější a klíčové pro nálehavou pomoc.

3.10 Princip vytěžení maxima

Definice: „Sledujte a dotáhněte energicky do konce výhodu nebo průlom, jakmile je jich dosaženo.“

Princip vytěžení maxima nás učí tomu, abychom dotahovali příležitosti do konce. Když nepříteli zasadíme úder, nestačí ho srazit k zemi. Nepřítel *musí být zcela zničen*. V historii bylo prohráno mnoho válek, když po dosažení vítězství nebyl nepřítel zcela poroben nebo zničen a vzchopil se na smrtící protiútok.

Již napříč Starou smlouvou můžeme vidět, že Izraelci byli *přímo vedeni* k tomu, aby své nepřátele *zcela vyhlazovali*. Jeden z příkladů si můžeme vzít od Jozua, nástupce Mojžíše:

„I stalo se, když kněží po sedmé zatroubili na rohy, že Jozue řekl lidu: ‚Spusťte křik, protože Hospodin vám město vydal. A to město bude zasvěceno zkáze pro Hospodina, ono i každý, kdo je v něm. Pouze Rachab, ta prostitutka, zůstane naživu, ona a každý, kdo je s ní v domě, neboť ukryla posly, které jsme poslali. Hlavně se ale chraňte před klatbou, ať nevykonáte klatbu, nevezmete z klatby, nevystavíte klatbě izraelský tábor a nevalíte na něj zkázu.‘ I zapřísáhl se Jozue v onen čas: ‚Prokletý je před Hospodinem ten muž, který povstane a vystaví toto město Jericho. Na svém prvorozeném položí jeho základy a na svém nejmenším postaví jeho vrata.‘“

Jozue 5:16-18.26

Stejně zvyky můžeme zaznamenat například u starých Římanů. Ti, když dobyli nové území, tak zjistili, že podrobené národy mají tendenci *bouřit se*. Proto začali na dobytá území vysílat jednotku *apostelló*, která měla za úkol udělat *z barbarů Římany*. Tato jednotka zajišťovala, aby měl císař při návštěvě toho místa pocit, že neopustil Řím. Přinesli na dobyté místo římskou kulturu, zvyky i postoje. Vzali lidem identitu a dali jim novou. Takto podrobené národy se už nikdy nezbouřili.

Tím samozřejmě nechceme říct, že máme dnes jako křesťané zabíjet lidi, nebo jim cokoli nutit. Nám jde o *duchovní stránku věci*. Apoštol Pavel vyučuje o tom, abychom odložili svou *starou identitu* a přijali *novou*. Děláme to zcela dobrovolně, protože je to pro naše dobro. Nyní jsme Boží děti a je jedno, *kým jsme byli podle lidských měřítek*. Potřebujeme vyhladit ze svého života každé slabé místo, každou věc, která by nás mohla stáhnout zpátky ke starému životu. Musíme tedy být naprosto nekompromisní vůči hříchu a musíme se mít na pozoru, abychom se nenechali stáhnout zpět do způsobů, ze kterých jsme byli zachráněni. Nyní jsme svobodní Nebešťané, ne otroci hříchu.

Osobní úroveň:

Kromě již zmíněné změny identity, můžeme jako křesťané aplikovat princip vytěžení maxima i v jiných oblastech. U nemocných se nespokojíme jen se zlepšením jejich stavu, ale až s *úplným uzdravením*. Když mluvíme s lidmi o Bohu, nekončíme jen s tím, že jsme jim *svědčili*, chtějme je přivést k záchraně. Jestliže není někdo pokřtěn Duchem – i věřící, kterého potkáme ve městě – nemluvíme s ním jen o křtu Duchem, ale rovnou se s ním za křest Duchem modleme.

Možná vám to zní moc nátlakově, ale jak říkám, nebojujeme proti tělu, ale proti mocnostem. Pokud nedotáhneme příležitosti do konce, nevyužijeme maximum ze situace, nenastolíme vítězství a nepřítel má šanci přejít do protiútku. To se projeví zásadně tak, že nás začnou napadat obviňující myšlenky,

odsouzení a úzkosti. Nakonec končíme s pocitem, že bychom udělali lépe, kdybychom nedělali nic. Když neděláme nic, nepřítele neprovokujeme, když ale zaútočíme, musíme nastolit vítězství, nebo „schyťme“ protiútok, což nás sice většinou nezničí, ale je nepříjemný. Navíc lidé, kterým sloužíme částečným uzdravením, jejich stav se může zhoršit a lidem, kterým jen svědčíme, mohou nastat okolnosti, které jim budou bránit vidět pravdu. Nechceme nikoho odrazovat od aktivity, ale buďme ve střehu a jednejme střízlivě.

Totéž můžeme vnímat i u evangelizace či modliteb. Často se modlíme a vnímáme odpor a když ten odpor poleví, skončíme. Nicméně to není moment k oslavám, ale k tomu, abychom naopak zabrali. Dosáhli jsme „průlomu“ a je třeba ho využít.

Sborová úroveň:

Co se týče boje na sborové úrovni, ani zde se nesmíme uspokojit dílčím vítězstvím. Potřebujeme zajistit, že i budoucí generace budou moci žít ve svobodě Božích dětí. Potřebujeme, aby se lidé *obrátili* od marného způsobu života. Musíme si být jisti, že jsou upevněni v Kristu, že se nenechají stáhnout zpátky. Není radno situace podceňovat, protože pokud je nedotáhneme do konce, tak můžeme například o tyto lidi přijít, což je velmi bolestivé, hlavně když jsme do nich investovali mnoho času a energie.

Navíc se nesmíme spokojit s málem. Například nespokojíme se s tím, že můžeme svobodně kázat, ale využívejme toho. Když se nám otevřou dveře pro kázání evangelia, nestahujme se, ale naopak zaberme. Nebuďme dlouhodobě nadšení z toho, že se jedna prostitutka obrátí. Chtějme životní změnu i pro další.

Navíc, nezastavujme se příliš brzy. Nebuďme spokojeni s tím, že naše snaha nese ovoce. Chtějme *trvalou* změnu ve společnosti. Chtějme pravdy dostat do zákonů. Potřebujeme nastolit zákony, které privilegují křesťanství. Jinak lidé budou mít silnější tendenci se od Boha odklánět.

Je tedy zřejmé, že náš boj není krátkodobý. Jak píše apoštol Jan, potřebujeme *vítězit* a zachovávat Boží skutky *až do konce*. Stejně to řekl i Napoleon: „Vítězství patří těm nejhrouževnatějším“.

Nepřítel:

Osobní úroveň:

Možná se nám to zdá tvrdé, ale náš nepřítel je bojovník. To on na nás aplikuje tento princip. On nemá soucit. On zápasí na život a na smrt (Efezským 6:12). Jakmile najde naši slabost, začne ji využívat *při každé příležitosti* a bude nás chtít úplně zničit jako Jidáše peníze nebo Šalomouna ženami. Ideální je nejen skončit s hříchem, ale udělat vše proto, abychom se pokušení v těchto našich slabých oblastech vystavovali co nejméně. Pokud jsme například měli problémy se smilstvem, je dobré se vyvarovat všech situací, kdybychom mohli padnout. Pokud jsme měli problémy s dluhy, je dobré nechat si radit někým, kdo nám pomůže s penězy hospodařit a být mu v této oblasti vykazatelný.

Jiným aspektem, který si Ďábel používá je strach. Například na základě Božího slova uvěříme, že Bůh nás ochraňuje a někdo nám vykradne auto. Jindy jsme přesvědčení, že Bůh je náš lékař a onemocníme. V těchto momentech se musíme rozhodnout, zdali dáme stranou špatnou zkušenost, nebo Boží slovo. Pokud nedokážeme dát „stranou“ špatnou zkušenost, *automaticky* dáme stranou Boží slovo a začneme žít ve strachu a v nevěře místo ve víře. To je místo, kde nás Ďábel chce mít. Potřebujeme tedy vždy vyvýšit Boží slovo i nad naši negativní zkušenost a *nestáhnout se*.

Sborová úroveň:

Na sborové úrovni si Ďábel používá ve velkém pomluvy. Používá si hlavně ty, které se týkají pastora nebo vedení sboru. Často se to děje, i když dotyční lidé činí pokání. Důležité je tedy o problémech *mluvit* – a to alespoň v rámci vedení a zaujmout k nim jednotné stanovisko. Problémy a jejich řešení nás totiž nemusí nutně rozdělit, ale naopak to může vzájemné vztahy prohloubit.

Pravidlo vytěžení maxima používá Ďábel i jinak – například, když někdo nestřídmý střídá jedno děvče ze sboru za druhým, může to vést k rozpadu sboru, nebo mládeže. Případně minimálně „odkopnutá děvčata přestanou chodit“. Ďábel si rád používá slabé části naší služby. Když je ve sboru špatná práce s mladými, mladí se ve sboru neudrží. Pokud není prostor pro maminky s dětmi, mladé rodiny budou odcházet. Náš úspěch v této oblasti závisí na tom, jak rychle dokážeme *detekovat* slabá místa a způsob, jak Ďábel pracuje proti nám. Dalším krokem proti němu je komunikace – osobní i veřejná (kázání), kdy identifikujeme problém, přineseme řešení a získáme lidi na svou stranu. Zároveň tím uděláme z daného problému a řešení věc společnou.

Co se týká společnosti, Ďábel se snaží *vyhladit* jakékoliv památky na křesťanství. Chce zakázat křesťanskou literaturu a nechce, aby cokoli křesťanského bylo kdekoli inzerováno. Navíc do společnosti tlačí například světskou literaturu a literaturu východních náboženství a jiných agend a propaguje je. Navíc se každou svoji snahu snaží protlačit i do zákonů. Ďáblovi nestačí, že se nad těmito akty a učenými nepohoršíme. On chce mít vše v zákonech i pro další generace.

Svědectví:

Zjistili jsme, že když člověk vstoupí do duchovního boje, je to jako když kopne do vosího hnízda. Tím myslíme, že když se drží stranou, tak tam vosy jsou, ale vesměs si ho nevšímají. Pokud se ale do nich pustí, musí to udělat rychle, efektivně a důsledně, protože jinak se na něho vosy sesypou. Toto se mi stalo, když jsem lidem svědčil o Bohu a vnímal jsem, že jim mám říci o křtu Duchem svatým, ale stáhl jsem se. Měl jsem poté mnohem větší výčitky, než kdybych rozhovor vůbec nevedl.

Samozřejmě co se týče změny v celé společnosti, tak ne vše jde jen *rychle*. Důležitá je pak *vytrvalost*, *houževnatost* a *odvaha*. Na celospolečenskou změnu potřebujete získat podporu více lidí než jen jednoho. Začínáme například tím, že jsme v kontaktu s lidmi, kteří mají zájem o evangelium a se sbory, když mají kladnou odezvu na naše knihy nebo akce, spolupráci udržujeme a rozvíjíme. Tím pokládáme základ pro další spolupráci v budoucnu.

Co s tím:

Pravidlo vytěžení maxima potřebujeme mít na zřeteli za jakékoliv situace. Když jsme na tahu my, *nesmíme* usnout na vavřínech a polevit příliš brzy. Naopak musíme věci dotahovat až do konce. Když na nás útočí nepřítel, nesmíme se nechat ukolébat a situace podceňovat. Bůh je milosrdný, Ďábel ne. Jsme ve válce a nikoliv na procházce růžovou zahradou.

4 Závěr

My, křesťané, potřebujeme vidět své silné *proč*. Proč se máme plně vydat pro Boží království, proč mu máme zasvětit celý svůj život. Kromě lásky Boží, která nás k Božím věcem váže, nás k tomu zavazuje i *princip morální povinnosti*. Ten mluví o tom, že se „musíme zasvětit a dosáhnout toho, čemu Bůh zasvětil sám sebe“. Tím chceme říct, že musíme skutečně *chtít* dosáhnout toho, co chce Bůh.

Zamysleme se. Nejmocnější bytostí ve vesmíru je Bůh. Pokud by bylo něco (někdo) mocnější než On, tak je bohem místo něj. Tím pádem je zde Bůh. A pokud existuje, lidé ho musí milovat a poslouchat, protože ztělesňuje to nejvelkolepější, co vesmír nabízí. Ztělesňuje totiž ty nejvyšší možné kvality, které jsou v našem vesmíru k dispozici. Proto se mu člověk musí připodobnit, protože není nic *vyššího*, co by mohl při své existenci odrážet. Člověk by měl tedy chtít dosáhnout toho, čeho tato bytost, Bůh, chce dosáhnout. Jinak by Bůh pro člověka neztělesňoval to nejvyšší možné dosažitelné a nejvelkolepější, co vesmír nabízí. A ztělesňoval by něco jiného, a to by mu bylo bohem. Člověk by měl poté následovat tohoto boha a chtít dosáhnout toho, co on.

K naplnění *principu morální povinnosti* tedy nestačí jen *znát Boží vůli* a *toužit ji naplnit*. Je třeba opravdu *konat Boží vůli*. A proto jsme zde jako křesťané. Protože Bůh miluje lidi a jde mu o jejich dobro, i my je máme milovat a usilovat o dobro. Máme zjevovat Boha tomuto světu v každé situaci. Proto zde zastupujeme Krista. Zároveň k tomu máme vést další a činit z nich učedníky. Jestliže Boží vůle je to nejlepší pro mě jakožto pro *člověka*, je dobrá i pro druhého *člověka*. *Princip morální povinnosti* tedy vyžaduje šíření, reprodukci.

Kromě toho z principu morální povinnosti nejsou vyňati ani nespasení, hříšníci. To, že jsou hříšníci, je neomlouvá, aby nedělali správné věci. Morálka je základem již Mojžíšova zákona, který nás má přivést ke Kristu a k opravdové *Boží podstatě*.

Ať jsi tedy na své cestě kdekoliv, chceme tě povzbudit, ať i ty začneš plnit svou morální povinnost vůči Bohu i ostatním lidem. Přestaň jen naplňovat své sobecké ambice, ale začni žít pro nejvyšší dobro celého vesmíru. Pokud jsi uvěřil v Pána Ježíše Krista, neber jeho oběť na lehkou váhu a vydej se mu tak plně, jako se On vydal tobě.

Literatura

- BLAKE, C. R. (2019): *Spiritual Warfare Apostolic Training. Manual*, Christian Reality Books, Dallas, USA.
- LIARDON, R. (2000): *God's Generals Why They Succeeded and Why Some Fail*. Tulsa, Oklahoma, USA: Whitaker House.
- LIARDON, R. (2008): *God's Generals: The Revivalists*. Tulsa, Oklahoma, USA: Whitaker House.
- LIARDON, R. (2011): *God's Generals: The Healing Evangelists*. Tulsa, Oklahoma, USA: Whitaker House.
- LIARDON, R. (2014): *God's Generals: The Missionaries*. Tulsa, Oklahoma, USA: Whitaker House.
- MAXWELL, J. C. (2015): *Týmová spolupráce 101*. Praha, Česká republika: Pragma.
- ŠIMANDL, Josef & Tichý, J. (2011): *Řecko-český Nový zákon / Slovník novozákonní řečtiny*. Praha, Česká republika: Česká biblická společnost.

K dalšímu studiu daných témat doporučujeme:

Uzdravoval Bůh? Uzdravuje dnes? Uzdravuje vždy?

Josef Bajzík & Tomáš Chum

I když Bible zcela jasně odhaluje, že náš Bůh je *Jehova Rafa*, Bůh, který tě uzdravuje, v církvi panuje spousta pohledů a názorů na to, jaký Bůh vlastně je. Pojďme si na otázky týkající se tohoto tématu odpovědět při čtení Nové smlouvy. Podívejme se společně na život Pána Ježíše a na jeho službu uzdravením. Udělejme si jasno v otázkách, které se dotýkají našich každodenních životů. Kromě biblických příběhů kniha obsahuje také množství řeckých slov ke studiu i osobní svědectví autorů.

Vydáno 11/2020

Ke stažení na connectdisciples.eu/publikace/

Žít uprostřed proroctví

Josef Bajzík, Stanka Bajzíková & Lucie Penkalová

Bible je proroctví plná. Zejména těch, která naplnil Pán Ježíš Kristus. Pojďme společně pomalu odhalit taje proroctví. Naučme se prorokovat. Nadto se dostaňme do bodu, kdy se budeme nacházet již uprostřed toho, co o nás bylo řečeno. Kniha je skvělým materiálem pro začátečníky i pokročilé. Obsahuje slovník několika desítek řeckých slov, slovník biblických symbolů i desítky praktických aktivit pro jednotlivce i skupiny, na setkání doma, venku i online.

Vydáno 7/2021

Ke stažení na connectdisciples.eu/publikace/

Učednictví & Učednictví online

Josef Bajzík

Vedete domácí skupinku a chcete ji posunout z pouhého setkávání k vybudování týmu, který bude zasahovat své okolí evangeliem? Chcete se posunout ve spolupráci s Duchem svatým a být přínosem pro Boží království, církev i společnost? Pak je pro vás zde tato příručka, která obsahuje 13 lekcí, které vás dostanou z pohodlí vašeho obýváku do akce. Navíc příručka obsahuje množství praktických aktivit, verše k dalšímu čtení i řecká slova pro hlubší studium. Mimo to se vše dá použít nejen pro osobní setkání, ale i pro setkání online.

Vydáno 7/2021

Ke stažení na connectdisciples.eu/publikace/

Boží království

Josef Bajzík & Jakub Milfajt

Přemýšleli jste někdy, že například komunismus nebo demokracie ovlivňují každou oblast našich životů, pokud v těchto režimech žijeme? Zasahují nám do práce, vzdělávání, cestování, volného času, rodiny i ekonomiky. Tvoří kulturu, ve které žijeme. Při čtení Bible narážíme na to, že i ona mluví do každé oblasti našich životů. Plyne z toho jednoznačný závěr, že křesťanství by mělo přinášet kulturu Nebes na tento svět. Pojďme se všichni spolu podívat, co to znamená a jaká je v tom úloha každého z nás.

Plánováno na rok 2023

